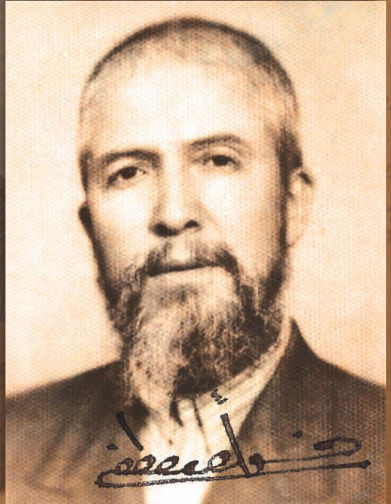
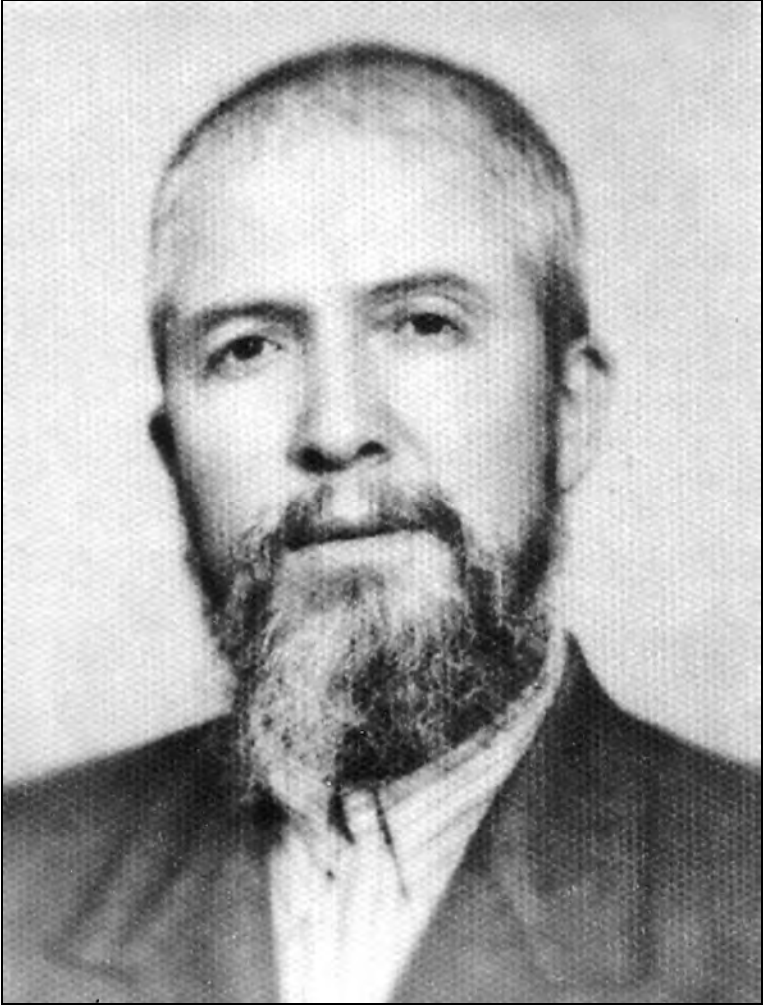


Nur'un Has Şakirdi

AHMED FUAD EFENDİ



Yılmaz Dinç



AHMED FUAD GÜVEN (1897-1983)



“Kardeşim Ahmed Fuad, sen Hafız Ali ve Hasan Feyzi’nin halefisin. Hem ahirzamanda bu iman ve Kur’an davasında ihlasla çalışan birinin eski zamanlardaki yedi evliyanın Cenab-ı Hak nezdindeki makbuliyeti kadar kıymeti var.

Sen bize Sungur’u hediye ettin, Sungur binlerce insanın imanının kurtulmasına vesile oldu. Sen şimdi Sungur’un makamını anla. Ve onun kazandığı bu sevabının bir mislinin sana verildiğini düşün, Cenab-ı Hakk’a şükret.”

Bediüzzaman Said Nursî



“Ben kıldığım bütün bu farz ve nafile namazlarım, tuttuğum farz ve nafile oruçlarıma, okuduğum binlerce hatimlerime, binlerce Cevşen’e, Delailü’l-Hayrat’a, vesaireye ve yaptığım hiçbir hizmet ve hayırlı işe asla ve asla güvenmiyorum. Bunlar beni kurtarmaz. Güvendiğim tek şey vardır: O da Aziz Üstad’ım Bediüzzaman Said Nursî’nin bana şefaattir.”

Ahmed Fuad Güven





İÇİNDEKİLER

AHMED FUAD EFENDİ (Mustafa Sungur'un takdimi).....	11
GİRİŞ.....	15
Birinci Bölüm	
AHMED FUAD EFENDİ'NİN İLK HAYATI.....	21
Ceddi ve neşet ettiği ortam	21
Çocukluk yılları ve tahsil hayatı	23
Babası ve Sultan II. Abdülhamid Han.....	25
Ablasına hürmeti	25
İlk memuriyeti ve muallimliğe başlaması	26
Evliliği, çocukları ve torunları	26
Askerliği	26
Hastalanması ve rahatsızlıkları	27
Memuriyete geri dönüşü ve muallimlik hayatı	27
Risale-i Nur'u tanınması	28
İkinci Bölüm	
RİSALE-İ NUR'U TANIDIKTAN SONRA.....	33
Üstad Bediüzzaman'ı ilk ziyareti.....	33
Üstad Bediüzzaman'ı ziyaretten sonra	36
Emekliliği ve emekli ikramiyesi	37
Üstad Bediüzzaman'ın zehirlenmesi	41
Hasan Feyzi Efendi'nin vefatı	54
Üstad Bediüzzaman'ın 11. defa zehirlenmesi ve Ahmed Fuad Efendi	58
Üstad Bediüzzaman'ın Ahmed Fuad Efendi'ye mukabelesi ...	61

Santral Sabri'nin Üstad'ına feda-yı can etme arzusu.....	62
Ahmed Fuad neden büyüktür?	63
Ruh dokusu uyumu	63
Üstad Bediüzzaman'ın ifadeleriyle Hafız Ali	66
Üstad Bediüzzaman'ın ifadeleriyle Hasan Feyzi.....	68
Aynı çizginin üçüncü temsilcisi Ahmed Fuad Efendi	70
Üçüncü Bölüm	
AHMED FUAD EFENDİ'NİN ÜSTAD'A MEKTUPLARI	71
Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı birinci mektup	72
Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı ikinci mektup.....	74
Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı üçüncü mektup	75
Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı dördüncü mektup.....	76
Üstad Bediüzzaman Ahmed Fuad Efendi'ye hitap ediyor	79
Ahmed Fuad Efendi'nin bir vaazı.....	82
Dördüncü Bölüm	
İKİ MUALLİM: AHMED FUAD VE MUSTAFA SUNGUR.....	88
Eflanı muallim Mustafa Sungur	88
İki muallimin münasebetleri	89
Mustafa Sungur Risale-i Nur'la tanışıyor	89
Sungur'un Üstad Bediüzzaman'a tanıtılması	90
Mustafa Osman'ın mektubu	90
Mustafa Sungur'un Üstad'a ilk mektubu	92
Üstad Bediüzzaman ve Mustafa Sungur	96
Üstad Bediüzzaman'ı ziyaretten sonra	98
Mustafa Sungur'un, Üstad Bediüzzaman'ı sonraki ziyaretleri	98
Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad'a Sungur'u takdim mektubu...	99
Üstad Bediüzzaman'ın cevabı.....	101
En büyük hediye	101
Sungur'un babası rahatsız olur	103
Beşinci Bölüm	
EFLANİ NUR KAHRAMANLARI	106
Nur'un ilk kahramanları.....	106
Eflanı'deki Nur talebelerinin isimleri	109

Nur'un mühim merkezlerinden biri: Eflani	112
Üstad Bediüzzaman'a kaidesini bozduran tevafuk	114
Hatip İbrahim Efendi'nin Üstad'a mektubu	118
Altıncı Bölüm	
1950'DEN VEFATINA KADAR OLAN HAYATI	120
Ahmed Fuad Efendi'nin annesinin vefatı	120
Üstad Bediüzzaman'ın İstanbul'a gelişi	120
Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı	
ikinci ve son ziyareti	121
Üstad Bediüzzaman'a bağlılığı.....	122
Ahmed Fuad Efendi'nin ablası Hacı Zehra Yıldıztaç.....	124
Ahmed Fuad Efendi ve Süleyman Hilmi Tunahan	126
Üstad Bediüzzaman ve Süleyman Hilmi Tunahan Hazretleri.....	128
Ahmed Fuad Efendi'nin İslam'a hizmet gruplarına	
bakış açısı	129
Üstad Bediüzzaman'ın vefatı.....	129
Üstad Bediüzzaman'dan sonra	130
Ahmed Fuad Efendi'nin yağmur duaları.....	130
Ahmed Fuad Efendi hacı oluyor	131
Ahmed Fuad Efendi kitaplarını vakfediyor	132
Rahatsızlıkları şiddetlenir	133
Ahmed Fuad Efendi'nin vasiyetnamesi.....	133
Ahmed Fuad Efendi'nin vefatı	136
Defni	137
Vefatından sonra tasarrufları.....	138
Yedinci Bölüm	
ŞAHSİYET-İ MANEVİYESİ	140
Ahmed Fuad Efendi'nin iman anlayışı	141
Ahmed Fuad Efendi'nin İslam anlayışı	142
Ahmed Fuad Efendi'nin tevazu ve mahviyetkârlığı	145
Ahmed Fuad Efendi'nin vaaz-irşat yönü ve cihat anlayışı.....	147
Ahmed Fuad Efendi'nin okumaları, tazarru ve niyazları.....	148
Bir abid olarak Ahmed Fuad Efendi.....	151
Ahmed Fuad Efendi'nin mezhep imamlarına sadakati	153
Ahmed Fuad Efendi'nin ahlak-ı hamidesi	153
Ahmed Fuad Efendi'nin fedakârlığı	155
Ahmed Fuad Efendi'nin kültür hayatı	156

Ahmed Fuad Efendi'nin ilme, talebeye ve yüksek tahsile verdiği önem	158
Ahmed Fuad Efendi'nin insanlar arası ilişkileri ve aile içindeki tavırları	160
Ahmed Fuad Efendi'nin ihlası.....	161
Ahmed Fuad Efendi'nin samimiyeti	162
Ahmed Fuad Efendi'nin tefekkür dünyası	163
Ahmed Fuad Efendi'nin ilmî yönü	165
Ahmed Fuad Efendi'nin Batı'ya bakışı.....	168
Ahmed Fuad Efendi'nin siyaseti ve siyasete karşı tavrı	170
Ahmed Fuad Efendi'nin eğitim-öğretime bakış açısı ve muallimliği.....	172
Ahmed Fuad Efendi'nin ibadet hayatı	173
Ahmed Fuad Efendi'nin takvası ve dinî salabeti ve salahati..	176
Ahmed Fuad Efendi'nin hamiyeti ve gayreti	178
Sekizinci Bölüm	
KİTAPTA GEÇEN TARİHLERİN KISA BİR KRONOLOJİSİ.....	180
Dokuzuncu Bölüm	
TANIYANLAR AHMED FUAD EFENDİ'Yİ ANLATIYOR	183
Lütfiye Uluad (Kızı).....	184
Mustafa Güven (Oğlu).....	188
Nurettin Cemal Güven (Torunu).....	189
Mehmed Güven (Torunu)	196
Muhittin Sungur	201
Hüseyin Duran	205
Mehmed Güngör (Üstad'ı ziyaret eden Eflani eşrafından)	207
Saim Çelenli (Gazeteci).....	209
Onuncu Bölüm	
BELGELER	213



AHMED FUAD EFENDİ **(Mustafa Sungur'un takdimi)**

Ahmed Fuad Efendi'yi 1946 senesinde köyümüz Çalışlar'a mevlit münasebetiyle geldiğinde tanıdım. Camiden çıktıktan sonra, lüks lambası elimde, misafir olduğu eve geldiğimizde gece yarısına kadar çok tatlı sohbetlerimiz olmuştu.

Ben Kastamonu Göl Köy Enstitüsü'nden mezun olarak köyümüze muallim olarak atanmışım. O zamana kadar orada okuduğum kitaplardan zihnime takılan birçok sual ve şüpheyi birer birer ortaya döktüm. O suallerime verdiği gayet mukni ve güzel cevapları takdir ve hayranlıkla karşıladım.

Zaten küçüklüğümde bizim köyde hoca olan ve sonra Risale-i Nur'u büyük mecmualar hâlinde yazan Saçaklı İbrahim Hoca'dan ilk iman ve Kur'an derslerini dinlemiş ve ruhumu yazmışım.

Ahmed Fuad'ın gayet mukni ve müdellel dersleri ruhumda derin akisler uyandırıyor. Bilahare Safranbolu'dan merhum Hıfzı Efendi'nin dükkânında gördüğüm ve iştiaqla elde ettiğim el yazma Risaleler ve Karabük'te esnaflık yapan rahmetli Mustafa Osman'ın sohbetlerinden edindiğim nurlu ve feyizli dersler her cihetle beni ihata etmişlerdi.

O zamanki istifade ve istifazam başta Ahmed Fuad, Mustafa Osman, Hıfzı ve Kastamonu'da sekiz yıl Üstad'ımıza hizmet eden Çaycı Emin, Mehmet Feyzi ve Safranbolu'da muallimliğe geçen Seydilerli İhsan Efendi ve Devrekhaneli Ahmed Kureyşi gibi ağabeyler bizim ilk ağabeylerimizdendi. Cenab-ı Hak hepsinin ruhlarını hoşnut eylesin, âmin!

İnebolulu Nazif Çelebi, İbrahim Fakazlı ve Selahaddin Çelebi gibi ağabeylerle Afyon Hapsi'nde görüşmüş ve tanışmıştık. Bütün bunlar Risale-i Nur'un Anadolu'nun şimalinde bulunan ilk talebeleriydi.

İşte Ahmed Fuad bunlar arasında mümtaz bir mevkide bulunuyordu. Üstad'ımız sağlığında Ahmed Fuad'ı Hafız Ali'nin varisi, ikinci bir Hasan Feyzi ve Hasan Feyzi'nin de tam varisi olarak yâd etmiştir.

Lahikada dercedilen Hazreti Üstad'ımızın hakikattar beyanları Ahmed Fuad'ın yüksek bir mertebede olduğunu göstermektedir. Torunları Cemal Efendi'nin ifadeleri ki Risale-i Nur'un tabına verdiği 4000 lira ve sonra bize havale ettiği yüz talebe-i Nur'a birer Külliyyat verilmesi gibi sayısız hayırlara medar olduğunu göstermektedir.

Ahmed Fuad Efendi (r.h.) hakkında Emirdağ Lahikası'ndaki şu beyanları da burada zikredeceğim:

Safranbolu Eflani nahiyesi Mülâyim köyünde mütekaid muallim bir kardeşimiz ve Nur'un has şakirdi, Nurların neşri ve tab'ı için âdeta sermayesinin kısm-ı azamını teberra etmek istiyor, kabulünü rica ediyor. Ben bu halis ve has kardeşimizin fedakârane ve halisane ricasını reddedemiyorum ve dünya malları kaide-i şahsiyeme girmediği ve muavenetleri kendime kabul etmediğim için bu işteki maslahatı da bilemiyorum.

İki Isparta'nın kahramanlarına ve Hüsrev ve Tahirî ve arkadaşlarına ve Nazif ve refiklerine bu meseleyi havale ediyorum. Nur'un neşri için böyle çok büyük bir hayır ve sevaba mani olamam. Sizler ya bütün niyet ettiği miktarı

veyahut bir kısmını iki hisseyle, biri büyük Isparta'nın, biri küçük Isparta'nın makinelerine verilsin. Onun istediği gibi ya teberru veya ileride başka muavenet edenler gibi bir mukabele nev'inde, ya Nurlardan veya başka bir istediği ne varsa vermek suretiyle o has kardeşimizi memnun edersiniz. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 236)*

O beş Ahmed'den Safranbolu'da Hasan Feyzi'nin tam yerine geçen tam varisi Safranbolulu Ahmed Fuad'ın, gayet samimi ve fedakârane mektubunda, benim bedelime, aynen Hasan Feyzi, Hafız Ali gibi baki kalan hayatını bana verip, benden evvel berzaha gitmek için dua ediyor. Hâl-buki şimdi Nurlara onun hayatı daha ziyade faidelidir. Bana nispeten genç, faal bir kardeşim, benden sonra, kardeşlerim gibi vazife-i Nuriyemi yapıyorlar diye kemal-i istirahat-i kalple ecelimi beklerim. Cenab-ı Hak, onun gibi çok fedakârları Nurlara kavuştursun. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 274)*

Nur'un erkânından ve hocalar kısmının yüzünü ak eden Nur'un santrali Sabri'nin mektubunda, merhum Hafız Ali, Hasan Feyzi ve onların halefi ve vazifelerini gören Ahmed Fuad'ın, ihtiyar ve vazifesi bitmek üzere olan bu biçare Üstadlarına bedel ömrünü feda etmek, onun yerinde çabuk berzaha gitmek gibi; Sabri kardeşimiz de dördüncü olmak üzere ve ömrünü kabilse bana vermek, nefis ve kalbini ikna edip bana yazıyor.

Ben, bu pek eski ve sarsılmaz ve Nurlar için hayatı çok faydeli kardeşime binler barekallah deyip, bana verdiği ömrünü kabul edip, -ona aynen Ahmed Fuad gibi- o baki kalan iki ömrümü, o iki kardeşime ve o iki yeni Said'e emanet verip benim bedelime hizmet-i imaniyede ve Nuriye'de hizmet etsinler. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 286)*

Eflani'nin hakikaten küçük kahramanlarından Mustafa Sungur'un güzel ve samimi mektubunun bir kısmı Lahika'ya geçecek. Elhak Mustafa Osman'ın, Mustafa Oruç ve

Mustafa Sungur gibi iki namdaş ve Nur hizmetinde pek ciddi arkadaş bulması, sadakatinin ve muvaffakiyetinin bir kerameti hükmündedir. Hususan Safranbolu Hasan Feyzi'si olan Ahmed Fuad'ın vesair o mektuplarında isimleri bulunanlara birer birer selam ve dua ediyoruz ve onların fevkalade gayretlerini tebrik ediyoruz. Umum kardeşlerimize binler selam ediyoruz. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 309)*

Ahmed Fuad Efendi hakkında Üstad'ımızın yazdığı bilumum mektuplar bu kitapta mevcut olduğundan onları iktibasla lüzum görmüyorum.

Hepsine selam ve hürmetlerimle...

Mustafa Sungur



GİRİŞ

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin evlad-ı manevisi, fenafî'n-nur Mustafa Sungur Ağabey'in vefası onu tanıyanlarca malumdur. O vefa abidesi aziz insan, Ahmed Fuad Efendi'nin adının geçtiği her yerde ondan “hayatı yazılacak zatlardan” diye bahsetmiştir. Sungur Ağabey'in hatıratının yazılmış olduğu bütün kitaplarda bu hususu görmemiz mümkündür.

Mustafa Sungur Ağabey'in Risale-i Nur hizmetine vakf-ı hayat etmesinin en önemli sebeplerinden biriydi Ahmed Fuad Efendi... Üstad Bediüzzaman da bu hususu Ahmed Fuad Efendi'ye söylemiş, “Sen bize Sungur'u hediye ettin, Sungur binlerce insanın imanının kurtulmasına vesile oldu. Sen şimdi Sungur'un makamını anla! Ve onun kazandığı bu sevabının bir mislinin sana verildiğini düşün, Cenab-ı Hakk'a şükret!” demişti.

Demek Sungur Ağabey çok mühim bir rükündü. Ahırzamanında iman ve Kur'an'a hizmet edenler içinde Sungur'un yeri bir başkaydı. Onun için Bediüzzaman ona, “Sungur, hayatım hayatınla devam edecek” ve “Sungur ileride Nur'un bayramları olacak. Ben onlara yetişemeyeceğim. Fakat sen onla-

rı görecek, gelip mezarıma benim kulağıma söyleyeceksin” demişti.

Hakikaten Sungur Ağabey her şeyini bu mukaddes davaya adanmıştı. O bir adanmıştı. Hazreti İsmail Aleyhisselam’ın kendisini Allah’a adaması istikametinde bir adanmışlıktı bu. Hiç ama hiçbir şeyi kaale almayarak Allah’a satılmanın adıydı bu. Kur’an-ı Mucizü’l-Beyan’ın ifadesiyle *“İnnallâhesterâ mine’l-mü’minîne enfüsehüm ve emvâlehüm bienne lehü-mül’-cenneh”* (Tevbe Suresi, 111) ayetinin hayata hayat yapılmasıydı. Yani “Allah, müminlerden canlarını ve mallarını, karşılığında onlara cennet vermek suretiyle satın almıştır” manasına masadak olmaıktı.

İşte Mustafa Sungur Ağabey bunu elhak tam manasıyla yapmıştı. Mustafa Sungur’u bu Kur’anî davaya kazandıran en önemli vesile şüphesiz Ahmed Fuad Efendi (rahmetullahi aleyh) idi. Çünkü Mustafa Sungur’un kalbini ikna eden o idi. Ruhundaki yaraları şefkatiyle ilk tedavi eden o idi. Muvakkaten ara verdiği namazlarına yeniden başlamasına ilk vesile olan o idi.

Zahiren ona Üstad Bediüzzaman’dan ilk bahseden kişi stajyer öğretmenlik yaptığı günlerde Kastamonu Oğul Köyü muallimi Şevket Hoca olsa da, işte o kadar; sadece duyurmuş... Okuduğu Göl Köy Enstitüsü’nde de zaman zaman Bediüzzaman’la ilgili hususları duymuş; ama sadece duymuş... Ruhu ise bu manaya Ahmed Fuad Efendi’yle yönelmiş. Onun sohbetleri Mustafa Sungur’a ilaç olmuş. Bazen öğleyin oturmuş, ta ikindiye kadar sohbet etmişler. Risale-i Nur hizmetine girmesi ise biinayetillah Mustafa Osman Efendi ve Hıfzı Efendiler vesilesiyle olmuş.

Kitabı yazmaya başladığımda şöyle diyordum: “Ahmed Fuad Efendi’nin hayatını yazmak nerede, ben nerede...” Bu hakikatin idraki içinde olduğumu bilmenizi istiyorum. Ama

“Nahu Bismillah” diyerek başladığım bu işte hep Üstad Bediüzzaman’ın şu sözünü dilimde çevirip durdum: “Nefis cümleden edna, vazife cümleden a’la.”

Sonra işe Ahmed Fuad Efendi’ye ait her şeyi toparlamakla başladım. Gördüm ki o zat hayatı boyunca hiç durmadan yazmış, üretmiş ve âdeta her şeyi bir kenara not etmiş. Ömrü boyunca günlükler tutmuş. Yüzlerce defter doldurmuş.

Hutbelerini, vaazlarını toparladım. Mektuplarını, nasihatlerini, vasiyetlerini arşivledim. Binlerce sayfayı fotokopi yapıp dosyaladım. Sonra onları okudum. Osmanlıca olan bu yazıları çözümledim. Yazıya döktüm. Gördüm ki bu çok uzun soluklu bir çalışma olacak. Çünkü sadece hutbeleri birkaç cilt uzunlukta bir kitap olabilir. Vaazları ve sohbetleri de bir o kadar var.

“Öyleyse ne yapayım?” diye düşündüm. Şöyle karar verdim. Ben bu işin ehli olmasam da bu kitabı yazayım. Yazdıklarımı okuyanlar desinler ki: “Bu işe biz de el atalım. O zatı gelecek nesillere tam manasıyla anlatalım. Asrımızda yetişen bu zatı tüm insanlığa tanıtalım. Bu ahlak abidesinden âlem-i insaniyetin öğreneceği şeyler var. Haydi, öyleyse çalışalım. Ahmed Fuad Efendi’yi tanıyanlar hâlâ hayatta olduğuna göre onlarla görüşelim. Onu tanımaya, anlamaya gayret edelim. Eserlerini, yazdığı yüzlerce vaaz ve hutbeyi inceleyelim. Onun ruh dünyasını keşfe çıkalım. Zira bu zat asrımızın Yunus Emre’sidir, Ahmed-i Yesevi’sidir.”

Bu arzumun tahakkuku için asla geç kalınmış sayılmaz. Çünkü bu sahada daha pek çok eser yazılmalıdır. İlim adamları bu işe el atmalıdır. Anadolu’nun sinesinden çıkan bu Nur kahramanının tarihçe-i hayatına dair işin ehline yeni eserler yazılmalıdır. Ruh portresi çizilmeli ve insanlığın istifadesine sunulmalıdır. Ben ise bu işe sadece bir katkıda bulunmak istedim. Gayem sadece bundan ibarettir.

Bu mülahazalarla onun yazdıklarını tekrar tekrar okuyup anlamaya çalıştım. Karşımda büyük bir ruh duruyordu. Onu tariften aciz olduğumu görüyordum. Öyleyse ben de parmağımı ona uzatıp “İşte orada büyük bir zat var!” demeye karar verdim. Çünkü onu anlatamayacağımı idrak etmiştim. Sınırlarını çizemiyordum. Ben de onu göstermekle yetinmeye karar verdim. “İşte karşınızda büyük bir veli-yi kâmil var. Siz onu araştırın, öğrenin, ben bundan acizim ve ben onu tarif edemiyorum” dedim. Okudukça hayretim ziyadeleşti.

Sonra onu, kendisini tanıyanlardan dinlemeye karar verdim. En önce Üstad Bediüzzaman'ın varislerinden Mustafa Sungur Ağabey'e gittim. Bana çok yardım etti. Ahmed Fuad Efendi'ye ait Lahika mektuplarının içinde yer aldığı Osmanlıca bir Lahika mecmuasını bana verdi. Tamamını fotokopi yaptım. Kendime aldım.

Bu mektuplar o zaman Üstad Bediüzzaman tarafından Lahikalarda neşrettirilmiş. Osmanlıca el yazması eski nüshalarda da var. Bugün çoğumuzun bu edebiyat harikası mektuplardan haberi yok. İnşallah bu kitapta ilk kez neşredilecek. Bu mektuplar şüphesiz o zatı daha iyi idrak etmede en önemli kaynaktır. Çünkü Üstad Bediüzzaman tarafından beğenilip Risale-i Nur eserlerinin Lahika mektuplarında neşrettirilmiştir. Bu kitabın ilgili bölümlerinde okuyunca bu kanaatime iştirak edeceğinizi düşünüyorum.

Ahmed Fuad Efendi'nin Lahika'ya giren mektuplarından edindiğim intibayı da şöyle kaydedeceğim:

Bu zat Bediüzzaman'a âşıktır. Bütün feyzini ondan almıştır. Hayatına Bediüzzaman yön vermektedir. Bediüzzaman onun her şeyidir. Dünya ve ahiret seyyidi ve senedidir. Hayatını ona feda edecek kadar sevmektedir onu...

Çünkü ahirzamanda insanlığın imanını kurtarmak için çalışan bu ihlas abidesi şahsiyetin etrafında hizmetkâr olmak

en büyük şereftir onun için... Hayat-ı dünyeviyesinde Risale-i Nur ile Kur'an'a talebe olmaktan daha büyük bir makam olamaz onun için...

Ömrünün baki kalan kısmını Bediüzzaman'ın ardında Kur'an'a vakfetmek ve böylece manevî bir safta Resul-i Ekrem'e (a.s.m.) iktida etmek en büyük ihsan-ı İlahî olmuş Ahmed Fuad Efendi için...

Kişiyi en iyi anlatan eserleridir, ki Ziya Paşa demiş:

*Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz,
Kişinin görünür rütbe-i akli eserinde.*

Ahmed Fuad Efendi'nin de ayinesi işte bu mektupları ve eserleridir. Yaptığı hizmetleridir. Son derece takva üzere yaşadığı hayatıdır.

Onun bu hayatının yakın tanıkları olan evlatları ve torunlarıyla devam ettim görüşmelerime... En yakınlarından dinlediklerimi notlar suretinde kaleme aldım. Zira bu görüşmelerin tek anını kaçırmaya tahammülüm yoktu. Onun için bir de görüntülü kayıt altına aldım. Sonra onları defaatle izledim ve yazıya döktüm. Böylece o yüce ruhu daha iyi tanımaya çalıştım.

Son olarak talebesi olmuş, ondan ders almış veya ziyaret edip sohbetinde bulunmuş olanları ziyaret ettim. Onları dinledim. Sorular sordum. Bütün bunları da görüntülü olarak kaydedip arşivledim.

Artık bunları nizam altına almalıydım. Yazmaya başlamadan önce Mustafa Sungur Ağabey'i son kez ziyaret ettim. Çalışmalarımı anlattım. Müstecap duasını aldım. Çalışmalarımdan hoşnut olmuştu. Çok memnuniyet izhar etti. Ben de zaman zaman kendileriyle telefonla görüşüp kitap hakkında

bilgiler vereceğimi, rehberliğine ihtiyacım olduğunu söyledim.

Sungur Ağabey özellikle Üstad Bediüzzaman'ın kendilerine dua ettiği Eflanili Nur talebelerinin isimlerini de kitapta yazmamı söyledi. Akabinde bu çalışmayı yapıp bitirdim. İstifadenize arz ederim.

İnayet ve tevfik yalnız ve yalnız Allah'tandır.

Yılmaz Dinç



Birinci Bölüm

AHMED FUAD EFENDİ’NİN İLK HAYATI

Ceddi ve neşet ettiği ortam

Ahmed Fuad, hicri 1315 (miladi 1897) tarihinde İstanbul Sultanahmet’te Akbiyık Mahallesi’nde dünyaya gelir. Annesi İzmit-Herekeli Vasfiye Hanım, babası ise Hacı Hafız Şeyh Mustafa Efendi’dir. Ailesinin şöhreti ve lakabı “İmamoğlu”dur.

Mustafa Efendi’nin babası Hacı Süleyman Efendi, onun babası İmam Hüseyin Efendi, onun da babası İsmail Efendi’dir. Cedleri Horasan erenlerine kadar gitmektedir. Zaten Eflani’de pek çok aile İmamgiller, Hatipgiller, Abdüsselamogulları, Şihlar gibi namlarla anılmaktadır.

Aile asil bir cedde dayandığından ve Sungur Ağabey’in ifadesiyle seyyid olduğundan ilme, irfana, dinî hizmetlere fitrî bir meyli vardır. Bu zatlardan İmam Hüseyin Efendi, köyün imamının maaşını o zamanki âdet olan köylüden toplayıp ödemek yerine bizzat kendi cebinden karşılamış.

Hacı Süleyman Efendi’nin dört oğlu olmuş. Dört oğlunun dördünü de okutmuş. Kadı olmuş, müftü olmuşlar... Kendisi de çevresindekilere sık sık şöyle dermiş:

– Dört oğlumu da okuttum. Hepsi de büyük makamlara geldiler. Keşke on oğlum olsaydı da onunu da okutsaydım. Kahvelerini kendim yapardım.

Ahmed Fuad Efendi'nin amcaları şunlardır: Hacı Mehmed Efendi, Müftü Efendi, Kadı Hafız Efendi.

Ailenin soyu anne tarafından Mevlana Celaleddin-i Rumî'ye dayanır. Ahmed Fuad Efendi ve kardeşleri Mevlana Hazretleri'nin kırkıncı göbekten torunudur.

Ahmed Fuad Efendi'nin biri kız olmak üzere üç kardeşi vardır. En büyükleri zamanında İstanbul valiliği yapmış olan Ziya Efendi'dir. Diğerleri yaş sırasına göre Dr. Hakkı Nevin, Hacı Zehra Hanım'dır. Yaş olarak en küçükleri Ahmed Fuad Efendi'dir.

Hacı Zehra Hanım, İstanbul'da doğmuş, İstanbul'da yaşamış, İstanbul'da vefat etmiştir. Kendisi hafız-ı Kur'an'dır. Ziya Efendi, Siyasal'ı bitirmiş, çok kültürlü ve donanımlı bir zattır. Çocukluğunda kardeşi Ahmed Fuad'ı o yetiştirmiştir. Fakat o da babası Şeyh Mustafa Efendi gibi genç denecek bir yaşta vefat etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin babası Şeyh Mustafa Efendi, Fatih Medresesi dersiamlarındandır. Aynı zamanda Sultan II. Abdülhamid Han'ın huzur hocalarındandır. Sultan II. Abdülhamid Han sabah namazlarını hep onun imametinde eda edermiş. Köprülü Kütüphanesi'ni de kendisine tahsis etmiş.

Ahmed Fuad Efendi, amcası Hacı Mehmed Efendi'nin aynı zamanda damadıdır. Mehmed Efendi'nin kızı Nuriye Hanım'la evlenmiştir. Hacı Mehmed Efendi İstanbul'da yüksek medrese tahsili gördükten sonra o medreselerde müderrislik yapmış, sonraki yıllarda ise İstanbul'dan ayrılıp o zamanlar Eflani Yalacık köyünde bulunan medresede hocalık yapmış, vaaz ve irşat hizmetlerinde bulunmuş, kâmil, veli bir zattır.

Yöre halkı onun pek çok kerametlerine şahit olmuştur. Hacı Mehmed Efendi nefsinin o kadar ileri derecede terbiye etmiş bir zattır ki köyün çocuklarının alt bezlerini yıkayabilecek kadar kendi benliğini sıfırlamıştır.

Sungur Ağabey Ahmed Fuad Efendi'nin torunu Nurettin Cemal Güven'e latife edip şöyle demiş:

– Cemal sen seyyid misin?

Cemal Bey sükût etmiş. Sungur Ağabey:

– Ahmed Fuad Efendi seyyiddi, diyerek ailenin asaletine işaret etmiş.

Çocukluk yılları ve tahsil hayatı

Ahmed Fuad Efendi çocuk yaşındayken babası Şeyh Mustafa Efendi'yi kaybeder. Kendisini en büyük ağabeyi Ziya Efendi okutur. İlk mektebi, rüştiyeyi ve idadiyi İstanbul'da bitirir.

Yaşadığı devir itibariyle iyi bir tahsil hayatı olur. Dokuz yaşında da hafız-ı Kur'an olma başarısı gösterir.

Ziya Ağabey'i kendisini henüz dört yaşındayken mahallelerinde bulunan Akbıyık Camii yerine Sultanahmet Camii'ne sabah namazına götürür. Küçük Ahmed Fuad, ağabeyine sorar:

– Ağabey, neden bu yakın camiye değil de Sultanahmet Camii'ne gidiyoruz?

Ağabeyi şöyle cevap verir:

– Çünkü adım başına sevap kazanıyoruz. Uzaktaki camiye gidersek daha fazla sevap kazanırız.

Ağabeyinin verdiği bu cevap onun çocuk ruhunda büyük ve derin tesirler bırakır. İleriki yıllarda unutamadığı bu çocukluk hatırasını yakınları, dostları ve ziyaretçileriyle paylaşır.



Ahmed Fuad Efendi'nin çocukluk yıllarında çektiirdiği bir fotoğrafı

Ahmed Fuad Efendi çocukluğunda zaman zaman memleketine, Eflani'deki Mülâyim köyüne gider. Orada iki ata ayakta durarak aynı anda biner. Atları öylece koşturur. Üzerlerinde durup, onların dizginlerini tutarak, ayakta ata binme cesaretini gösterir. İzleyenlerin endişeli bakışlarına aldırmaz. Korkuya kalbinde yer yoktur.

Çocukluğu böyle çok cevvaliyetle geçer. Duraksamadan art arda üç takla atabilecek kadar da bedenlen kuvvetli ve çeviktir.

Babası ve Sultan II. Abdülhamid Han

Ahmed Fuad'ın babası Hacı Hafız Şeyh Mustafa Efendi, Cennet-mekân Sultan II. Abdülhamid Han'ın huzur hocalarındandır. Sabah kahvaltılarını sultanla birlikte Yıldız Sarayı'nda yaparlar.

Padişah onu çok sever. Ahmed Fuad Efendi de Sultan II. Abdülhamid'i çocukluğu boyunca özellikle cuma selamlıklarında defalarca görür. 9 yaşında hıfzını tamamlayıp hafız olduktan sonra güzel sesiyle Yıldız Sarayı'nda birçok mevlit merasimine katılır, Kur'an okur. Naatları, ilahileri o kadar güzel okumaktadır ki onu dinleyenler mest olurlar.

Sultan II. Abdülhamid'den babası vasıtasıyla kendisine intikal eden pek çok hediyeler vardır. O vefa insanı, babasının bu aziz hatıralarına ömrü boyunca gerekli alakayı göstermiştir. İşte Ahmed Fuad'ın çocukluğu ve gençliği bu minval üzere geçer.

Ablasına hürmeti

Ahmed Fuad Efendi çocukluğundan itibaren ablasına çok hürmetli davranır. Bu onda fitrî bir hâldir. Esasen aile fertleri birer İstanbul beyefendisi, hanımefendisi olarak yetiştirilmişlerdir. Ömrünün sonuna kadar ablasının odasına kapıyı tıklamadan bir kez bile girmez. İçeriden "Buyurunuz" sesi gelene kadar kapıda bekler, içeri girince hürmetle elini öpüp önüne oturur. Sonra:

– İzin verirsiniz bir konuyu size arz etmek istiyorum, diyerek konuşmasına başlar.

Aralarındaki bu sohbet bitince duasını alır, teşekkür ederek yanından ayrılır. Bu hâl asla bir tasannu değil, ruh yüksekligi ve ahlakî kemalin bir tezahürüdür.

İlk memuriyeti ve muallimliğe başlaması

Tahsil hayatını ikmal eden Ahmed Fuad Efendi, ilk olarak 1917 yılında Zile'de öksüz mektebinde muallimliğe başlar. Burada milletine yapacağı azim hizmetlerine ilk adımını atar.

Zile'ye gitmek üzere 2 Kasım 1917 günü İstanbul Haydarpaşa'dan Ankara'ya hareket eder. 10 Kasım 1917 Perşembe günü de Ankara-Alaca-Sungurlu yoluyla Zile'ye muvasalat eder. Burada 9 Aralık 1917 tarihinde ilk memuriyetine muallim olarak başlar.

Evliliği, çocukları ve torunları

Ahmed Fuad Efendi askerlik öncesi amcası Şeyh Mehmed Efendi'nin kızı Nuriye Hanım'la evlenir. Bu evlilikten iki çocukları olur. Çocukları Mustafa 1923 yılında, Lütfiye ise 1928 yılında dünyaya gelir. Ahmed Fuad Efendi'nin oğlundan beş, kızından da iki torunu vardır.

Askerliği

Ahmed Fuad Efendi 1918 yılında Zile'deki muallimliğinden askerlik vazifesini yapmak üzere ayrılıp Batum'a gider. Batum o yıllarda muvakkaten de olsa Osmanlı idaresindedir.



Ahmed Fuad Efendi'nin askerlik yaptığı yıllarda Batum'dan bir görünüş

Burada Ahmed Fuad Efendi eniştesi Binbaşı Nedim Yaldıtaç'ın yaveri olarak vazifelendirilir. Batum'dan 1919 yılı başlarında ayrılır. Vazifeli olarak gemiyle Karadeniz sahillerine uğrar, Zonguldak limanında bir müddet kalır, akabinde de İstanbul'a avdet eder. Burada askerlik vazifesini tamamlayıp terhis tezkerini alır.

Hastalanması ve rahatsızlıkları

Ahmed Fuad Efendi gençliğinde tüberküloz geçirir. Askerlik yıllarında hastalığı nüksedince doktorlar havadar yerlerde yaşamasını öğütlerler. Başta ağabeyi Dr. Hakkı Nevin İmamoğlu olmak üzere İstanbul'dan ayrılmasını, memleketine gitmesini salık verirler. O da çok sevdiği ve yetiştiği İstanbul'dan ayrılıp memleketi Eflani'nin Mülâyim köyüne yerleşmeye karar verir. Burası son derece temiz havasıyla ona çok iyi gelecektir.

Hakikat noktasında kader onu manevî bir hizmete tayin etmiştir. Kader ona bir Hafız Ali, bir Hasan Feyzi olma yolunu açacaktır. Eflani ise bir Nur Kahramanı'na ev sahipliği yapacaktır. Eflani küçük bir Isparta olmaya hazırlanmaktadır. Sav ve Barla'ya kardeş olacaktır. Eflani'nin temiz insanları ruhlarındaki aşk-ı imaniyi temevvücsaz ettirecek Risale-i Nur'la tanışacaklardır.

Memuriyete geri dönüşü ve muallimlik hayatı

Ahmed Fuad Efendi'nin memleketi olan Eflani, Kastamonu'ya bağlı bir nahiye olduğundan, Kastamonu'ya gider. Muallimlik için gerekli resmî belgelerini ibraz eder. İlk defa Eflani Abakolu köyünde 16 Ocak 1921 tarihinde muallimlik vazifesine başlar.

Sırasıyla Abakolu, Bostancı, Eflani merkez, Mülâyim ve Göller köylerinde gündüzleri muallimlik yapar. O yıllarda açılan millet mekteplerinde de gece halka dersler verir.



Ahmed Fuad Efendi'nin öğretmenlik yaparken çektiği bir fotoğrafı
[Ahmed Fuad Efendi, kızı, oğlu]

Bu memuriyet görevini 1943 yılı sonuna kadar sürdürüp 1944-1945 yıllarında Zonguldak Devlet Hastanesi'nde ilerleyen rahatsızlıkları nedeniyle ayakta tedavi görür. Bu tedavilerden sonra hekimler kendisine uzun süreli heyet raporu verir.

Risale-i Nur'u tanınması

Ahmed Fuad Efendi'nin yakın arkadaşı Dadaylı Hacı Hasan Hayri Efendi de muallimdir. Bu cihetle sık sık görüşürler. O zamanlar Eflani ile Daday arasında ticarî bağlar çok kuvvetlidir. Gelip gitmeler çok olur.

Muallim Hacı Hasan Hayri Efendi çok kültürlü bir insandır ve kendi çocuklarına yüksek tahsil yaptırır. Oğullarından biri de doktor olur. Doktor olan oğlu Hakkı Efendi'yle Üstad Bediüzzaman'ı Kastamonu'da birkaç kez ziyaret eder ve Da-

day'da Risale-i Nur hizmetlerini aşk ve şevkle yürütür. Day'da Nur hizmetleri inkişafa başlar.

Dadaylı Hacı Hasan Efendi ve Şevket Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdıkları ve Üstad'ın Osmanlıca Lahikalarda neşrettirdiği mektupları vardır. Şöyle ki:

*Bismihî sübhânehû
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekâtühû ebeden daimen*

Çok Muhterem, Faziletli Üstadımız Efendimiz Hazretleri,

Ey Hazreti Üstad! Cenab-ı Hakk'ın lutûf ve keremiyle biz zaif ve biçarelere hediye ve emanet buyurduğunuz Nurlar fani vücudumuzun dâhili ve haricini tenvir ederek ebediyete kuvvetli bir nuru bahşetmekle beraber Nurlar daire-sinde bulunan bütün nurlu kardeşleri öyle birbirimize bağladı ki hiçbir insanî kuvvet ve tesir bu rabıtaı kesip izale edemiyor. Çünkü *"İnneme'l-mü'minûne ihvetün"* ayet-i celilesinin sırrı olarak tam kardeşlik şerefini ancak Risale-i Nur temin etmiştir. Öyle kardeşlik ki bugün bu zamanda bir hanede yaşayan ana-baba bir, iki kardeşin birbirine temin edemediği muhabbet ve hürmet ve tesanüdü ancak Nurlar temin etmiştir. Bizzat fakir naçiz talebenizin bu defaki seyahatimde bu samimiyete şahit oldum.

Ey unutulmaz ve unutmak imkânı olmayan Hazreti Üstad! Nasıl ki şu fani dünyanın zemin ve semasındaki hadsiz masnular Cenab-ı Sani-i Zülkerim'in turra-i İlahiyesini muhafaza ederek biz zişuur kullarına nasıl müşahede ettiriyorlarsa bugün göğüslerde tutulan bunca Risale-i Nur eczalarının her bir kelime ve cümle ve satırları da hakikat-ı imaniye ve saadet-i ebediyeyi müşahade ettiriyorlar.

İnşaallah siz daha çok sıhhatle yaşarsınız. Nihayet bu faniden ebede göç ettikten sonra bile Nurların yazıları silinip gaib oluncaya kadar siz Üstad'ımızı bütün müminlere dualarında müşahade ettirecektir.

İnşaallah Cenab-ı Hakk'ın lütuf ve kereminden dileriz ki Nurlar vasıtasıyla bağladığınız biz günahkâr zayıf talebe ve kardeşlerinizi haşır zamanımızda da Cenab-ı Rabb-i Kerim'imizin izn-i İlahiyesiyle bir ordu ve bir tümen halinde livaü'l-hamd ismindeki mübarek sancak-ı şerifi altında Peygamberimiz Efendimiz Hazretleri'ne (a.s.m.) takdim ve teslim edeceğinizi Cenab-ı Hakk'ın rahmetinden muhakkak ümit ediyoruz. Ve bu teselsül eden nimetleri ihsan eden Halık'ımıza namütenahi layüad ve layühsa hamd ederiz.

"Hâzâ min fadli Rabbî" ve siz Üstad'ımıza da ebediyen minnettarız ve arz-ı şükran eyleriz. Ve bu hizmetinizden Cenab-ı Hak sizden ebediyen razı olsun dua ve feryadıyla hatm-i kelim eylerim Efendim Hazretleri.

Oğullarım Doktor Hakkı ve Hüsnü ve bütün efrad-ı ailem ve Dadaylı Nur şakirtlerinizin cümlesi iştiaqla mübarek ellerinizden öperek hayırlı dualarınızı rica ederler. Ve ayrıca Daday'a gelen Araçlı Vaiz Tahir Efendi hürmetle ellerinizden öper, oradaki kardeşlerimize başta Ceylan Efendi olduğu hâlde cümlesine selam eder, eyyam ve leyle-i mübareklerinizi tebrik ederiz. *"Alâ kaderi'l-istidâ"* elimizde mevcut Nur eczalarından iştiaqlılara göndermeye devam ediyorum.

*Fakir, aciz, naciz, cahil talebeniz
Dadaylı Muallim Hafız Hasan*



Kıymetli Üstad'ım,

Başta siz Üstad'ımız bütün Risale-i Nur talebelerinin mübarek Ramazan-ı Şerif'ini kutlar, ellerinizden hürmetle öperim. Biz Kastamonu'da genç Nur talebeleri Mehmed Feyzi kardeşimizle her zaman sık sık giderek görüşür ve bu hususta onun sadık ve kıymetli irşadıyla ve her bakımdan gerek lafzen gerek hareketçe Üstad'ımız yolunda gitmesi sebebiyle nice yeni Nur şakirtlerine Risale-

i Nur'un nurlu ilhamlarını dağıttığı gibi bize de istediğimiz Risaleleri okutturarak imanımızı nurlandırıyoruz.

*Kastamonu ve Daday genç Risale-i Nur talebeleri namına
Şevket*



Dadaylı Hacı Hasan Efendi, Ahmed Fuad Efendi'ye 1941 yılında Risale-i Nur'dan Onuncu Söz risalesini verir ve okumasını ister. Ahmed Fuad Efendi bu kitaba şöyle bir göz atar ve bir kenara bırakır.

Veli, âlim ve kâmil bir zat olan amcası Hacı Mehmed Efendi bu kitap hakkında kendisine bazı sorular sorar. Çünkü âlem-i manada yeğeninin manevî çok makamlar elde edeceğini, bu büyük davada hizmetleriyle kemalat-ı insaniyenin zirvelerine çıkacağını müşahade etmiştir.

Kendisi bu kitabı okur. Yeğeninin okumadığını anlar ve onu ihtar eder. Ağabeyi Şeyh Mustafa Efendi gibi o da uleamadandır. Ve Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ne çok ciddi muhabbeti vardır. Kendisi gençlik yıllarında İstanbul'da muhtelif medreselerde, daha sonra da Eflani Yalacık köyünde bulunan medresede müderrislik yapmıştır. Yüzlerce talebe yetiştirmiştir.

Hacı Mehmed Efendi, Muallim Ahmed Fuad'a suallerini yineler: "O kitapta neler anlatılıyor? Kur'an'ın böyle yüksek bir tefsirini daha evvel okudun mu?" Vesaire...

Ahmed Fuad Efendi bu suallere hakkıyla cevap veremez. Zira dikkat ve teenniyle kitabı okumamıştır. Amcası Hacı Mehmed Efendi'ye verdiği malumat kendisini tatmin etmez. Hemen müsaade isteyip kitabı yeniden okumaya başlar. Bitirir. Ruhunda büyük bir heyecan hâsıl olur. Âdeti Kur'an-ı Mucizü'l-Beyan'ın yüksek manaları ruhuna yeniden nüzul etmiştir. Kitabı baştan sona yeniden bir daha okur. Yine doyamaz. Bir daha okur. İşte o anda karşısında asrın büyük dâ-

hisi, ruh mimarı, insanlığın hidayetine Kur'an'la vesile olacak bir zatın olduğunu anlar.

Risale-i Nur'a ve Üstad Bediüzzaman'a gönülden bağlanır. Bu bağlılık hiç kopmamak üzere perçinlenir. Son nefesine kadar bu mukaddes yolda bir lahza duraksamadan yürür. Sık sık muallim arkadaşı Hacı Hasan Hayri Efendi'yle sohbetlerde bulunur. Yeni risaleleri alır, yazar, okur ve okutur. İçinde bu eserlerin müellifini ziyaret etmek, elini öpmek, duasını almak arzu ve iştiyakı meydana gelir.

Risale-i Nur'u Eflani'de en güvendiği ehil ellere başta İbrahim Yakut, Hüsnü Güngör, Reşad Güngör, Şevket Güngör, Şükrü Güngör, Hacı Şaban Efendiler olmak üzere ulaştırır. Artık bu kudsî hizmet bu havalide de inkişaf edecektir.

Safranbolu'da bulunan Nur talebelerinden Hıfzı Efendi, Mustafa Osman Efendilerle tanışır. Okuduğu ve yazdığı risaleler vasıtasıyla Anadolu'nun muhtelif yerlerindeki Nur kahramanlarıyla da manen ve ruhen tanışır.



İkinci Bölüm

RİSALE-İ NUR’U TANIDIKTAN SONRA

Üstad Bediüzzaman’ı ilk ziyareti

Ahmed Fuad Efendi, o yıllarda Kastamonu’da bulunan Üstad Bediüzzaman’a gitmek için kendisini manen hazır hisseder. 1943 yılı Eylül ayı başında, yakın dostu Dadaylı Hüseyin Berberoğlu ile Kastamonu’ya Üstad Bediüzzaman’a giderler.

Önce Nasrullah Camii’ne giderler. Orada Çaycı Emin Bey’i bulurlar. Emin Bey’den ziyareti nasıl yapacağıyla ilgili malumat alırlar. Daha sonra Kastamonu’da mukim Saraç Ahmed Efendi’yi de yanlarına alarak Üstad’ı ziyarete giderler.

Üstad’ın kapısı sürgülüdür. Ahmed Fuad Efendi ruhundaki asalet ve Üstad Bediüzzaman’a karşı hürmet ve edebinden dolayı “Bir sonraki gün geliriz” deyip oradan ayrılırlar. Bu hâl tamamen Ahmed Fuad Efendi’nin Üstad Bediüzzaman’ın kaldığı bu evin kapısında teeddübünden kaynaklanan bir halet-i ruhiyedir. İç dünyasında “Acaba bu kudsî zat-ı mübareği rahatsız mı ederiz?” diye düşünmektedir.



Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı 1943 yılında
Kastamonu'da ziyaret ettiği ev

Ertesi gün yine o mübarek kapının önüne gelinir. Saraç Ahmed Efendi birden Üstad'ın kapısını kuvvetlice üç kez tıklatır. Ahmed Fuad Efendi hemen Saraç Ahmed'in kolunu tutar:

– Sen ne yapıyorsun? Bu mübarek kapı böyle tıklatılmaz, dediği anda Üstad Bediüzzaman evin ikinci katındaki pence-rede görünür. Kendilerine bakar. O anda o sürgülü kapı kendiliğinden açılır. Üstad camdadır ve evde başka kimse yoktur. Oradaki üç kişi Üstad Bediüzzaman'ın bu kerametini hayretle müşahede ederler.

İçeri girerler. Kapının arkasındaki meşeden yapılma bir metre uzunluğundaki o sürgüyü iterek kapıyı kapatır, ikinci kata Üstad Bediüzzaman'ın huzuruna çıkarlar. Üstad hastadır. Yatağında oturmuş vaziyette kendilerini beklemektedir.

Ahmed Fuad Efendi'ye Üstad'ın huzurunda üç dakikadan fazla kalmanın doğru olmayacağı telkin edildiğinden bu zamanı verimli kullanmak niyetiyle:

– Efendim, ben Şeyh Mustafa Efendi'nin oğluyum, der.

Üstad Bediüzzaman:

– Öyle mi? Demek sen Şeyh Mustafa’nın oğlusun, der ve elini tutar. Tam 40 dakika elini bırakmaz ve kendisine:

– Eflani’de sana irşat görevi düşüyor, der.

Ahmed Fuad Efendi içinden “Allah Allah bu işi amcam yapıyor ama” diye geçirir.

O esnada Üstad Bediüzzaman tekraren:

– Sana Eflani’de irşat görevi düşüyor, sözünü yineler.

Ahmed Fuad Efendi kalbinden geçenlerin Üstad tarafından okunduğunu anlar ve Üstad Bediüzzaman’a:

– Efendim benim icazetim yok, der.

Üstad Bediüzzaman da:

– Sana ben icazet veriyorum, diyerek onu vazifelendirir.



Ahmed Fuad Efendi’nin amcası müderris Hacı Mehmed Efendi’nin
Eflani-Mülayim köyündeki kabri

Üstad Bediüzzaman, Ahmed Fuad'ı çok sever. Onun ru-hundaki asaleti görür. İltifatlar eder. Sonra da kendisini daha uzun tanıttırmasını ister. Ahmed Fuad Efendi de kısaca haya-tından bahseder.

Ahmed Fuad Efendi, Üstad Bediüzzaman'la olan bu ko-nuşmanın kerametini iki ay sonra anlar. Amcası bir Kadir Gecesi, “Ben gidiyorum” der. Birden rahatsızlanır ve vefat eder. Üstad Bediüzzaman'ın kerameti de böylece zahir olur.

Üstad Bediüzzaman'ı ziyaretten sonra

3 Eylül 1943 günü¹ Üstad Bediüzzaman'a yaptığı bu ziya-ret Ahmed Fuad Efendi'yi büsbütün değiştirir. Artık ruhu, kalbi, nefsi, her şeyi Üstad'a teslim olur. Tüm benliğini üm-metin beklediği o aziz zatın mukaddes davasına adar. Ömrü-nün değişik dönemlerinde bu manaya ait pek çok hatıraları da vardır. Makamı gelince zikredilecektir.

Ahmed Fuad Efendi artık Eflani ve havalisinde din-i mü-bin-i İslam'a hizmete tüm benliğiyle kendini vakfeder. Bu hizmetini vefatına kadar kesintisiz kırk yıl devam ettirir. Ba-zen bir cami kürsüsünde vaazla, bazen ziyaretine gelenlere irşat ve ikazlarıyla, bazen yazılı uyarılarıyla, bazen yaşayış ve duruşuyla, bazen varını yoğunluğunu hizmete vermesiyle, bazen nazik, nezih ve kâmilane öğütleriyle bir ömür boyu bu adan-mışlığını yaşayarak sürdürür.

Onun bu tavırları Kur'an-ı Mucizü'l-Beyan'ın “*Va'bü'd Rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*” ayetinin hayata hayat ya-pılmasının tezahürüdür. Esasen tüm Allah dostları gibi Ah-med Fuad Efendi'de de tek bir gaye vardır: Rıza-yı Bari'ye ulaşmak!

¹ Latif bir tevafuktur ki, o miladi dokuzuncu ayın üçüncü günü aynen hicri dokuzuncu ayın da üçüncü günüdür. Zira takvimler o gün 3 Ramazan'ı gös-terir.



Mehmed Feyzi Efendi gençlik günlerinde

Yine bu ziyaretin akabinde Risale-i Nurlarda tanıdığı ve ömrü boyunca da sonsuz bir muhabbet besleyeceği ve kendisi için “Bastığı yeri öperim” hitabında bulunduğu Mehmed Feyzi Efendi’yle de müşerref olur. Bu ziyaretten 17 gün sonra da Üstad’ı Denizli Hapsi’ne sevk ederler. Böylece Üstad Bediüzzaman Kastamonu’dan 20 Eylül 1943 günü ayrılmış olur.

Emekliliği ve emekli ikramiyesi

Ahmed Fuad Efendi, Üstad Bediüzzaman’ı 1943 yılındaki bu ziyaretinden sonra ciddi manada Nur hizmetine vakf-ı hayat eder. 1946 yılında da 25 yıllık hizmetini tamamlayıp muallimlikten emekli olur ve tekaüt ikramiyesini alır.



Ahmed Fuad Efendi'nin emekli ikramiyesinin tamamını vakfettiği
teksir hizmetlerinin yürütüldüğü teksir makinelerinden biri

O yıllarda Türkiye'ye gelen teksir makinelerinden üç tane-
sini satın alan Nur Talebeleri ciddi manada maddî yardıma
ihtiyaç duyarlar. İşte Ahmed Fuad Efendi aldığı ikramiyenin
tamamını bu hayırlı hizmete hibe etmek arzusunu Üstad
Bediüzzaman'a yazar.

Üstad Bediüzzaman bu samimi arzuyu kabul eder ve Ah-
med Fuad Efendi 1946'lı yıllar için çok büyük bir rakam olan
dört bin lirayı bu hizmete verir. Bu paranın yarısı İspar-
ta'daki, diğer yarısı da İnebolu'daki teksir makinesinin hiz-
metlerine sarf edilir. Böylece bir anda bir kalemle binlerce
nüsha neşredilir. Çok ciddi bir fütuhât-ı Nuriye olur.

Üstad Bediüzzaman da hem bunu hem de bu maddî fedakârlığı çok takdir eder. Sonraki zamanlarda da bu tarz hizmetlerde hep Ahmed Fuad Efendi'yi numune-i imtisal olarak anar ve Ahmed Fuad Efendi'yi "O haslardandır" diyerek anlatır.

Örneğin Zehra isimli mübarek bir hanımefendinin Nur hizmetlerine iki yüz lira vermesi münasebetiyle şöyle der:

İki defa Nur'un hizmeti için buraya kadar gelen kıymetli hemşiremiz Zehra'nın Medresetü'z-Zehra'nın kâğıt masrafına iki yüz lira vermesi, hanımlar kısmında da Hüsrevler, Feyziler, Ahmedler bulunduğunu gösteriyor. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 288*)

Şimdi bu hususlara dair anlattıklarımızdan, Ahmed Fuad'ın emekli ikramiyesinin kabulüne dair Üstad Bediüzzaman'ın nurlu ifadelerini takip edeceğiz. Şöyle ki:

Safranbolu Eflani nahiyesi Mülâyim köyünde mütekaidd müallim bir kardeşimiz ve Nur'un has şakirdi, Nurların neşri ve tab'ı için âdetâ sermayesinin kısm-ı azamını teberru etmek istiyor, kabulünü rica ediyor.

Ben bu halis ve has kardeşimizin fedakârane ve halisane ricasını reddedemiyorum ve dünya malları kaide-i şahsiyeme girmeddiği ve muavenetleri kendime kabul etmediğim için, bu işteki maslahatı da bilemiyorum. İki İsparta'nın kahramanlarına ve Hüsrev ve Tahiri ve arkadaşlarına ve Nazif ve refiklerine bu meseleyi havale ediyorum.

Nur'un neşri için böyle çok büyük bir hayır ve sevaba mani olamam. Sizler ya bütün niyet ettiği miktarı veyahut bir kısmını iki hisseyle, biri büyük İsparta'nın, biri küçük İsparta'nın makinelerine verilsin. Onun istediği gibi ya teberru veya ileride başka muavenet edenler gibi bir mukabele nevinde, ya Nurlardan veya başka bir istediği ne varsa vermek suretiyle o has kardeşimizi memnun ederseniz. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 236*)

Üstad Bediüzzaman'ın kendisini haslar arasında anmasından çok mütehassis olan Ahmed Fuad Efendi, Üstad'a bir mektupla mukabele eder. İşte o mektubundan bir bölümü şöyledir. (Mektubun tamamını “Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad'a Mektupları” başlığı altında neşrettik.)



Ahmed Fuad Efendi'nin, teksir hizmetlerine dair tasadduk arzusunun
kabûlüne dair Üstad Bediüzzaman'a yazdığı teşekkür mektubu

Pek Mübarek ve Muhterem, Çok Sevgili ve Müşfik Üstad'ım Efendim Hazretleri,

Nurların neşri ve tabı hakkındaki istirhamatımı reddetmeyerek kabul ve bu hakir ve biçare şakirdinizi mahza bir lütuf ve inayetinizle en geri saftaki yerinden haslar safına almakla taltif ve tesirir buyurdunuz. Teşekkürlerimi arz ederim. Bu zavallı milletimizi, gösterdiğiniz Nurlu yolda şeriat-ı Ahmedîye'ye memum mücadelenizde izinizden yürür görmekle Rabb'im siz Üstad'ımız Efendimizi hem bu dünyada mesrur eylesin, hem de Nurlar sebebiyle imanlarını kurtararak ehl-i cennet oldukları âlem-i ahirette temaşa buyurmakla sizleri ebeden memnun eylesin. Âmin, âmin, âmin!

Üstad Bediüzzaman da Ahmed Fuad Efendi'nin bu hissiyatına karşılık kendisine şu iltifatta bulunur:

Risale-i Nur'un Zülfikar ve sair mecmuaların intişarı için büyük yardımlarda bulunan ve merhum şehit Hafız Ali'nin en mükemmel tarzda yazdığı ve Nur fabrikasında tam çalışkan bir arkadaşı ve sadık bir vârisi olan Hafız Mustafa'nın eline emanet bırakılan bütün Risale-i Nur eczaları onun eline geçmesini temin eden Ahmed Fuad'ı ve emaneti ona teslim eden kardeşimiz Hafız Mustafa'yı ve Saf-ranbolu memleketini ve oradaki kardeşlerimizi ruh-u canımızla tebrik ediyoruz. İnşallah Zülfikar'a verdiği herbir banknota mukabil bin kâr görecektir, binler hayırlara medar olacaktır.

Üstad Bediüzzaman'ın zehirlenmesi

Sene 1946'dır. Ocak ayında Üstad Bediüzzaman'ı Emir-dag'da ikinci defa zehirlerler. Bu onun hayat-ı seniyesindeki maruz kaldığı onuncu zehirlenmedir. Yemeğine zehir katılır. Üstad acılar içinde kıvrılır. Zehrin tesiri azimdir. Canını alabilecek kadar kuvvetlidir.



Üstad Bediüzzaman'ın zehirlendikten sonra hasta halinde çekilmiş bir fotoğrafı

Fakat kader-i İlahî buna izin vermez. Dualarla zehrin tesiri kırılır ve Üstad kısmen şifa bulur. Denizli kahramanı Hasan Feyzi Efendi, Üstad'a bedel canını ona kurban etmeye ahdeden bir mersiye yazar. Mersiye'nin sonunda da Üstad'a canını feda arzusunu kaleme aldığı bir şiiri vardır.

Bu mersiye Anadolu'da belli merkezlere ulaşır. Eflani'ye de gelir. Ahmed Fuad Efendi gözyaşları içinde bu mersiye'yi okur, yazar, çoğaltır ve çoğalttırır. Anadolu'nun pek çok beldesinde olduğu gibi Eflani'de de dualar semaya yükselir.

Ahmed Fuad Efendi'nin el yazısıyla yazıp çoğalttığı bu mersiye'yi ilk defa bu kitapta neşre edeceğiz.

İşte Ahmed Fuad Efendi'nin yazdığı nüshadan Üstad'ın 1946 yılı başında Osmanlıca Siracü'n-Nur risalesinde de neşrettirdiği Hasan Feyzi Efendi'nin mersiyesi budur:

حسن فیضیہ دکنی و عیسیتک و جوارینک فاعی طلیعتی تمییک اید
 رک اوزارک نامنه استادنک و عیتک و عیتک و عیتک و عیتک و عیتک و عیتک
 اولسی فاعیتک یازدیفی بررشیہ در . و وفات خبرینی المسکینی قلمی
 آتد مسر . لاهیکہ یکچیرسون : باسمہ سبکدانہ و تحالی
 وان من شئی الا یسبح بحمدہ .. السلام علیکم ورحمۃ اللہ وبرکاتہ
 فدائکم ائی و امی و نقسبی یز استادی
 آنکا بڈا و طالتی جفا سکتا فدا اولسون استادم !
 برقا چغوتہ آجیلریمزہ زہر قاتان و جگریمزہ شیشہ و خنجر صابیلان
 و کوزہ یاشلریمزہ قریل ایرمقارہ جویرہ ن آجی و قرہ فیکر آلمقہیز . ایسینقہ
 دردیمرہ دوالر اریغیز او مبارک آئی عاقبت غصوفی
 اونخایور . نوریم بوکوزل وطنی آیدنلطان و بارلطان

Ahmed Fuad Efendi'nin el yazısıyla yazdığı, ilk defa bu kitapta neşredilen
 Hasan Feyzi Efendi'nin mersiyesinin ilk sayfası

"Hasan Feyzi'nin Denizli Hapsi'nin ve civarının has tale-
 belerini temsil ederek, onların namına Üstadının vasiyet-
 namesi ve zehirlenmeden şiddetli hasta olması münase-
 betiyle yazdığı bir mersiyedir. Vefat haberini almış gibi
 kalemi ağlamış. Lahika'ya geçirilsin."

Said Nursî

Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekatühû

Fedâke ebî ve ümmî ve nefsi'ya Üstâdî!

Anam, babam ve tatlı canım sana feda olsun Üstad'ım!
 Birkaç gündür, acılarımıza zehirler katan ve ciğerlerimi-
 ze şişler ve hançerler saplayan ve gözyaşlarımızı kızıl ır-
 maklara çeviren acı ve kara haberler almaktayız. Işığında
 derdimize devalar aradığımız o mübarek ay, akıbet husu-
 fa mı uğruyor? Nuruyla bu güzel vatani aydınlatan ve par-

latan Üstad'ımız, bir daha dönmek ve bizlere görünmemek üzere, akıbet göç mü ediyor? Vâ halıla!

Neşir ve tamim buyurduğunuz vasiyetname, bizler için hakikaten böyle bir kara haberi bildiren bir yeis ve matem işareti midir? Yoksa yıllardan beri ru-yi zeminde ağlayıp inleyen kimsesiz Müslümanların, büsbütün kurtuluş beşareti midir? Bize bir haber sal. Sal ki; eğer böyle bir beşaret ise senelerden beri hep ağlayan gözyaşlarımızı tutup biraz da gülmesini bilelim ve öğrenelim.

Acaba bu, bize tahminlerimizi teyit ve takviye edecek bir nevrüzî mi, yoksa maazallah gözyaşlarını çağlatıp umman edecek bir nevmidi mi verecek? O bir vasiyetname mi? Yoksa bir tebrikname mi? Yoksa "Oğul, uşak ve aileden mahrumum, belki bana yas tutan ve mersiye yazan olmaz?" diye, kendi mersiye kendin mi yazdın Üstad'ım?

Senin sayısı yüz binleri aşan büyük bir aile efradın var. Hem öyle ki: Eğer istesen, hepsi sana hayatlarını feda hazırdır. Sana üç yüz elli milyon insan yas tutup ağlar. Sana melekler de mersiyeler okur ve yazar. Sana, seninle beraber daima "La ilahe illallah" deyip zikir eden geceler de, gündüzler de ağlar Üstad'ım!

Şimdiye kadar hangi ölünün böyle milyonlarca yası, mersiyecisi ve aile efradı vardır ki? Bize sultanların ve hakanların bile bırakamayacağı bir mirası, çok zengin ve büyük bir hazineyi ölmeyecek olan Risaletü'n-Nur'u armağan edip asıl dosta gidiyorsun.

Hazreti Allah senden ebediyen razı olsun Üstad'ım! Demek bundan sonra kederlerimizi onunla giderip bütün müşküllerimizi o Risale-i Nur'a mı havale edeceğiz? Gece ve gündüz hep onunla mı müteselli olacağız?

Demek *"Hayâtî hayrun leküm ve memâtî hayrun leküm"* diyerek hayatının bizim hakkımızda hayırlı ve nurlu olduğu kadar, mevtinin de aynı vecihle yine bizler için iyi ve hayırlı olduğunu göstermek istiyorsun. Şahsıma ait diye, belki bu yazılarımı da kabul etmek istemezsin. Fakat ka-

bul buyurmanı rica ederim. Çünkü ben, seni medh ve sena etmiyorum. Ben senin medhini ve vasfını, hep Hazreti Kur'an'a havale ediyorum.

Esasen bende o dil, o kudret o iktidar yok ki; ben ancak, bu ölme ve göçme hadisesinin bize saldıgı elemelerden ve yağdırdığı kederlerden, ancak bir damlasını yazıyorum.

Zaten şimdiye kadar sana gavs dedik, münci dedik, kutup dedik, hiçbirini kabul etmedin. Veli dedik, hazret dedik, asla iltifat etmedin. İsmi ve resmini, nam ve nişanını hep unutmak ve unutturmak istedin. Kendini hak ile yeksan ettin, son ebü't-türab da sen oldun. Senin Kur'an hadimliğinin meddahı ve vassafı o Hutbe-i Ezeliye iken, biz acizler seni nasıl medhede bilirdik, nasıl tarif ve tavsif edebilirdik.

Mademki, Kur'an sana "Said" demiş... Elbette sen saidsin, hem ismin ve hem resmin saiddir.

Mademki, Kur'an sana "Said" demiş... Elbette hem için temiz ve tahir, hem de dışın.

Mademki, Celcelutiye sana "Bedi" demiş. Bundan daha güzel medh ve bundan daha âla ve ezka bir vasıf mı olur? Sen böyle nişanlar ve ihsanlarla gelen bu asrın bir hidayet serdarısın. Bizler senin kadrini ve bu kıymetini bilemedik. Senin büyük kadrini ve şanını gelecek olan asırlar takdir edip asıl menkıbe ve mersiye ni yine onlar yazacaklar.

Ah! Ne olurdu, şimdi şu sayılı nefeslerini verdiğin şu anda, şu son deminde, huzurunda ve yanında bulunup sana hizmet edebilseydim. Son kelamını ve son vasiyetini işitebilseydim. Harareten kuruyan o mübarek ağzına sıcak bir fincan çay, birkaç damla su verebilseydim. Ağrıyan mübarek kollarını ellerimle tutup oğuşturabilseydim.

Risaletü'n-Nur'un telifini tamam edip neşrinin dahi esbabını temin ve tanzim ederek ve talebelerinize, biz acizlere

bırakarak ebediyete, Refik-ı Ala'ya ve Allah'a gidiyorsun. Âlem-i ervaha uçtuğunda bizi unutma.

Büyük ağabeyimiz ki, şanlı ve muhterem Şehit Hafız Ali'dir. Ona ve bütün kardeşlere ve ecdada ve atalara ve evliyanın büyük ruhlarına bizden selam et. Halet-i nezimizde ve berzahımızda, ruz-i ceza ve mahkeme-i kübramızda bize şefaatçi ol...

Ah! Demek o suikastçılar, nail-i meram mı oluyor? Demek güzel yüzün, bize artık haram mı oluyor?

Ah! Ahbabın ağlayıp, âdânın güleceği böyle kara bir günü görmek istemezdik. Biz hep, halası bekler ve arardık. Demek onlara bayram, bize matem mi var? Biz dostlara ne diyelim, seni soranlara ne cevap verelim? Vuslat, hasrete mi döndü? Öyle ise rüyamızda olsun bize görün dur. Kusurumuza bakma, âlem-i hayal ve menamda olsun tescilli buyur. Biz senin terhisini ister ve serbest olmanı dilerdik, fakat böyle mevt tezkeresiyle değil. Yoksa ten kafesinden uçan can kuşunun, daha şen ve daha serbest beden kınından çıkan o ruh kılıcının, daha parlak ve daha keskin olacağını ve o vakit bize daha şefik ve daha rahim ve daha kurtarıcı olacağı için mi, ölümü arzuladın Üstad'ım?

Çünkü Hafız Ali'yi ewelce yerine bedel göndermeye razı olduğun ve icra ettiğin hâlde, bu sefer hiçbir bedel ve fedada da kabul etmiyorsunuz ve Hüsrev gibi bir sevgilinin, senin yerinde ölmek teklifini reddediyorsunuz.

Demek göç ve sefer muhakkak mı Üstad'ım. Demek Hazreti İmam-ı Ali'yi (r.a.) ağılatıp, Ömer'i (r.a.) şaşırtan, Ehl-i Beyt'i inletip, Medine-i Münevvere'yi karartan o hâl-i pürmelalin bir numunesi, akıbet bizim garip başlarımıza da mı çöküyor? Pek vakitsiz pek erken değil mi Üstad'ım?

"Sana bu mektubum acaba son mu olacak?" diye titriyorum. Gerçi sen diyorsun ki: Mektuba, şahsa ve söze ne hacet, bize uzaklık ve yakınlık yok, birimiz Şark'ta, birimiz Garp'ta veya kabirde olsa, yine istediğimiz gibi görüşebili-

riz. Evet, amenna bu doğrudur. Fakat benim gibi körler ve körpeler ne yapsın Üstad'ım?

Otuz yıl evvel Lemeât'ınızda yazdığınız, "Yetmişinci olmuştur, o mezara bir mezar taşı, / Beraber ağlıyor hüsrân-ı İslâm'a" hakikati bu muydu, böyle mi tecelli edecekti? Aziz canınızın canan eline cemal güllerine ermesi bu dem miydi?

Yirmi beş yıldır çekmekte olduğunuz çilelerden halas ve necatiniz böyle ölümle mi, ayrılıkla mı olacaktı? Acılar ve ağrılar çeken ve zehirler içen mübarek kalbinizin istirahatı, böyle varıp kara toprağa yatmakla mı olacaktı?

Hiçbirimizin huzurunuzda hazır bulunmadan ve bu gözü-müzle bir daha görmeden, yapayalnız ve ücra bir köşede bu ölümün, bu ufulün ne acı ve ne hazin... Günün birinde birdenbire "Üstad ölmüş ah!" diye bir ses işitmek veya bir-iki satırlık mektup almak veyahut rüyada görüp pür-telaş uyanmakla sarsılmak ne kadar elim Üstad'ım...

Mübarek vasiyetnamenizi görmek ve okumakla ve korkulu ve endişeli haberler gelmekle beraber, hâlâ bu irtihal ve mevt hadisesinin bu kadar yakın bir zamanda vuku bulacağına inanamıyoruz. Hatta bunu şu surette tevil ve hayırla tefsir ederek, "Bunun eza ve işkencelerden ve esaretten kurtulması ve dirilmesi alametidir" diye telakki ediyoruz.

Evet, mademki *"İnneke meyyitûn ve innehum meyyitûn"* var. Senin de bir gün olup öleceğini biliyoruz. Fakat böyle تنها ve garib ve mesmum ve mağmum ve işkenceli ve biraz da mevsimsiz olarak değil...

Yirmi beş senedir, seni hep menfalarda ve hep hücralarda arayan bu hicranlı gönüller, demek hiç mi gülmeyecek? Üç-beş sene hatta bir senecik olsun, gözlerimizle serbest olarak, bu dertliler ve kimsesizler seni hiç mi görmeyecek?

Zehirli yılan ve akreplerin bile gezip dolaşmasına, vahşi ve kâfirlerin bile serbest yaşamasına açılan bu yeryüzü, yalnız sana mı yasak? Dünya kuruluştaki akan ve harlayan ve her ziruha mübah ve helal olan gümüş gibi ırmak ve çayların, pınarların tatlı ve serin suları, bağ-bahçe ve gülistanları ve bunların türlü çiçek ve meyveleri yalnız sana mı memnu?

Çekilen ahlak yüzünden yalnız senin değil, yüzlerce yerinden delinen hepimizin ciğerlerinin tamiri ve tedavisi kabil değil. Biz hep ağlayan bu beşeriyetin gözyaşlarının seninle, yani Risale-i Nur'la dineceğine, hep sızlayıp acıyan kalplerin, hâdim olduğun Nurlarla teselli bulacağına bel bağlamış ve inanmıştık.

Böyle bir emr-i Hak (vuku) bulduğunda, seni nerede defnedeceğiz? Konya'da Hazreti Mevlana'da (k.s.) mı? Civar-ı Hazreti Eyyüb'de (r.a.) mı? Yoksa Cennetü'l-Mualla veya Cennetü'l-Baki'de mi? Bunu bize açıkca bildir.

Hayır, Üstad'ım, gel biz seni Risale-i Nur tercümanı şahsiyetiyle gönlümüze gömelim. Her zaman seni orada görelim, görüşelim, her zaman sevelim, sevişelim, söyleşelim. Yahut bu ciheti *"Ma kabadallâhü nebiyyen illâ fi'l-mevdiillezî yecibü en yüdfene fîhi"* hadis-i âlisine havale ederek, vasiyetnamenizde onun için mi beyan ve tasrih buyurmadınız? Eğer böyle ise Emirdağ'ını intihab ve ihtiyar ettiğiniz anlaşılıyor.

Ah! O Emirdağ!... Biz onun nasıl bir dağ olduğunu hâlâ anlayamadık. Onda esrarı hâlâ çözemedik. O dağ hakikaten Emirdağ mı? Yoksa esirdağ mı? O dağ bize bir dağ oldu. O dağın vurduğu dağ gönüllerimizi dağladı. Onun dağı bizi yaktı, kavurdu. O dağ bizim bir dağımız üzerine binlerce dağ vurup hepimizi dağdâr-ı hüzn ve elem etti.

Ah! O dağ yüz binlerce kardeşin yetim kalmasını kastedti. Hepimizi diri diri ateşlere yaktı. Hâsılı o dağ seni harap, bizi kebab etti Üstad'ım! Ona Emirdağ değil emerdağ ve eceldağ demeli.

Ey “*Evemen kâne meyten feahyeynâhü*” nefes-i rahmaniyesiyle dirilen Üstad’ımız... “Said öldü desek, inanırlar mı? Hem said ölür mü, ölen şaki ve hayvan değil midir?” buyurduğunuz gibi bu ancak bir yer değiştirme ve muvakkat bir ayrılımadır. Fakat bizim için çok acı çok...

“Ey benim kıymetli babam!” diye ağlayan Fatimatü’z-Zehra (r. anha) anamız gibi “Ey seyyidimiz, ey Üstad’ımız! Va esefa, va kurbeta!” diye yaşlar döküp ağlıyoruz. O anamızın dediği: “*Subbet aleyye mesabiün lev ennehâ subbet ale’l-eyyâmi sırre leyalien*” misillü biz de deriz:

Ah sevgili Üstad’ımız! Üzerimize öyle musibetler çöktü ve döküldü ki; eğer o musibetler şu güneşli güzel gündüzler üzerine dökülse ve yağsa idi, gündüzler kararır, muhakkak gece olurdu. Artık bundan sonra yapacağımız bir şey varsa, o da, “Semler içen, gamlar çeken Üstad’ınız göçtü bekaya, / Hasret kalan kardeşlerim, dostlarınız size olsun elveda” deyip ağlamak hep ağlamak...

Üstad’ım sen dünya lezzetlerini tatmadan, ömründe bir kere olsun bu fena güllerine el uzatmadan, uzana uzana bir saat bile sıcak ve rahat döşeklerde yatmadan, akıbet bırakıp gidiyorsun. Şimdi biz Haccatü’l-Veda’sız böyle bir ölümüne nasıl inanalım? Hutbetü’l-Veda’sız bir hicrana nasıl dayanalım?

Ey Fahr-i Âlem’in nurdan bir incisi, ey ehl-i İslam’ın bir müncisi! Gel sana bir değil, bu sefer bin bedel verelim de şu rihlet, şu hicret, şu hicran daha birkaç sene sonraya kalsın. Hep beraber arz-ı hicaza varalım. Kâbe’ye yüzler sürelim, bizi Arafat’a çıkar. Son sözlerini Hint’ten, Yemen’den, Irak’tan ve Afgan’dan ve dünyanın her yerinden o mahall-i mübarekte ve mukaddeste toplanan bütün Müslümanlara, bütün âşıklara ve bütün hicranlı gönüllere söyle, bize “*Ellâ hel bellağtü’ü*” tekrarlayıp, “*Fel yübelliğü’s-şahidü minkümü’l- ğâib*” derken, âlem-i gayb ve ervaha işte oradan pervaz et. Mübarek cesedini alıp hürmetle Harem-i Şerif’e getirip pak olan vücudunu ab-ı

zemzemle gaslederken, biz de bir taraftan hiç durmayan ve durmadan akan bu gözyaşlarımızla yıkanıp arınalım.

Mübarek naşını Risale-i Nur'dan yapılan ak kefene kat kat sarıp misk-i amberle buhurladıktan sonra, öd ağacından yapılan hususi tabuta koyup son defa olmak üzere, bir daha ellerini öperek Kâbe-i Muazzama'nın kara perdesini de üstüne çekerek, Hacerü'l-Esved huzuruna çıkardım. Kâbe avlusunda toplanan ve daireler şeklinde saf saf dizilen yüz binlerce ehl-i iman ve melaike-i arz ve asuman, o aziz ruhun imam olup cenaze namazını eda edelim. Arştan ve hatiften duyulan "Nice bilirsiniz?" sualine:

*"Fahr-i Âlemin nurdan bir incisi bu,
Ehl-i İslam'ın büyük bir müncisi bu,*

*Şanında söylemiş Kur'an-ı Mecid
Deriz hep "feminhüm şakiyyun ve saîd"*

diye cümleten cevap verip oradan başlarımız ve parmaklarımız üstünde, yalın ayak ve başı açık, arz-ı hicazı velveleye ve dehşete salan tekbir ve tehlil sadaları ve melekelerin çıkardığı yas ve matem sesleriyle, Medine-i Resullah'a ve Ravza-i Mutahhara'ya varıp, *"Essalâtü vesselâ-mü aleyke yâ Rasûlallâh!* İşte emanetin, işte Risaletü'n-Nur'un kahramanı, işte Kur'an'da 'saîd' ve hadisinde 'seyyid' diye söylenen mübarek Üstad'ımız" diyerek, seni Fahr-i Âlem Aleyhisselam'a sunalım.

O nurani yeşil perdeler arkasından uzanan Muhammed Aleyhisselam'ımızın, Mahbub Aleyhisselam'ımızın nur elleri, tabutunu kendine ve kabr-i saadetine çekerken, hepimiz bayılıp bir daha ayrılmamak üzere, Allah Celle Celalühü narasıyla Ravza-i Pak'a serilip ve *"İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi raciîn"* olup biz de canlarımızı cananımıza verelim. *"Ve lev ennehüm izzalemû enfüsehüm câüke festağferullâhe vestağfera lehumu'r-rasûlü levecedullâhe tevvâben rahîme"* sırrına erelim.

آرضی مجازی ولولیه و دهشتنه صاف تکییر و تهلیل صدالری
 و ملکات بیقرار دینی یاس و ماتم سسلیلم مدینه رسول الله و روضه
 مطهره یه وارلم : الصلاة والسلام علیک یا رسول الله ایشتنه
 أما نیک ایشتنه رساله التورک قهرمانی .. ایشتنه قرآنلده سعید
 و هدیکلده سید دینه سولیم تن مبارک استاینز دینه کسفی
 فتح عالم علیه السلام صونالم . اونورانی ییشیل پرده لر آقاسندن
 اونانان محمد علیه السلام مکرک محبوب علیه السلام مکرک نور الاری
 تلبوتکی کندینه و قبر سعادتنه چکرکن کهیمز بایکوب برداها آیالم
 اوزره الله جل جلاله نعره سولیم روضه یاکم سیرلویب و :
 ﴿ اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُونَ ﴾ اولوب برده جانلیمز جانانمزه
 ویرلم . ﴿ وَلَوْ اَنَّكُمْ اِذْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ جَاؤُكُمْ فَاَسْتَغْفَرْتُمْ
 وَاسْتَغْفَرَ لَكُمْ الرَّسُولُ لَوْ جَدَّوَاللّٰهُ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴾
 سیرینه ایرلم . حضرتکزه بوردن ایریارکن سولیم مشتم
 چکیلوب نور هدایت یه زندانی اولام
 یه فرقت ، یه مسرت یه فسران اولام
 یه سن یاشیرینه قان آقیدوب اغلاگوزوم
 یونکه هجران طوقلیم یه هجران اولام
 یه کوچ وار دینه مجنون فیر ویرم صاقین
 یه ماتم ، یه زاری یه افغان اولام
 آیمیلان اول کل توکید صااروب صولسم کرک
 قایانوب کعبه عرفان یه ویران اولام

Hasan Feyzi Efendi'nin mersiyesinin son sayfalari

خیرالدوله یارین یار اولاجق
 نه یوک یاره کم کیملر بئک درمان اولاجق
 بو یوک درد و اهدن کچه شکوا ایویم
 ایشیدن نالیم صیغنی کنی نالان اولاجق
 او شغل بختسه انوار یای سن چکسه ک اگر
 بکاکیم نور ویزه چک، بکاکیم لقمان اولاجق
 او تمیز یاک نفسک آب هیاق بو هولک
 اولی دورا تم که شعور اوکلارین اولاجق
 هلم اول نور شریفک کیم ده کشفسه اگر
 کو یو چک ذره ده اولسه مه تابان اولاجق
 اول لطفکار اوکر مک الی او یکجه نیم
 بو کو یو ک تلب هنرم نه همدان اولاجق
 باره فیضکدن ایراق اولای اصل چکمم
 رخی ندرم بو کم جانم سکا قربان اولاجق
 تفرک ایرسه غریب باشیمه ای نوردها
 بو کون آتوخ بو حقیر بنده ده سمین اولاجق
 بو غنصر یوزو کم لهرنه قلدار چکسه حجاب
 نه عفسک برک شهادینه قرآن اولاجق
 قاب قوسین دن آلوب درسمی بیلدلم نیان
 او کوزل نور ییج معنوی سلاخان اولاجق

صد قیوس فیضی چهارم بجه آیه بو کون
 یکن باشند نه شیدا نه گریان اولاجق
 چهارم حلیه کز
 حسن فیضی

Hazretinize buradan ayrılırken söylemişim

*Çekilip nur-u hidayet yine zindan olacak,
Yine firkat, yine hasret, yine hüsrân olacak.*

*Yine sen, yaş yerine kan akıtıp ağla gözüüm,
Çünkü hicran dolu kalbim yine hicran olacak.*

*Yine göç var diye Mecnun'a haber verme sakın!
Yine matem, yine zâri, yine efgan olacak.*

*Açılan ol gül-ü tevhid, sararıp solsa gerek,
Kapanıp kâbe-i irfan, yine viran olacak.*

*Haber aldım ki yarın yâd olacakmış bize yâr,
Ne büyük yâre ki, kimler buna derman olacak?*

*Bu büyük derd-i elemden kime şekva edeyim?
İşiten nalemi, hep ben gibi nalan olacak.*

*O şifa-bahş olan envarını sen çeksen eğer,
Bana kim nur verecek, kim bana Lokman olacak?*

*O temiz pak nefesin, ab-ı hayatı bu çölün,
Onu dûr etme ki her fert ona reyyan olacak.*

*Hele ol nur-u şerifin kime değmişse eğer,
Küçücük zerre de olsa, meh-i tâban olacak.*

*O lütfkâr, o keremkâr eli öptükçe benim
Bu küçük kalb-i hazinim yine handan olacak.*

*Bab-ı feyzinden ırak olmayı asla çekemem,
Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak.*

*Nazarın erse garip başıma ey nur-u Hüdâ,
Bugün artık bu hakir bendede umman olacak,*

*Bu anasır, yüzüne her ne kadar çekse hicab,
Yine haksın, buna şahit yine Kur'an olacak.*

*Kab-ı Kavseyn'den alıp dersimi bildim ki ayan,
O güzel nur-u bedî', manevî sultan olacak.*

*Sakınıp, Feyzi-i biçareye bahs açma bugün,
Yeni baştan yine şeyda, yine giryan olacak.*

*Biçare talebeniz
Hasan Feyzî²*

Hasan Feyzi Efendi'nin vefatı

Üstad Bediüzzaman'ın maruz kaldığı zulümlerden 11. kez zehirlenmesi de yine 1946 yılı sonbaharında Emirdağ'da olur. Aynı günlerde Hasan Feyzi Efendi'ye de zehir verilmiştir ki Üstad'ına bedel şehiden vefat eder. Hasan Feyzi Efendi'ye ehl-i iman dualar eder.

Üstad Bediüzzaman tıpkı Hafız Ali'de olduğu gibi bu vefata da çok üzüdür. Bu şehidin ardından Lahika mektupları neşreder. Anadolu'nun temiz sinesine bu mektuplar dağıtılır. Fakat Üstad Bediüzzaman'ı teselli eden bir husus vardır: Hasan Feyzi yerinde ve sisteminde Ahmed Fuad ve emsali yetişmesidir. Şimdi bu hususu Üstad Bediüzzaman'ın ifadelelerinden takip edeceğiz. Şöyle ki:

Evvelen: *"Liküllü musîbetin innâ lillahi ve innâ ileyhi râci-ûn"* Risale-i Nur'un kahramanlarından ve Hafız Ali'nin makamına geçen merhum Hasan Feyzi'nin vefatı, Denizli'ye, Risale-i Nur dairesine ve bu memlekete ve âlem-i İslam'a büyük bir zayıttır. Fakat kendisi, pek samimi ve

² Bu şiire Üstad bir haşiye ilave edip bilahare Osmanlıca el yazması *Tarihçe-i Hayat* kitabında neşrettirmiştir. Oradaki haşiyede Üstad şöyle diyor: "Bu şehit kardeş gibi, Nur'un kahraman fedakâr şakirtlerinin pek kuvvetli duaları o zehiri kırdı. O vasiyetnamenin hükmünü tehire vesile oldu."

halis ve fevkalade beyanatıyla ve dersleriyle, inşaallah kendi yerinde çok Hasan Feyzilerin yetişmesine bir zemin ihzar etmiş, sonra gitmiş. Aynen biraderzadem Abdurrahman gibi bir-iki senede on sene kadar Nurlara kıymetli hizmet etti. Güya o da, Abdurrahman da 'Çabuk dünyadan gideceğiz' diye on senelik vazifeyi bir-iki senede gördüler.

Ben, merhum Hasan Feyzi'nin vefatını onun şahsı itibarıyla tebrik ediyorum ve Denizli'yi ve Nur dairesini ve bu memleketi cidden taziye ediyorum. Bu çeşit zülcenaheyn ve hakiki mümin ve müdakkik bir âlim ve yüksek bir edib muallim ve tesirli bir vaiz ve müderrisi kaybettiği için, büyük bir musibettir.

Cenab-ı Hak, inşaallah Denizli gibi kahramanlar ocağın-
dan çok Hasan Feyzi ruhunda Nurlara sahip ve naşir çıkarak-
acak. Bir tane toprak altına girer, vefat eder; fakat yüz
tane sümbülünde meydana geldiği gibi; rahmet-i İlahiye'-
den ümitvarız ki, Hasan Feyzi de öyle kudsî bir sümbül
verecek. Çok Hasan Feyziler Nur dairesinde yetişecekler,
vazifesini daha ziyade yapacaklar.

Saniyen: Bu kahraman kardeşimizin, hayatta kaldığı gibi
defter-i hasenatına her birimiz, manevî kazançlarımızı -
umumda olduğu gibi, hususi bir surette dahi- o kardeşi-
mize hediye etmeliyiz. Ben kendim onu da, Hafız Ali, Hafız
Mehmed ve Savalı Ahmed ve Mehmed Zühdü'nün beşinci-
si olarak evliya-i azimenin has dairesinde manevî kazanç-
larımı ona da bağışlamaya karar verdim.

O zatın ağır şerait altında Nurların intişarına büyük hiz-
metler eden Nur hakkındaki fıkraları, Lahika'da olduğu
gibi, münasip gördüğünüz bazı mecmuaların ahirine de o
tesirli mektuplarının birer tanesini ilhak ediniz. Nasıl ki
Asâ-yı Musa ve Zülfikar'da yazılıyor; ta onun o canlı fıkrar-
ları, onun bedeline Nurlara hizmet etsin.

Hem benim bedelime onun küçücük medrese-i Nuriye'si olan hanesindeki akrabasına ve Denizli ve civarındaki büyük medrese-i Nuriye'deki refiklerine ve talebelerine ve Nur şakirtlerine taziyemizi tebliğ edip deyiniz ki: "Ben, bütün ömrümde, bu derece, bir vefattan bu kadar müteessir olup ağlamamıştım."

Hem size bundan evvel yazdığım mektuptaki şiddetli hiddetim ve dimağımdaki perişanîyet, şimdi tahakkuk etti ki, o kahraman kardeşimizin vefatı gününden başlamış. Hatta o tesir, ihtiyarımı selbetmişti. "Öleceğim" diye hizmetçiye vasiyetimi söyledim. Demek ikinci bir ruhum hükmünde, Hasan Feyzi benim bedelime ölmüş ve ölüyor. Hatta onun vefat mektubu, bütün bütün âdetime muhalif bir buçuk saat elimdeyken açamıyordum. Her ne ise... Bütün bu elîm acılara mukabil, inayet-i İlahiye imdada geldi; hem kendimi hem onu hem Nurcuları mesrurane ruh u canımızla taziye içinde tebrik ettim. Bin barekallah ve binler rahmetullah dedim, terhisini alkışladım.

Salisen: Merhum Hasan Feyzi'nin berzaha gitmesi ve vazifesi münhal kalması ve mekteplileri Nurlara sevk eden yüksek muallimlik ve mektep fûnunda mütefenninlik sıfatları, çok mekteplilere bir parlak nümune-i iktida olması cihetini teessüfle düşünürken; birden aynı sistemde hem muallim, hem iki mahdumuyla Nurcu, hem Hasan namında, hem bu iki Hasanlar gibi müstesna ve fedakâr bir muallim olan Ahmed Fuad'ı Nur dairesine girmeye vesile bulunan Dadaylı Hafız Hasan'ın üç seneden beri hiç mektubunu almadığım ve hâlini ve Nurlara devamını bilemediğim hâlde, bir mektubunu aldım.³ Dedim: "Bir muallim Hasan gitti, yerine bir muallim Hasan ve çok fedakâr diğer bir muallim Ahmed geldi."

³ Üstad'ın kendisini müferrah eden bir mektup olarak bahsettiği bu mektup Ahmed Fuad Efendi'nin de Nur dairesine girmesine vesile olan Dadaylı Muallim Hafız Hasan Efendi tarafından yazılmıştır ki bu lahika mektubunu ilk defa bu kitabın ilgili bölümünde neşrettik.

Aynı vakitte, hacca gidip yeni gelen Bolvadinli bir Hasan yanıma geldi. Nur dairesine girdi, risaleleri aldı, tenevvür etmeye başladı. Üç-dört saat sonra, Emirdağı'nın bir Hüsrev'i ve Feyzi'si, çok hayırlı olan Tabip Hayri yanıma geldi. Dedi: "Buranın ehemmiyetli bir mektep muallimi Abdurrahman, [Bu muallim aynen Feyzi kadar Nur'a hizmet etti] Nurlara talebe olmak istiyor. Kabul etseniz, Asâ-yı Musa'yı vereceğiz." Dedim: "Veriniz."

Hem o merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden kardeşimiz Mustafa Osman'ın o günde gelen mektubunu gördüm ki; Kastamonu Lisesi'ni kısmen bir cihette şereflendiren ve şimdi Darü'l-Fünun'u nurlandırmaya çalışan mektepli Mustafa, Nur makinesi münasebetiyle Nurlara zarar gelmemek için matbuat kanununu hatırlatıp ihtiyatkârane muhaberesinden bahsediyor. *(Haşiye)*

Ben dedim: Hadsiz şükür olsun ki; bir muallim terhis edildi, onun bedeline iki Hasan ve iki Mustafa ve üç muallim ve bir çalışkan müteallim, vazifeleri içinde Denizli kahramanının vazifesini görüyorlar. İşte bu hal işaret eder ki: Nasıl Hafız Ali gitti, Denizli onun yerine geldi, acısını unutturdu; öyle de bir Hasan Feyzi gitti, yerine bir darü'l-fünun gelecek, inşaallah acısını unutturacak.

Umum kardeşlerime selam.

(Haşiye: Komünistliği, dinsizliği, anarşistliğin esaslarını neşreden bazı ceridelere matbuat kanunları ilişmediği halde, bu vatan ve milletin temel taşını muhafazaya pek tesirli bir surette hizmet eden Zülfikar ve Asâ-yı Musa mecmualarının makinelerine nasıl ilişebilir ve neden ilişirler? Hakikaten hayret ediyorum.) (Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 240-243)

Üstad Bediüzzaman'ın 11. defa zehirlenmesi ve Ahmed Fuad Efendi

1946 yılı sonlarında Üstad Bediüzzaman'a Emirdağ'da 11. kez zehir verilmesinin ardından⁴ Üstad'ın zehrin tesiriyle rahatsızlıkları devam eder. Talebeleri endişelenir. Vakıa, Hasan Feyzi Efendi'nin Üstad'ına bedel şهادeti Lahikalarla Nur talebelerine duyurulmuştur. İşte o anda Ahmed Fuad Efendi tıpkı selefleri Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendiler gibi Üstad'ına canını feda etme arzusunu bir mektupla bildirir.

Böylece Ahmed Fuad Efendi, Üstad Bediüzzaman'a canını sunan üçüncü zat olma şerefini ihraz eder. Üstad bu andan itibaren Ahmed Fuad Efendi'yi Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendilere halef kabul eder. Onu onlara isnat eder. Makamını onların makamlarında anar. İşte Ahmed Fuad'ın bu mektubunu da ilk defa kitabımızda neşrediyoruz. Şöyle ki:

Şefkatli Üstad'ımız, Çok Merhametli Efendimiz,

Nur hizmetlerinde çok geride kalan biz tembel ve miskin çok aciz liyakatsiz şakirtlerinizi ileri saftaki kahraman kardeşlerinize yetiştirerek mücadele-i maneviyeye katılabilmemiz için Isparta kahramanlar heyetinin tensip ve teklifi ve siz Üstad'ımız Efendimizin de tasvibiyle büyük ve şanlı şehit merhum Hafız Ali gibi nuraniyeti, mübarekiyeti ve kudsiyeti hem büyük Nur ailesinin tarihçesine hem İslam büyükleri tarihine altın satırlarla yazılmaya elyak bir zatın nurlu elleriyle yazıldığı Risale-i Nur Külliyyatı'nın ve

⁴ Üstad Bediüzzaman'a hayat-ı seniyeleri boyunca 21 kez zehir verilmiştir. Bu zehirler hıfz-ı ilahî ile ona tesir etmemiş, yalnız çok ciddi rahatsızlıklar vermiştir. Çile ve ıstıraplarına yenilerini eklemiştir. İşte bu zehirlenmelerin ilki 1923 yılında Ankara'da olmuştur. Daha sonra sırasıyla 1935 yılında Eskişehir Hapsi'nde, 1938-1943 yılları arasında Kastamonu'da üç kez, 1943-1944 yıllarında Denizli Hapsi'nde üç kez, 1945-1946 yılları arasında Emirdağ'da üç kez, 1948 yılında Afyon Hapsi'nde üç kez, 1950 yılında Emirdağ'da 15. kez, 1952 yılında İstanbul Akşehir Palas Oteli'nde 16. kez, 1952 yılında Gençlik Rehberi Mahkemesi günlerinde 17. kez, 1953 yılında 18. kez ve vefatına kadar da üç kez daha olmak üzere toplam 21 defa zehirlenmiştir.

bütün Nur hazinelerinin biz biçarelere teberrii kalpleri-mize namütenahi bir ferah ve süruru bahşetmiştir. Had-siz minnettarlıklarımızı, kalplerimizden taşan şükran his-lerimizi, huzur-u fazılalerinize arz ederek mübarek el ve ayaklarınızdan tazimle öperiz.

Kerim ve Rahim olan Halik'ımız bizlerdeki bu ferah ve sü-rurun binler kat fazlasını çok şefkatli ve merhametli kalb-i mübareklerinize ihsan buyursun! Âmin! Onda ki da-imi sıkıntıları daimi meserretlere tebdil ve tahvil eylesin! Âmin, âmin, âmin!



Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a canını feda etme arzusunu yazdığı orijinal mektubun ilk sayfası

Aziz Üstad'ımız Efendimiz,

Sıddık Süleyman ve Mübarek Sabri'nin ziyaretlerinize gelişlerinden bahsederken maddî ve manevî kışın verdiği elim sıkıntıları münasebetiyle dünyadan müferakat ve büyük Nur ailesinden iftirak ihtimaline işaretlerle bütün aileniz mensuplarının kalbinde kıyılanmış ve kabuklanmış bir yarayı tekrar deşiyor ve kanatıyorsunuz.

Ah bu öyle bir yara öyle bir ıstırap ki bir yanardağ gibi zaman zaman feveran ederek kıvılcımları dökülen kalpleri dağlıyor. Evet, sizin maddî ve manevî varlığınızdansahabet ve himayet kanatlarınız altından ayrılmış olmanın gönüllerimize düşüreceği firak ateşinin şiddetini tasvir edici kelimeleri bulamıyoruz. Buna tahammül ve sabrımız olmadığından bedelinize üçüncü bir kurban olarak bu miskin şakirdinizi feda etmenizi ayaklarınızı öperek yalvarırım.

Evet zat-ı fazılanelerinizin şu fena âleminde bir saat fazla kalmanız âlem-i İslam için ve bilhassa aziz milletimiz ve memleketimiz için hadsiz bir rahmet ve bereket olduğu kadar buradan bir saat önce müfarakatınız de telafisi imkânsız büyük bir ziyan ve bir ziyaadır. Bu ziyayı bir müddet daha geciktirmek bedeline bir kurban ve ikinci bir Hasan Feyzi olarak onun canibine bir hakir şakirdinizin gönderilmesinde hiçbir zarar görülmez.

Ya İlahe'l-Âlemin! Dünyadan müfarakat ihtimalinden bahseden Üstad'ımız Efendimizin mektuplarını okuduğum anda kalbe doğan bu halisane dileği dergâh-ı uluhiyetine arz ediyorum. Hazreti Kur'an'dan feyzan eyleyen Nur âlem-i İlahiye'ni Risale-i Nur ve onun müellifi lisanıyla kulub-u müminine akan mecrasını kesme! İmana ve Kur'an'a çok şümüllü hizmet eden o mübarek lisanı daha uzun müddet susturma! O nurlu kalbi daha çok yıllar işletmek ve yaşatmak lazımsa bu miskin ve hakirü'l-hakir kulunu fidye olarak kabul et! Âmin, âmin, âmin!

Ya Erhamerrahimin! Ahirzamanda Sevgili Habib'inin şerefini ihya yolunda fani ve cismani hayatını feda eden Üs-

tad'ımız Said Nursî Hazretleri'ni bu fena âleminde ihya eyle ki o mübarek vücut yeryüzündeki zümre-i muvahhidin için bais-i rahmet ve badi-i mağfirettir. Sidre-i arş-ı mualla hürmetine bu âcizane dualarımızı müstecap eyle ya Rab! Âmin, âmin, âmin! Bi hürmeti Seyyidi'l-Mürselin. Velhamdülillahi Rabbi'l-Âlemin.

Hürmet ve tazimle el ve ayaklarınızdan tekrar öperim Üstad'ımız Efendimiz.

*El-Baki Hüve'l-Baki
Eflani nahiyesi Nurcuları namına
çok kusurlu şakirdiniz
Ahmed Fuad*

Üstad Bediüzzaman'ın Ahmed Fuad Efendi'ye mukabelesi

Üstad, Ahmed Fuad Efendi'nin kendine bedel hayatını feda etmek istemesine mukabil ona şöyle cevap verir:

O beş Ahmed'den Safranbolu'da Hasan Feyzi'nin tam yerine geçen tam vârisi Safranbolulu Ahmed Fuad'ın, gayet samimi ve fedakârane mektubunda, benim bedelime, aynen Hasan Feyzi, Hafız Ali gibi baki kalan hayatını bana verip benden evvel berzaha gitmek için dua ediyor. Hâlbuki şimdi Nurlara onun hayatı daha ziyade faidelidir. Bana nispeten genç, faal bir kardeşim, "Benden sonra, kardeşlerim gibi vazife-i Nuriye'mi yapıyorlar" diye kemal-i istirahat-i kalple ecelimi beklerim. Cenab-ı Hak, onun gibi çok fedakârları Nurlara kavuştursun. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 274*)



Üstad Bediüzzaman'ın bu çok şiddetli zehirlenmelerinde onun bedeline iki Nur kahramanı şehit olmuştur. Bunlardan biri Denizli Hapsi'nde 17 Mart 1944 tarihinde ruhunu Mevla'ya teslim eden merhum Hafız Ali Ergün Efendi'dir. İkincisi de 1946 yılının 13 Kasım Çarşamba günü Üstad Bediüzzaman'ına bedel şehit olan Hasan Feyzi Yüreğil'dir. Bu iki zat-

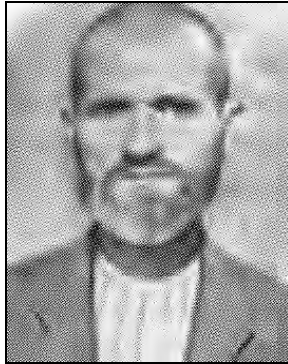
tan da Üstad Bediüzzaman çok senakârane bahseder. Sonraki yıllarda Ahmed Fuad Efendi'yi de hep bu mübarek zatlara isnat ederek anar. Ahmed Fuad Efendi'yi onlara tam bir halef olarak görür ve öyle de muamele eder.

Santral Sabri'nin Üstad'ına feda-yı can etme arzusu

Şehit merhum Hafız Ali Efendi, şehit merhum Hasan Feyzi Efendi ve Ahmed Fuad Efendi'den sonra dördüncü olarak Santral Sabri de (Arseven) Üstad Bediüzzaman'a feda-yı can arzusunu bildirir.

Üstad Bediüzzaman'ın Nur'un ikinci talebesi olan Sabri Arseven'e mukabelesi tıpkı Ahmed Fuad Efendi'ninki gibi olur. Üstad Bediüzzaman ona da şöyle der:

Nur'un erkânından ve hocalar kısmının yüzünü ak eden Nur'un santrali Sabri'nin mektubunda, merhum Hafız Ali, Hasan Feyzi ve onların halefi ve vazifelerini gören Ahmed Fuad'ın, ihtiyar ve vazifesi bitmek üzere olan bu biçare Üstadlarına bedel ömrünü feda etmek, onun yerinde çabuk berzaha gitmek gibi; Sabri kardeşimiz de dördüncü olmak üzere ve ömrünü kabilse bana vermek, nefis ve kalbini ikna edip bana yazıyor.



Sabri Arseven (1893-1954)

Ben, bu pek eski ve sarsılmaz ve Nurlar için hayatı çok faydeli kardeşime binler barekallah deyip bana verdiği ömrünü kabul edip -ona aynen Ahmed Fuad gibi- o baki kalan iki ömrümü, o iki kardeşime ve o iki Yeni Said'e emanet verip benim bedelime hizmet-i imaniyede ve Nuriye'de hizmet etsinler. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 286*)

İşte böylece Üstad Bediüzzaman kendisine feda edilen ömürlerden Sabri Efendi'ninkini de tıpkı Ahmed Fuad Efendi'ninki gibi edecekleri küllî hizmetlere binaen kendisine iade eder. Bu arzularını kabul etmiştir, birer hediye gibi almış fakat sonra yine kendilerine vermiştir.

Ahmed Fuad neden büyüktür?

Ahmed Fuad Efendi'yi büyük yapan hususların başında fedakârlığı gelir. İnsanın en zor feda edeceği şey olan canını sahabe-misal hiç düşünmeden Üstad'ına kurban edebilmekte tereddüt göstermez. Onun Üstad Bediüzzaman'a canını sunmasında ruh dokusunun tesiri azımdır. Çünkü o hem bir Hasan Feyzi'dir hem de Hafız Ali'dir. Ruhen, kalben, aklen, mesleken, edeben, ilmen ve de imanen...

Ahmed Fuad Efendi çok iyi bilmektedir ki Üstad Bediüzzaman'a feda edilen bir can kendisine ukbada cenneti kazandıracaktır. Bu onun imanıdır. Zira Üstad'ından ders aldığı şu hususu hayatı boyunca hiç unutmamıştır. Hayatını da bu öğretiyile şekillendirmiştir. İşte Üstad'ın o müjdesi de budur:

“Benimle gelen perişan kalmaz. Benimle gelen arkadaş ruz-u mahşerde perişan olsa o benim sırtımın yükü olsun. Yeter ki o bu davaya olan ahdini bozmasın.”

Ruh dokusu uyumu

Üstad Bediüzzaman'ın ifadesiyle Ahmed Fuad Efendi, Hafız Ali'nin tam varisi ve ikinci bir Hasan Feyzi'dir. Üstad Bediüzzaman'ın bu ifadelerinde öne çıkan bir husus var, o

da, Üstad Bediüzzaman'ın ruh dokuları birbirine tevafuk eden âlim talebelerine ayrı bir önem atfetmesi...

Hizmet-i Kur'aniye ve imaniye ciheti çok yüksek olmakla birlikte ehl-i ilmin Risale-i Nur'a edeceği hizmetler âdeta beldeleri, şehirleri ihya edecek boyuttur. Bu açıdan şehit Hafız Ali'nin manevî makamına geçen Hasan Feyzi Efendi'nin şahsî özelliklerine baktığımızda şunları görürüz:

1) Bu zat zülcenaheynidir. Yani maddî ve manevî ilimlerde rüsuhu vardır. Tasavvufun en üst mertebelerine ermiş bir müşid-i kâmilidir. Tarikatının şeyhi ve piri olmakla birlikte asr-ı hazrın ilmine de vukufiyeti vardır.

2) Hakiki bir mümindir. Tam teslimiyet içinde bütün hayatını İslam'a hizmete feda etmiş bir bahadır. Ruhunda asalet, fitratında cihad-ı diniye mündemiçtir.

3) Müdakkik ve mütefennin bir âlimdir.

4) Yüksek bir edip ve şairdir.

5) Yüksek mekteplerde müderris ve muallimdir.

6) Vaizdir.

İşte böyle donanımlı bir zat, Üstad Bediüzzaman'ı ve Risale-i Nur'u tanıyınca ruhundaki asaletle her şeyini davasına feda edebilmiştir. Şeyhlikten, dervişlikten vazgeçmiş, var gücüyle bu ahırzamanın yeniden diriliş hamlesine katkıda bulunmuştur.

Yazdığı mersiye, şiir ve mektuplarla muhitini tenvir etmekle birlikte Anadolu'daki Nur talebelerinin de aşk u şevkini ziyadeleştirmiştir. Üstad Bediüzzaman'a olan muhabbeti yanında velayetinin bir tezahürü olarak bu, Üstad Bediüzzaman'a gelen zarar ve ziyarı kendine almasını netice vermiştir. Üstad'ın zehirlenmesine bedel canını Allah'a teslim niyetini "Dahi nezrim bu ki, canım sana kurban olacak" cümlesiyle izhar etmiş ve Üstad'ın bedeline şehiden vefat etmiştir.

İşte Üstad Bediüzzaman, Ahmed Fuad Efendi'yi de tıpkı o sistemde görür. Onda bir Hasan Feyzi mündemiçtir. Tıpkı Hasan Feyzi'de bir Hafız Ali mündemiç olduğu gibi... Ceseden ayrı fakat ruhen aynıdırlar.

Ahmed Fuad Efendi hafızdır. Bu cihetle onu Hafız Ali'ye benzetir. Aynı zamanda yüksek ilimler tahsil etmiş bir mualim, bir hoca, bir vaizdir. Hakikatli bir mümin, asil bir ruh, derin bir gönül adamıdır. Bu yönleriyle de onu Hasan Feyzi Efendi'ye tevafuk ettirir. Hasan Feyzi Efendi'nin Denizli ve havalisindeki kudsî hizmetlerine bedel Ahmed Fuad Efendi'yi de Eflani'de bu manada hizmetlerde elhak tam istihdam eder.

Hele onun bu hizmetleri Mustafa Sungur gibi bir semere verince Üstad Bediüzzaman'ın sevinci daha da ziyadeleşir. Ahmed Fuad Efendi ile Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendiler arasındaki en önemli rabitalardan biri de fedakârlıklarıdır. Üçü de bu mukaddes iman ve Kur'an davası için her şeylerini fedaya her zaman hazırdırlar. Maddî ve manevî veremeycekleri hiçbir şeyleri yoktur. Tıpkı Asr-ı Saadet'in sahabeleri gibidirler. Can ise can, mal ise mal...

Hafız Ali Efendi, Üstad'ına bedel şehiden vefat ettiği gibi Hasan Feyzi Efendi de öyle olur. İşte bu çizginin üçüncü bir temsilcisi olan Ahmed Fuad Efendi de aynı taleple Üstad'ına müracaat eder. Çünkü bu mübarek zatlar katî olarak inanmışlardır ki Üstad Bediüzzaman'ın yaşaması lazımdır.

Nur hizmetinin bütün âleme yayılması için Üstad Bediüzzaman'a yapılan bu zehirlemelerin neticelerini kendilerine almak ve Üstad'ın bedeline feda-yı can etmek arzu ederler. Bu arzuları da tahakkuk eder.

Üstad Bediüzzaman, Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendilerin bu feda-yı can arzularını manen kabul eder. Ahmed Fuad Efendi'nin arzusunu ise kabul etmez fakat "Sen genç bir Said

olarak hizmetine devam et” diyerek kabul ettiği bu hediye kendisine geri iade eder. Böylece o yüce şahsiyetlerin ruh portrelerinin uyumuna işaret eder.

Üstad Bediüzzaman'ın ifadeleriyle Hafız Ali

Üstad Bediüzzaman, risalelerinde Hafız Ali Efendi'yi şöyle sena etmiştir:

- Risale-i Nur'un faal merkezi olan Hafız Ali...
- Evliyadan olan merhum Hafız Ali...
- Nur Fabrikası'nın sahibi Hafız Ali kardeş!
- Isparta Kahramanı Merhum Hafız Ali (r.h.)...
- Risale-i Nur'un mühim bir rüknü olan Hafız Ali...
- Gizli düşmanlar beni zehirlediler... Ve Nur'un şehit kahramanı merhum Hafız Ali, benim bedelime hastaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahat eyledi...
- Risale-i Nur'un bir şehit kahramanı olan merhum Hafız Ali, hapiste Meyve Risalesi'ni kemal-i aşkla yazarken ve okurken vefat edip kabirde melaik-i suale mahkemedeki gibi Meyve hakikatleriyle cevap verdiği misillü...
- Şehit merhum Hafız Ali, o tarlada toprak altına girdi, otuz-kırk Hafız Alileri sümbül verdi ve verecek...
- Hafız Ali kardeşim! Bir zaman Barla'da cuma gecesinde dua ederken, senin âmin sesini iki defa sarihan işittim...
- Hafız Ali'nin eskiden beri takdir ettiğim bir hasiyet-i mümtazesini göstermekle beraber...
- Bizim katiyen şek ve şüphemiz kalmadı ki, Risale-i Nur'un Hafız Ali gibi bir zatın eliyle buraya gelmesinin aynı zamanına tevafuku hiç tesadüf olabilir mi?
- Hafız Ali, Tahiri, Hafız Mustafa bu vazifede elhak tam çalışmışlar. Risale-i Nur'un eline bir elmas kılıç verdiler.



Şehit merhum Hafız Ali Ergün (1895-1944)

Ben de bir zaman o yüce ruh şehit Hafız Ali Efendi için şu akrostişi kaleme almıştım. Şimdi burada yazmak istiyorum:

HAFİZ ALİ

*Hıfz-ı Kur'anî olmuştu sende cem
Allah'ın dinini yaşıydın her dem
Fazilet ve ahlak abidesi idin hem
İstirabını anlayamadı o gözü kem
Zaten feda-yı cana dünden razıydın.*

*Allah'a yürümeye pek kararlıydın
Lillah için şehit oldun sen
İstemez miyiz gitmek peşinden?*

Üstad Bediüzzaman'ın ifadeleriyle Hasan Feyzi

Üstad Bediüzzaman'ın ifadelerinde Hasan Feyzi Efendi şöyle sena edilir:

- O has kardeşimizin takdir ve tahsin noktasında ileri olması beni cidden müferrah eyledi...
- Kıdemli bir muallim ve âlim...
- Ehemmiyetli kardeşim Hasan Feyzi...
- Aynen şehit merhum Hafız Ali misillü...
- Evliya-i azimenin has dairesinde...
- Hafız Ali'nin ehemmiyetli bir varisi...
- Denizli şehrinin Risale-i Nur lehinde bir kuvvetli şehadet ve bir şahidi...
- Fevkalade teveccühünün bir tercümanı...
- Yüksek bir mümessili...
- Zat-ı zülcenaheyn...
- Ehl-i kalp ve gayet yüksek bir ehl-i ilim ve hakikat...
- Mekteb-i fünunda ve ulum-u İslamiye'de gayet müdakkik...
- Çabuk kabul etmeyen ve delilsiz teslim olmayan...
- Tam bir samimiyet, metin bir kanaat-i imaniye...
- Risale-i Nur'un yüksek hakikatlerini ve kemalatını çekinmeyerek ruh u canıyla herkese ilan etmiş...
- Vefatı, Denizli'ye, Risale-i Nur dairesine ve bu memlekete ve âlem-i İslam'a büyük bir zayıfattır...
- Pek samimi ve halis ve fevkalade beyanatiyle ve dersleriyle zemin ihzar etti ve gitti...
- Yerine bir darü'l-fünun gelecek...
- Ben, bütün ömrümde, bu derece, bir vefattan bu kadar müteessir olup ağlamamıştım...



Şehit merhum Hasan Feyzi Yüreğil (1895-1946)

Yine bir zaman ben de yüce ruh şehit merhum Hasan Feyzi Efendi için şu akrostişi yazmıştım:

HASAN FEYZİ

*Ham ruhları irşat ederdin
Alim ü fazıl bir pir idin
Said'ini bulunca koştun peşinden
Allah'a tapan Nurcu oldun sen
Nur kapladı senin her bir yanını*

*Fedakârane siper oldun verdin canını
Eminim makamın pek âla oldu
Yâdın nesiller boyu zikroldu
Zaten senin tek bir gayen var idi
İlah'ına bu aşkla can vermek idi.*

Aynı çizginin üçüncü temsilcisi Ahmed Fuad Efendi

Ruh dokuları birbirinin aynı olan bu mübarek üç zattan (ki üçü de canını Üstad Bediüzzaman'a feda etmekte hiç tereddüt göstermemişti) Ahmed Fuad Efendi'ye ait bir akrostişimi burada yazarak ve akabinde Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı bazı mektupları irdelleyerek bu üç zatın hakikaten bir ruh üç ceset olmaları hususunda yaptığımız ilmî tahlilimize devam edeceğiz:

AHMED FUAD GÜVEN

*Adın gibi övülmeye layıksın
Hamdinle, tam bir aşuk-u sadıksın
Mesutsun, bahtiyarlardan bahtiyarsın
Eflani'de Nurların baş tacısın
Denizli kahramanının yoldaşısın.*

*Feyzini bugün bile alanlar var
Ulûmundan nasiplenene tullabın var
Allah'a secdeyle geçen bir ömrün var
Dilinden düşmeyen zikrullahın var.*

*Gönlünde hiç sönmedi o iştiyakın
Üstad'ına feda edip canın adadın
Vefa senin hem adın hem de soyadın
Emanette eminsin, kâmil velisin
Nurunla beldenin irşat etmişsin.*



Üçüncü Bölüm

AHMED FUAD EFENDİ'NİN ÜSTAD'A MEKTUPLARI

Bu bölümde Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı mektuplarıyla onun tam bir Hafız Ali ve Hasan Feyzi olduğunun tespitini yapacağız. Şöyle ki: Ahmed Fuad Efendi, Üstad Bediüzzaman'a pek çok mektup yazar. Üstad Bediüzzaman bu mektuplardan altı tanesini o zaman Osmanlıca olarak Lahikalarda neşrettirir.

O zamanki neşredilen Lahika mektupları bu zamankinden belki 3-4 kat daha hacimlidir. Eski Nur talebelerinin arşivlerinde yer alan bu el yazması mektupların bir kısmı mevcut Risale-i Nur Külliyyatı'ndaki Lahikalarda yer almamaktadır. Üstad Bediüzzaman zaman ve zemine uygun bu hizmeti o zaman için yaptırmış, istikbale matuf hizmetlerde bazılarını çıkartıp tanzim ve tasnif ederek yeniden neşrettirmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin bu mektuplarının üstüne Üstad Bediüzzaman "Lahika'ya girsin" yazmış, o zaman yazılan Lahikalarda da neşrettirmiş. Anadolu sathında yazılmış ve okunmuş. "Şimdi de neslimiz bu mektuplardan istifade et-

melidirler” diye düşünüyorum. Öyleyse bu altı mektuptan bir numune olarak dört tanesini ilk defa bu kitapta neşredeceğiz.

Bu mektupları okuduğunuzda hem o günlere tanıklık edeceksiniz hem de Ahmed Fuad Efendi'nin ilmî ve edebî yönünü anlayacaksınız. Hakikaten o zat Risale-i Nur'u ve Üstad Bediüzzaman'ı tanıyınca içindeki çekirdek nevindeki cevher dev bir ağaca inkılap etmiş, o iman eri mübarek Üstad'ın etrafında pervane olup iman ve Kur'an davasına yürekten hadim olmuş, maddî ve manevî her şeyini fedaya hazır olduğunu ilan etmiştir.

Mektupları okuyunca bunu siz de göreceksiniz. Üstad Bediüzzaman'ın da Ahmed Fuad Efendi'yi neden Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendilere halef gördüğünü ilmelyakin idrak edeceksiniz. İşte o dört mektup şunlardır:

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı birinci mektup

Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve

berekatühû ebeden daimen

Pek Mübarek ve Muhterem, Çok Sevgili ve Müşfik Üstad'ım Efendim Hazretleri,

Nurların neşri ve tabı hakkındaki istirhamatımı reddetmeyerek kabul ve bu hakir ve biçare şakirdinizi mahza bir lütuf ve inayetinizle en geri saftaki yerinden haslar safına almakla taltif ve tesrir buyurdunuz. Teşekkürlerimi arz ederim. Bu zavallı milletimizi, gösterdiğiniz nurlu yolda şariat-ı Ahmediye'ye memum mücadelenizde izinizden yürür görmekle, Rabb'im, siz Üstad'ımız Efendimizi hem bu dünyada mesrur eylesin, hem de Nurlar sebebiyle imanlarını kurtararak ehl-i cennet oldukları âlem-i ahirette temaşa buyurmakla sizleri ebeden memnun eylesin! Âmin, âmin, âmin!

Kıymetli Üstad'ım Efendim!

Kâinatın tılsımını çözen, Hazreti Kur'an'ın esrarını biz muhtaçlara gösteren, taklidî imandan biz biçareleri tahkikî imana terfi ettiren ve ruhlarımızı Nurlar âlemine yükselten Risale-i Nur'u bizlere armağan etmekle üzerimize geçen haklarınız pek büyük ve çok ağırdır. Bu çok kusurlu, biçare şakirdiniz bu unutulmaz iyiliklerinizin, hadsiz ve ölçüsüz haklarınızın şükrünü ve hizmetini ödeyememekle dilhunum.

Gönül ne kadar ister ki, azat kabul etmez bir köle gibi kalan ömrümü zatî ve şahsî hizmetlerinize vakfedeyim. Biz biçarelerin imanlarını kurtarmak ve ebedî saadetlerimizi temin arzusuyla çarpan o mübarek ve müşfik kalbinize Rabb'im elem ve keder vermesin! Ondaki bütün sıkıntıları ferah ve sürura tebdil ve tahvil eylesin! Âmin, âmin, âmin!

O kalb-i mübareki incitenlere Allah-u Zülcelal iman ve insafla inayet ve kalplerini Nurlara musahhar eylesin! Âmin, âmin, âmin!

İlahi ya Rabbi! Sidre-i Arş-ı Mualla hürmetine Üstad'ımız Said Nursî'nin manevî havasından ve müşarün ileyhin dualarından bu dünyada bizleri mahrum etme ya Rabbi! Âmin, âmin, âmin!

Âlem-i ahirette Sevgili Habib'inin livau'l-hamd isimli sancağı altında biz Nurcuları Üstad'ımızın yanında kafil-i Nur olarak haşır ve cem eyle ya Rabbi! Âmin, âmin, âmin!

El ve ayaklarınızı hürmetle öper, dualarınızı rica ederim, Üstad'ım Efendim.

*Dualarınıza pek muhtaç, kusurlu şakirdiniz,
Safranbolu Eflani nahiyesinde mütekaid muallim
Ahmed Fuad*



Üstad Bediüzzaman Said Nursî

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı ikinci mektup

Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekatühû

Aziz, Çok Sevgili ve Çok Mübarek Üstad'ımız Efendimiz,

Nihayetsiz hamd ve sena ve şükür olsun ol Allah-u Zülcelal'e ki bu karanlık asırda sizin yazdığınız Risale-i Nur'u mübarek vatan ve bu şerefli millet içinde bulundurmuştur. O Nurlar yalnız bu memleket ve biz Türkler için değil belki beşeriyet için de bir hadi, bir münci ve bir necm-i münevverdir.

Evet, Hazreti Kur'an'ın en derin esrarını, icazını, en kör gözlere, en kapalı zihinlere sokan Risale-i Nur'u bu asırda yaşayan her zîşuur insanın bir gıda-yı ruhu olarak da-

ima beraberinde bulundurması bir zaruretken onu görmemek, duymamak, okumamak telafisi mümkün olmayan büyük bir ziyandır.

Okuyup da ruhunu o Nurlara bağlamamak o Nur sözlere ve o Nur'un kaynağı Hazreti Kur'an'a ve onun tercüman ve dellalına hayran olmamak kabil değil.

Evet, biz Risale-i Nur'u görmeden ve ona şakirt olamadan önce de elhamdülillah iman dolu kalplere sahip idik. Fakat imanın zevkini Allah kapısına hizmetkâr olmanın saadetini bize tattıran Risale-i Nur'dur. Onun müellifinin hayatını yakinen bilmek ve onun hayatına bakarak hayatımızı ayarlamakla biz imanımızda kemal buluyoruz...

Üstad'ımız Bediüzzaman Hazretleri'ni bu fani âlemde sıhatli, neşeli ve bereketli ömürle muammer eyle! Âmin! Müşarün ileyhe zalimane ve hasmane muamele edenlerin kalplerindeki su-i niyeti hüsnü niyete tebdil ve tahvil eyle! Âmin!

Sana iltica eden ehl-i Nur ve ehl-i imandan medet ve inayet ve nusretini ebede kadar kesme ya Rabbi! Âmin, âmin, âmin! Bi hurmeti Seyyidi'l-Mürselin.

*Üstad'ım Efendim, dualarınıza çok muhtaç,
duacınız, pek fakir ve çok kusurlu şakirdiniz
Ahmed Fuad*

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı üçüncü mektup

*Bismihî sübhanehû
Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekatühû ebeden daimen*

Mübarek Sevgili Üstad'ım, Şefkatli Efendim Hazretleri,

Biz Safranbolu ve havalisi Nurcularına hemen her vesileyle nazar-ı şefkat ve muhabbetle bakıyor ve bizlere hadsiz sürurlar bahşediyorsunuz ki, bu şefkat ve muhab-

betinizin bilhassa nahiyyemizde azim tesirleri görölmektedir. Nihayetsiz hamd ve şükür ol Halık-ı Zülcelal'e ki bu son aylarda Nur'un fütihat dairesi muhitimizde çok genişlemiştir.

Nurları isteyen ve iştîyakla yazmaya başlayan ve şakirtliğe kabullerini siz Üstad'ım Efendimizden rica edenlerin sayısı her gün biraz daha artmaktadır. Camilerde kadın ve erkek yüzlerce halk Risale-i Nur'un hakikat derslerini derin bir alakayla dinleyerek imanlarını tazelemektedirler.

Susamış bir toprakta rahmet-i İlahiye'nin feyizleriyle yetişen sümbüller gibi muhitimizde inşaallah imanî hakikatleri dinleyen ve öğreten mümin kardeşlerimizin kalplerinden Nur sümbülleri inkişaf edecek. Ve inşaallah ileride burası üçüncü Isparta olacaktır. Bu mesut neticeyi arz ve mübarek ellerinizi öperek tebrik ederim.

*Eflani nahiyesi Nurcuları namına
çok kusurlu, perişan ve miskin şakirdiniz
Ahmed Fuad*

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a yazdığı dördüncü mektup

*Bismihî sübhanehû
Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekatühû ebeden daimen*

Çok Aziz ve Mübarek Üstad'ım, Faziletmeab Efendim.

Evvela: Zat-ı fazilanelerinize her an mektup yazmak iştîyakını duyan ve fakat birçok meşgale-i kesireniz arasında tasdi' ile sizi üzmemek için sıra ve vesile bekleyen bu fakir aciz şakirdiniz bütün nahiyyemiz Nurcuları namına hürmet ve tazimle mübarek el ve ayaklarınızdan öper, sıhhatli ve bereketli bir ömür, ferah ve sürur içinde bir hayatı size ihsan buyurmasını rahmet-i İlahiye'den niyaz ederim.

Saniyen: Bu her cihetle kusurlu ve perişan şakirdinizi zat-ı fazılanelerinize bedel âlem-i berzaha göçmeye me-zuniyet talebinde bulunan âlim ve fazıl ve muhterem kar-deşimiz Sabri Efendi'nin mektubu vesilesiyle, "Baki kalan iki ömrümü o iki kardeşime verip benim bedelime hiz-met-i imaniye ve Nuriye'de istihdam etsinler" cümlesiyle gözlerimizi yaşarttınız. Üstad'ım Efendim, feda-yı canı bir nimet bilenlerin sayısı Nur ordusunda büyük yekûn tuttu-ğu şüphesizdir.

Cenab-ı Erhamürrahimin sizi mahza sizin için titreyen Nurlu kalplere bağışlasın. Biz şakirtlerinize emir ve işa-ret buyurduğunuz hizmet-i imaniye ve Nuriye'den son ne-fesimize kadar ayırmasın. Ve ayırmaz inşaallah.

Salisen: Bir beşarettir ki uzun süren kuraklık sebebiyle sularımız, mera ve mezruatımız kurumak tehlikesi arz etmekteyken binlerce halkın iştirakiyle nahiyeimizde rahmet dualarına çıkıldı. Ve Nur derslerinin ve imanî ha-kikatlerin istimalına bu dualar vesile edilmiştir.

Gafletli ve seyyiatlı geçen hayatımızdan tam bir nedamet ve tövbeyle Kur'an-ı Hakîm ve onun tefsiri Risale-i Nur şefaathî tutularak münacat acz ve fakrımızı duayla der-gâh-ı İlahiye'ye arz edilmesi neticesinde feyizli, bereketli ve kâfi derecede rahmet-i İlahiye'ye mazhar olan nahi-yemiz ve civar kasabalarımız halkı, iman, ibadet, itaat, salih amel, takva ve hüsn-ü ahlakla Allah kapısına bağ-lanmanın acz ve fakrımızı bilerek dergâh-ı İlahiye'ye ilti-canın asarını müşahede suretiyle imanlarını takviye ve tahkim etmişlerdir.

Rabian: Risale-i Nur'un bütün eczalarının nahiyeimize girmesi ve zat-ı faziletmeablarınızı nahiyeimiz Nurcuları-nın ve nahiyeimiz halkına şefkat ve muhabbetle bakmaları dua ve himmetleri asarındır ki nahiyeimiz ve köylülerimiz camileri evvelce bir saf cemaat doldurmazken bugün camilerimiz cemaate kâfi gelmediğinden cami civarları

dahi cami içerisindeki kadar cemaatle hınca hınc dolmakta ve bütün kalplerde nur-u iman parlamaktadır.

Bu mesut neticeyi bizlere sevinç gözyaşları içerisinde temaşa ettiren Risale-i Nur'dur. Cenab-ı Hak onun müellifinden ebeden razı olsun. Biz biçare Nur şakirtlerini de son nefeslerimize kadar hizmet-i imaniye ve Nuriye'den ayırmasın. Âmin, âmin, âmin!

Sevgili Üstad'ım,

Nurların nahiyyemizde yaptığı tesir o kadar büyüktür ki kadın-rkek yüzlerce halk Nur'un imanî hakikatlerinden hiç değilse üç-beş dersi istima suretiyle imanla Halık-ı Zülcelal'e intisabın, sünnet-i Peygamberî'ye iktidain zevk ve saadetlerini tam hissetmişler. Ve bütün mazide gaflet ve sefahatle geçen hayatın nedametiyle imanî akidelere sarılmışlardır. Bu itibarla nahiyyemizde Nurları iştihakla isteyenlerin sayısı her gün biraz daha artmaktadır.

Bugün fiilen Nurları yazan ve yazdıran ve Nurların neşrini meslek ve maksat bilen bahtiyarlar çoktur. Bunların hepsinin isimlerini yazmakla sizi üzmemek ve yormak istemiyorum. Yalnız isimleri kıymetli Üstad'ımıza duyurulmasını ısrarla bu fakirden isteyenler Muallim Mehmet, Hatip Mehmet, Mustafa ve Hasan Sobacı, Ahmed, Berber Emin ve Niyazi, Bakkal Satı ve İsmail ve Hatip Tefik ve mahdumu Ahmed ve diğer mahdumu Terzi Mahmud Bakkal ve bu fakire hizmet-i Nuriye'de tam bir kardeş Hüsnü mübarek el ve ayaklarınızı hürmetle ve tazimle öper, Nur şakirtlerine kabullüğüne kalp itminanı hasıl etmek kaygısındadırlar. Bilhassa Araçlı Vaiz ve Hoca Zahir Efendi bu fakirle görüşmek üzere fakirhaneye kadar gelerek Nurlara iştihakının ve zat-ı faziletmeabınıza hürmet ve tazim hislerinin ve Nur şakirtliği şerefine kendisine bahşına müsaadelerinizi selam ve dualarını iblağata ve bu hakir şakirdinizi memur buyurmuşlardır.

Bilvesile buradaki Nurcu kardeşlerimle birlikte şuhur-u selase ve mübarek Regaib ve Mirac Kandillerinizi tebrik

eder, el ve eteklerinizden takbil ve daima muhtaç bulunduğumuz mübarek ve hayırlı dualarınızdan bizleri de hissedar kılmanızı arz ve istirham eyleriz.

"Ve ahiru da'vahüm eni'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-Âlemîn."

El-Baki Hüve'l-Baki

*Eflani nahiyesi Nurcuları namına
dualarınıza pek muhtaç, kusurlu şakirdiniz
Ahmed Fuad*

Üstad Bediüzzaman Ahmed Fuad Efendi'ye hitap ediyor

Üstad Bediüzzaman da yazdığı mektuplarda Ahmed Fuad Efendi'yi hep Hafız Ali'nin makamına geçen Hasan Feyzi Efendi'ye benzetir. Burada bazılarını nümune olarak zikre-deceğiz.

Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin acısını izale eden Muallim Ahmed Fuad

Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenah buldu. Nazif'in Salahaddin'i ve İbrahim'i gibi, Muallim Ahmed Fuad'ı ve darü'l-fünundaki Mustafa Oruç'u bulmuş; o iki cenahla, inşaallah Nur hizmetinde çok iş görecektir. Hatta Mustafa Oruç'la Muallim Ahmed Fuad gibi zatların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i Nuriye'ye geçmeleri, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 244)*

Hasan Feyzi'nin ruh ve sadakatinde

Hakikaten merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden ve Nurlara karşı pek çok ciddi alakadar olan Mustafa Osman'ın hizmetinin makbuliyetine bir delil olarak, Hasan Feyzi'nin ve onun ruhlarında ve sadakatlerinde iki muallim olan Ahmed Fuad ve Mustafa Sungur ve iki yüksek talebe olan Mustafa Oruç ve Rahmi'yi bulması ve Risale-i Nur'un o kuvvetli ellerle hizmetine çalışması, o

havalı için büyük bir saadettir. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 253*)

Eflani Medrese-i Nuriye'si ve Ahmed Fuad

Safranbolu havalisi, hakikaten Mustafalar ve Ahmed Fuad ve Hıfzı (r.h.) ve Rahmi gibi harika sadakat ve alakadarlıkla, Kastamonu'daki sekiz sene bizim Nur hizmetimizin akim kalmadığını ve Safranbolu'da parlak bir medrese-i Nuriye olacağını maddeten ispat ediyorlar. Bu defa Mustafa Osman'ın mektubunda iki saat yakınındaki Karabük fabrikalar şehrinde bulunan yüzer genç ve işçilerde Nurlar fütuhât yapacağını bildirmekle, ehemmiyetli bir müjde telakki ediyoruz.

Nur'un küçük kahramanlarından Mustafa Sungur ve Rahmi'nin güzel mektuplarında, onların köylerinde Ahmed Fuad'ın ciddi gayretiyle ders vermesi ve Eflani nahiyesinin, Barla nahiyesi gibi bir medrese-i Nuriye hükmüne girdiğini ve ora ahalisi istiyakla Nurları dinlemesi ve yenden iki genç muallim daha eski yazıyla Nurlara girmesi ve çocukların huruf-u Kur'aniye'yi öğrenmeye başlamasıyla Risale-i Nurları da yazmaya girmeleri, büyük bir fâl-i hayırdır.

Cenab-ı Hak o masumları muvaffak etsin ve onların Üstadları ve peder ve validelerinden razı olsun. Onlar, duada masumlar dairesine girdiler. Başta Ahmed Fuad, Mustafa ve Rahmi olarak, Eflani nahiyesini tebrik ediyoruz...

Edhem Hoca namında Balıkesir'de muhacir ve Celaleddin-i Rumî'nin mensuplarından, yirmi seneye yakın köy hocalığı ve çocuklara Kur'an okutmakla meşgul ve şimdi de tam Risale-i Nur'a Balıkesir ve Kırkağaç havalisinde hizmet eden ve uzun mektubuyla korkak hocaları Nurlara davet eden ve cesaret veren ve "Balıkesir, Kırkağaç havalisi Nur şakirtleri namına, Sandıklı Alamescid Köy İmamı İbrahim Edhem" imzasıyla yazdığı mektupta, çok ehemmiyetli ve güzel fıkraları var ve korkak hocalara tokatları

var. O zatı cidden tebrik ediyorum. Cenab-ı Hak muvaffak eylesin.

Hem ona, hem mektubunda isimleri bulunan yeni ve çok Nurculara selam ediyorum. Onun uzun mektubunu, has-talığımdan, tashih ve ıslah ve tadil edemedim. Hakkımda pek ziyade senalarını ya kaldırmak, ya tadil etmek lazımdır. Lahika'ya girmek için suretini size gönderiyorum. İnşaallah Hasan Feyzi, Ahmed Fuad, muallimleri Nurlara sevkettikleri gibi bu gayretli kardeşimiz de hocaları Nurlara sevk edecek.

Umuma binler selam ve selametlerine dua ederiz. (*Emir-dağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 288-289*)

Safranbolu Hasan Feyzi'si Ahmed Fuad

Safranbolu'daki halis kardeşlerimizden Hıfzı'nın küçük medrese-i Nuriye'si olan hanesindeki küçük ve çok çalışkan masumları yedi yaşında Yılmaz ve on üç yaşında Hüsnü'nün ve onlar gibi Nur'a çalışan muhterem valide-lerinin mübarek kalemleriyle yazdıkları tebriklerini, umum Safranbolu ve Eflani medrese-i Nuriye'si namına bu Ramazan'ın bir Firdevsî teberrükü hesabına kabul ettik. Yılmaz'ın rüyası aynen çıkmış.



Üstad Bediüzzaman'ın has talebelerinden Hıfzı Bayramoğlu

Eflani'nin hakikaten küçük kahramanlarından Mustafa Sungur'un güzel ve samimi mektubunun bir kısmı Lahika'ya geçecek. Elhak Mustafa Osman'ın, Mustafa Oruç ve Mustafa Sungur gibi iki namdaş ve Nur hizmetinde pek ciddi arkadaş bulması, sadakatının ve muvaffakiyetinin bir kerameti hükmündedir.

Hususan Safranbolu Hasan Feyzi'si olan Ahmed Fuad'ın vesair o mektuplarında isimleri bulunanlara birer birer selam ve dua ediyoruz ve onların fevkalade gayretlerini tebrik ediyoruz. Umum kardeşlerimize binler selam ediyoruz... Ve Nur'un kahramanlarından Mustafa Osman'ın Karabük'te perde altında faaliyetle Nur'a hizmetini ve o havalideki ve Eflani'deki şakirtlerin şevk ve gayretini Leyle-i Kadirleriyle beraber tebrik ediyoruz. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 309)*

Ahmed Fuad, Hasan Feyzi gibi

Nur Santrali Sabri'nin (r.h.) Lahika'ya girecek güzel mektubu ve Ali Osman ve Çilingir Ali'nin Nurların neşrindeki kudsî hizmetleri ve İbrahim Edhem'in Balıkesir vesair taraflarda tesirli faaliyeti ve onun irşadiyle çokların Nur dairesine girmesi ve Ahmed Fuad'ın da Eflani havalisinde Hasan Feyzi gibi faaliyeti ve şiddetli alakası ve Konyalı Sabri'nin genç mekteplilerin çoklukla Nur dairesine girmelerine çalışması... *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 343)*

Ahmed Fuad Efendi'nin bir vaazı

İlmî tahlilimizin bu son bölümünde Ahmed Fuad Efendi'ye ait bir vaazı yazacağız. O da tıpkı Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendiler gibi bir İslam âlimidir. Kendi beldelerinde yaptıkları hizmetlere bir nümune olmak üzere bunu elzem gördük. Zira böylece görülecek ki o zat da hakikaten milletin derdiyle dertli bir gönül adamıdır. Yani Ahmed Fuad Efendi de Hafız Ali ve Hasan Feyzi'nin ruh ikizidir. İşte o vaaz budur:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*İnneme'l-mü'minunellezîne izâ zükirallahü vecilet kulûbühüm ve iza tülüyet aleyhim âyâtühû zâdethüm îmânen ve alâ Rabbihim yetevekkelûn. (Enfal Suresi, 2)
Sadakallâhü'l-azîm...*

Muhterem Cemaat,

Dersimizin başında okuduğum ayet-i kerimeyi dinlediniz. Bu ayet-i kerime taklidi değil hakiki, gerçek, sadık, halis, kâmil bir Müslüman olmanın vasıflarından, şartlarından birkaçını bize haber verir. Kâmil bir müminin, olgun bir müminin şartlarını bize şöylece sıralar:

Bismillâhirrahmânirrahîm. İnneme'l-mü'minunellezîne izâ zükirallahü vecilet kulûbühüm: Mükemmel, hakiki, halis mümin onlardır ki; Allah-ü Azimüşşan zikredildiği, anıldığı zaman “Allahü ekber” sedasını işitince Hazreti Allah'ın azametinden, celalinden, O'nun heybetinden kalpleri korkuyla tir tir titrer. Taklidi demiyorum hakiki, halis, tam ayar müminin birinci şartı bu...

Şimdi çarşı-pazar yerlerinde mahşer gibi kalabalık insan var. Minarede de öğle ezanı okunuyor. O kalabalığın içinden işini, konuşmasını, alışverişini, dükkânını bırakıp da ezan-ı Muhammedi'yi hürmetle, tazimle dinleyen mi çok, yoksa dinlemeyen mi çok? Ezandan sonra camiye vazifeye girenlerle, dışarıda haylaz, biniyaz dolaşanları bir mukayese et!

600 milyon Müslüman'ın icabet ettiği davete, camiye, cemaate, vazifeye katılmamak; ezana “Allahü ekber” sedasına aldırmamak, boş vermek acaba neyin ifadesidir?

Maddeye, menfaate bağlanmış, maneviyata, dine, Allah'a olan bağları gevşemiş, zayıflamış olana dinî bir meseleyi hatırlat! Kur'an'dan, Nur'dan, ruhtan, maneviyattan bir mevzu üzerinde onunla konuş!

“Hocam ben de Müslüman'ım imanımdan şüphe mi ediyorsun?” diyor. Öyleyse buyrun imtihana! Minarede, ca-

mide “Allahü ekber” sedasını iştince sevgiden veyahut da korkudan kalbinde bir heyecan, bir titreme duyuyor musun? Bab-ı rahmete, Allah kapısına, camiye, namaza, Kur'an'a, cemaatine tam bir sadakatle bağlı mısın? Hazreti Allah'a olan ahdini bozmaz mısın? Huzurunda, dergâh-ı izzette el bağlamadan, dil bağlamadan, kalp bağlamadan yani ibadetinden, Müslümanca yaşamadan bir zevk duyuyor musun?

Efendiler! Kısaca bu sorduğum dört suale müspet cevap verebilmek ruhunda, kalbinde iman nurunu parlatmanın bir alametidir.

Öylesine müjdeler olsun ki... Öylesi ehl-i saadettir, ehl-i Nur'dur, ehl-i imandır. Şimdi tam mümin olmanın, kâmil mümin olmanın ikinci şartını ayet-i kerimede görelim. Buyuruluyor ki: *“Bismillah... Ve izâ tülîyet aleyhim âyâtü-hû...”* Üzerlerine ayet-i Kur'aniye okununca, *“zâdethüm îmânen”* onların imanını okuduğum ayet-i kerime artırır. Zira Kur'an ve iman ruhun gıdasıdır. Bu ikisi ruhu besler, kalpte nuru ziyade eder, parlatır. O'nun nuru, kalpte iman nuru dediğimiz de budur.

Demek Kur'anî ilmi tahsil etmek, iman nurunu parlatmak, ziyadeleştirmek hakiki mümin olmanın ikinci şartıdır. Şu muhakkaktır ki insanlar Hazreti Allah'a tam bağlanırsa, Kelamullah'a uyarsa yani Kur'an'ın ahkâmına sarılırsa, Peygamberimiz'in (s.a.v.) gösterdiği sünnet-i şerif yolunda ilerlerse huzur ve saadete bu dünyada da kavuşacaktır.

Görmez misin? En mesut insan, Hazreti Kur'an'a hürmetle tazim eden, İlahî emirlere itaat eden, takva ehlinden olan, gerçek Müslüman'dır.

Peygamberimiz Hazreti Muhammed Aleyhissalatü Vesselam Efendimiz vahşet ve cehalet diyarı Arabistan'da doğan bir güneştir. Nur-u Muhammedi, İslamiyet ışığı, İslam medeniyeti dünyaya yayılırken, o zamanki insanlar ruhları zulmet, cehalet girdabında boğulurken İslam

âleminde aşk-ı İlahî'nin tesiriyle titreyen kalpler, münevver ruhlar milyonlar sayısında idi.

Dünyanın en asil bir milleti olan ecdadımız Türkler, kitle hâlinde İslamiyet ışığını ruhlarına geçirdiler. Yakın tarihe kadar bizden önce bu mübarek vatan toprakları üzerinde yaşamış babalarımızın, dedelerimizin simalarını şöyle bir düşün! Hâl ve tavırlarını bir hatırla!

Onlarla birlikte annelerimiz, ninelerimiz hepsi de pırıl pırıl, nur yüzlü, sahi kalpli, temiz ahlaklı, doğru sözlü, Allah korkusuyla gözleri yaşlı, lekesiz insanlardı. Birbirine hürmet, birbirine muhabbet, birbirine merhamet, şefkat onlarda idi. Hayâ, itaat, sadakat, kanaat, istikamet, adalet gibi insanî hislerin, İslamî ahlakın hepsi de o mübarek ecdadımızın ruhlarında vardı. İyi biliniz ki! Güzel ahlak diye saydığım bu meziyetler medeni bir insanın, kâmil bir müminin de vasfıdır.

Hayâsız bir insan, merhametsiz bir insan, itaatsiz bir insan, cismen insan görünse de öylesi ruhen medeni, münevver bir insan mıdır?

Şimdi kâmil bir müminin üçüncü şartına da yine ayet-i kerimenin ışığında bakalım. Ayet-i kerimenin son cümlesi: *"Bismillâhirrahmânirrahîm. Ve alâ Rabbihim yetevekelûn"* buyruluyor. Onlar her işlerinde, o kâmil olan müminler her işlerinde Rabb-i Teala'ya dayanıp güvenirler. Yani teşebbüs ettikleri her işte hamle edip o işi başarmaya çalışırken o işi Rabb-i Teala'nın yardımıyla başarılacağına da inanırlar.

Bu yardımı dualarıyla Rabb-i Teala'dan isterler. Kur'anî ilme dayanmış hakiki bir iman, insan ruhlarında parlamadıkça sema-yı dünyaya çöken kara bulutlar, yani insan ruhlarındaki ıstırap, sıkıntı, üzüntü, soğuk harp, sıcak harp endişesi devam eder. Yangınlar, zelzeleler, su baskınları gibi musibetler de her gün görülür, işitilir.

Sabahları eline aldığı gazetenin sütunlarına şöylece bir bak! O tüyleri ürpertici vahşiyane cinayetler, o ırza namussa tecavüzler, su-i istimaler, karaborsalar, soygunculuk, sarhoşluk, yankesicilik, dolandırıcılık, ihtikâr, aşırımlar, kaçırmalar, kandırmalar, aldatmalar, hülasa insanları vahşete doğru yuvarlanmasını üzüntü içinde görüp duyarsınız.

Bugün herkes birbirinden şikâyetçi... Kadın kocasından şikâyetçi, kocası da karısından... Aralarına muhabbet yerine nefret girmiş. Boşanma davalarını her gün işitirsin. Baba evladından şikâyetçi... Anne gelininden, kızından şikâyetçi... Öğretmen talebesinden, imam cemaatinden, amir mevkiinde olanlar memurlarından memnun değil... Hülasa herkes birbirinden memnun değil. Aleyhinde konuşur, şikâyetler eder, münakaşalar, çekişmeler, dövüşmeler neden ileri geliyor?

Buna cevap olarak derim ki: Allah korkusunun kalplerden silinmesinden; maneviyata, yani dine, imana olan bağların gevşemesinden, zayıflamasından ileri geliyor.

Milletimize, cemiyetimize yerleşen bu meşum hastalığın, Allah'tan korkmamak hastalığının, Allah'ı bilmemek, Allah'ı unutmak, Hazreti Allah'ın azametini, celalini, azabını, ikabını düşünmemek, kalp gözüyle görmemek, Kur'anî ilme yabancı kalmak hastalığının şifası, ilacı mutlak şekilde tahsil-i ilm-i İlahî'dir. Esrar-ı Kur'aniye'yi öğrenmektir. Allah korkusunu ruhunda besleyip büyüttür. Her ukubetten, her musibetten ders-i ibret almaktır.

Ey din kardeşim! Hangi musibet senin üzerine gelse, tehlike içinde, dar zamanında el açarak yana yana "Allah" dersin. "Aman ya Rabbi!" dersin. "Beni bu musibetten kurtar!" diye edersin. Demek senin o dar zamanında Allah'ın yardımına, O'nun rahmetine, O'nun merhametine bir ihtiyacın var. Musibeti, tehlikeyi giderip rahmete, meserrete, ferahlığa çeviren, hastalığı sıhate çeviren Kadir-i Külli Şey olan Hazreti Allah'tır.

Öyle ise ey din kardeşim! Dar zamanında Allah'ın rahmetine, O'nun merhametine, inayetine ne kadar muhtaç isen; ferah zamanında ve her an Allah'ın lütfuna, kerem-i inayetine, O'nun merhametine muhtaç olduğunu bil! Allah'a isyan bayrağını indir! Onun yerine alnını beş vakitte secdeye koyarak teslim bayrağını aç!

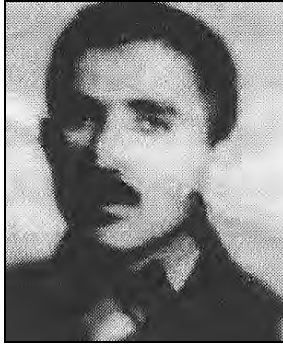
Allah cümlemize nur-u imanla dinlediğimiz Kur'anî hakikatlere uygun amelleri bizlere nasip eylesin. Âmin!

Dördüncü Bölüm

**İKİ MUALLİM:
AHMED FUAD VE MUSTAFA SUNGUR**

Eflanili muallim Mustafa Sungur

O yıllar ülkede muallimlik en revaçta meslektir. Toplumun elitidirler. Halk onlara çok saygı gösterir. Sözleri dinlenir. Devlette etkin ve yetkindirler. Eflani'nin iki köyünde çok farklı anlayışlara sahip iki muallim vardır: Biri hayatının baharında 17 yaşındaki Mustafa Sungur, diğeri emekliliğe gelmiş 49 yaşındaki Ahmed Fuad... Yıl 1946'dır.



Mustafa Sungur muallimliğe başladığı günlerde

İki muallimin münasebetleri

Sungur Kastamonu Göl Köy Enstitüsü'nden yeni mezun olmuş, heyecanlı ve kabiliyetli bir gençtir. Aldığı yanlış bilgi ve birikimlerin tesirindedir. Sungur'un babası Mehmed Efendi onun bu ve benzeri hâllerinden rahatsızdır ve çare aramaktadır.

Bu sebeple oğlu Mustafa'nın durumunu Ahmed Fuad Hoca'ya anlatır. Kendisinden oğlu Mustafa ile alakadar olmasını ve imana dair mühim bir vaaz vermesini ister. Ahmed Fuad Hoca, Mehmed Efendi'nin bu istirhamını unutmaz. Günler sonra Çalışlar köyünde tertip edilen bir mevlit programında Mehmed Efendi'nin bu isteğini gerçekleştirecektir. Fakat Mehmed Efendi o anda köyde değildir.

Ahmed Fuad Hocaefendi mevlitte çok etkili bir konuşma yapar. Bu mevlitte dinleyici olan genç Sungur vaazdan çok etkilenir. İçindeki karanlıkların bu ışıkla yok olmayı beklediğini hisseder.

Mevlitten hemen sonra yakın bir eve davet edilen Ahmed Fuad Hoca'nın peşine takılır. Esasen bulduğu ışığın peşinden gitmektedir. Birlikte eve geçerler ve sabaha kadar sohbet ederler. Sungur içindeki tüm sualleri sorar, hepsine mukni cevaplar alır.

Artık Sungur'da karanlık namına hiçbir şey kalmaz. İmanın nuru her yanını kaplar. Akabinde muvakkaten ara verdiği namazlarına başlar. Sonra da temel İslamî eserleri okur. Kur'an okumayı ilerletir. Hayatında takvayı esas alır.

Mustafa Sungur Risale-i Nur'la tanışıyor

Sonraki günlerde Mustafa Sungur, Safranbolu'da Mustafa Osman ve Hıfzı Efendilerle tanışır. Onlar vasıtasıyla Risale-i Nur'u tanır ve okur. Ruhundaki asıl ihtiyacın devasını Nurlarda bulur. İlk okuduğu eser Gençlik Rehberi'dir.

Mustafa Sungur Ağabey o günleri şöyle anlatıyor:

“Okuduğum bu satırlardan sanki ruhuma hidayet esintileri geliyordu. Hiç yabancılık hissetmedim. Aksine bu ifadeler âdeta beni ruhumun en derin köşelerinden yakalıyordu.”

Sungur'un Üstad Bediüzzaman'a tanıtılması

Mustafa Osman Efendi, Ahmed Fuad Efendi'nin yakın dostudur. Ahmed Fuad Efendi'nin irşadına vesile olduğu genç Sungur'u çok sever. Hemen bir mektupla Onu Üstad Bediüzzaman'a takdim eder. Bu mektubun ardına da Sungur'un Üstad Bediüzzaman'a yazdığı mektubu ekler. Şimdi buraya Üstad'ın o zamanlar Lahikalarda Osmanlıca olarak neşrettirdiği bu iki mektubu derç ediyoruz. Bu mektuplarda Ahmed Fuad Efendi'den de övgüyle söz edilmektedir.

Mustafa Osman'ın mektubu

*Bismihî sübhanehû
Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekatühû ebeden daimen*

Çok Aziz, Çok Mübarek, Çok Sevgili ve Çok Müşfik Üstad'ım Efendim Hazretleri,

Evvela: Mübarek ve müteyemmen ellerinizden ve pak ayaklarınızdan sonsuz hasret ve iştihak, tazim ve ihtiramla öper ve Risale-i Nur'un geniş ve küllî ve fevkattasavvur fütuhâtı dolayısıyla tebriklerimi arz eylerim.

Saniyen: Safranbolu'ya kadar teşrif edip başta zatınıza ve umum Nurcu kardeşlerimize selam ve hürmetler eden mübarek kardeşiniz Ahmed Fuad ve Hatip İbrahim ve diğer kardeşlerinin ve yine Risale-i Nur'a Mecnun'un Leyla'ya olan alakası kadar alaka edip, taaşşuk edip biz acizleri ziyaret, hem zat-ı faziletmeab efendimize hürmet ve selamlarını bildirmemizi rica maksadıyla maşiyen dağlar, dereler aşır buraya gelen üçüncü fıkrada bahsedeceğim



Mustafa Osman (1914-1991)

Mustafa ve kardeşlerinin ders arkadaşı olan on dört yaşındaki Nurcu Rahmî'nin nihayetsiz hürmet ve selamlarını yüksek huzurlarınıza arz eyler, umum Nurcular için hususan memleketimiz ve civarı Nurcuların ve hususan istikbali nurlandıracak bu genç Nurcular için kabulü muhakkak olan dualarınızı niyaz ederim...

Bu muallim kardeşimiz, zındıka komitesinin ders ismini verdiği zehirli pastalarla beslenmiş, müthiş zehirli iğnelerle şırınga edilmiş, maddiyunluk ve tabiiyunluk ismi verilen fikirleri tamamen kendisine bir hakikat diye telkin edilmiş ve tamamen o müthiş fikirler kabul ettirilmiş ve bu fikirleri neşre ve yeni nesle ve henüz zehirlenmeyen ve kalpleri öldürülmeyen köylü saf ve temiz dindaşlarımıza aşılamağa üzere tavgiz edilmiş, gerek tahsil hayatı boyunca ve gerekse vazifeye atıldıktan sonra ve Risale-i Nur dairesine dehalet etmeden evvel, o aldığı zehirlerle yeni nesle ve her görüştüğüne zehir saçan ve Nur'dan aldığı kuvvetli ve hüccetli imanî derslerle gittiği yolun uçurum ve karanlık bir felaket ve helaket yolu olduğunu görüp nedametle tevbekâr olup, şimdi çok ciddiyetle ve çok hürufatını epeyce öğrenen ve hem kendi gibi müthiş zehirlerle mesmum bir genç muallimin ve daha küçük-büyük birçok fertlerin Nur dairesine koşmalarına vesile olan ve

yegâne saadet yolu diye gösterilen maddiyunluk ve tabiiyunluk yollarında seyahat etmiş ve seyrettiği felaket ve helaket yolunun hakikatini idrak ederek, kendini iman ve ikan caddesine atan ve bu iki yolu tam mukayese ve muvazene edebilen ve zındıklar tarafından maddiyunluk ve tabiiyunluk altında neşre memur edilen bir kimse olmuş. Bu mektubu gençliğin derin yaralarını gösteren bir vesika ve şedit ihtiyaçlarını açıklayan bir ilanname ve bu yaralara da ancak ve ancak Risale-i Nur'un bir merhem ve tesmimlere ancak ve ancak bir tiryak olduğunu pek açık göstermesi sebebiyle bir mühim sened-i enveri gördüm. Ve sevgili Üstad'ımızı üzmemek için yeni yazı aslını Kur'an hurufatına tebdil ederek takdim ediyorum.

Talebeniz Mustafa Osman

Mustafa Sungur'un Üstad'a ilk mektubu

Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihi

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve

berekatühû ebeden daimen

Pek Mübarek ve Muhterem ve Müşfik Üstad'ım Efendim Hazretleri,

Evvela: El ve ayaklarınızı çok derin hürmetlerimle ebediyen öperim. Bu biçare ve zavallı genç talebenizin şu âcizane mektubu o biçarenin Risale-i Nur'a karşı sonsuz hayranlığının çok ufak bir ifadesidir.

Bundan bir sene evvel Kastamonu Göl Köy Mektebi'nden, bulunduğum bu Çalışlar köyüne öğretmen olarak geldiğim zaman bütün aklım, fikrim ve her şeyim gaflet perdesi altında idi.

Bütün hakaiklere aykırı olarak verilmiş, efsaneleşmiş olan şeylerin peşinde koşuyordum. Hatta bütün mektep hayatı müddetince ve köyde gece yarılara kadar, gazete sütunlarında siyaset, efsane, roman yazılarını okuyor ve

gözlerim uykusuz kalan o geceler sebebiyle ağrımaya başlıyordu.

Radyo dinlemek, çalgı çalmak, birinci ihtiyacım hâlindeydi. Sonra halk arasına çıkıp Süfyan ordusunun yıkıcılığını bir inkılap hâlinde halka anlatmak merakında idim. Şimdi bütün ruh u canımla reddettiğim o sözlerin hemen hepsinde, “Ey dâhiler dâhisi, yarattığın gençlik!” vesaire gibi imansızların sözlerini söyledim.

Şimdi bütün ömrümün nefesi kadar bu sözleri reddediyorum. Ve âdeta şu andaki biçare durumumla o zamandaki divane ve sefilane durumumu tahkir ediyorum. Beni bu durumlardan telkin ve irşadiyle Kur’an yoluna çevirmeye sebep olan Ahmed Fuad Hoca’ya ve benim Risale-i Nur yoluna girmeme sebep olan ve Nur’un kalplerine damlattığı ilham aşklarıyla bu zavallıları aşka getiren Mustafa Osman gibi Safranbolulu kardeşlere ve Risale-i Nur’un ilhamıyla ve mütalaasıyla eserler neşreden ve bu eserlerle hakikati bana telkin eden Şemseddin Yeşil’e ebediyen minnettarım...

O zamanki gaflet ve küfür içinde geçen hayatıma bakarak bugünkü imanlı fakat en geride ve en zavallı hayatımı çok mesut görüyorum. Ve bu bahtıyarlığa beni kavuşturan Cenab-ı Erhamürrahimin’e yüz binler defa şükrediyorum. Ve O Kadir-i Zülcelal’den bu fakir ve hakiri, bu zavallı biçareyi ve bu perişan asiye geniş şefkatiyle kabul eden Üstad’ım Efendim Hazretleri’nden razı olmasını binlerle niyaz ediyorum. Nur’u iman yolundaki biçareliğimle hadim olmadan maddiyata tapan o biçarelere sanki şöyle diyesim geliyor. Ve diyorum:

“Ey gaflet içinde yutturulan zehirlerle uyuşmuş, sersemlemiş, körleşmiş, sağırlaşmış ve behimi zevklerle coşup, insanlıktan milyonlarca derece aşağı düşüp, elemeler ve ıstıraplar içinde çırpınan bedbahtlar! Gelin siz ve ben bütün bu hevaî şeylerden, bu hayvanî arzulardan elimizi ve gönlümüzü çekelim.

Ateş kaynayan sahrada kuruyan boğazımıza bir avuç su ihtiyacı gibi şu asırda esbap ve tabiat zehirleriyle uyuşan ve kuruyan ve ölüme yüz tutan kalbimiz bir nur-u iman istiyor, bir ab-ı hayat bekliyor. Gelin bütün zamanları ve içindekileri ebedî terkle hakaik-ı Kur'aniye'nin önünde diz çökelim. Ve o hakaikin gösterdiği ebedî saadet yoluna dönelim.

Evvelce yürüdüğümüz şekavet ve helaket yolunun kirlere ve çirkef, küfür ve dalaletten arınmak, temizlenmek için Nur denizine dalalım ve bugünün ve bu asrın rehber-i saadeti olan ve bu asırda saadet-i ebediyenin en birinci vesilesi olan Nur Medresesi'ne, Risale-i Nur derslerine koşalım.

Saatlerce, günlerce, yıllarca alkışlayıp durduğumuz o yalancı sefillerden ve onların hakikat diye gösterdikleri hayal peşinden, o felaket yolundan ayrılalım, vazgeçelim. Zulmetten Nur'a dönelim. Otuz seneden beri yalnız rıza-ı İlahi için kimseden minnet ve alkış istemeden, aklın ve havsalanın kabul etmeyeceği, beşer vücudunun tahammül edemeyeceği caniyane zulümlere göğüs geren Bediüzzaman Said Nursî Efendimizin önüne gelem. Onun derslerine gönül bağlayalım. Onun risalelerini üstad edinelim.

O zat bizden alkış istemez, hediye istemez, ücret istemez, hürmet istemez. Yalnız bir şey ister: İmanını kurtar, maddeye bakma, manaya bak! Aciz insana tapma, Allah'a tap!

Evet, ey gaflet ve dalalet yolundaki eski arkadaşlarım!

O zat şu anda bulunduğu kemalat-ı insaniyenin zirvesinden kendini küçük göstermek istiyor, edna göstermek istiyor. Öyle iken bizim divane ve yalancı kahramanlarımız yuvarlandıkları adi ve pis çukurdan kendilerini yüksekte görüp milyonlara da göstermek istiyorlar. Ve öyle de her gün ve her fırsat buldukça, 'Ben şunu yaptım, bunu yaptım' diye yıktıkları maneviyat ve insanlık abidesini ilan

ederek milyonlardan alkış, minnettarlık dileniyorlar. Va esefa! Va veyleta! Milyonlar esefler ve yazıklar olsun, onlara ve onların caniyane ve şakiyane kahramanlıklarını takdir ve tebrik ediyorlar.

Sonra gelin bakın! O Üstad'ın ve Nur'un talebelerine... Bakın onlardaki sadakatin, bağlılığın derecesine. Bakın onlardaki ihlasın, aşkın, iman ve yüzlerindeki Nur'un kuvvetine, bakın. Ve öyle ise gelin, bakıp bakıp da hayran kaldığımız o mübareklerin gittiği yola gidelim.

El-Baki Hüve'l-Baki
Duanıza muhtaç, çok kusurlu talebeniz
Sungur



Üstad Bediüzzaman'ın evlad-ı manevisi Mustafa Sungur Ağabey

Üstad Bediüzzaman ve Mustafa Sungur

Üstad Bediüzzaman'ın bu mektuba mukabil verdiği cevap şudur:

Hem bazı cümleleri tadilatla beraber Lahika'mıza geçirdiğimiz Mustafa Osman'ın ve Muallim Mustafa Sungur'un müşterek acip mektupları gösteriyor ki; merhum Hasan Feyzi nevinde bir sümbül orada inkişafa başlamış, inşaallah çok biçarelerin imanını kurtaracaklar. (*Emirdağ Lahikası*-, *Söz Basım Yayın*, s. 253)

Mustafa Sungur, ardından Kastamonu'ya Mehmed Feyzi Efendi'ye ziyarete gider. Sonra Eflani'ye dönüp öğretmenliğe devam eder fakat fitratı icabı hareketli ve heyecanlıdır. Hemen bir hizmet mücadelesine başlar. Artık önüne gelen herkese, hidayetine vesile olan Risale-i Nurları okur, anlatır.

Esasen köyde kendisinden yaşlı akrabaları vardır. Hüsnü, Şükrü, Şevket, Reşad ve Hatip Efendiler Nurları okuyup yazmaktadırlar. Sungur, bu defa onlara risalelerden okur, anlatır. Köyde pek çok genci içki ve sigaradan kurtarır.

Öğretmenlik itibarını kullanır ve her akşam köy halkını etrafına toplar, onlara risalelerden ders yapar. Günler böyle geçerken içindeki coşkunun yalnız ve yalnız Bediüzzaman'ı görmekle sükûnete ereceğini anlar, Emirdağ'a Nur Üstad'a ziyarete gitmeye karar verir ve gider.

Bundan sonrasını Mustafa Sungur Ağabey'den dinleyelim:

“Mübarek Üstad'ımı ilk ziyaretim 1947 senesi Eylül ayında Emirdağ'da oldu. Eflanili Emin Efendi'nin yazdığı Asâ-yı Mûsâ risalesini hediye olarak götürmüştüm.

O zaman Karabük'le Ankara arasında karayolu yoktu. Seyahatler trenle yapılırdı. Eflani'den Safranbolu'ya at kiralılar, altı-yedi saatte gelirdik. Safranbolu'dan Karabük'e pikaplar vardı. Karabük'ten de akşam bindiğimiz tren bir gün sonra

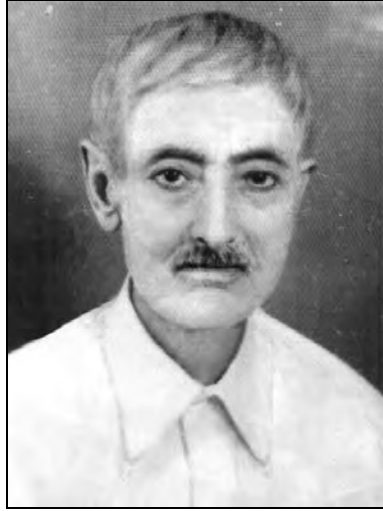
öğle vaktinde Ankara'ya gelirdi. On iki saatten de fazla sürerdi.

Oradan Eskişehir'e trenle gelir ve Yıldız Otel'i'nde bir gece kalır, sabahleyin otobüsle üç saat içinde Emirdağ'a gelirdik. Emirdağ'a gelinceye kadar yolda heyecanımız son hadde varırdı. Üstad Bediüzzaman'a kavuşabilmekteki sonsuz sevinç ve iştiafımıza had yoktu.

Evet, orada Emirdağ'da birisi vardı, birisi oturuyordu. Varlığımızın bütünüyle ona bağıydık. Sanki o bizim her şeyimizdi. Bizim kalplerimizi derinden derine ona yönelten, onda gördüğümüz şefkat ve merhametti. Evet ona, en müşfik manevî baba ve ana gibi koşardık... O bizim sebab-i hidayetimiz, vesile-i necatimiz, büyük Üstad'ımız...

Bu anları, bugünleri düşünürken, Emirdağ'a doğru yol alırken ve başındaki küçük tepecikte Emirdağ'ın evleri görünüp kasabaya girerken ben ve nihayet çalışanlar dükkânından şefkatli sinesine ulaşırken, o anları düşündüğümde, tahatturumda gözyaşlarımı tutamam...

Şüphe yok ki, benim gibi onun Nur'undan hayat bulan herkes, bu tatlı gözyaşlarını tutamamıştır hiçbir zaman... Çünkü onun huzurundaki anlar, dakikalar, saatler, şüphe yok ki, âlem-i bekadan birer sahneydi. Sonsuzluğa doğru uzanan hayattar ve nurlu safhalar idi... Huzur-u Muhammedî'nin (a.s.m.) bir inikâsı idi. 'Bir dakika vücud-u münevver, milyon sene vücud-u ebtere müreccahtır' denilen sırra mazhardı o saatler, o dakikalar... Evet, onu bir timsal-i rahmet, bir mücessem şefkat gördük ve bulduk. Halik'ımızın nihayetsiz lütfuydu o... Gecemizi gündüze kalbeden nurdu, bir şems-i manevî idi o..." (*Son Şahitler-4, Necmeddin Şahiner, Nesil Yayınları, s. 24*)



Hüsrev Altınbaşak (1899-1977)

Üstad Bediüzzaman'ı ziyaretten sonra

Sungur Ağabey Üstad'a yaptığı bu ziyaretten sonrasını da şöyle anlatıyor:

“Hazreti Üstad'ı ziyaretimi müteakip Isparta Nur kahramanlarını da görmek istiyordum. Bunun için Isparta'ya gittim. Diğer Nur kahramanlarını gördüm. Tahiri Mutlu Ağabey de oradaydı. Hüsrev Ağabey'in, orada bana dönüp, 'Kardeşim Sungur, 1400 seneden beri ehl-i imanın beklediği zat gelmiştir' sözü, içimdeki manayı teyit ediyordu.”

Mustafa Sungur'un, Üstad Bediüzzaman'ı sonraki ziyaretleri

Mustafa Sungur Ağabey'in, Üstad Bediüzzaman'a duyduğu özlem bu ziyaretlerinden sonra daha da derinleşir. İçindeki bu coşkuyu bir türlü teskin edemez. Üstad Bediüzzaman'ı yeniden ziyarete hazırlanır. Fakat parası yoktur. Ahmed Fuad Efendi'den 100 lira borç alır ve Üstad'a gider. Ahmed Fuad Efendi'den aldığı bu borcu sonradan öder.

Ahmed Fuad Efendi, Mustafa Sungur Ağabey'in yaptığı bu ziyaretlerde Üstad Bediüzzaman'a arz edilmek üzere kendisine bir mektup verir. Sungur Ağabey de Ahmed Fuad Efendi'nin bu mektubunu Üstad Bediüzzaman'a arz eder.

Üstad Bediüzzaman bu mektuptan çok hoşnut olur. Cevabî bir yazı kaleme aldırır. Bu cevabî yazıyı ve Ahmed Fuad Efendi'nin mektubunu Osmanlıca olarak o zamanki Lahikalarda neşrettirir. İşte o iki mektup şunlardır:

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad'a Sungur'u takdim mektubu

*Bismihî sübhanehû
Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekatühû ebeden daimen*

Üstad-ı Alikadrimiz, Sevgili Efendimiz,

Hem bu biçare hakir şakirdiniz, hem Safranbolu ve Eflani Medrese-i Nuriyesi'nde şakirtleriniz bedeline, siz faziletmeab ve aziz Üstad'ımız Efendimizi ziyaretle, hürmet ve tazimlerimizden arz ve iblağı için Nur'un küçük kahramanlarından Muallim Mustafa Sungur, huzur-u fazilanelerine kabul buyurulursa, hepimizi temsilen mübarek el ve ayaklarınızı öpecektir.

Mustafa Sungur, nahiyemiz Medrese-i Nuriye'si mensuplarından çok kısa bir zamanda Risale-i Nur'dan feyizyab oluşlarının bir numunesidir. Buradaki ve diğer talebeleriniz, Nurları okuyarak, yazarak ve yazdırarak neşir ve tamimine çalışmakta ve bu işi her vazifenin fevkinde çok kudsî bir hizmet ve bir meslek bilmektedirler.

Okuma ve yazma nimetinden mahrum olan binlerle ehl-i imana bu hakir şakirdinizin münhasıran Nurlar üzerindeki musahabe ve mevzelerini istima suretiyle imanlarını tahkim ve takviye etmektedirler.

باسمه سبحانه اوان من شوق الالهيه
السلام عليكم ورحمة الله وبركاته ابا دائما
استاد عاليقدر ميرزا سوكلي افندي
هم بويباره حقين كر كن هر غفرانولي و اخلاقي مدرسه نوريه سكه كاك كر كنز
من فضيلت و غير استاير افندي زيارتله همت و تقليم ميرزا عرض و ابلاغ
ايچوره نورن كوكله قهرمانلارده علم مصطفى سونفور مقرر فاجدانه كر كنز قبول
يوزيلور هينري عيشلا مبارك آل و آياتلارنى بويه هكدر مصطفى سونفور
نقشه زمردن نورى مى منوبلارن موعده قيصه برمانده رساله نورده خيالات
اولونلارنك برنوز سيدر يوراده كي ديكر طبعه كر كنز نورى اوقيا راجه هيرانا راجه
و ناز و راجه نشر و تعينه هاليشاقده و بويش هر وظيفه نكه فوتسه هويده قدى بر
قدرت و بر صلا سلكه درر اوقيا و بارنا همتند در محروم اولوب بيلدر آل ايمان
بوي قهرمان كر كنز مختصر نور اوزر نده كي معصايه و موعظه لرنى استماع مورتل
ايماندينى تحكم و تقويه ايمكده درر
عزرا استادم اختم ايرافاج دالنده كي عام بويه گونشك حرارت و نوريلر گونج كبر و لغون
برشته مرد اولغونلاشدين كي خلق زده الحمد لله رساله نورن گونشك خي و نوريل
گونج نكوتنه ايمانلارده و انكشاف و كمال طوبى بيلدر برترقي وارور دالفاشه گون
بيلدره قلم ناييه مزده بويل مضار شريفه هويو گونز شيمكدر فليقده شفعا نر بيلدره
امانيشه و غير استاير مزه و نورلره هويو عيشه نورلارنى ايترون نصيب ايتايه بيلدره بيلدره
قره بوكده دنيا ايشدى يك بويه فقط نورى يك قررايشن سيمده افندي خاصه
معلم و عظيم و عاليله آل كر كنز و آيا فكرده و ايوينور بوقرايشن كوكله ابراهيم قررايشن
مرد معينه نال اولورده بر وانه كي نورلره ايتيلدر مكنوزى حامد و اطرافنه آياد
داجور شرفه نال اولورده معلم مصطفى سونفور مملكتن و قطوفى و آيه بولى و داراي
و نورلرى نور صيدلرنى عيشلا هر كس ايتدر قبولنى و هائل بولوندى هرست و عظيم
و نال كر كنز قبولنى نياز ايدسوز افندي

Ahmed Fuad Efendi'nin Mustafa Sungur'u Üstad'a takdim eden mektubu

Aziz Üstad'im Efendim!

Bir ağaç dalındaki ham meyve, güneşin hararet ve nuruyla gün geçtikçe olgunlaştığı gibi halkımız da elhamdülillah, Risale-i Nur'un güneşinin feyzi ve nuruyla günden güne imanlarında inkişaf ve kemale doğru mütezayid bir terakki vardır.

Mektubumuzu hamilen Emirdağ'a ayak basmak şerefine nail olan Muallim Mustafa Sungur, memleketimiz ve Kas-

tamonu ve İnebolu ve Daday ve civarları Nurcularını temsilen hareket etmiştir. Kabulünü ve hamili bulunduğu hürmet ve tazim ve niyazlarımızın kabulünü niyaz ediyoruz, efendim.

Başta aziz kardeşimiz Mustafa Osman ve Hıfzı Efendiler olmak üzere, buradaki bütün kardeşlerimiz hürmetle tekrar tekrar el ve ayaklarınızdan ıstıyakla öper, saadetler içinde bereketli ömür ve afiyetlerinizi Cenab-ı Erhamürrahimin'den niyaz eyleriz.

*El-Baki Hüve'l-Baki
İltifatlarınıza hak kazanamayan, hizmette kusurlu,
dualarınıza pek muhtaç şakirdiniz
Ahmed Fuad*

Üstad Bediüzzaman'ın cevabı

Aziz, Siddık Kardeşlerim,

Nur'un küçük kahramanlarından muallim Mustafa Sungur; hem Eflani, hem Safranbolu, hem Kastamonu, hem İnebolu, hem Daday, hem Araçlı kardeşlerimizin namına bayram tebriki için yanımıza geldi. Biz de onu bir küçük Said olarak hem size, hem o kardeşlerimize maddî ve manevî bayramlarını tebrik için gönderdik. Ve Emirdağ'ının Süleyman Rüştü'sü olan Çalışkan Mehmed'i Siracünnur'u almak ve harice giden kitapları anlamak niyetiyle İstanbul'a gönderdik. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 319*)

En büyük hediye

Mustafa Sungur Ağabey'in Ahmed Fuad Efendi tarafından biinayetillah irşadıyla böyle bir Nur kahramanı olmasıyla Eflani ve havalisinde hizmetler daha da küllileşir. Üstad Bediüzzaman bu durumdan ziyadesiyle memnun olur. İşte Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'a canını verme arzusundan sonra en büyük hediyesi Mustafa Sungur olmuştur.



Üstad Bediüzzaman'ın varislerinden Mustafa Sungur

İşte o Sungur ki ileri de Üstad Bediüzzaman'ın hem evlad-ı manevisi hem vekil-i hassı hem de varisi olacaktır.

İşte Eflanili Nur Kahramanı Mustafa Sungur Ağabey hakkında Üstad Bediüzzaman'ın bu ve benzeri medihleri malumdur. Ben de bir zaman onu şöyle bir akrostişle vasfetmeye çalışmıştım. Makam münasebetiyle buraya alacağım:

MUSTAFA SUNGUR

Mümtaz Üstad'ın has talebesi.

Ummanlar gibi gönlü, sinesi.

Sadıkların piri, hem ağabeyi.

Tam aşığı Nur'un, muhlis bendesi.

Allah'a bağlanmış vücud-u zerresi.

Fedakârlıkla geçmiş ömür sermayesi.

Artık ulaştığı yer ferid mertebesi.

*Sen ki altmış iki yıldır aynı sadakattesin.
Uğruna fedayım devam, diyen kafilედensin.
Ne gam asla sana, sırat-ı müstakimdesin.
Gonca gülleri derip Üstad'a sunan elsin.
Ulu Üstad'ın evlad-ı manevisisin.
Remizler hep sana bakıyor, belli ki vekilisin.*

Sungur'un babası rahatsız olur

Sungur'daki bu değişiklikler babasını tedirgin eder. Çünkü Sungur'dan istediği bir dava adamı olması değil sadece ibadetlerini yapmasıdır. Aylar sonra Ahmed Fuad Hoca'ya çatar:

– Oğlumu zehirledin, der.

Ahmed Fuad Hoca:

– Mehmed Efendi, oğlunun kalbindeki pası alverdim. Zehrini temizledim, der.

Mehmed Efendi susar. Aradan geçen yıllarda Mehmed Hoca da bu mukaddes iman davasını tam anlar, idrak eder, o da Üstad Bediüzzaman'ı ziyaretle şereflenir. Üstad'ın elini öper ve oğlu Sungur'u Üstad'a vakfeder. O günleri yine Sungur Ağabey'den dinleyelim:

“Afyon'da Hazreti Üstad'ımızla birlikte olmakla hayatımızın en mesut günlerini yaşarken, bir gün pederim Üstad'ın ziyaretine geldi. Üstad'ımız, ‘Demek sen Sungur'un babası-sın’ diye ona iltifat gösterdi. Çünkü rahmetli pederim, maddî müzayekalarından, borçlu olduğundan ve benim de kendine öğretmenlik maaşından tam yardım edeceğim sırada ve o ümitle yıllar boyu bekledikten sonra, ona yardım edememem ve sair sebeplerle, gayr-ı memnundu. Ve beni Üstad'ımıza şikâyet gelmişti.

Üstad'ımız, evvela hizmet-i Nuriye'den ders yaptı, sonra, ana-baba hukukundan bahsetti. Bu zamandaki Risale-i Nur

hizmetinin ehemmiyetinden bahsetti ve pederime teselli edici dersler verdi.

Bundan sonra pederim İzmir-Aydın havalisinde Üstad'ımızdan ve Nurlardan kemal-ı takdir ve tahsinle bahseder oldu. Ve Üstad'ımıza dost oldu. Hatta o havalide Nur'un nâşiri oldu.

Üstad'ımızın hayatının son senesinde bir gün, Hüsnü kardeşin peder ve validesinden bir mektup gelmişti. 'Biz Hüsnü'yü Üstad'a vakfettik' diyorlardı. Üstad'ımız o mektubu okurken bana dönerek, 'Mutlaka baban da seni bana vakfetmeli' dedi. 'Gerçi validen ve çocukların vakfetmişler. Fakat baban da vakfetmesi lazım' demişti. Birkaç gün sonra Isparta dağında aynı arzularını tekrar etmişti.

Ben de babama bir mektup yazdım, 'Hazreti Üstad'ın son seneleridir, seni görmek istiyor' dedim. Bir çarşamba günü Hazreti Üstad beni yalnız başıma Isparta'da nöbetçi koyup diğer kardeşlerle Emirdağ'a hareket ettiler. Ben kuşluk vakti, boyacı Rüştü Ağabey'in dükkânına uğradım, ne var ne yok diye. Bir de baktım, peder gelmiş. Beraber Üstad'ın evine kadar geldik. O zaman Üstad'ımıza ait bir teybizim vardı.



Sungur Ağabey'in babası Mehmed Efendi,
Kur'an kursu hocalığı yaptığı günlerde

Rahmetli babama durumu anlattım: ‘Üstad senden, beni vakfetmeni istiyor’ diye... Babam teybe Kur’an’dan bazı ayetler okudu ve sonra, ‘Üstad’ım, Mustafa’yı ebediyen sana vakfediyorum, hiç bir hakkım yoktur’ dedi. Sonra Emirdağ’a gitti. Orada da Üstad’ı ziyaret etmiş, elini öpmüş. Sonra Üstad’ımız döndüğünde, merdivenlerden çıkarken kollarına girdiğimde, ‘Cenab-ı Hakk’a şükür, şimdi babanla sen, aynen Ceylan’la babası Mehmet Çalışkan ve Selahaddin’le babası Nazif gibi oldunuz’ diye tebşiratta bulundu.”



Ahmed Fuad Efendi’nin kendisiyle telefon görüşmesi yaptığı ve “İşte ben hoca diye bu zata derim” şeklinde tavsif ettiği Fethullah Gülen Hocaefendi, Üstad’ın “evlad-ı manevisi” ve varislerinden Mustafa Sungur Ağabey’le

Beşinci Bölüm

EFLANİ NUR KAHRAMANLARI

Nur'un ilk kahramanları

Anadolu, Risale-i Nur hizmetine bağrını açmış mübarek beldelerle doludur. Bu beldelerin vefalı insanları iman ve Kur'an davasına yürekten sarılmışlardır. Sav gibi bir köy bin kalemle Nurları yazıp neşretmiştir. İnsanlık bugün bu büyük iman hizmetini idrake çalışıyor.

Hakikaten öyle kahramanlar yetişmiş ki insan, “Bunlar asrımızdaki Ebu Bekirler, Ömerler” diyor hiç düşünmeden... Bir Hulusi Yahyagil, bir Santral Sabri, bir Hüsrev Altınbaşak, bir Mehmed Feyzi Efendi, bir Hacı Hafız Mehmed Efendi, bir Tahiri Mutlu, bir Zübeyir Gündüzalp, bir Sıddık Süleyman, bir Hafız Ali, bir Refet Bey, bir Binbaşı Asım, bir Abdullah Çavuş, bir Muhacir Hafız Ahmed Efendi, bir Zekai Efendi, bir Lütü Efendi, bir Hasan Feyzi Yüreğil, bir Ahmed Fuad Efendi, bir Mustafa Sungur ve daha niceleri... Her birinin azim hizmetleri göz kamaştırıyor. Dağlar gibi cesametli duruyorlar. Bu mülahazalarımı bir zaman şu akrostiş çalışmamla kaleme almıştım. Şimdi burada da yazacağım:

NUR KAHRAMANLARI

*Nur yolu iman ve Kur'an davasıdır.
Usanıp yılmadan gayret deryasıdır.
Risalelerle neşri hakikat edip,*

*Kur'an'a yürekten hizmet sevdasıdır.
Allah'a kul olmuş Nurlu kafilenin,
Haydar-ı Kerrar'la himmet pervazıdır.
Ruhunu Rahman'a teslim edenin,
Ardından caymadan gitme destanıdır.
Merhamet, ihlas ve şefkat abidesinin,
Allamü'l-Guyub'a sücudu takvasıdır.
Neyleyeyim milletimsiz cenneti diyenin,
Livaü'l-Hamd'de cem olma hülyasıdır.
Allah diyen ciğerinin kül olma yangınıdır.
Rahatını terk edip zindana girenin,
Işıktan muştusunun tahakkuk zamanıdır.*



Eflani Nur kahramanları (oturanlar, soldan sağa) Hüsnü Güngör, Mustafa Sungur, Muammer Şenel, Şükrü Güngör, Şevket Güngör



Hacı Şükrü Güngör ve Hacı Reşad Güngör

İşte Anadolu'daki bu mübarek beldelerden biri de Eflani'dir. Hakikaten yazı hizmetlerine şiddetle ihtiyaç duyulan o günlerde durup dinlenmeden yazmış Eflanili Nur Kahramanları... Hatta Üstad Bediüzzaman Eflani için, "Eflani benim yerime yazıyor!" der.

Risale-i Nur Külliyyatı'nın Hanımlar Rehberi'ndeki şu şiir bu hususu ne güzel anlatır:

NURCULARIN KASİDESİ

*Annem beni yetiştirdi, bu hizmete yolladı.
Teslim etti Risale'yi, Allah'a ısmarladı.
Boş oturma çalış dedi, hizmet eyle imana.
Sütüm sana helal etmem, çalışmazsan Kur'an'a.*

*Yazdığımız Risale'dir, okuyoruz Kur'an'ı.
Biz Nurların yardımıyla hıfzederiz imanı.
Medrese-i Nuriye'dir Sav ve Barla, Eflani.
Şakirtlere müzahirdir Abdülkadir Geylanî.*

*Mübarekler heyetiyle Nur ve Gül Fabrikası.
Kalemleri kılıç gibi, zamanın harikası.
Hapishane dedikleri oldu birer medrese.
Genç, ihtiyar, kadın, erkek koşuyorlar bu derse.*

*Tamam otuz beş senedir küfürle etti cihat.
Tarih-i İslam'da pek ender görünür bu sebat.
Ey Nurcular! Ey Nurcular! Ey mübarek kardeşler!
Her an sizden razı olsun Allah ile Peygamber...*

Evet, bu şiirde: “Medrese-i Nuriye’dir Sav ve Barla, Eflani” denilmektedir. Demek Eflani aynen Sav ve Barla gibidir. Zaten Üstad Bediüzzaman da Mustafa Sungur Ağabey’den Eflani Nur talebelerinin isimlerini yazmasını istemiş. Sungur Ağabey de yazıp Üstad Bediüzzaman’a vermiş.

Üstad Bediüzzaman da onlara her gün dua edermiş. İşte Üstad Bediüzzaman’ın adlarının yazılmasını arzu edip dualar ettiği Eflanili o Nur Kahramanları şunlardır:

Eflani’deki Nur talebelerinin isimleri

En başta Ahmed Fuad Güven Hocaefendi olmak üzere;

- 1- Mustafa Sungur Ağabey
- 2- Hatip İbrahim Yakut
- 3- İbrahim Toprak Hoca
- 4- Hatip Mehmed Erol (Mustafa Sungur Ağabey’in dayısı)
- 5- Hacı Reşad Güngör
- 6- Mehmed Güngör (Hacı Reşad Efendi’nin oğlu)
- 7- Mustafa Güngör
- 8- Mevlüd Efendi
- 9- Şevket Efendi
- 10- Hüsnü Efendi

- 11- Şükrü Efendi
 - 12- Rahmi Çetinkaya (Lahika'da ismi sıkça geçiyor)
 - 13- Emin Ünal Efendi
 - 14- Ketten Ahmed Çınar Efendi
 - 15- Niyazi Hacımısıroğlu
 - 16- Hacı Şaban Hacıhasanoğlu (Üstad'ı İstanbul'da ziyaret etmiştir)
 - 17- Alverenli Emin Tekinalp Hoca
 - 18- Kara Mustafa Dayı (Alverenli Emin Hoca'nın merhum pederi)
 - 19- Merhum Mübarek Ahmed Tekinalp
 - 20- Mübarek Kamil Çelenli Hoca
 - 21- Hacı Hüseyin Öztürk
 - 22- Süleyman Aslan
 - 23- Rıza Aslan
 - 24- Mehmed Özçelik
 - 25- Ali Özdemir
- Ve zikredilen bu zatların evlatları...



Hacı Şaban Efendi, Hacı Mustafa Güngör ve Rahmi Çetinkaya



Üstad Bediüzzaman'ın duasını alan Eflani Nur talebeleri
(soldan sağa) Kamil Çelenli, Mehmed Erol, Hüsnü Güngör

Bu zatlar fedakârane Risale-i Nurlar vasıtasıyla hizmet edip davaya sahip çıkmışlar. Bazen gece uykularını feda edip mütemadiyen yazmışlar. O günlerde kâğıt yok, kitap yok matbaa yok... Yoklukların kol gezdiği ortamda Eflanili bu mübarek insanlar yazarak imana ve Kur'an'a hizmet etmişler. Yazılan Risaleler Üstad Bediüzzaman'a gönderilmiş, oradan da muhtaç sinelere tevdi edilmiş. Bu sayede Anadolu sathı bir mekteb-i irfan olmuş.



Eflani Nur talebelerinden Hacı Reşad Güngör gençlik günlerinde Mustafa Sungur'u Mersin Hapsi'nden çıkıştan sonra istikbal ediyor

Bu hususu Mustafa Sungur Ağabey şöyle anlatır:

“Eflani Nur talebeleri evrad ve ezkârlarını ve Risale-i Nur’a yazıyla hizmetlerini hep devam ettirdiler. Ve bilhassa 1960’dan sonra Mübarek Kamil Hoca, Nurları tamamen kemal-i aşkla yazdı. Hacı Hüseyin ve emsali zatların evlatları olan yeni nesillerden çok gençler çıktı. Hem Karabük’te, hem de İstanbul’da hizmet-i Nuriye’yi devam ettirdiler.”

Nur’un mühim merkezlerinden biri: Eflani

Eflani ve köylerinde Nurlar yüzler kalemle yazılıp okunup okutulmanın yanında camilerinde de Risale-i Nur’un hakikatleriyle hutbeler okunur, vaazlar edilir. Genç-ihtiyar, çocuk-çocuk, bu hizmetteki yerini alır. Üstad Bediüzzaman’a mektuplar yazılır. Üstad bu mektupları okutur, hizmet edenlere dualar eder. Hatta Tarihçe-i Hayat kitabındaki ifadeye göre mevtalara da dua eder.⁵ Her bir mektuba cevap yazma

⁵ “Üstad Said Nursî, Emirdağı’nı bir dershane-i Nuriye manasında kabul ettiğini söyler. Sav, Barla, Emirdağ, Eflani gibi Nurların ekseriyetle yayılıp okunduğu kasaba ve köyleri, birer dershane-i Nuriye unvanıyla yâd eder. Ve kendi Nurs köyü gibi sağ ve ölü umum ahalisine, masum çocuklar ve mübarek hanımlarına dua eder, manevî kazancına hissedar eder.” (*Tarihçe-i Hayat, Söz Basım Yayın, s. 573*)

imkânı olmadığından ve küllî hizmetler buna zaman bırakmadığından umumî cevaplar yazılır. İşte bunlardan bazıları-
nın ilgili bölümleri buraya alıyoruz:

Rabian: Hem tebriklerini, hem şiddetli alakalarını gösteren Ahmed Nazif ve Ahmed Feyzi ve Halil İbrahim ve Hassan Âtîf ve Bucak'ta ve Eflani ve İstanbul'daki Nurcuların mektuplarına benim bedelime sizler cevap verirsiniz, sizleri tevkil ediyorum. (*Emirdağ Lahikası-2, Söz Basım Yayın, s. 383*)

Saniyen: İkinci bir Hüsrev olan Mustafa Osman'ın mektubunda Sabri namında bir kardeşimizin, benim hizmetim için yanıma gelmesini istemesi beni çok memnun etti. O gelmiş ve birkaç ay hizmet etmişçesine kabul ediyorum. Fakat şimdi benim hizmetime hariçten gelmeye ihtiyaç kalmamıştır. Ne vakit ihtiyaç olursa o zaman haberdar edeceğim. Hakikaten Eflani havalisinde, Isparta kahramanları mahiyetinde küçük kahramanlar yetişmeye başlamıştır. Umuma binler selam. (*Emirdağ Lahikası-2, Söz Basım Yayın, s. 427*)

Hakikaten Eflani ve Safranbolu aynen Isparta'nın kahramanları gibi Nurlara mütemadiyen çalışıyorlar. Hatta bu defa Rehberlerin bir kısmında Münacat yoktu. Eflani az bir zamanda yetmiş adet eski harfle Münacat'ı yazıp bize göndermiştir. Biz de o Münacatları Rehberlerin arkasına ilave ettik. İnşallah orada da çok Sungurlar çıkıyor ve çıkacak. (*Emirdağ Lahikası-2, Söz Basım Yayın, s. 431*)

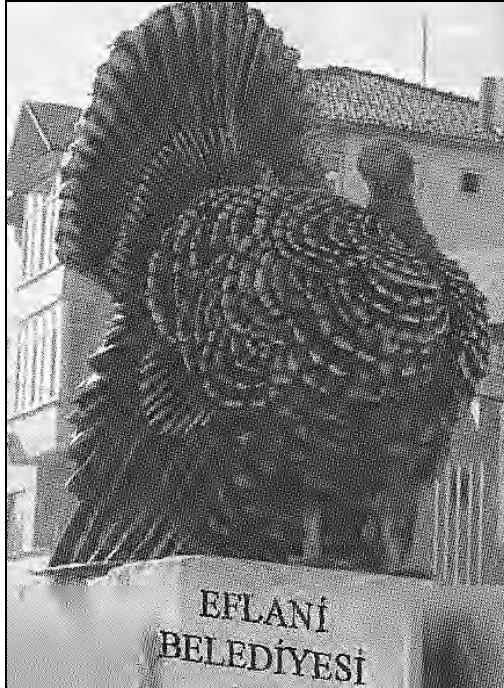
Salisen: Eflani taraflarından Hatip Mehmed Tevfik'e selam ediyorum, rüyası mübarektir. (*Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 336*)

Isparta'nın küçük masum kahramanlarına benzer Rahmi namında on dört yaşında bir mektepli çocuğun fedakâra-
ne Nurların derslerini gaye-i hayat bilmesi, bizleri ve Nurcuları cidden sevindiriyor. O havali için gençlerin kurtulmasına bir fâl-i hayırdır.

... Hem ona,⁶ hem kardeşlerinden Hatip İbrahim'e, hem yeni bir fedakâr muallim olan Mustafa Sungur'a ve küçük bir Selahaddin olan Rahmi'ye ve başta Mustafa Osman ve Hıfzı olarak oradaki bütün kardeşlerimize selam ederiz. *(Emirdağ Lahikası-1, Söz Basım Yayın, s. 254)*

Üstad Bediüzzaman'a kaidesini bozduran tevafuk

Eflanili Nur talebeleri iş bölümüyle yazdıkları iki takım külliyyatı ve yetmiş adet Münacat risalesini Üstad Bediüzzaman'a bir heyetle götürürler. Giderken de Eflani'nin meşhur hindilerinden birini kızartıp hava almayacak şekilde paketleyerek yanlarına alırlar. Emirdağ'a Üstad'ı ziyarete giderler.



Eflanili Nur talebeleri, hindisiyle meşhur Eflani'den Üstad Bediüzzaman'a kızarmış bir hindi götürmüşlerdir

⁶ Üstad Bediüzzaman burada Ahmed Fuad Efendi'yi kastetmektedir.

O esnada Üstad da şiddetle Münacat risalesine ihtiyaç duymaktadır. Üstelik Mustafa Sungur Ağabey vasıtasıyla da Diyanet İşleri Başkanı Ahmet Hamdi Akseki'ye el yazması iki takım Risale-i Nur Külliyyatı göndermiştir. İşte tam bu hadise üzerine Eflaniîler risalelerle Üstad'ın ziyaretine gelirler. Üstad bu tevafukata çok memnun olur. Çünkü tevafuk içinde bir iltifat-ı İlahi vardır. Bu sevinçle onları kırmaz. Getirdikleri kızarmış hindiye "Talebeler yesin" diyerek kabul eder.

İşte bu hadiseyi Emirdağ Lahikası'ndaki şu mektuptan takip ediyoruz. Şöyle ki:

*Bismihî sübhanehû
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekatühû ebeden daimen*

Aziz, Sıddık Kardeşlerim; Safranbolu, Eflani Havalisi Nur Şakirtleri,

Sizlere, gönderdiğiniz Nur eczalarının hediyesine bin barekallah, maşaallah deriz. Cenab-ı Hak sizleri iki cihanda mesut eylesin, âmin!

Nur'un mübarek fedakâr şakirtlerinin herbiri bir kısım risaleleri güzelce yazıp bu sırada bana hediye etmeleri ve bir kısım tatlı teberrükle beraber, şiddetli hastalığım ve sıkıntılarım içinde garip bir tarzda bana gelmesi, eskiden beri mukabelesiz hediye kabul etmemek kaidem iken, o kaidenin aksine olarak kemal-i sevinç ve memnuniyetle kabul ettiğime sebep, üç manidar ve garib hadiselerdir:

Birincisi: Bir kısım paramla aldığım bana mahsus makine mahsulü on bir mecmua ve elmas kalemler Nur'un kıymettar üç şakirdinin yazdıkları tam bir takım Risale-i Nur'u Diyanet Riyaseti'nin beş-altı defa musırrane istemesi üzerine hazırladığım aynı zamanda ve bir derece yabani kalan müftüler ve hocalara bir manevî hediye ve müşevvik olarak göndermek teşebbüsü zamanında böyle çok ehemmiyetli bu vazifeyi yerine getirmek için Hüsrev'i

buraya istiyordum. Halbuki vaziyetim müşkül bir hâlde, çok merak ediyordum. Birden küçük bir Hüsrev olan kahraman Sungur aynı vakitte geldi.

Beni çok endişe ve telaşlardan ve masraflardan kurtardığı gibi; bu vazife, iki sene mütemadiyen yanımda hizmeti kadar kıymetli olduğu için, katî kanaatim geldi ki, bu da Nur'un neşrindeki muvaffakiyetin bir kerametidir.

İkinci hadise: Ben kendime ait nüshalarımı Diyanet Riyaseti'ne gönderdiğim aynı zamanda, aynen mizanla ziyade-noksan olmayarak tartılsa aynen o kadar Nur'un Safranbolu, Eflani havalisindeki Nur'un küçük kahramanları gönderdikleri mübarek hediyeleri lisan-ı hâlde bana dediler: "Merak etmeyiniz, biz zayıat yerine geldik. O zayıatın yerini doldurduk." Ben de ruh u canla kabul ettim ve gönderenleri tebrik ettim; daha teberrükleri bana dokunmadı.

Üçüncü hâdis: O mübarek hediyeler odama geldiği zamandan on dakika evvel, serçe kuşuna benzer bir kuş yatağımın ayağı altında gördüm. Hâlbuki pencereler ve kapı kapalı; hiçbir delik yok ki, o kuş girebilsin. Baktım benden kaçmıyor. Bir parça ekmek verdim, yemedi. Kalben dedim: "Üç-dört sene evvel aynı burada kuşların müjde vermesi gibi, bu da müjde veriyor." Hakikaten aynı zamanda o mübarek nurlu hediye geldiği gibi, üç senedir haber almadığım müftü kardeşim Abdülmecid'den güzel bir mektup aldım.

Bana hizmet eden Halil geldi. "Bu kuşa bak, bu da eski kuşlar gibi bir müjdecidir" dedim. Sonra pencereyi açtık, gitsin; gitmiyordu. Yukarıda beş-altı defa uçu, gitmedi. Sonra Sungur da geldi: "İşte sen de gör" dedik, o da gördü. Yarım saat sonra nasıl görülmesi harika oldu, bulunmaması da harika oldu. Pencereden çıkmadan Halil ile aradık, bulamadık; kayboldu.

Hattâ bu manevî hediye'nin gelmesi ve Hüsrev yerinde Sungur imdada yetişmesi, ehemmiyetini göstermeye bir katî hadise budur ki: Sungur gelmeden iki gün evvel - demek o evden çıktığı gün- Halil rüyada görüyor ki:

Sungur, Mustafa Osman ile buraya gelmişler; büyük bir hadise ve şaşaalı bir merasim yapılmış. Benden "Tabiri nedir?" diye sordu. Ben de merak ettim. "Sen ne için bu rüyayı bana söyledin? Acaba onların başına bir zarar mı gelmiş?" diye bir gece sabaha kadar endişeyle müteessirdim. O rüya-yı sadıka az bir tabirle çıktı. *(Emirdağ Lahikası-2, Söz Basım Yayın, s. 368-370)*



Üstad Bediüzzaman, "evlad-ı maneviyem" dediği Eflânili Mustafa Sungur Ağabey'le dağa çıkarken

Hatip İbrahim Efendi'nin Üstad'a mektubu

Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihi

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve

berekatühû ebeden daimen

Şefkatli Üstad'ım, Muhterem Efendim,

Uzun senelerden beri halisen muhlisen lillah için bir dost, bir kardeş olarak görüşüp tanıştığım şakirdiniz Ahmed Fuad kendisinin Daday'dan temin ederek istinsah ettiği Risale-i Nur eczalarını bu fakire ve miskin şakirdinize de istinsah ettirerek bizi Nur dairesine çekmek istedi. Bilahere Kastamonu'da zat-ı fazılanelerinizi ziyaretle mübarek ellerinizden öpmek ve Risale-i Nur şakirtliği gibi çok şevkli bir mesleği ihraz etmekle mesruren Kastamonu'dan avdet eden Ahmed Fuad kardeşimiz Risale-i Nur'a karşı kalplerimizde aşk derecesine varan bir şevk uyandırmıştır. Ne çare ki; o zaman kader-i İlahiye sizi Kastamonu'dan uzaklaştırmış ve bizlere de ziyaret fırsatı bahşetmemiştir. Fakat bu arzu ve iştihak, mübarek ellerinizi öpmek ihtiyacı kalplerimizde her gün biraz daha artmaktadır.

Sevgili Üstad'ım, bu geçen aylarda zat-ı fazılanelerinizin Safranbolu'ya şefkat ve merhamet nazarıyla bakmanız eseridir ki, Nur dairesine atılan kardeşlerimizin sayısı çoğalmaktadır. Bilhassa mevlit cemiyetleri vesilesiyle muhitimizde Risale-i Nur'un imanî hakikatlerini halkımıza duyurmaya, derslerini izaha ve neşre çalışan Ahmed Fuad kardeşimizin bulunduğu camilerde, meclislerde kadınlı-erkekli yüzlerce halk toplanarak Risale-i Nur'un imanî derslerini dinlemektedirler. Bu dersler muhitimizde o kadar alaka hâsıl etmiştir ki; her gün ve her hafta muhtelif köylerin camilerinde mevlit cemiyetleri tertip edilmiş ve yüzlerce cemaat camileri doldurmuş, kalpler Risale-i Nur'un imanı tahkim eden nurlarıyla parlamıştır.

Üstad'ım efendim, şu bir hakikattir ki, halkımızın Nur'un derslerine şiddetli bir alakası vardır. Bu alakayla evvelce bir saf cemaat görülmeyen camilerimiz elhamdülilah şimdi hınca hınç dolmaktadır. Ahmed Fuad kardeşimizin; "Bu mesut neticede bizim hiçbir tesirimiz yoktur. Bu Rîsale-i Nur'un ve Hazreti Üstad'ın muhitimize şefkatli bakışlarının bir neticesidir" demelerini biz tasdik ediyoruz. Halik-ı Zülcelal sizlere sıhhatli ve bereketli ömürler ih-san buyursun ve hayırlı dualarınızdan bizleri daha uzun yıllar müstefit eylesin. Âmin!

Başta Ahmed Fuad kardeşimiz olarak buradaki bütün Nurcu kardeşlerimiz selam ve dua ederek mübarek el ve ayaklarınızı hürmetle öper, hayırlı dualarınızı yalvarız.

*Eflani'de kusurlu, fakir ve biçare şakirdiniz
Hatip İbrahim*



Üstad'ın talebeliğe kabul edip kendisine selam gönderdiği
Eflani Nur talebelerinden Hatip İbrahim Efendi



Altıncı Bölüm

1950'DEN VEFATINA KADAR OLAN HAYATI

Ahmed Fuad Efendi'nin annesinin vefatı

Ahmed Fuad Efendi 12 Ocak 1953 günü annesini kaybeder. Kendisini İstanbul'da Eyüp Sultan Kabristanı'na defnedip tekrar memleketine avdet eder. Hayatı boyunca da bu hassasiyetini korur. Çünkü onu orada Üstad Bediüzzaman vazifelendirmiştir.

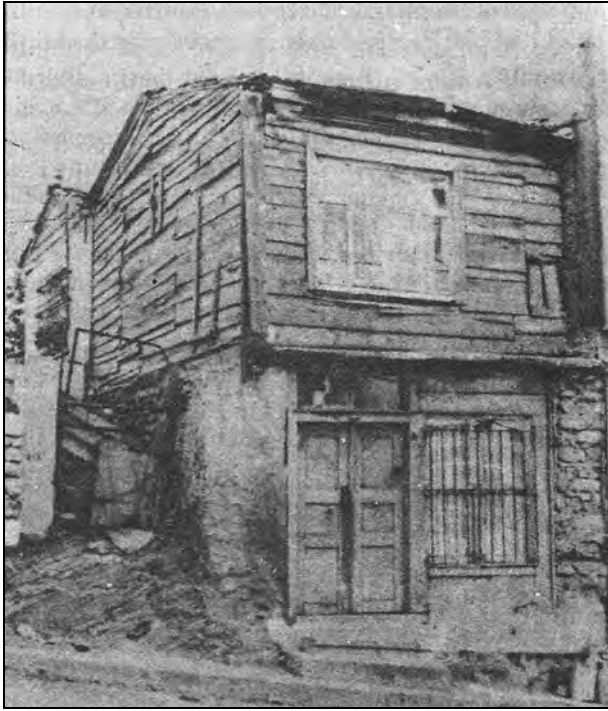
Üstad Bediüzzaman'ın İstanbul'a gelişi

Ahmed Fuad Efendi, Üstad Bediüzzaman'ın Samsun mahkemesi münasebetiyle 1953 yılının Mayıs ayı başında İstanbul'a teşrif ettiğini öğrenir. Manevî bir işaretle Üstad Bediüzzaman'ı ziyarete karar verir. Eflanı'den Haziran ayının ilk günlerinde ayrılır, İstanbul'a gelir. Üstad'ın ilk önce Beyazıt civarındaki Marmara Palas Oteli'nde kaldığını sonra ise Fatih Çarşamba'da ahşap bir ev kiralattığını öğrenir. Kendisi ise ablası Hacı Zehra Hanım'da kalır.

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı ikinci ve son ziyareti

Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı ikinci ve son ziyareti, Üstad Bediüzzaman'ın İstanbul'da Fatih semtinde kaldığı ahşap evde şöyle gerçekleşir:

Ahmed Fuad Efendi 9 Haziran 1953 Salı günü Üstad'ın kaldığı bu eve gelir, fakat Üstad Bediüzzaman o gün dışarı çıkmıştır. O gün Üstad'la görüşemez. Üstad'ın hizmetkârıyla görüşür, Üstad'ın duasını ister. Üstad Bediüzzaman eve gelince bu durumu öğrenir ve üzülür. Çünkü Ahmed Fuad'ın memleketine döndüğünü düşünür. Fakat Ahmed Fuad Efendi dönmemiştir.



Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı ikinci kez ziyaret ettiği İstanbul-Fatih'teki ahşap ev

Ahmed Fuad Efendi ertesi gün yine gelir ve Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret eder. On yıl sonraki bu kavuşma ruhunda büyük bir bayram etkisi yapar. Üstad da bu ziyaretten çok memnun olur. Kendisine çok ilgi gösterir, iltifatlar eder.

– Ben seni döndü zannediyordum, demek dönmedin, buyururlar.

Samimi ve sıcak bir atmosferde on yıl öncesinin hatıraları yâd edilir. Üstad Bediüzzaman, Ahmed Fuad'a:

– Kardeşim Ahmed Fuad, sen Hafız Ali ve Hasan Feyzi'nin halefisinsin. Hem ahirzamanda bu iman ve Kur'an davasında ihlasla çalışan birinin eski zamanlardaki yedi evliyanın Cenab-ı Hak nezdindeki makbuliyeti kadar kıymeti var. Sen bize Sungur'u hediye ettin, Sungur binlerce insanın imanının kurtulmasına vesile oldu. Sen şimdi Sungur'un makamını anla. Ve onun kazandığı bu sevabının bir mislinin sana verildiğini düşün, Cenab-ı Hakk'a şükret, der.

Bu Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı son ziyareti olur. Bir daha Üstad Bediüzzaman'la görüşmek kısmet olmaz. Tabii manevî görüşmeleri müstesna... İstanbul'da kalmaz. Vazifeli olduğu Eflani'ye geri döner.

Üstad Bediüzzaman'a bağlılığı

Üstad Bediüzzaman, Ahmed Fuad Efendi'ye bu son görüşmelerinde teberrüken bir madenî para verir. Ahmed Fuad Efendi, Üstad'ından hediye aldığı bu parayı cüzdanında taşır. Fakat bir gün cüzdanı Eflani'de pazar yerinde kaybolur. Ahmed Fuad Efendi o kadar üzülür ki o gün akşama kadar Eflani pazar yerinde cüzdanını arar ve arattırır. Bir tellal tutar ve şöyle ilanlat yaptırır:

– Ahmed Fuad Hoca'nın cüzdanı kaybolmuştur. Bulana cüzdanın içindeki paranın bin katını verecektir. Bulanların getirmesi, diye...

Cüzdan bulunmaz. Ahmed Fuad Efendi yeni bir ilanata daha yaptırır:

– Cüzdanın içindeki paranın bin katına ilaveten bir tarla, bir ev ve bir bostan vereceğim, dedirtir. Fakat Üstad'ın verdiği o madenî paranın bulunduğu cüzdan yine bulunmaz.

Bu kez de:

– Emekli maaşımı da o kişiye hibe edeceğim diyerek ilanata yaptırır. Fakat Üstad Bediüzzaman'ın kendisine yadigarı olan paranın bulunduğu o cüzdan bir türlü bulunmaz.

Torunu Cemal Güven, Nuriye Güven'den naklen şöyle anlatıyor:

“Ahmed Fuad Efendi her hafta Eflani pazarında bu ilanata yineletirdi, fakat o cüzdan bir türlü bulunamadı. Hocaefendi çok üzgündü. Aylarca kendine gelememi. Altı ay kadar bu ilanata devam etti. Onun Üstad Bediüzzaman'a bağlılığı kelimelere sığmayacak kadar âli idi. Çünkü o bir âşık-ı Bediüzzaman'dı...”

Torunu Cemal Güven anlatıyor:



Mustafa Sungur Ağabey'in annesi Cemile Sungur, Ahmed Fuad Efendi'nin hanımı Nuriye Hanım, torunu Cemal Güven, arkada Selahattin Güngör, önde sırtı dönük olan Mustafa Sungur Ağabey

“Dedem Cenab-ı Hakk’ı çok severdi. Bu sevginin bir teza-hürü olarak Allah’tan çok korkardı. Ondaki bu İlahî haşyet yüzüne aksetmişti. Üstad Bediüzzaman’ı tanıdıktan sonra bu hâl onda kemalini bulmuş. Hayat çizgisi hep sırat-ı müstakimde kaldı. Zerre kadar bir sapma olmazdı.

Tüm ömür çizgisi, başladığı noktada biten bir musiki parçası gibi huzur verici binlerce anıyla doluydu. Yanında Allah denilince iç dünyasında derin bir muhabbet duyardı. Bu İlahî saygı her yanını kaplardı. İşte ibadet hayatı böyle muhteşem, iç dünyası böyle haşyet dolu olan bu zatın söylediği bu söz onun Üstad Bediüzzaman’a bakışını tablolaştırması açısından manidardır.

Dedem Ahmed Fuad Efendi diyordu ki: ‘Ben kıldığım bütün bu farz ve nafilâ namazlarıma, tuttuğum farz ve nafilâ oruçlarıma, okuduğum binlerce hatimlerime, binlerce Cevşen’e, Delailü’l-Hayat’a, vesaireye ve yaptığım hiçbir hizmet ve hayırlı işe asla ve asla güvenmiyorum. Bunlar beni kurtarmaz. Güvendiğim tek şey vardır: O da Aziz Üstad’ım Bediüzzaman Said Nursî’nin bana şefaattir.’”

Ahmed Fuad Efendi’nin ablası Hacı Zehra Yıldıztaç

Hacı Zehra Hanım son derece takva sahibi mübarek bir İstanbul Hanımefendisi’dir. Sabah namazından sonra saat 10’a kadar asla yatmaz, Kur’an ve dua okur. Ehl-i kalp kâmile bir insandır.

Nurettin Cemal Güven anlatıyor:

“1977 yılıydı. Büyük Halam Zehra Hanım’ı İstanbul’daki evinde ziyaret etmiştim. Bana çarşamba gününe kadar gitmememi, yanında kalmamı öğütledi. Fakat ben işim olduğunu, gitmem gerektiğini ifade edince bana:

– Sen zaten çarşamba günü burada olacaksın, dedi.

Ne demek istediğini ancak birkaç gün sonra vefat edince anladım. Günlerden çarşambaydı. Büyük halamın vefat haberi geldi. Sungur Ağabey'in annesi Cemile Anne'yle hemen İstanbul'a gittik. Halamın defin işleriyle ilgilendik. Bir kerametne daha şahit olmuştuk. Bana, zaten çarşamba günü burada olacaksın, demişti. Ben o anda idrak edememiştim. Karabük'e geri dönmüştüm.

Sungur Ağabey'in annesi Cemile Sungur kendisini yıkayıp kefenledi. Sultanahmet Camii'nde kılınan öğle namazının akabinde cenaze namazı kılınıp Eyüp Sultan Kabristanı'na gidildi. Vasiyeti üzerine annesi Vasfiye Hanım'ın kabrinin üzerine defnedildi.

Kabrin hazırlanması esnasında müşahede edilen şu hususu da burada zikredeceğim: Merhum Vasfiye Anne, vefat edeli yirmi dört sene olmasına rağmen, ne kefeninin ve ne de cesedinin çürümediği kabri hazırlayanlar tarafından görülür."

Merhum Hafız Hacı Zehra Hanım, sağlığında neyi varsa vakfetmiştir. Geriye tek bir bardak dahi bırakmamıştır. Ondan geriye dünya malı namına hiçbir şey kalmamıştır. Vakfederek hepsini ebedileştirmiştir.



Ahmed Fuad Efendi'nin ablası Hafız Hacı Zehra Yıldıztaç Hanımefendi

Ahmed Fuad Efendi ve Süleyman Hilmi Tunahan

Süleyman Hilmi Tunahan Efendi'nin eşi Hafize Sultan ile Ahmed Fuad Efendi'nin ablası Hacı Zehra Yıldıztaç çok iyi arkadaşlardır. Sık sık bir araya gelir ve görüşürler. Ümmet-i Muhammed'in derdiyle dertlenir, imanî ve Kur'anî hizmetlerin inkişafından sohbetler yaparlar, Kur'an okuyup milletimizin necip evlatlarına dualar ederler.

Ahmed Fuad Efendi'nin Süleyman Efendiyle tanışması ise şöyle olmuştur:

Ahmed Fuad Efendi 1953 yılındaki İstanbul seyahatinden sonra memleketi Eflani'ye dönecekken çocukluğunun geçtiği Sultanahmet ve civarını son bir kez dolaşmak ve Sultanahmet Camii'nde bir veda namazı kılmak ister.

Camiye girer, kürsüde mübarek bir zatın vaaz ettiğini görür. Cemaat kalabalıktır. Arka mahfilde namaz kılıp bu zatı dinlemeye başlar. Konuşan Süleyman Hilmi Tunahan'dır. Ahmed Fuad Efendi kendisine hayran kalır ve çok etkilenir. Bir ara kalbinden şöyle geçirir: "Allah'ım keşke şu zatın elini bir öpebilsem, duasını alabilsem..."

Bu samimi kalbi niyetin tahakkuku pek muhal görünmektedir. Süleyman Efendi kürsüden inince talebeleri etrafını sararlar. Ahmed Fuad Efendi yine içinden: "Elini öpmem mümkün olmayacak galiba... En iyisi kapıda durayım da orada belki öperim" diye geçirirken Süleyman Efendi Hazretleri birden yüksek sesle seslenir:

– Safranbolulu Ahmed Fuad!⁷

Ahmed Fuad Efendi içinden: "Galiba benden başka bir Ahmed Fuad daha var" der. Çünkü kendisini böyle bir keramete layık görmeyecek kadar mütevazıdır. O anda Süleyman Efendi Hazretleri kendisini işaret ederek tekrar seslenir:

⁷ O günlerde Eflani Safranbolu'ya bağlıdır.

– Kapının yanındaki Ahmed Fuad sana söylüyorum, der ve onu yanına çağırır.

Herkes Ahmed Fuad Efendi'ye bakmaktadır. Ahmed Fuad Efendi Süleyman Efendi'nin elini öper. Süleyman Efendi de kendisine çok alaka gösterir, elini tutar bırakmaz. Kendisiyle sohbet eder. Ayasofya'ya kadar birlikte yürürler. Süleyman Efendi Hazretleri yapılan hizmetlerden, dine, imana ve Kur'an'a hizmet etmenin öneminden bahseder. Bu esnada Süleyman Efendi kendisine çok iltifat ve dualar eder.

Ahmed Fuad Efendi de:

– Efendim, Eflani'de de bu hizmetlerin olması için dua edin, der.

Süleyman Efendi:

– İnşallah olacak, sen de göreceksin, der.

Ahmed Fuad Efendi kırk dakika kadar süren bu keramet dolu sohbetin sonunda Süleyman Efendi'nin hürmetle ellerini öper ve İstanbul'dan ayrılıp Eflani'ye döner.



Üstad Bediüzzaman Said Nursî

Üstad Bediüzzaman ve Süleyman Hilmi Tunahan Hazretleri

Üstad Bediüzzaman ve Süleyman Efendi Hazretleri birbirlerini müderrisler cemiyetinden tanırılar. Dostlukları çok eskilere dayanır. Birbirlerini çok sever ve sayarlar.

Mustafa Sungur Ağabey anlatıyor:

“Süleyman Efendi vefat ettiği gün⁸ Üstad aniden çok şiddetli rahatsızlanmıştı. Aynı son nefesinde vefat ederkenki hâli gibi bir hâl oldu. Üç gün Üstad böyle sıkıntı çekti.

Gazete okumadığı, radyo dinlemediği için ahvali bilmiyordu. Sonra sıhhat, afiyet bulur gibi oldu. O zaman İstanbul'da Süleyman Rüştü vardı. İstanbul'dan Üstad Bediüzzaman'ın yanına o gelmişti.

Üstad ona:

– Rüştü kardeşim İstanbul'da ne var ne yok, dedi.

O da:

– Üstad'ım, Süleyman Efendi vefat etti, dedi.

Üstad sordu:

– Kardeşim, Şeyh Süleyman mı, dedi ve bunu iki kez tekrar etti.

Süleyman Rüştü:

– Evet Üstad'ım, dedi.

Üstad sordu:

– Ne zaman vefat etti?

Süleyman Rüştü:

– Üç gün önce, dedi.

Bu tam da Üstad'ın rahatsızlandığı an idi. Üstad bir müddet murakabeden sonra:

⁸ Süleyman Efendi 16 Eylül 1959 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir. Üstad Bediüzzaman o zaman Isparta'da ikamet etmektedir.

– Allah rahmet eylesin, Allah rahmet eylesin. Çok mübarek veli bir zat idi, gayet mühim hizmetler ifa etti, dedi ve sonra:

– Kendisinden sonra bir halef bıraktı mı, diye sordu.

Fakat cevabı da kendisi verdi:

– Bırakmadı, dedi.”

Ahmed Fuad Efendi’nin İslam’a hizmet gruplarına bakış açısı

Ahmed Fuad Efendi İslamiyet’e hizmet eden her grup ve kişiyi alkışlar. Bu zaviyeden Süleyman Efendi cemaatine de maddî ve manevî desteğini sürdürür.

Konuşmalarında, Risale-i Nur talebelerini ve Süleyman Efendi Hazretleri’nin talebelerini kastederek:

– Bu iki cemaat İslam’ın iki temel sütunu, rüknü gibidir. Birbirleriyle tesanüt içinde olmalıdırlar, der.

Yanına gelen muhtelif cemaat mensuplarına da:

– İmanın yanında diğer her şey teferruat kalır, der.

Sohbetlerinde ısrarla şu dört hususun üzerinde durur:

1. İttihat-ı İslam
2. İttihat-ı ihvan
3. Birlik
4. Tesanüt

Üstad Bediüzzaman’ın vefatı

Ahmed Fuad Efendi de tıpkı Mehmed Feyzi Efendi gibi 1960 yılı Ramazan’ının son günlerinde ciddi bir manevî rahatsızlık yaşar. Ardından Üstad Bediüzzaman’ın vefat haberi gelir. Tarih 23 Mart 1960’tır. Ahmed Fuad Efendi yaşadığı bu hâli anlar. Üstad’ın ardından gözyaşları döker. Kendisinin ciddi rahatsızlıkları cenazeye katılmasına imkân vermez. Üstad Bediüzzaman’ın cenazesinde bulunamaz.



Ahmed Fuad Efendi, 1962 yılında, Mülayim köyünde,
Mustafa Sungur Ağabey ve diğer ziyaretçileriyle birlikte

Üstad Bediüzzaman'dan sonra

Ahmed Fuad Efendi'yi başta Zübeyir Ağabey olmak üzere Üstad Bediüzzaman'ın talebeleri zaman zaman ziyarete gelirler ve kendisiyle istişare ederler. Duasını alır, birkaç gün misafiri olurlar. Kendisi hizmette onların destekçisi ve ağabeyi olmayı sürdürür. Eflani'den dışarı çıkmaz, çünkü Üstad'ının kendisine verdiği Eflani ve havalisinde hizmet etme görevi vardır. O da bunu ifaya devam eder. Zaten rahatsızlıkları da bundan başkasına izin vermez.

Ahmed Fuad Efendi'nin yağmur duaları

Burada Ahmed Fuad Efendi'nin ettiği duaların süratle kabulüne dair bir bahis açacağız:

Şu an Eflani'de yaşayan yüzlerce insanın şهادetiyle onun ettiği yağmur dualarının kabulü onun makbulinden olduğuna bir emaredir.

Eflanililer Ahmed Fuad Efendi'den üç farklı zamanda yağmur duası edilmesini isterler. Birincisi 1973 yılındadır. O yıl

9 ay hiç yağmur yağmaz. Müthiş bir kuraklık olur. Hakikaten endişe verici bir hâl vardır.

Eflani halkı Ahmed Fuad Efendi'ye gelir, bir yağmur duası yapılması için ricada bulunurlar. Eflani'nin değişik köylerinden gelenler de aynı istekte bulunurlar. Ahmed Fuad Efendi bütün halkın Değirmen Deresi merasında toplanmasını söyler.

Gün tespit edilir. O gün insanlar orada dua için bir araya gelirler. Hayvanlar oraya getirilir. Bu azim topluluk 70.000 taşa 70.000 kelime-i tevhit okur.

Ahmed Fuad Efendi:

– Günah-ı kebair işlememiş birisi bu taşları şu kurumuş derenin cıız suyuna atсын, der.

Sonra da bu taşları kendisi kurumuş dereye atar. Ardından duaya başlar. Başını açıp Allah'a yalvarır. Toplanan kalabalık da yürekten “Âmin” der. Ahmed Fuad Hocaefendi daha duayı bitirmeden öyle bir yağmur başlar ki kesilmek bilmez. Bir hafta kadar bu yağmur devam eder.

Bu kez halk “Yağmur kesilsin” diye dua ricasına gelirler. Ahmed Fuad Hocaefendi dua eder. Yağmur kesilir.

İkinci yağmur duası ise birkaç yıl sonra Başışdır ve Karacapınar köyleri arasındaki merada bir ikindi namazı sonrası gerçekleşir. Dua bitmeden yine yağmur yağar.

Üçüncüsü de Mülâyim köyünde bir cuma namazından sonra yapılır. Cemaat daha camiden çıkmadan yağmur yağmaya başlar.

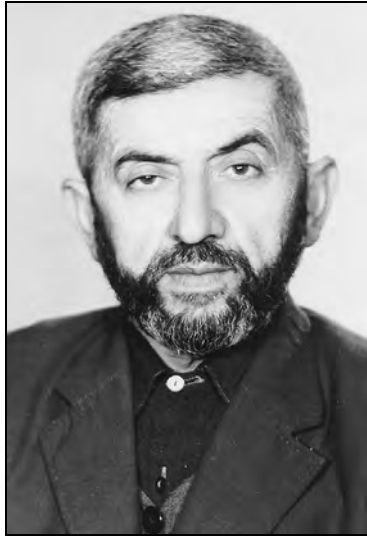
İşte bu üç yağmur duası hâlen Eflani'de dilden dile konuşulan bir vakıadır.

Ahmed Fuad Efendi hacı oluyor

Ahmed Fuad Efendi'nin tüberküloz başta olmak üzere yüksek tansiyon, kalp, solunum yolu ve benzeri pek çok be-

densel rahatsızlıkları vardır. Hacca gitmeye sağlığı müsaade etmez.

Fakat âlem-i manada rüya yoluyla hacca davet edilir. İsti-hareye yatar. Yine aynı rüyayı görür. Kendisi çok hastadır. Hac yolculuğuna gitmesi imkânsızdır. O da bu manevî işare-tin akabinde hacca vekil olarak Sungur Ağabey'in kayınbira-deri Hacı Şevket Efendi'yi gönderir. Böylece 1970 yılında ha-cı olur.



Hacı Şevket Güngör

Ahmed Fuad Efendi kitaplarını vakfediyor

Ahmed Fuad Efendi'nin kütüphanesinde pek çok Arabî, Farisî ve Türkçe ilmî eser vardır. Ömrünün son deminde bu eserleri atıl kalmaması için vakfetmek ister. Zira böyle yük-sek ilmî eserlerin devamlı okunmasını arzu eder. Böylece ukbada amel defteri hep açık kalacaktır.

Aldığı terbiye-i İslamiye kemal mertebesini ihraz ettiğın-den, tıpkı ablası Hafız Hacı Zehra Hanım'ın vefatından evvel tüm varlığını vakfettiği gibi o da bunu yapar. Kitaplarını İs-

tanbul'da bulunan Hüseyin Kaplan, Gönenli Mehmed Efendi gibi Hocaefendilere gönderir. Hüseyin Kaplan Hoca bu duruma çok memnun olur. Bu hassasiyetten mütehassis olduğunu teşekkürleriyle birlikte bir mektupla Ahmed Fuad Efendi'ye iletir.

Rahatsızlıkları şiddetlenir

1980 yılına yaklaşan günlerdir. Ahmed Fuad Efendi'nin rahatsızlıkları ciddi boyutlara ulaşır. Çevre hastanelerdeki hekimler büyük bir şehirde kontrolden geçmesini önerince İstanbul'a götürülür. Laleli Teşhis Kliniği'nde bir profesör kendisini muayene eder ve kendisine:

– Beyamca sizdeki bu rahatsızlıkların bir tanesi bugünkü gençlerde olsa çoktan ölmüştü. Oysa sen bu yaşlı hâlinde hayatıyetini sürdürüyorsun. Bu hastalık bulgularına göre hayatta olman çok zor gözüküyor. Fakat yaşıyorsun. Bu tıbben mümkün değil. Sen ya çok büyük bir dua almışsın ya da gerçekten çok nezih, tertipli, güzel bir hayat yaşamışsın, der.

Bu sözler oradakileri çok etkiler. Ahmed Fuad Efendi de hayatını hep sünnet-i seniye çizgisinde yaşadığını söyler. Bu hâlin kendisine bir lütf-u İlahî olduğu aşikârdır.

Ahmed Fuad Efendi'nin vasiyetnamesi

Ahmed Fuad Efendi, misafirhane bildiği dünyadan aslî memleketine giderken ardındaki ailesine de bu aslî memlekete ait vasiyetlerde bulunur. Hakikaten bu zat dünyada emanet duran bir ahiretli gibi yaşamış, öyle davranmış, öyle de ukbaya gitmiştir. Vasiyetnamede de mal mülkle ilgili hususlar değil iman ve hayatla ilgili hususlar yazılıdır.

Ahmed Fuad Efendi'nin vasiyetnamesi oldukça uzun. Bu bölümde vasiyetnamenin sadece ilk kısmından birkaç sayfayı yazıyoruz.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ : وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْجُدُ لَهُ

Mülayim köyünde ikamet eden emekli öğretmen imam ağlu Ahmed Fuad Güven kendi eli ile yazdığı vasiyet namesidir.

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ۝ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَرْزَأَنَا
بَنُو الْإِيمَانِ وَالْإِخْوَانِ ۝ وَأَمَرَنَا بِالْوَصِيَّةِ بِتِلْكَ الْأَمْوَالِ بِدَلَالَتِ قَالِحِ الْبَرَاءَةِ ۝
وَالْقِلَافَاتِ وَالسَّلَامَةِ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ صَلَواتُ الشَّافِعَةِ فِي يَوْمِ الْمِيْرَانِ ۝ وَعَلَى
آلِهِ وَأَعْبَادِهِ الَّذِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامِ فِي كَلِّ الْأَرْزَانِ ۝ آمَنَّا بِكَ

Bu vasiyetnameyi sağlığımda evladım Mustafa Güvene yazdırıyorum. Benim ahirete göçüp kabrime girince bu vasiyet nameyi okuyarak içindeki isteklerimi hiç değiştirmeden yazdığım gibi aynen yapmanızı sana Lütfiye'ye emir ve vasiyet ederim böylece:

1 - Hak teâlâya hasdsız hamd ve şükür ediniz. Sizi insan olarak yaratan ; hem habili kazaatı Muhammed aleyhissalati vesselâma ümet etti. Bu cihetden rizde tizde ekli iman olupu- muzdan rabbimiz teâlâya minnet , şükür hamd ve sena üzere bulunmamız ve bu hali miği dünyadın ayırdığımız sam güne kadar derâm ettirmemiş vâzifemizi ve barcımızdır. Bizden sonra siz dünyada yapadığınız sam günümüze kadar dinimize , mürşidliğimize mükerem bağle kalınız . Kur'anı kerim mucibi ile amelî , emliga , edliga , ulemâ

Ahmed Fuad Efendi'nin kendi el yazısıyla yazdığı vasiyetnamesinin ilk sayfası

Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Mülayim köyünde ikamet eden emekli öğretmen, İma- moğlu Ahmed Fuad Güven kendi eliyle yazdığı vasiyetna- mesidir... Bu vasiyetnameyi sağlığımda evladım Mustafa Güven'e yazıyorum. Benim ahirete göçüp kabrime girince bu vasiyetnameyi okuyarak içindeki isteklerimi hiç deyiş-

tirmeden yazdığım gibi aynen yapmanızı sana, Lütfiye'ye emir ve vasiyet ederim şöyle ki:

1- Hak Teala'ya hadsiz hamd ve şükür ediniz. Sizi insan olarak yarattı; hem habibi Hazreti Muhammed Aleyhissalatü Vesselama ümmet etti. Bu cihetten siz de biz de ehl-i iman oluşumuzdan Rabbimiz Teala'ya minnet, şükür, hamd ve sena üzere bulunmamız ve bu halimizi dünyadan ayrıldığımız son güne kadar devam ettirmemiz vazifemiz ve kazancımızdır. Bizden sonra siz dünyada yaşadığınız son gününüze kadar dinimize, Müslümanlığımıza muhkem bağlı kalınız. Kur'an-ı Kerim mucibiyle ameli, enbiya, evliya, ulema hâl ve gidişini yani İslamî edebi, İslamî amelleri, İslam terbiye ve ahlakını babanız olarak ben size emanet ederim. Siz de bu manevî emanetlerin muhafazasına çalışınız.

Dünyada yaşadığınız müddette tam ve hakiki Müslüman olarak yaşayınız. Müslüman itikadından, Müslüman amellerinden, namazdan, duadan, zikirden, şükürden, camiden ve her türlü hayâ ve salih amellerden, Müslüman edebinden, Müslüman ahlakından ayrılmayınız. Rabbimiz Teala'ya isyan eden, haramı irtikap eden yaramazlara katılmayınız. Bilakis dinimizde çirkin amel sayılan günahlara dadanmış din kardeşlerinizin ıslahına nasihatle, duayla yardım ediniz ve bu işi baba mesleği olarak hem ibadet bilerek benden sonra devam ettirin. İlahî ilimlerden öğrenmeye ve öğretmeye çalışarak devam ediniz.

2- Evladım Mustafa, kızım Lütfiye, şu dünya hayatında sevdiğiniz her şeyi Allah-u Teala'nın rıza-i şerifi için seviniz. Rızasına uymadığını bildiğiniz her ameli Allah-u Teala'nın gazabına uğrarım korkusuyla terk ediniz. Kumar, içki, tütün alışkını olmayın.

3- Mustafa ve Lütfiye iyi biliniz ki, İlahî haklardan sonra ödenmesi vacip olan en büyük hak, rızasıyla anne ve baba hakkıdır. Üstad hakkıdır. Akraba, diğer komşu hakları,

ahlak ve kul hakkıdır. Hayvan haklarıdır. Bu haklardan üzerimize ve üzerinize geçmiş olanlarını ödeyerek helallik elde etmeye çalışınız. Yani bizden ve sizden hak isteyenlerin haklarını veriniz. Benim yerime ve kardeşim için de hak sahipleri ile helalleşiniz.

Her ikinize de vasiyet ederim ki: En çok korktuğum günah yukarıda bildirdiğim kul haklarının üzerimizde kalmış olmasının vebalidir. Fukaranın hakkı olan oşür ve zekât borcu, halkla muamelemde üzerimize hakkı geçmiş fukara ve komşu haklarını, elimden ve dilimden incinmiş, bana gönlü kırılmış, bana gücenmiş, benden zarar çekmiş, üzerime hakkı geçmiş, bize hizmet etmiş, ücreti verilmemiş, helalliği alınmamış, ihmal edilmiş anne-baba, Üstad, fukara, ahbap ve komşu haklarıyla oşür ve zekât borcuyla Rabbimiz Teala'nın huzuruna biz borçlu olarak varmaktan; hesap gününün...



Ahmed Fuad Efendi hayatının son dönemlerinde

Ahmed Fuad Efendi'nin vefatı

Ahmed Fuad Efendi ömrünün son günlerinde bedenene çok zayıflar. 45 kiloya kadar düşer. Fakat bütün bunlar sadece bedenîdir. Zihin, ruh ve kalbi ise kemalat-ı insaniyedeki yüce yerini hep muhafaza eder. En ufak bir hafıza kaybı yaşamaz.

Son günlerinde bile mutabakat ibadetlerini aksatmaz. Hayat tarzını değiştirmez. Hicri 1403 yılının Ramazan Bayramı gününü ikindi namazını eda eder. Yatağına uzanır. Elinde tesbih, dilinde “Ya Rahman” zikri vardır. Eli yavaşlar ama dili zikreder, kalbi zikreder. Kelime-i şهادetlerle zikrini taçlandırır. Dünyadan akşam namazı vakti girmeden ayrılır.

Son sözü “Ya Rahman” olmuştur. Akşam vakti girmeden vefat ettiğinden kazaya kalan namazı yoktur. Mevla-yı Zülcelal'e böyle imanla yürümenin mutluluğu yüzünde bir nur olarak billurlaşır. O gün takvimler 13 Temmuz 1983 Çarşamba gününü gösterir.

Defni

Teçhiz işlerinden sonra cenaze namazı kılınır. Anadolu'nun dört bir yanından insanlar cenazeye iştirak eder. Mustafa Çelenli cenaze başında cemaate bir konuşma yapar.

Bu esnada da Mustafa Sungur Ağabey gelir ve Ahmed Fuad Efendi'nin hizmetlerini, yüce şahsiyetini ve Üstad'ın yanındaki makbuliyetini ifade eden bir konuşma yapar.

Torunu Nurettin Cemal Güven anlatıyor:

“Dedem Ahmed Fuad Efendi'nin cenazesi Türkiye'nin her yerinden gelen azim bir cemaatin iştirakiyle defnedildi. Memleketin dört bir yanından ta Van'dan gelenler olmuştu. Oysa dedem ikindiden sonra vefat etmişti.

Biz akşama yakın bunu akrabalarımıza duyurmuştuk. Hemen ertesi günü bu kadar uzak yerlerden cenaze namazına yetişilmesini o zamanlar hepimiz hayretle müşahade et-

miştik ve belki Eflani o güne kadar böyle bir kalabalık görmemişti. Cenaze namazı huşuyla kılındı. Defin dualarla gerçekleşti. Cemaat onun vefatında bile maneviyat adına çok şeyler elde etmişti. Hayatı İslam’a hizmetle geçmiş bu mübarek insan cenazesiyle de büyük bir hizmete vesile olmuştu.”



Ahmed Fuad Efendi'nin Eflani'deki kabri

Vefatından sonra tasarrufları

Torunu Nurettin Cemal Güven anlatıyor:

“Dedemin hayatında çok kerametlerini gördüm. Vefatından sonra da tasarrufu devam ettiğine inanıyorum. Buna da ir zaman zaman rüyalarımızda bizlere ihtarları olmuştur.

Son olarak 24 Aralık 2008 Çarşamba gecesı rüyamda dedem Ahmed Fuad Efendi'yi gördüm. Giyinip hazırlanmış, bir ata biniyordu. Ben ona hayatım boyunca hep baba diye hitap ettiğimden:

– Baba nereye gidiyorsun, diye sordum.

Bana:

– Hacı Şevket Efendi gelecek. Onu karşılamaya gidiyorum, diyerek cevap verdi.

Uyandım ‘Allah Allah, hayırdır inşallah’ dedim kendi kendime...

Ertesi gün yani 25 Aralık Perşembe günü Eflani’den haber geldi: ‘Hacı Şevket Efendi ruhunu Mevla’ya teslim edip vefat etmiş’ diye...

Rüyamdaki mana da böylece tahakkuk etmiş oldu. Ahmed Fuad Efendi’nin vefatından sonraki bir kerametine daha şahit olmuştuk. Cuma günü Eflani’ye gidip Şevket Efendi’yi defnettik.”



Yedinci Bölüm

ŞAHSİYET-İ MANEVİYESİ

Peygamber Efendimiz Aleyhissalatü Vesselam, “*Zikru’s-sâlihîne keffâretün*” (*Camiü’s-Sağır-2, s. 81*) yani “Salih kimselerin anılması günahlara kefarettir” buyurmaktadır. Bu hadis-i şerifin sırrına mazhar olmak arzusuyla Ahmed Fuad Efendi’nin vaaz, hutbe ve notlarından onun salahatine dair hususları cem etmeye çalıştım. Çünkü hiçbir noktanın kapalı kalmasını istemiyordum.

Çizdiğim çerçeveye ilgili bu kaynaklardan ve onu tanıyanlardan edindiğim kanaatlerimi yazdım. Sonra yazdıklarımı bu zatlara okudum ve onlardan, “Evet, aynen Ahmed Fuad Efendi böyleydi” tasdikini aldıktan sonra kitabın bu bölümünde sizlere sunuyorum.

İşte bütün bu süreçte Ahmed Fuad Efendi’yi anlamaya çalışırken -anlatmaktan acizim- merhum Akif’in, “*Senin mahiyetin hatta meleklerden de ulvidir / Avalim sende pinhandır, cihanlar sende matvidir*” beyitlerinin onda tam manasıyla tecelli ettiğini gördüm.

Zaten Ziya Paşa’nın, “*Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz / Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde*” dediği gibi Ahmed Fu-

ad Efendi'nin el yazması olarak hazırladığı vaaz ve hutbe kitaplarında kendi şahsiyet-i maneviyesini gösteren yüzlerce emare vardı. Çünkü kişi âleme kendi penceresinden bakar. İşte o büyük zatın salahati ve dinî salabetinin emareleri olan şahsiyet-i maneviyesine dair tespitlerim şunlardır:

Ahmed Fuad Efendi'nin iman anlayışı

Ahmed Fuad Hocaefendi'nin İslam dinine bakışında birinci esas imandır. Ona göre her şey imanla ilintilidir. İmansız her şey anlamsızlaşır. Çünkü Üstad Bediüzzaman'ın beyanları onda tam kabul görmüştür. Tüm benliğiyle Üstad'ına ve onun ilmine tabi olmuştur. Bu zaviyeden bütün vaaz, hutbe ve sohbetlerinde imanın yalnız icmalî ve taklidî tasdikle sınırlı olmadığını anlatmıştır.

Bir hurma çekirdeğinden kocaman bir hurma ağacına kadar nasıl mertebeler varsa ve eldeki bir aynada temessül eden güneşin örneğinden ta okyanuslarda temessül eden güneşten ve bizatihi güneşin kendisine kadar ne kadar mertebe farkları varsa imanın da böyle dereceleri olduğunu ve hakikatleri bulunduğunu anlatmıştır.

Ahmed Fuad Efendi'ye göre her ilmin ve insanlığın kemal mertebelerinin en büyüğü imandır. Üstad Bediüzzaman'ın, "İman, marifetullah, muhabbetullah, lezzet-i ruhaniye ve ruyetullah" merhalelerini esas alarak, kâmil insan olmayı tarif etmiştir.

Taklidî bir imanın şüpheler karşısında yenik düşeceğini söylemiştir. Hakiki bir imanda ise çok mertebeler bulunduğunu, Allah'ın isimleri sayısınca tezahür dereceleri olduğunu söylemiştir. İlmenyakinden aynelyakine çıkmanın önemini anlatmıştır. İşte bu aynelyakin iman mertebesinde insanın kâinatı bir Kur'an gibi okuyabilecek dereceye ulaşacağını vurgulamıştır.

En üstün iman mertebesinin ise hakkalyakin derecesi olduğunu anlatırken de, “Bu iman mertebesini elde edenlere şüphe orduları taarruz etse de, dünya karşısına geçse de en ufak bir zarar veremezler” demiştir.

Ahmed Fuad Efendi’nin İslam anlayışı

Ahmed Fuad Hocaefendi, İslam’ın ilk evvela insanın kalbine, sonra ruhuna, zihin ve sair letaifine hitap ettiğini söylemiştir. “Dinin temeli önce iman ve ahlak, sonra ibadet ve muamelattır” demiştir.

İslam’ı siyasî ve ideolojik bir tarzda yorumlayanların muamelat öğelerini imanın ardına koymalarının yanlışlığını özellikle ifade etmiştir. Bu yorumcuların, yaşanan çöküşlerin sebeplerini daha çok sosyal, ekonomik ve siyasî alanlarda aramalarına mukabil, Ahmed Fuad Efendi Müslümanların ruh ve vicdanlarının kararmasının esas problem olduğunu ifade etmiştir.



Ahmed Fuad Efendi’nin tefekkür ettiği odası

Bu kitabımızda neşrettiğimiz bir vaazında vurguladığı gibi inanç zayıflığının, dolayısıyla ahlakî dejenerenin ve ibadet-sizliğin gerçek problem olduğunu söylemiştir. Bu açıdan da Üstad Bediüzzaman'a tam tebaiyet ederek Ömervari bir İslam anlayışını esas almıştır.

Ahmed Fuad Hocaefendi İslam'ın bir din olarak en önce ferdin iman ve ahlakının âli olmasını vazettiğini söylemiştir. Ruhlardaki yıkılışın tamiriyle bütün problemlerin hallolacağını söylemiştir. İmanların kurtulmasını esas almıştır.

Ahmed Fuad Hocaefendi, İslam binasının temelini imanı ve ahlakî koymuş; bu iki esas olmadan kişinin din binasının temelsiz olacağını, ind-i İlahî'de makbul olmayacağını söylemiştir. Sağlam bir itikat ve âli bir ahlakın ibadetle taçlanacağını ve muamelatla da kemalini bulacağını, böylece de insanın İslam olup kemaline yürüyeceğini söylemiştir.

Ahmed Fuad Hocaefendi, siyasî-ideolojik yaklaşımcların, insanın bu yönünden ziyade hareketteki çalışmalarını esas aldığını ve bunun yanlışlığını ifade etmiştir. Ferdin ahlakî ve ruhî yüceliğinden ziyade harekete katılmalarını ön planda tuttuklarını söylemiş ve bunu doğru bulmamıştır.

Ahmed Fuad Hocaefendi bunun tam aksine kişinin kendini düzeltmesini en öne almıştır. Nefsini fethedemeyen kişinin, cihanı fethetmeyi konuşmasını doğru bulmamıştır. "Önce şahıslar tam İslam olmalıdır" demiştir. Yani kendini, nefsinin mutmain edememiş kişinin, aile hayatında İslam'ı hâkim kılamamış kimsenin, memleketi kurtarma nutuklarını basitlik olarak değerlendirmiştir.

İslamî hayatla hayatını hayatlandıran fertlerin dünyaya ve insanlığa gerçek tebliği yapabileceğini anlatmıştır. "Çünkü İslam hayatın içinde bir dindir. Hayatın tüm alanlarına eksiksiz hitap eder. Her bir alanı da kuşatır. Bu sebeple sosyo-ekonomik ve idarî olarak da tezahürleri olacaktır ve olmuş-

tur. İşte bütün tarih buna şahittir” şeklinde kendi İslamî çizgisini anlatmıştır.

Ahmed Fuad Efendi bu konuda Efendimiz'in (a.s.m.) “Nasılsanız öyle idare edilirsiniz” hadis-i şerifine dikkatleri çekerek Peygamberî (s.a.v.) İslam anlayışını benimsemeyi ve dini hiçbir şeye alet etmemeyi öğütlemiş, ihlası ve takvayı esas almıştır.

Ahmed Fuad Hocaefendi, “İslam insana ait şu beş hakkı korumak üzere âleme hakikatini duyurmuştur” diyerek bunu şöyle açıklamıştır:

“Evvela: İnsanların önce din ve vicdanlarının hür olması lazımdır. Yani zorla bir dine girme dinin ruhuna terstir. Herkes özgür iradesiyle İslam'ı din olarak seçmelidir. İman etmelidir. Saniyen: Herkesin hayat hakkı vardır ve eşittir. Kimse kimsenin hayatına kast edemez. Bir hayata kıyan tüm insanları telef etmiş gibidir. Salisen: Aklın korunması esastır. Bu zaviyeden akli uyuşturan tüm müskirat haramdır. Rabi-an: Mal emniyeti esasıdır. Kimse kimsenin malını izinsiz alamaz. Hamisen: Neslin korunması elzemdir. Herkes nesli korumakla mükelleftir.”



Ahmed Fuad Efendi'nin sevdiği ata yadigârı bardağı

Ahmed Fuad Efendi'nin tevazu ve mahviyetkârlığı

Ahmed Fuad Efendi'nin ağzından en az çıkan kelime “ben” olmuştur. O, ben demeyi bir ayıp saymıştır. Kendini kullar içinde en hakiri görmüştür. Sadece vazifesini yapmıştır. Hiçbir zaman hislerini kudsî iman hizmetine karıştırmamıştır. Tam bir hâl ehli olmuştur. İnsanlara davranışlarıyla örnek teşkil etmiştir.

Bir belde eğer onunla Nur'a hizmetkâr olmuşsa işte bu onun tevazusunun semeresidir. Çünkü Ahmed Fuad Efendi kendisine hiçbir zaman “büyük bir velî”, “ulaşılmaz bir âlim” havası vermemiştir. Hep insanlar içinde bir insan olmayı yeğlemiştir.

Yüzlerce insanın şهادetiyle bir çocuğu bile saatlerce sözüünü kesmeden dinleyebilecek kadar mütevazı olmuştur. Hem bu hâli sonradan kazanılmış bir ahlak değil onun fitrî hâlidir. Doğuştan halim, selim ve edeplidir. Bu tevazusundan dolayı çoluk-çocuk, genç-ihtiyar, âlim-cahil, halk ve devlet adamlarınca samimiyetle sevilmiştir. Onun dinî hizmetleri hüsn-ü kabul görmüştür. Mukaddes davasına yardımcıları bulmuştur.

Sohbetlerinde, vaaz ve hutbelerinde kendini dışarıda tutan bir üslubu hiçbir zaman kullanmamıştır. Belki nefisini herkesten ziyade bu nasihatlere muhtaç görmüştür. Üstad'ın, “Nefis cümleden edna, vazife cümleden a'la” düsturuna tam iman etmiştir.

O hayatı boyunca iki şeyi hemen unutmuştur. Bunlardan birincisi, başkalarına yaptığı iyilikler ve ettiği hizmetler... Diğeri ise, başkalarının kendisine yaptığı kötülükler...

Son derece yüksek bir üsluba sahip olan Ahmed Fuad Efendi nezih ve fasih konuşmalarında tevazusuyla gönüllerde taht kurmuştur. Kendisinin ülkenin dört bir yanından binlerce ziyaretçisi olmuştur. Bu ziyaretçileri onun ders ve nasihatlerinden her zaman istifade etmişlerdir.

Ahmed Fuad Efendi, iyi bir tahsil görmesi, hafız-ı Kur'an olması, ileri derecede Fransızca ve Arapça bilmesi, büyük bir âlim-i fazıl olması, Üstad Bediüzzaman'dan icazetli olması, Risale-i Nur'da haslar makamına ulaşması ve benzeri pek çok âli hususiyetlerine rağmen kendini hiçbir zaman beğenmemiştir. Bilakis herkesi kendinden iyi bilmıştır. İşte böyle fitrî tevazu onu kâmil bir veli ve bende-i Bediüzzaman olma şerefine erdirmiştir.

Esasen o, hiçlik mesleğine inanmış bir ferttir. Hiç olmayı her şey kabul etmiştir. Ona göre hakiki var olma bu hiçlikten geçmektedir.

Mahviyetkârlığına en büyük örneklerden biri namazda imamete henüz 17-18 yaşlarında olan Muhiddin Sungur gibi gençleri geçirmesidir. Bu halet-i ruhiyesinin ardında hep bu mahviyet halinin tezahürü vardır. O, kendini aşmış bir insandır.

Kullukta zirve olmasına rağmen asla kendini beğenmemiş, kendini hep kusurlu bilmıştır. Bunu asla bir taklit olarak yapmamış, tamamen inanarak yaşamış, kendini öyle bilmiş, “hiç” telakki etmiştir.

Onun için şöhretin hiçbir kıymeti yoktur. Makam sevgisi gönlünde yer tutmamıştır. Kendini ziyarete gelenlere defalarca bunun lüzumsuz olduğunu ifade etmiştir. Kendisini hiçbir zaman ziyarete liyakatli görmemesine rağmen ulema-dan, sülehadan, rical-i devletten ziyaretçileri hiç eksik olmamıştır.

Ahmed Fuad Efendi asla bencil olmamış, rahatına düşkünlük ve rehavet hastalığına hiç yakalanmamıştır. Ahmed Fuad Efendi diğerkâmdır. Başkalarının saadeti için kendini fedaya hazırdır. “Üstad'ım” dediği Bediüzzaman Said Nursi'ye bu noktada da iktida etmiştir. Bazen dualarında gözyaşları göğsünü ıslatmış; kulluğunda, hizmetinde hep bu mahviyet-kârlığın tezahürleri hâkim olmuştur.

Ahmed Fuad Efendi'nin vaaz-irşat yönü ve cihat anlayışı

Ahmed Fuad Efendi dokuz yaşında hafız-ı Kur'an olmuştur. İslamî ilimleri de ileri derecede öğrenmiştir. 1943 yılında hayatının kemalinde ziyaretle şereflendiği Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin kendisine "Ben sana icazet veriyorum. Sana orada vazife düşüyor" iltifatıyla vaaz ve irşatla görevlendirilmiştir.

Ahmed Fuad Efendi, Üstad Bediüzzaman'ın kendi üzerindeki manevî tasarruflarını hayatı boyunca ifade etmiştir. İşte bu zaviyeden Ahmed Fuad Efendi cihada bir Peygamberlik mesleği olarak bakmıştır. Ona göre cihat öncelikle "Allah'ı tanıtmak ve insanlığa dinin hakikatlerini öğretmektir." O, dünyanın üzerindeki fanilik damgasını insanlığa vaaz etmeyi esas almıştır.

Ahmed Fuad Efendi tüm hayatını irşat faaliyetlerine adanmıştır. Üstad Bediüzzaman'ın kendisine tevdi buyurduğu bu misyonu son nefesine kadar devam ettirmiştir. Hayatı boyunca yazmış, okumuş, vaaz etmiş, hutbe vermiş, sohbet etmiştir. Sonraki yıllarda Eflani'de Mustafa Sungur'un da gayretleriyle Nurlar çoluk-çocuk, genç-ihtiyar, kadın-erkek onlarca insan tarafından yazılmış ve okunmuştur. Böylece o mübarek belde Isparta'nın, Sav'ın ve Barla'nın küçük biraderi olmuştur ve risalelerde Eflani'den övgüyle bahsedilmiştir.

Üstad Bediüzzaman'ın evlad-ı manevisi ve vekili olan Mustafa Sungur da Ahmed Fuad Efendi'nin bu davaya kazandırdığı en mühim simadır. Sadece bu hizmeti bile Ahmed Fuad Efendi'yi "es-sebebü kelfail" sırrınca ne kadar büyütüyor! Bugün Mustafa Sungur'un dünyayı bir köy gibi dolaşan o kudsi hizmetleri (ki Üstad Bediüzzaman sağlığında bu manayı Sungur Ağabey'e söylemiştir) "Sebep olan yapan gibidir" sırrınca Ahmed Fuad Hocaefendi'nin amel defterine de sevap olarak kaydediliyor. Bunun dışında koca bir beldenin insan-

larına tam 63 yıl eğitim-öğretim faaliyetleri yanında hutbe ve sohbetleriyle hizmet eden bu zatın sevabı bizim beşerî düşüncelerimizin çok çok üstündedir.

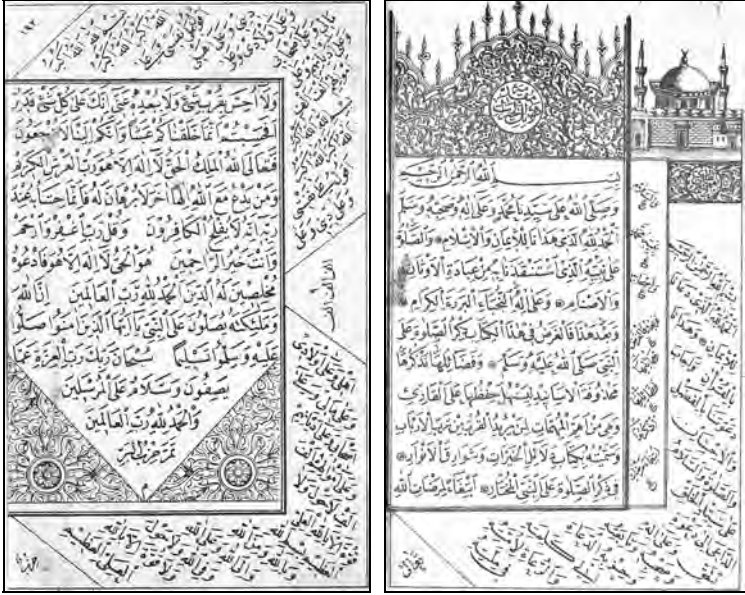
Bir ömür boyu Üstad'ından aldığı icazetle irşat faaliyetlerini sürdüren Ahmed Fuad Efendi, Üstad'ın vefatından sonra da ziyaretine gelen bütün Nur talebelerine yüksek fikirleriyle ağabeylik etmiştir. Binlerce insan ilminden, irfan ve ahlakından nasiplenmiş, doğru yolu bulmuştur. İşte onun irşat ve cihat yönü de ibadetleri gibi *“Va'büd Rabbüke hattâ ye'tiye-ke'l-yakîn”* ayetinin sırrıyla son nefesine kadar vazife başında dimdik durarak devam etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin okumaları, tazarru ve niyazları

Ahmed Fuad Efendi tüm hayatını okuyup yazarak geçirmiş bir muallimdir. Onun bu okuma hâli başta mukaddes kitabımız Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan olmak üzere Cevşenü'l-Kebir, Delailü'l-Hayrat, Mecmuatü'l-Ahzab, Evrad-ı Kudsiye, Esmâü'l-Hüsna zikirleriyle son nefesine kadar süren fitrî bir durumdur. Tuttuğu notlarda görüleceği üzere o hayatı boyunca Kur'an'ı yaklaşık dört bin defaya yakın hatmetmiştir.

O, Cenab-ı Hakk'a niyaz ve duayı bir hayat tarzı haline getirmiştir. Tamamen fitrî olarak bunu yapmıştır. Cenab-ı Hak'tan o kadar korkmuştur ki -belki buna titreme denilmesi daha doğru olur- bu haşyetillah onda muhabbetullah olarak tebarüz etmiştir. Allah'a kulluk, adeta onun ruhunun ihtiyacının ortaya konulmasıdır.

O bunu bir tazarru ve niyazın ötesinde fitratının kemalini bulmasının tezahürü olarak yapmıştır. Yani namazını tam bir namaz olarak eda etmiştir. Namazın akabindeki tesbihata pek dikkat etmiş, onu asla terk etmemiştir. Hayatının her gününde o zikir-i İlahilerle, salavat-ı Rusulullahlarla bir nevi kulluk miracını yapmıştır.



Delailü'l-Hayrat kitabının ilk ve son sayfası. Ahmed Fuad Efendi 192 sahifelik bu kitabı hayatı boyunca her gün okumuştur.

Allah ile kul arasında olabilecek en büyük bağı hiç koparmamıştır. O böylece tarikat-ı Muhammediye’de zikreden bir zakir tavrını almıştır. “*Elfü elfi salâtin ve elfü elfi selâmin aleyke yâ Rasûlallah*” derken Allah Resulü’ne biatini tazelemiştir. Sonra bu salavatların akabinde ruhunun ihtiyacına binaen her gün mutlaka Delailü'l-Hayrat okumuştur.

Allah Resulü’ne salavatlarla ruhunda coşan muhabbet-i Resulullah’ı teskin etmiştir. İçini kanatlandırıp Ravza-yı Mutahhara’da huzur-u Nebvi’de “*Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed*” demiştir. Hem bunu öyle demiştir ki yüz sayfayı aşkın Delailü'l-Hayrat kitabını hayatı boyunca her gün baştan sona okumuştur. Cevşenü'l-Kebir’i okumadan gecesini nihayete ermemiştir. Dimdik her gece Rabb’in huzurundadır.



Ahmed Fuad Efendi Mülâyim köyündeki evinin bahçesinde

Son günlerine kadar hayatını bu minval üzere yaşamıştır. Günde on cüze yakın Kur'an-ı Kerim okumuştur. Kendisi hafizü'l-Kur'an olmasına rağmen Kur'an'ı yüzüne bakarak okumuştur ki gözleri de diğer bütün letaifi gibi bu ibadetten zevkini alsın, tam müstefit olsun.

Onun tazarru ve niyazları tam ihlas ileidir. Bütün bunları günlüklerine yazmıştır. Ona göre hayat zaten budur, rububiyet-i İlahiye'ye karşı ubudiyet-i insaniyedir. Ahmed Fuad Efendi elhak bunu tam olarak yapmıştır. Ömründe namaz borcu yoktur. Hatta bir dönem, çocukluğundan itibaren bütün namazlarını kılmasına rağmen "Bu eda namazlarında namazın yüksek sırlarını tam idrak edememiştim" diyerek hepsini yeniden kazaen kılmıştır.

Bazen elleri Mevla'ya duada dakikalarca açık kalmıştır. Çünkü Allah'a yalvarmak onun en sevdiği şeydir. Niyazlarında âminlerini dilinden önce ruhuna söyletmiştir. Bu hâliyle

Üstad Bediüzzaman'ın "Cismaniyeti bırak, ruh ve kalbin derece-i hayatına yüksel" sırrına ermiştir.

Üstad'ından aldığı ders-i hakaiki ilimden amele tahvil etmiştir. Böylece o mücessem bir dua adamı olmuş, özüne dönmüş, kendisini sürekli yenilemiştir. Dua ve niyazlarına muttali olanların sadık beyanlarına istinaden, ona bakan Allah'ı hatırlamıştır. Zaten Efendimiz de (a.s.m.) "Mümin odur ki neresinden bakarsanız bakınız ilk hatırladığınız Allah'tır" buyuruyorlar. İşte Ahmed Fuad Efendi'ye her bakan, neresinden bakarsa baksın Efendimiz'in (a.s.m.) bu hadis-i şerifinin onda tahakkuk ettiğine şahitlik etmiştir.

Hatta Ahmed Fuad Efendi'nin her duasında tekrar ettiği şu cümle onun bu ulvî cihetini resmeden en önemli göstergidir: "Ya Rabbi! Bana kabirde de dua etmeyi nasip et! Kabrimde beni dua etmekten mahrum bırakma, âmin!"

Bir abid olarak Ahmed Fuad Efendi

Ahmed Fuad Efendi'nin ibadet hayatı hakikaten harikadır. Ona göre en birinci ibadet olan namazlarında, Allah'a haşyet içinde, huşu ve hudu ile kulluk yapmıştır.

Rabb'inden çok korkmuştur. Saygıdan tıpkı İmam-ı Ali misillü sararıp solmuştur. Bütün namazlarını mutlaka tam vaktinde kılmıştır. Gençliğinden itibaren çalar saati gece hep 01.00'e kurulu olmuştur. Tam o vakitte kalkmış, teheccüd namazını eda etmiş, sonra on cüze yakın Kur'an tilavet etmiştir.

Oruçlu geçen günleri her yıl yılın yarısı kadardır. Onu tarrif için "O bir kul idi" sözü tam yerindedir. Allah'a kulluktan büyük bir zevk-i ruhaniye almıştır. Namazlarındaki tesbihlerin sayısı yediden aşağı düşmemiştir. Tadil-i erkâna riayeti tamdır. İşte böyle bir abidin içi dışı muhabbet olmuştur. Marifete ermiş, muhabbeti bulmuştur. İnsana ve kâinata o gözle nazar etmiştir. Dünyada ahiretin özlemiyle dolaşan bir edası vardır.



Ahmed Fuad Efendi'nin her gece 01.00'e kurduğu saati

Mustafa Sungur başta olmak üzere, İzzet Yılmaz, Sabri Ünal, Bahattin Güngör, Rıdvan Güngör gibi yüzlerce ziyaretçilerinden onun bu duruşuna olan hayranlıklarını dinledim.

Ahmed Fuad Efendi'nin kahkaha attığını gören hiç olmamıştır. Bu ruhanî hâli onu ilhama açık bir veli yapmıştır. İlahî varidata açık olduğuna dair de hâlen hayatta olan yüzlerce şahidin beyanları vardır. O ilimle dini kucaklaştıran, imanla aklını kaynaştıran, ruh ve kalbini cesedine hükmettiren bir secde ve dua kahramanıdır.

Kulluğunda tefekkür esastır. Kendini hep bir seyyah bilmiş ve kâinatı bir kitap gibi okumayı ibadet saymıştır. Bununla birlikte az konuşmuş, az yiyip içmiş ve az uyumuştur. Böylece tam bir âşık-ı sadık olmuştur. Bu noktada da Üstad Bediüzzaman'a iktida etmiştir.

Gündüz saim, gece kaim olan Ahmed Fuad Hocaefendi bir ömür boyu bu istikametini korumuştur. Son nefesinde bile dilinde “Ya Rahman” zikriyle Rabb'ine kavuşmuştur. Allah'a adadığı mübarek ömrünü hüsn-ü hatimeyle tamamlamıştır.

Ahmed Fuad Efendi'nin mezhep imamlarına sadakati

Ahmed Fuad Efendi, dört büyük imama da büyük bir muhabbet beslemiş ve kendisi Hanefî mezhebine göre amel etmiştir. İmam-ı Azam hakkında, “O Kufe ekolünden İmam-ı Ali ve Abdullah bin Mesud’un yetiştirdiği ehl-i ilimdendir, onlardan feyz almıştır” demiş ve eklemiştir: “İmam-ı Azam Hazreti Ömer’in ve Abdullah bin Abbas’ın fıkhnı çok iyi massetmiştir. Bunlarla birlikte Ehl-i Beyt imamlarından Zeyd bin Ali, Muhammed Bakır ve Cafer-i Sadık’la da görüşmüştür ve teati-yi ilimle feyziyab olmuştur. Hayatı boyunca Peygamber torunlarını desteklemiştir.”

Ahmed Fuad Efendi hayatı boyunca ilmi esas almıştır. İlme olan bu düşkünlüğü onu İmam-ı Azam Ebu Hanife’ye hayran bırakmıştır. Efendimiz’in (a.s.m.) *“İnneddîne lev kâne menûtan bissüreyyâ lenâ lehû ricâlün min ebnâi faris”* (Buhârî, Tefsîr 62) beyanlarına dair notları da Ahmed Fuad Hocaefendi’yi bu mezhepte amel etmeye müşevvik olmuştur. İmam-ı Malik, İmam-ı Şafi ve İmam-ı Ahmed bin Hanbel’e vaaz ve nasihatlerinde yer vermiştir. Onların kıssalarıyla cemaatin Ehl-i Sünnet ve’l-Cemaat dairesinde kalmasına sayı gayret etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi eimme-i erbaanın, sahabeden sonra en âli makamda olduklarını sohbetlerinde ısrarla vurgulamıştır. Hususi notlarında ve sohbetlerinde de Üstad Bediüzzaman’ın ahirzamanda beklenen zat olması cihetiyle makamının bu dört imamdanda daha yüksek olduğunu ifade etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin ahlak-ı hamidesi

Ahmed Fuad Efendi ahlaken çok yüce vasıflarla muttasıftır. Sünnet-i seniye hayata hayat yapmıştır. Onda ahlaklı olmanın ölçüsü Kur’an ve sünnete ittiba iledir.



Ahmed Fuad Efendi'nin evinin penceresinden Mülâyim köyü

Üstad Bediüzzaman'ın, “Ben iki sünneti yapamadım: Biri sakal, biri evlenmek” dediği sözünün arkasında diğer tüm sünnet-i seniyeleeri yaşadım manası vardır. İşte Ahmed Fuad Efendi Üstad Bediüzzaman'a bu noktada da iktidayla ve büyük bir hassasiyetle sünnet-i seniyeleeri hayatına tatbik etmiştir. Diş temizliğı başta olmak üzere bütün adab-ı muaşerete takvanın en üst mertebesinde riayet etmiştir.

Hanımına ev işlerinde yardımcı olmuş, bazen kendi söküğünü kendisi dikmiştir. Şahsî iş ve hizmetlerini kendisi görmüştür. Asla kul hakkına girmemiştir. Kimseden bir şey istememiştir. Alabildiğine verme aşığıdır. Tasadduklarını, zekât ve sadakalarını ayrıntısına varıncaya kadar defterlerine yazmıştır.

Bu eseri yazarken Ahmed Fuad Efendi'nin hayatı boyunca tarlasında yetiştirdiğı ürünlerin kilosuna varıncaya kadar defterlere not ettiğini görünce onun İslam ahlakını yaşayışındaki büyük hassasiyetine hayran kaldım. Zekâtını, öşrünü, sadakasını fazlasıyla ödemiş, bu konuda aşırı derecede titizlenmiştir.

Ziyaretine gelenlere hediyeler vermiş, insanlarla çok iyi muâşeretlerde bulunmuştur. Ziyaretine gelenler onun ahlak-ı hamidesine şahit olmuştur. O herkese şefkat ve merhametle muamele etmiştir. Kimseyi incitmemiştir. Sürekli insanların saadet ve selametlerine dua etmiştir. Böylece çok ulvi ve yüce bir ahlakı kendinde yerleştirmiştir. Hayatı boyunca riyadan nefret etmiş, kendini beğenmekten tiksiniş bir ahlakı benimsemiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin fedakârlığı

Ahmed Fuad Efendi tüm hayatında mukaddes iman ve Kur'an hizmeti için her fedakârlığa hazır bir nefer-i İslam olmuştur. İnsanın sahip olduğu malından ve canından vazgeçmesi çok zordur. Sahabe-i kiram (radiyallahü anhüm ecmain) bunu en âli mertebede yapmış ve şehit olmayı en büyük şeref bilmıştır.

Bu asırda da İslam'a hizmeti gaye edinmiş bu Nur yolcularından canından ve malından vazgeçen çok kahramanlar çıkmıştır ve çıkmaya devam ediyor. İşte şehit Hafız Ali, şehit Hasan Feyzi, şehit Bayram Yüksel ve nice kahramanlar... Tüm servetini davaya vermek arzulayan Tahiri Mutlu, Hüseyin Altınbaşak, Ahmed Fuad Efendi ve diğer mübarek zevat... İşte Ahmed Fuad Efendi'yi büyük yapan en başta kendinden önceki kahramanlar gibi canını Üstad Bediüzzaman'a bedel kurban etme arzusudur.

Üstad Bediüzzaman bu arzuyu kabul etmiş, fakat genç bir Said olarak hizmete devamını istemiştir. Akabinde de o zamanın şartlarında 4.000 lira gibi çok ciddi bir rakamı teksir hizmeti için Üstad'a göndermesi onun madden yaptığı büyük bir fedakârlıktır. Nur Üstad Bediüzzaman bu iki kahramanlıktan sonra onu "haslardan" diye vasıflandırmış ve Hasan Feyzi ve Hafız Ali'ye halef yapmıştır.

Ahmed Fuad Efendi hayatı boyunca bu minval üzere yaşamıştır. Aldığı muallimlik maaşını hesaplamış, tekaüdünden sonra maaşının çoğunu tasadduk etmiştir. Belli bir devreden sonra da “Ben bu kadarını hak etmiyorum” diyerek emekli maaşının tamamını fakir fukaraya dağıtmıştır. Cedlerinden kendisine intikal eden çok ciddi mirası, tarla vesaireyi de almamış, hibe etmiştir. Böyle hasbi ve fedakâr bir tarz-ı hayatı esas alarak nezih bir ömür yaşamıştır.

İstanbul gibi bir metropolde gayet şöhretli bir hayatı yaşayabilecekken zahiren hastalık bahanesiyle küçük denilebilecek bir muhitin sınırlarından ayrılmamıştır. Kendisine gelen yüzlerce teklife, “Hocam ne olur eviniz de var İstanbul’da. Gelin orada yaşayın. İrşatlarınıza orada daha çok ihtiyaç var. Buraya bedel binlerce kat fazla hizmet olur” diyenlere karşı “Ben şan ve şöhret sevdalısı değilim. Üstad’ım bana burada vazife verdi. Yalnız ve yalnız ihlasla Rabb’imin rızasını arıyorum. Üstad’ımın çizdiği sınırı aşmayacağım. Son nefesime kadar burada kalacağım” diyerek fedakârlığını, sadakat ve vefasını göstermiştir.

Vazifeyi aldığı 1943 yılından itibaren kesintisiz tam kırk sene o belde ömür sermayesini fedakârane geçirmiştir. Şöhret ve makam sevdasının zerresini hayalinden dahi geçirmemiştir. O sabır ve sabatla kendini devamlı yenilemiş, İslam’ın çile ve ıstırabını meslek edinmiş, alçakgönüllülüğüyle bencillik girdabına asla düşmeden ve rahata düşkünlük göstermeden imrar-ı hayat etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi’nin kültür hayatı

Ahmed Fuad Efendi çocukluk yıllarının dünyaca geçerli diplomasi dili olan Fransızca’yı ileri derecede öğrenmiş, okumuş ve yazmıştır. Bütün Batı felsefecilerini ve felsefelerini okumuştur. Batı kültürüne vakıftır. Devrinin Fransızca neşriyatını okumuştur.



Ahmed Fuad Efendi'nin sarığı ve cübbesi

Bütün hayatını yazarak kayıt altına olan bu zat hayatı boyunca tüm ayrıntıları birer birer deftere not etmiş, düzenli günlükler tutmuştur. Dünyadaki hadisatı takip etmiş, milletin ve insanlığın dertleriyle alakadar olmuş, teknik geliş-

meleri incelemiş, bütün bunların yanında tarlalarında yetişen ürünlerin miktarları, öşürlerinden tutunuz, aldığı maaşların dökümüne, oradan günlük harcamalarının düzenli listelerine varıncaya kadar her şeyi sistemli olarak yazmıştır. Her yazdığı metne ve nota mutlaka hicri ve miladi tarihlerini ilave etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi yüzlerce ilmî, edebî, ahlakî eseri okumuştur. Temel İslamî ilimleri, tefsir, hadis ve fıkıh kitaplarını kendi kendine okuyup hazmetmiştir. Bu kitapları özetleyerek yazmıştır. Doğu'nun ve Batı'nın klasiklerine neredeyse ezbere okuyacak kadar vakıftır.

Okumak onun için havayı teneffüs etmek kadar fitrî bir hâldir. O Firdevsî'yi, Mevlana'yı, Sadi-i Şirazi'yi, Fuzulî'yi, Şeyh Galip'i eserleriyle tanıdığı gibi Hegel'i, Bacon'u, Shakespeare'i, Balzac'ı, Dante'yi, Sartre'yi de eserleriyle tanımıştır.

Hayatını okuyup yazarak geçiren bu insan bu noktadan da hakikaten örnek ve kâmil bir mütefennin, bir muallim, bir mürşit, bir edip, bir imam, bir hatiptir. Risale-i Nur'dan istinsah edip yazdığı eserlerin sonuna bitirdiği günün tarihini yazmıştır.

Ahmed Fuad Efendi'nin ilme, talebeye ve yüksek tahsile verdiği önem

Ahmed Fuad Efendi, Eflani'de pek çok gencin yüksek tahsil yapmasına vesile olmuştur. Kendisini ziyaret eden yüzlerce şahidin şehadetiyle şu hususları burada yazmak istiyorum:

Ahmed Fuad Efendi, Batı'yı ve Batı kültürünü çok iyi bilmektedir. Dinî ilimlerde rusûhu vardır. Onun kalbî hayatının tarifi imkânsız gibidir. Ziyaretçilerinin kendisine sormak için hazırladığı suallerini sormalarına gerek bırakmadan cevaplamıştır. Herkesin ihtiyacına uygun bilgiler anlatmıştır. Gönullere olan bu nüfuzuna herkes hayran kalmıştır. Yanından

ayrılanların akılları ilimle, kalpleri muhabbet-i İlahiye ve muhabbet-i Resulullah'la dolmuştur.

Ahmed Fuad Efendi ziyaretine gelen talebeleri kendi evladı gibi şefkatle kucaklamıştır. Onda hiçbir zaman enaniyetin zerresi yoktur. Talebelerin dertleriyle ilgilenmiş, onların neler yaptığını takip etmiştir. Okuldaki başarı durumlarını merak etmiş, teşvik ve tavsiyeleriyle onları manen doyurmuştur. İltifatları gönülleri mamur etmiştir. Elhak o çok büyük bir eğitimci ve irşat adamı olmuştur.

Onun teşvikleriyle bugün pek çok yüksek tahsil yapmış insan vardır. Pek çoğu İstanbul'da mukim bu güzel insanlar vatanımıza ve milletimize hizmet etmektedirler. İşte Ahmed Fuad Efendi'nin ilme, talebeye, okumaya, okutmaya ve yüksek tahsile verdiği önem icmalen budur.



Ahmed Fuad Efendi'nin Eflani-Mülayim köyündeki evinin bugünkü hali

Ahmed Fuad Efendi'nin insanlar arası ilişkileri ve aile içindeki tavırları

Ahmed Fuad Efendi, hayatı boyunca kimseyi kırmamış, incitmemiş, tenkit etmemiştir. Yapacağı irşat ve telkini eğer bir netice verecekse hâl diliyle yapmıştır.

Karşısındaki muhataplarının sözlerini hiçbir zaman kesmemiştir. Konuşması bitene kadar saygı ve edeple dinlemiştir. Sonra kendisi neyi ifade edecekse tane tane, selis, fasih ve belîğ üslubuyla söylemiştir. Konuşmaları muhatabının seviyesine göredir.

Ahmed Fuad Efendi'nin çok vakur bir duruşu vardır ve bu duruşunu her zaman korumuştur. Onun bu hâli Sebe Suresi'nin 46. ayetindeki "Allah'ın huzurunda bulunduğunuz hakikatini asla unutmayın" ilahî beyanının hayata aktarılmasından başka bir şey değildir. Tüm hayatını Kur'an'ı yaşama-ya ve yaşatmaya vakfeden bu zatın asil tavırları tamamen ahlak-ı Kur'aniye'yi tam massetmesiyle olmuştur.

O kâmil veli Yunus gibi "Yokı yok ederek" bu hâli ihraz etmiştir. Üstad Bediüzzaman On Yedinci Söz'de, "Minnet etmeyerek ve çekinmeyerek fena et, feda et, ta beka bulsun. Çünkü nefy-i nefy ispattır. Yani yok, yok ise o vardır. Yok, yok olsa var olur" diyor. İşte Ahmed Fuad Efendi'deki bu deruni hâl tam olarak budur.

Ahmed Fuad Efendi aile fertlerine karşı son derece şefkatlidir. Torunlarına bir büyük gibi muamele etmiştir. Onları dinlemiş, isteklerine cevap vermiştir. Evde sünnet-i seniye'nin yaşanmasını hayatıyla herkese telkin etmiştir. Mesela, her yemekten önce ve sonra çocuklarına ve torunlarına ellerini yıkatmıştır. Misvak kullanmalarını teşvik etmiştir. Onun evinde hep sünnet çizgisinde nezih bir hayat yaşanmıştır.

Ahmed Fuad Efendi'nin ihlası

Ahmed Fuad Efendi, muhlasindendir. Yani Allah onu ihlasa erdirmiştir. Kur'an-ı Mucizü'l-Beyan'daki muhlisin ve muhlasin arasındaki farkı latif bir şekilde şöyle izah edelim: Muhlis ism-i faildir. Muhlas ise ism-i mefuldur. Yani muhlis kendisi ihlaslı olmaya çalışan, muhlas ise Allah'ın ihlasa erdirdiğidir.

Üstad Bediüzzaman hiçbir risalesinin başına koymadığı cümleyi İhlas Lem'ası'nın başına yazmıştır. “Bu lem'a laakal 15 günde bir okunmalı” demiştir. İşte orada serlevha ettiği ayet-i kerime ve hadis-i şerifi zikrettikten sonra onları tefsire başlar ve şöyle der: “İhsan-ı İlahî olarak bu hizmet omzumuz konulmuş.”

Ahmed Fuad Efendi bu durumu şöyle izah etmiştir: “Yani bu Allah vergisidir. Bu sorumluluğu bize Allah verdi, öyleyse hepimiz muhlaslar olmak için Allah'a tam dayanmalı ve mesleken Haliliye yolunda olmalıyız.” Ahmed Fuad Efendi bu lem'ayı defalarca yazmış, yazdırmış, okumuş, okutmuştur. Hayatına bu düsturları hâkim kılmıştır. Her şeyi ihlasa bina etmiş, hayatında ihlassız hiçbir şeye rastlanmamıştır.

İhlassızlığı bir cinayet olarak telakki etmiş, yıldıran, akrepten uzak durduğu gibi bu ihlassızlık hastalığından hep uzak durmuştur. Allah'a ihlaslı bir kul olmayı dünya saltanatlarından çok daha yüce bir makam bilmiş ve buna tam inanmış, vaaz ve hutbelerinde cemaati buna imana davet etmiştir. Böylece kul olarak görevini yapmış, neticeyi Allah'a bırakmıştır.

“*Tûbâ limen arefe haddehû ve lem yetecâvez tavrehû*” yani “Ne mutlu o adama ki, kendini bilip haddinden tecavüz etmez” sırrını yaşayarak ihlasın zirvesinde bir ömür yaşamıştır. Üstad Bediüzzaman'ın meslek ve meşrebine sadakatini ihlas cihetinde de bir ömür boyu devam ettirmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin samimiyeti

Ahmed Fuad Efendi'nin samimiyeti dünyada bir ahiret adamı gibi duruşundan ileri gelmektedir. O dünyayı bir misafirhane telakki etmiştir. Yahya Kemal'in, "Ahiret öyle yakın seyredilen manzarada, / O kadar komşu ki dünyaya, duvar yok arada" dizelerinde anlattığı manaların üstünde ahireti burada yaşamıştır. Rabb'inin aziz bir misafiri gibi davranmış, kalbini dünyaya ve onun sevgisine kapalı tutmuştur.

Saffet ve samimiyetine şehadetname olabilecek pek çok vakaların şahitleri bugün hayattadır. Onlar Ahmed Fuad Hocaefendi'yi hep bir samimiyet timsali olarak görmüşlerdir. Misalen Ahmed Fuad Efendi milletine yaptığı muallimlik hizmeti neticesinde aldığı tekaüt ikramiyesini yine milletin dinine hizmet adına sarf etmiştir.

Üstad Bediüzzaman'a bir mektupla müracaat edip bu arzusunu samimane kaleme alınca Üstad bu candan arzuya hayır dememiştir. Onun tekaüd parasını kabul edip hizmetlere verdirmiştir. Sonra davası için canından vazgeçebileceğini yazdığında ise yine Üstad bu samimi arzusunda da onun talebine evet demiştir. Evet, ama hizmet ederek bunu yapmanı istiyorum, diyerek mukabelede bulunmuştur. Hem bir insan o seviyeye ulaşmadan böyle bir teklifi allame-i cihan Bediüzzaman'a yapabilir mi? Ona muhatap olabilir mi?

Üstad'ından aldığı teberrük bir madenî parayı Eflani pazarında kaybedince tellal tutup ilanat yaptırdığında cüzdanındaki paranın tamamını o madenî parayla değiştirme teklifini nasıl yorumlayacağız? Üstad'ın verdiği o para yine bulunamayınca, onu bulup getirene bir ev, bir bahçe bağışlamayı teklif etmesine nasıl yaklaşacağız? Bunlara rağmen bulunmayınca tekaüt maaşını da bağışlayacağını ilan ettirmesine ne anlam yükleyeceğiz? O paranın bulunmaması karşısında eşi Nuriye Hanım'ın ifadesiyle aylarca kendine gelememesi ve gülmemesini nasıl anlayacağız?

Bence bütün bu hâller onun samimiyetinin aynasıdır. Zira Ahmed Fuad Hocaefendi çok iyi bilir ki, Üstad Bediüzzaman İslam'ın hizmetkâr-ı azizidir. Bir İmam-ı Azam'dır. Müceddid-i Ekber'dir. Allah Resulü'nün (a.s.m.) varis-i mutlakıdır. Öyleyse onun davasında samimiyetle çalışmak lazımdır. Onun etrafından zerrece inhiraf etmemelidir. Bu mukaddes yolda dur durak bilmeden koşuşturmalıdır.

Ahmed Fuad Hocaefendi hayatı boyunca bu manaları samimiyetle yaşamıştır. Üstad'ının kendisine bir teberrükü olan o madenî parayı manevî bir maaş saymıştır. Ahirette kurtuluşuna, davada nefer olduğuna bir delil kabul etmiştir. Buna öyle inanmıştır ki o kudsî Üstad'ın elinden aldığı bir madenî paraya bile dünyevî her şeyini feda edebilecek kadar samimiyetle inanmıştır. Esasen o “İşte ukbaya nazaran dünyaya verdiğim değer bu kadar ucuzdur” demek istemektedir.

Fiiliyle, “Bir madenî paraya ev, bahçe, tekaüt maaşımı değiştiriyorum” demiştir. İşte Ahmed Fuad Hocaefendi'nin saf-fet ve samimiyetine işaret eden küçücük bir numuneye böylece işaret etmiş olduk.

Ahmed Fuad Efendi'nin tefekkür dünyası

Ahmed Fuad Hocaefendi hayatı boyunca daima tefekkür halinde olmuştur. Medrese-i Nuriye olan evinin camından kâinat kitabını okumuştur. Kalbi ve kafası izdivaç etmiştir. O yaratılışının gayesini ve fitratının en yüce neticesini iman olarak bilmiş, bulmuş ve buna tam inanmıştır.

Tefekkürü bir meslek olarak ele almış ve her an bu meş-repte olmuştur. Acz, fakr, şefkat ve tefekkür tariki olarak risalelerle anlatılan yolda seyr-ü süluk etmiştir. Tefekküre verdiği önemi ziyaretçilerine ifade etmiş, düşünen insanın üre-tebileceğini ve hakikate erebileceğini vaazlarında vurgula-mıştır.

Onun Risale-i Nur'dan alıp el yazısıyla yazdığı şu pasaj, Üstad'ının mesleğindeki tefekkürî sisteme yaklaşımı pek ha-

rika resmediyor. Üstad Bediüzzaman burada insanın tefekkürî hayatında müthiş esasları âleme şöyle ilan ediyor:

Hilkatin en yüksek gayesi ve fıtratın en yüce neticesi, iman-ı billahtır. Ve insaniyetin en âli mertebesi ve beşeriyetin en büyük makamı, iman-ı billah içindeki marifetullahıdır. Cin ve insin en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o marifetullah içindeki muhabbetullahtır. Ve ruh-u beşer için en halis sürur ve kalb-i insan için en safi sevinç, o muhabbetullah içindeki lezzet-i ruhaniyedir.

Evet, bütün hakikî saadet ve halis sürur ve şirin nimet ve safi lezzet, elbette marifetullah ve muhabbetullahtır. Onlar, onsuz olamaz. Cenab-ı Hakk'ı tanıyan ve seven, nihayetsiz saadete, nimete, envara, esrara, ya bilkuvve veya bilfiil mazhardır. Onu hakiki tanımayan, sevmeyen, nihayetsiz şekavete, âlama ve evhama manen ve maddeten müptela olur.



Üstad Bediüzzaman'ın Emirdağ'da çekilmiş bir fotoğrafı

Evet, şu perişan dünyada, avare nev-i beşer içinde, semeresiz bir hayatta, sahipsiz, hamisiz bir surette, aciz, miskin bir insan, bütün dünyanın sultanı da olsa kaç para eder? İşte bu avare nev-i beşer içinde, bu perişan, fani dünyada, insan sahibini tanımazsa, malikini bulmazsa, ne kadar biçare sergerdan olduğunu herkes anlar. Eğer sahibini bulsa, malikini tanısa, o vakit rahmetine iltica eder, kudretine istinat eder. O vahşetgâh dünya, bir tenezzühgâha döner ve bir ticaretgâh olur. *(Mektubat, Söz Basım Yayın, s. 318)*

Ahmed Fuad Efendi tefekkür dünyasına bu pasajı temel yapmıştır. Hayat çizgisini bu esaslar üzerine bina etmiştir. Hayata Üstad Bediüzzaman'ın açtığı bu pencereden bakmış, öyle düşünmüş, öyle öğrenmiş, öyle öğretmiştir. Üç günde bir defa hatmettiği Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ı tefekkür ve tenenniyle idrak ederken âleme de, dünyaya da bir kitap muamelesi yapmıştır. Kâinatı ve hadisatı satır satır okuyup marifetullahı yollar açmış ve açtırmıştır.

Ahmed Fuad Efendi'nin ilmî yönü

Ahmed Fuad Efendi kelimenin tam manasıyla bir âlimdir. Dokuz yaşında hafızlığını tamamlamıştır. Sultan Abdülhamid Han'ın Yıldız Sarayı'nda büyük ulemanın arasında güzel sesiyle çocukluğunda, gençliğinde mevlit cemiyetlerinde aşr-ı şerifler, ilahiler okuma bahtiyarlığına ermiştir. Yaşadığı dönemde yüksek ilimler tahsil etmiştir.

İlme olan bu düşkünlüğü hayatı boyunca okuyup yazarak devam etmiştir. Okumak ve yazmak onun hayat tarzıdır. Çok zengin bir kütüphanesi vardır. Doğu'nun ve Batı'nın ilmine, felsefesine ve tekniğine vakıftır. İleri derecede Arapça ve Fransızca bilmekte, okuyup yazabilmektedir. Fransızca aslından pek çok kitap okumuştur.

Kelam, tefsir, fıkıh, hadis, siyer ve tasavvufa dair İslamî eserlerin pek çoğunu okumuş ve özetleyip yazmıştır. Bunlarla ilgili tuttuğu defterler yüzlercedir.

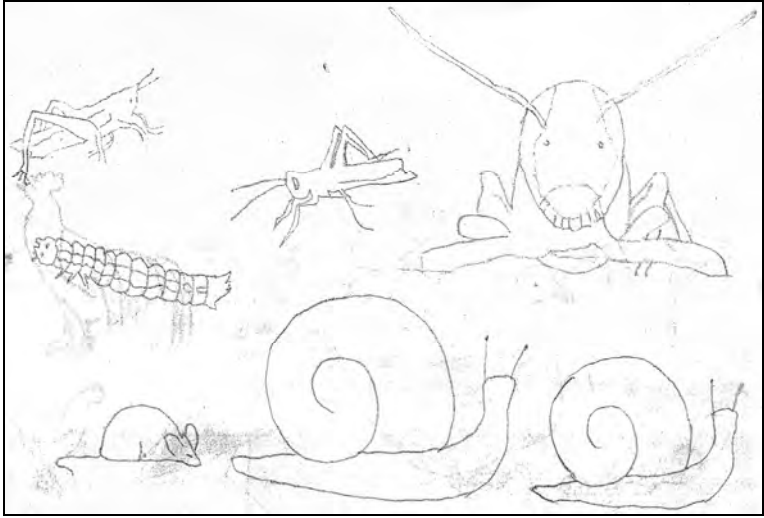
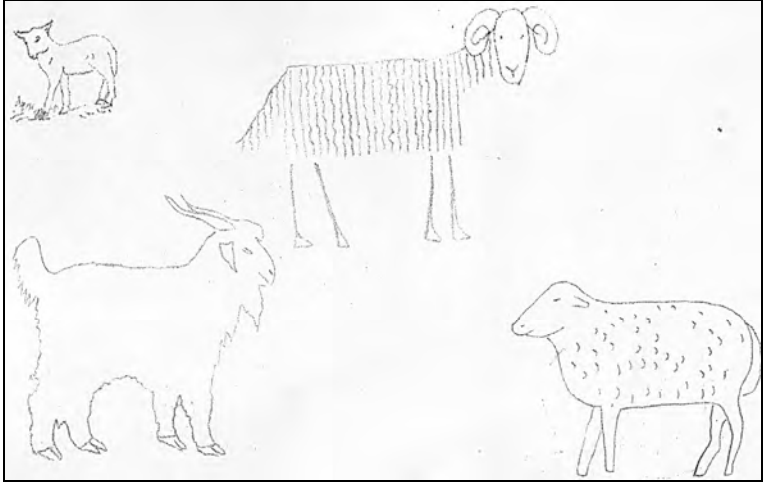
Ahmed Fuad Efendi ömrünün son yıllarına kadar yazan bir insandır. Düzenli olarak günlükler tutmuştur. Yazdığı hutbe ve vaazlar on cilde yakın bir külliyat olabilecek çaptadır. İlmî bir disipline sahiptir. Bu hassasiyetten dolayı vefatından evvel kütüphanesindeki tüm ilmî eserleri ve kütüb-ü İslamiye'yi bazı ulema zatlarına vakfetmiştir.

Doğu ve Batı edebiyatını çok iyi bilmektedir. Tarih ve felsefe sahasında vukufiyeti vardır. O devamlı yazan bir yazardır. Fakat bu yazdıklarını neşretmemiştir. Tevazusu gereği belki kendini liyakatsiz de görmüş olabilir ya da Nur Risalelerinin yanında bunları neşretmeye lüzum görmemiş de olabilir. Dualarınızı istirham ederiz ki inşaallah ileride onun bu vaaz ve hutbeleri yayın sahasına arz edilir.

Onun resme de istidadı vardır. Bunu öğrencileri için hazırladığı el yazması dergiler için çizdiği resimlerden görebilmekteyiz. Aynı zamanda o yüzlerce şiiri ezbere bilen bir ediptir. Avrupahî ediplerin eserlerinin tamamına yakınına Fransızca asıllarından okumuştur.

Kısaca söylersek Ahmed Fuad Hocaefendi hakikaten çok donanımlı bir zattır. İşte bu ilim aşığı zat hayatının ortalarında tanıdığı Risale-i Nur'la ilimde kemale ermiştir. İlmin hakikatine ulaşmıştır.

İlimle dolu olan aklına Risaleler kalbî ve ruhî bir doyum yaşatmıştır. Böylece ruhunun bütün fakülteleri de ilmin haikaikiyle tenevvür etmiştir. Bir insan-ı kâmil olma lütfuna ermiştir. İşte bu sebeptendir ki Üstad Bediüzzaman'ı ilk gördüğü 1943 yılından itibaren hayatının sonuna kadar tam kırk sene bu çizgiden zerrece inhiraf etmeden ilme, irfana hizmet etmiştir.



Ahmed Fuad Efendi'nin öğrencileri için çizdiği dergi resimlerinden bazıları

İlimle Allah'a giden yolu Risale-i Nur'la âleme duyurmuş, tüm sohbet, vaaz ve hutbelerini Risalelerin gölgesinde ilimlerle harmanlayıp hazırlamıştır. Böylece ilmini insanların hizmetine sunmuştur.

Ahmed Fuad Efendi kendisine sorulan binlerce suale cevap vermiştir. Aniden sorulan ve hazırlanmadan verilen bu cevapların hepsi ilmî vukufiyeti yanında vehbilik manasına da hamildir.

Ahmed Fuad Hocaefendi hitabet gücü çok yüksek, dikkatli ve etkili söz söyleyen bir ulemadır. O konuşurken akılları ikna, kalpleri tatmin ve insanın sair letaifini de tam doyurucu hitabelerde bulunmuştur. Sözleri kulaklardan gönüllere inmiş, Allah'ın izniyle ruhları ihya, kalpleri işba etmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin Batı'ya bakışı

Ahmed Fuad Efendi asr-ı hazırın bütün fen ilimlerini tahsil etmiş bir mütefennindir. Üstad Bediüzzaman'ın onu Hasan Feyzi gibi görmesinde bu mana da mündemiçtir. Batı'yı ve feylesoflarını çok iyi tanımıştır. Batı felsefesine son derece vakıftır. Onun sohbetlerinde bulunan ehl-i ilim onun bu donanımına hep hayran olmuştur.

Dinî ilimlerdeki rusuhuyla da Batı'nın yanılıgılarını çok iyi keşfetmiştir. Toplumdaki dejenerasyonun temellerini çok iyi çözümlemiştir. Batı felsefecilerinin yanılıgı noktalarını ilmî izahlarla açıklamıştır. Sohbet, vaaz ve hutbelerinde Üstad Bediüzzaman'ın şu ölçüsünü esas almıştır:

Avrupa ikidir: Birisi, İsevîlik din-i hakikîsinden aldığı feyizle hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeye nafi sanatları ve adalet ve hakkaniyete hizmet eden fünunları takip eden bu birinci Avrupa'ya hitap etmiyorum. Belki, felsefe-i tabiiyenin zulmetiyle, medeniyetin seyyiatını mehasin zannederek beşeri sefahete ve dalalete sevk eden bozulmuş ikinci Avrupa'ya hitap ediyorum. Şöyle ki:

O zaman, o seyahat-i ruhiyede, mehasin-i medeniyet ve fünun-u nafiadan başka olan malayani ve muzır felsefeyi ve muzır ve sefih medeniyeti elinde tutan Avrupa'nın şahs-ı manevisine karşı demiştim:

Bil, ey ikinci Avrupa! Sen sağ elinle sakim ve dalaletli bir felsefeyi ve sol elinle sefih ve muzır bir medeniyeti tutup dava edersin ki: 'Beşerin saadeti bu ikisiyledir.' Senin bu iki elin kırılsın ve şu iki pis hediyen senin başını yesin ve yiyecek!

Ey küfür ve küfrânı dağıtıp neşreden bedbaht ruh! Acaba, hem ruhunda, hem vicdanında, hem aklında, hem kalbinde dehşetli musibetlerle musibettede olmuş ve azaba düşmüş bir adamın, cismiyle zahirî bir surette, aldatıcı bir ziynet ve servet içinde bulunmasıyla saadeti mümkün olabilir mi? Ona mesut denilebilir mi?

Âyâ, görmüyor musun ki, bir adamın cüzî bir emirden meyus olması ve vehmî bir emelden ümidi kesilmesi ve ehemmiyetsiz bir işten inkisar-ı hayale uğraması sebebiyle, tatlı hayaller ona acılaşıyor, şirin vaziyetler onu tazip ediyor, dünya ona dar geliyor, zindan oluyor. Hâlbuki senin şeametinle kalbinin en derin köşelerinde ve ruhunun ta esasında dalalet darbesini yiyen ve o dalalet cihe-tiyle bütün emelleri inkıtaa uğrayan ve bütün elemeleri ondan neşet eden bir biçare insana hangi saadeti temin ediyorsun? Acaba, zail, yalancı bir cennette cismi bulunan ve kalbi, ruhu cehennemde azap çeken bir insana mesut denilebilir mi? İşte, sen biçare beşeri böyle baştan çıkardın; yalancı bir cennet içinde cehennemî bir azap çektiriyorsun. (*Lem'alar, Söz Basım Yayın, s. 203-204*)

Batı'ya bakışını hep müstakim bir dairede kalarak resmetmiştir. Batı'nın yetiştirdiği düşünürleri, eserlerindeki yanlışlarıyla kıyasa tabi tutabilecek kadar iyi idrak etmiştir. Camus'yu, Goethe'yi, Zola'yı, Balzac'ı, Kant'ı, Tolstoy'u, Rousseau'yu ve diğer feylesofların ve yazarların eserlerini başkalarına rahatlıkla anlatabilecek kadar özümsemiştir. Hatta bazı Batılıların müzik alanındaki eserlerini, konçertolarını rahatlıkla sayarak ziyaretçilerini hayrete düşürmüştür.

Ahmed Fuad Efendi'nin siyaseti ve siyasete karşı tavrı

Ahmed Fuad Hocaefendi günlük ve gündelik bir siyasete hiç ehemmiyet vermemiştir. O Efendimiz'in (a.s.m.) *"İnnal-lâhe emeranî bi mudaratın nas kemâ emeranî fi'l-ferâiz"* buyruğunu kendine rehber edinmiş, İslam'a hizmeti hayatının gayesi saymıştır. Derin ve küllî bir stratejiyle ömrünce din-i mübin-i İslam'a hizmet etmiştir.

Üstad Bediüzzaman çizgisinde dini hiçbir şeye alet ettirmemiş fakat herkesin dine hizmette çalıştırılması esasını kendine bir yol olarak takip etmiştir. Yüce, âli bir vizyon ve misyonla hareket etmiş, insanlığın saadeti adına mukaddes davada dur durak bilmeden anlatmış, öğütlemiş, öğretmiştir. Eflani'de Risale-i Nurların tanınmasına vesile olmuş, binlerin imanının kurtulmasına hizmet etmiştir.

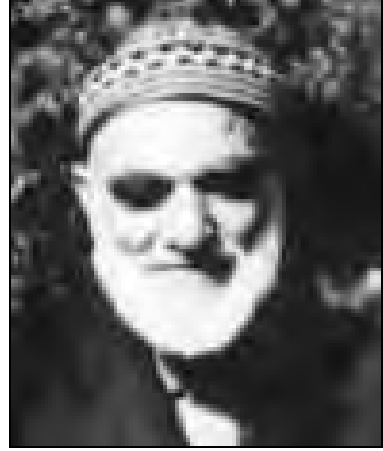
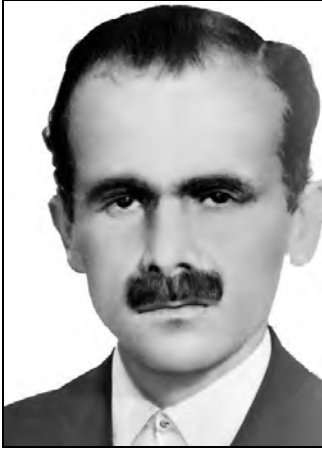
Gaye ve vasıtayı çok iyi tespit etmiş, müspet hareket ederek muvaffak olmuştur. Hiçbir zaman reaksiyoner bir tavır sergilememiştir. Ahmed Fuad Hocaefendi hep aksiyonu esas almış, ortaya bir hizmet koymuştur. Bunu okulda muallim, camide vaiz, evde bir ders arkadaşı, Nur hizmetinde bir ağabey olarak yapmıştır.

Kendisine duyulan derin saygıyı da bu yöne kanaliz ederek İslamiyet'e hizmeti ana gayesi olarak bilmiş, İslam'ın yaşanması için himmet ve gayretini sonuna kadar kullanmıştır. Siyaset esas olarak yönetme ve idare sanatı ise bundan büyük bir siyaset bilmemiştir. O en büyük siyaseti böylece yapmış, bundan da ömrünce vazgeçmemiştir.

Bu noktada Üstad Bediüzzaman'ın imametine sadakatle bağlı kalmıştır. Zira Üstad Bediüzzaman Lemaat eserinde, "İslam'ın siyaseti kendinden çıkmalı. Başkasına vasıta olmalı. Fırkacılık kulüpleri tevhid-i kuluba değil tefrik-i kuluba sebeptir" diyor. Ahmed Fuad Efendi bu sebeple yanına gelen siyasetçilere hep aynı mesafede durmuştur. Hepsine nasihat-

leriyle yol göstermiştir. Dua etmiştir. Onlara asla tabi olmamış, onları hakka, hakikate, hizmete teşvik etmiştir. Bu hizmetlerini yürütürken meşveret ve şurayı esas alarak Kur'anî çizgide kalmıştır. Doğruluğunu ve güvenilirliğini korumuştur.

Mübarek evinde Mustafa Sungur, Zübeyir Gündüzalp, Tahiri Mutlu, Bekir Berk, Said Özdemir, Doktor Sadullah Nutku gibi Nur kahramanı ağabeyler başta olmak üzere pek çok insan misafir olmuştur. Kendisiyle görüşmüşler, meşverette yüksek fikirlerinden istifade etmiş, duasını istemişlerdir. Onun fetanetine inanmış ve itimat etmişlerdir.



Ahmed Fuad Efendi'yi evinde ziyaret edip misafir olan ağabeyler:
Zübeyir Gündüzalp (1920-1971), Tahiri Mutlu (1900-1977), Dr. Sadullah
Nutku (1908-1972), Said Özdemir (1930 - ...) ve Av. Bekir Berk (1926-1992)

Çünkü günahattan uzak hayatı, içindeki aşk-ı İlahî ve muhabbet-i Resulullah'ın yüzüne aksetmiş olması bu itimadı semere vermiştir. Üstad Bediüzzaman'ın çizgisindeki ihtiyat ve tedbir tavsiyeleri, sebeplere riayet nasihatleri gelenlerce hüsn-ü kabul görmüştür. İslam'a hizmet eden bütün cemaatlere de tavsiyeleri hep bu istikamette olmuştur.

Kolektif şuura vurgu yapmıştır. Dine hizmette birlik ve beraberliğin önemini her fırsatta dile getirmiştir. Ümit dolu sohbetlerle gönülleri doyurmuş, yeise asla prim vermemiştir. İşte Ahmed Fuad Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'dan öğrendiği yüce siyaseti icmalen budur.

Ahmed Fuad Efendi'nin eğitim-öğretime bakış açısı ve muallimliği

Ahmed Fuad Efendi ilki 1917 yılında yetim mektebinde olmak üzere askerliği hariç 1946 yılına kadar muallimlik yapmıştır. Bu eğitim-öğretim hayatı gündüzleri çocuklara, geceleri de millet mekteplerinde yetişkinlere olmak üzere uzun yıllar devam etmiştir.

Bütün bölgede eğitim-öğretim alanında defalarca örnek gösterilmiş, muallimler kendisine gelip danışmış, verdiği eğitime nasıl muvaffak olduğunu öğrenmeye çalışmışlardır. Ahmed Fuad Efendi o yokluk yıllarında kendi eliyle yazıp okul dergileri hazırlamıştır. Bazen gecesini gündüzüne katmış, ders materyali oluşturmuştur.

Her öğrencisiyle birebir ilgilenmiş, onların derdini kendi derdi gibi görmüş, eğitimde şefkati esas almıştır. Çevre ve aile faktörünün önemini vurgulamış, çocuğun ilk eğitimini aldığı aileye büyük bir önem atfetmiş, bunun için evliliklerde uyumu, anne ve babanın davranışlarının çocuğa tesirlerini sohbetlerinde ısrarla anlatmıştır. Böylece onları da irşat etmiş, inancın eğitimdeki büyük yerine ısrarla vurgu yapmış,

inançsızlığın büyük bir boşluk meydana getireceğini ve toplumu ahlakî bir çöküntüye sürükleyeceğini ifade etmiştir.

Eğitimcilerin muhataplarını çok iyi tanımaları gerektiğini, sağlam karakterli fertlerin yetiştirilmesi için eğitimin bir süreç olarak ele alınmasını, dolayısıyla tedriciliğin esas olduğunu el yazması eserlerinde yazmıştır.

Talebenin hatalarının asla yüzüne vurulmaması gerektiğini, hoşgörünün önemini, müsamahanın bir eğitim prensibi olduğunu belirtmiştir. Çocuğun oyunlarında ölçülü olunması gerektiğini, tatlı dil ve güler yüzün tatbikini, sevgi ve korkuda denge hâlinin önemini vurgulamıştır.

Türkçe'nin çok güzel kullanılmasını, dilin önemini ve kelime hazinesinin mutlaka zengin olması gerektiğini söylemiştir. Yabancı dil bilmenin önemini her fırsatta ifade etmiştir. Kendi çocuklarına da bizzat Fransızca öğretmiştir. En önemlisi de eğitimcinin söylemleriyle eylemlerinin asla çelişmesi gerektiğini anlatmış, yazmış ve uygulamıştır.

Ahmed Fuad Efendi'ye göre öğretmenlik mesleklerin en kutsalıdır. Ülkemize ve insanlığa en hayırlı hizmetin ancak eğitim yoluyla yapılabileceğini belirtmiştir. Çocuklarını önemsemeyen, ihmal eden milletlerin tarih sahnesinden silineceğini, fertlerinin aldığı terbiyeyle toplumun terbiyesinin aynı minval üzere olacağını öğütlemiştir.

İyi bir eğitimin fertleri ümitsizlikten kurtaracağını, her engeli aşabilecek bir şahsiyet kazandıracağını söylemiştir. Muallimin öğrenciye hem karşılaşırken hem de ayrılırken selam vermesi gerektiğini, onların hâl ve hatırlarını sorması ve onlara büyüklere yapılan muamele gibi muamele edilmesini öğütlemiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin ibadet hayatı

Ahmed Fuad Efendi kendi el yazısıyla tuttuğu notlarda da görüleceği üzere her yıla ait tablolarla tüm ibadet hayatını

kayıt altına almıştır. Tüm yılların tablolarına kıldığı nafîle namazlarını, teheccütlerini, okuduğu hatm-i şerifleri, tuttuğu oruçları, zekâtlarını, öşürlerini, sadakalarını yazmıştır.

Namazlarının rükûsu, sücudu genelde uzun olmuştur. Kızı Lütfiye Hanım ve torunları, “Sübthane Rabbiye’l-a’la ve Sübthane Rabbiye’l-azim tesbihlerini en az yedi defa söylerdi. Tadil-i erkâna riayeti tamdı” diyerek anlatmaktadırlar.

Ezan okunur okunmaz namazlarını eda etmiştir. Her gece en az dört saatini namaz, dua ve Kur’an’la geçirmiştir. Vefat ettiği güne kadar da hayatını böyle yaşamıştır. Hatta vefatında secdeye gidecek mecali olmadığından torunu secdeye götürmüş de yine de bu ibadet çizgisini değiştirmemiştir.

Ahmed Fuad Hocaefendi dinin tüm farzlarını eksiksiz yerine getirmiştir. Münkeratten şiddetle içtinap etmiştir. Duaları kulluktaki derinliğinin göstergesidir. Şefkatli ruh hâli, onu duaya sevk etmiştir. Allah’a yalvarıp yakarmış, nefsi için istediklerinden çok fazlasını başkaları için istemiştir.

١٣٧٤	نماز	امروز	فتی	محر	زکات
شوال	١٥	٦	١	١٠	٠
ذی القعدة	٢٩	١	٢	٨	٨٠٤
ذی الحجة	٣٠	١١	٣	١٦	١٦٠
مهر ١٣٧٣	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
صفر الثانی	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
رجب الاول	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
رجب الثاني	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
شعبان الاول	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
شعبان الثاني	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
رمضان شریف	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
شعبان العظم	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
رمضان المبارك	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠
١٣٧٤	٣٠	١١	٢	١٦	١٦٠

Ahmed Fuad Efendi, kendi el yazısıyla tuttuğu bu notta görüldüğü gibi, hicri 1372 [miladi 1953] yılında 354 gün teheccüd kılmış. 122 gün oruç tutmuş. 28 hatim yapmış.

İşte ona göre hakiki ibadet budur. Zaten şahsî farzlar kişinin borcudur. İnsan borcunu ödemekle kâmil olmaz. Sadece Allah'a borcunu eda etmiş olur. Bu sebeple nafileler onun canıdır, damarında kanıdır. Geceler teheccüdle nurlanır. Onun teheccüdsüz geceleri parmakla sayılacak kadar azdır.

İbadet etme onun kimliği ve kişiliği olmuştur. Kendini kul olarak tanımlayan bu zat ibadetlerini aşk u şevk içinde eda etmiştir. Şevksiz ibadeti yoktur onun... Üstad Bediüzzaman'ın şevk mesleğine tabidir.

Kavlî dualarının yanında fiilî duayı ihmal etmemiştir. Ahmed Fuad Hoca'ya göre fiilen gayret ve çalışma neticenin hâsıl olması için şarttır. Ve bu da aslen ibadettir. Hikmetin muktezasıdır.

Ahmed Fuad Hoca vaazlarında helal ve harama aşırı titizlenmenin, ibadet hayatına tesirlerini uzun uzun anlatmıştır. Boğazından haram geçen ibadette takvayı bulamayacağını söylemiştir. Bu mülahazalarla ömrünün son dönemlerinde emekli aylığının tamamını fakir fukaraya dağıtmıştır. Gerekçe olarak da “Benim bu kadar millet ve vatan hizmetim olmamıştır. Öyleyse bu maaş bana helal değildir” demiştir. Böylece ruhî ve kalbî olan bu manaları bedensel ibadet hayatına tesirlerini yaşayarak göstermiştir.

Ruh, kalp ve kafa bütünlüğünün ibadete yansımaları hayatıyla, yaşayışıyla göstermiştir. İbadetin asla bir şekilsellik olmadığını ve vaazlarında çokça izah ettiği “*es-salâtü miracü'l-mü'minîn*” yani “Namaz müminin miracıdır” hadis-i şerifine namazlarda tam mazhar olabilmenin helal ve haramlara dikkatle mümkün olabileceğini hem yaşamış hem de öğretmiştir.

Ahmed Fuad Efendi'nin takvası ve dinî salabeti ve salahati

Ahmed Fuad Hocaefendi bir ibadet aşığı olmakla birlikte dinin özünün öncelikle iman ve ardından ahlak olduğunu söylemiştir. Akabinde ibadet ve muamelatı hayatına hayat yapmıştır. Yani “Ahlak imandan sonra insanın ilk kazanımı olmalıdır. Takvanın şartı budur. İbadette bir zirve kulluğu vardır. Ama dinin özü ahlakıdır” demiştir.

Bir vaazında vurguladığı gibi Kur'an, peygamberleri (aleyhimüsselam) vafederken onların güzel sıfatlarını sıralar. Efendimizi (a.s.m.) anlatırken ise *“Ve inneke lealâ hulukin azîm”* yani “Sen şüphesiz büyük bir ahlak üzerinesin” der. İşte Ahmed Fuad Efendi bu noktada da Kur'an'a tam iktida etmiştir. Ahlaklı olmak onun için en büyük fazilettir.

Ahmed Fuad Efendi verdiği hiçbir sözden asla dönmemiştir. Emin bir insandır. Kimse onun güvenilirliğini tartmamıştır. İlmine ve irfanına duyulan saygının verasında dinî salabet ve salahatine de saygı duyulmuştur. Takvası ve güzel ahlakı çevresine her zaman örnek olmuştur.

Hayatı boyunca sünnet-i seniye çizgisinde yaşamış ve yaşanmasına gayret etmiştir. Ahmed Fuad Efendi, Efendimizin (a.s.m.) “Müslümanlık ahlak güzelliğidir, ben güzel ahlakı tamamlamakla vazifeliyim” hadis-i şerifi mucibince hareket etmiş, ahlakten tam bir mümin olmuştur.

Yine Ahmed Fuad Efendi'nin yüce ve yüksek takvası kul hakkına aşırı riayetinden kaynaklanmıştır. O hakka ve adalete çok dikkat etmiştir. Kimsenin kalbini kırmamıştır. Kimseye nefesine hizmet ettirmemiştir. Oysa Anadolu kültüründe hanım, beyinin işlerini severek yapar.

Misalen köy şartlarında soğuk kış günlerinde sıcak abdest suyunu döküverir. Ahmed Fuad Efendi eşine bunu dahi yap-

tırmamıştır. Kendi abdestini kendi almıştır. Hatta pek çok işte eşine yardım etmiştir.

Bu adaleti ve Hakk’a hürmeti onu takvada zirve yapmıştır. Ahmed Fuad Efendi hiçbir zaman cismanî ve nefsî arzularına kıymet vermemiştir. Onları terbiye etmiş, mutmain bir nefse sahip olmuştur. Dinî hayatında bu hakperestliğiyle birlikte hep hakkın ve haklının yanında yer almıştır.

Gücün hakkını hiç önemsemezken hakkın gücüne inanmıştır. Zulme asla taviz vermemiştir. Hakkı söylemede çekingence göstermemiştir. Kişilere durum, hâl, zenginlik, mevki ve makamlarına göre muamele etmekten imtina edip herkesi iman ve Kur’an hakikatlerinden nasiplendirmek için gayret ederek adalet ve eşitliğe riayet etmiştir.

Tüm muhataplarına aynı samimiyetle mukabelede bulunmuştur. Kimseyi dışlamamıştır. Üstünlüğün takvayla olacağına, yoksa kimsenin kimseye tahakküm hakkı olmadığına vurgu yapmıştır. Üstünlük iddiasının şeytanî bir vasf olduğunu hutbelerinde yazmış ve dillendirmiştir.

Ahmed Fuad Efendi’nin salabeti ve dinî salahati havf ve reca dengesini daima muhafaza etmesinden kaynaklanmıştır. Çok mütevazıdır. Nefsine zerre kadar itimat etmemiştir. Aksi bir hâlin Allah’ın lütfunun kesilmesine sebep olacağını söylemiştir. Mutlak manada bir emniyet içinde olduğunu düşünen insanın küfre düştüğünü anlatmış ve bundan şiddetle içtinap etmiştir.

Onun amelleri sadece ve sadece Allah içindir. Ona Allah yeter. O’nun rızası yanında asla başka bir rızaya talip olmamıştır. Efendimizin (a.s.m.) “Her namazınızı veda namazı gibi kılınız” beyanlarına her namazında çok dikkat etmiştir. Böylece insan için en güzel yapılacak işin namaz olduğunu ifade etmiştir.

[illegible]

Ahmed Fuad Efendi'nin öşür hesabı için tarlalarındaki mahsulatını hassasiyetle yazdığı çetele ve zekât hesabı için aldığı maaşları yazdığı notlar

Oruç ibadetini, zekât ibadetini öyle titizlikle yerine getirmiştir ki çeteleler tutmuş, gün gün yazmış, tek tek hesap etmiştir. Zekâtsız, öşürsüz malı olmamıştır onun... İşte Ahmed Fuad Efendi'yi bu kadar takvalı, âli bir insan eden de bu hasasiyetleridir.

Ahmed Fuad Efendi'nin hamiyeti ve gayreti

Ahmed Fuad Efendi tam bir hamiyet ehlidir. Tüm ömründe gayreti de örnek alınacak niteliktedir. O himmet ve çalışkanlığıyla hep cevelandaadır. O hiçbir zaman tembel olmamıştır. Hayatında boşluk ve gayesizlik yoktur.

Üç devre yakından tanıklık eden bu zat 31 Mart günleri-
nin canlı şahididir. Koca Sultan II. Abdülhamid'i defalarca
görmüş, sarayında bulunmuştur. Onunla cuma günleri se-
lamlıkta müşerref olmuştur. Sonra koca bir devletin çöküşü-
nü acı acı yudumlamış, Anadolu'daki kahramanlığı yürekten
alkışlamış, Kuva-yı Milliye'ye ve onun ruhuna tüm benliğiyle
sahip çıkmıştır.

Yeni Türk devletinde eğitim alanında çok aktif hizmetler etmiştir. Akabinde devrin ve şartların değişim ve dönüşümlerini yakından izlemiş, milletine hizmetin önemini ruhunda derinlemesine yaşamıştır. Bir Akif gibi coşan hissiyatını yine onun dizeleriyle şöyle terennüm etmiştir:

*Tagallüpler, esaretler, tahakkümler, mezelletler;
Riyalar, türlü iğrenç iptilalar, türlü illetler...
Örümcek bağlamış tütmez ocaklar, yanmış ormanlar;
Ekinsiz tarlalar, ot basmış evler, küflü harmanlar...
İpissiz aşçıyanlar, kimsesiz köyler, çökük damlar;
Geçerken ağladım geçtim; dururken ağladım durdum;
Duyan yok, ses veren yok, bin perişan yurda başvurdum.*

Bu hislerle hayatının her anını dolu dolu yaşamış ve ömrü İslam'a hizmetle geçirmiştir. Himmetini âli tutmuş, hizmet adına maddî ve manevî her fedakârlığa hazır olduğunu ifade etmiştir. Ve bunu fiilleriyle de tasdik etmiştir. Özellikle Risale-i Nur ve Üstad Bediüzzaman'la müşerref olunca hayatının seyri bütünüyle değişmiştir. Geri kalan ömrü hasbîlikle geçmiştir.

Tam bir fedayi-i İslam, hadim-i Kur'an olmuştur. Mert ve asildir. Üstad'ına âşıktır. Hafız Ali ve Hasan Feyzi gibi Üstad'ına bedel feda-yı canı yürekten arzu ettiğini Üstad Bediüzzaman'a yazmıştır. Üstad Hazretleri de onun kendine nispeten genç olduğundan hizmetine devam etmesi gerektiğini vurgulayarak hediye ettiği canını yine ona hediye vermiştir. İşte böylece Allah'a satılan bir hayat yine Allah yoluna vakfedilmiştir.

Tam bir vakıf olarak himmetini yüksek, gayretini yüksek, hamiyetini de âli tutmuştur. Bir ömür, hiç inhirafsız sırat-ı müstakimde böylece yaşanmış ve böylece nihayetlenmiştir.



Sekizinci Bölüm

KİTAPTA GEÇEN TARİHLERİN KISA BİR KRONOLOJİSİ

- 1895 • Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendilerin dünyaya gelmesi
- 1897 • Ahmed Fuad Efendi'nin İstanbul'da dünyaya gelmesi
- 1901 • Ağabeyiyle Sultanahmet Camii'ne sabah namazına gitmeye başlaması
- 1906 • Hafız-ı Kur'an olması
- 1908 • Yıldız Sarayı'nda hafız cemiyetlerine katılması
- 1908- • Ahmed Fuad Efendi'nin tahsil hayatı:
- 1916 Sırasıyla Rüstem Paşa Mekteb-i İbtidaisi'ni bitirmesi
Büyük Reşit Paşa Rüştüyesi'ni bitirmesi
İstanbul'da İdadi tahsilini tamamlaması
- 1917 • (2 Kasım) Zile'ye gitmek üzere İstanbul Haydarpaşa'dan Ankara'ya hareket etmesi
• (10 Kasım) Ankara-Alaca-Sungurlu yoluyla Zile'ye muvasalatı
• (9 Aralık) Zile Öksüz Yurdu Yatılı Mektebi'nde ilk muallimlik hayatına başlaması
• Amcası Mehmed Efendi'nin kızı Nuriye Hanım'la izdivacı
- 1918 • (1 Ocak) Batum Menzil Karargâhı'nda askerlik vazifesine başlaması

- 1919 • (9 Şubat) Batum Menzil Karargâhı'ndaki askerî vazifesinden terhis edilmesi
- (14 Şubat) Batum'dan hareket etmesi
- (1 Mart) Batum dönüşü Zonguldak limanına varışı
- (1 Nisan) Üsküdar'da ikamete başlaması
- Rahatsızlıklarının artması
- 1920 • (17 Temmuz) İstanbul'dan memleketi Eflani'ye ilk hareketi
- (Ağustos) Örencik köyünde imam hatiplik yapması
- 1921 • (16 Ocak) Eflani-Abakolu köyünde muallimlik vazifesine başlaması
- 1941 • Risale-i Nur'u tanınması
- 1943 • (3 Eylül) Berberoğlu Hüseyin Efendi'yle Kastamonu'da Üstad Bediüzzaman'ın ilk ziyareti ve Eflani'de küllî hizmetlere manen tayin oluşu
- (20 Eylül) Üstad Bediüzzaman'ın Denizli Hapsi'ne sevki ve Kastamonu'dan ayrılması
- Ahmed Fuad Efendi'nin amcası Mehmed Efendi'nin vefatı
- 1944 • (6 Mart) Ahmed Fuad Efendi'nin hastalıklarının şiddetlenmesi ve kendisine Zonguldak Hastanesi'nden bir sene rapor verilmesi
- (17 Mart) Hafız Ali Efendi'nin Üstad'ına bedel şehit olması
- 1946 • Mustafa Sungur Ağabey'in Ahmed Fuad Efendi vasıtasıyla Risale-i Nurlarla tanışması
- İlk teksir makinesinin alınması
- Ahmed Fuad Efendi'nin muallimlikten tekaüde ayrılması ve emekli ikramiyesini teksir hizmetlerine vakfetmesi
- (13 Kasım) Denizli Kahramanı Hasan Feyzi Efendi'nin şehit olması
- 1947 • (Eylül) Mustafa Sungur'un Üstad Bediüzzaman'ı ilk ziyareti
- 1947-1948 • Ahmed Fuad Efendi'nin, Üstad Bediüzzaman'la mektuplaşması

- 1953 • (12 Ocak) Ahmed Fuad Efendi'nin annesi Vasfiye Hanım'ın vefatı
- (10 Haziran-27 Ramazan 1372) Ahmed Fuad Efendi'nin Fatih Çarşamba'daki evde Üstad Bediüzzaman'ı ikinci ve son ziyareti ve Üstad Bediüzzaman'ın kendisine Hasan Feyzi ve Hafız Ali'ye halef olduğunu ifade buyurması
- Ahmed Fuad Efendi'nin Süleyman Hilmi Tunahan Efendi'yi dinlemesi ve elini öpmesi
- (20 Haziran) Eflani'ye geri dönüşü
- 1954 • (20 Kasım) en büyük torunu Nurettin Cemal Güven'in doğumu
- 1959 • (16 Eylül) Hacı Süleyman Efendi'nin vefatı
- 1960 • (23 Mart) Üstad Bediüzzaman'ın vefatı
- (1960-1965) Üstad Bediüzzaman'ın mübarek talebelerinin başta Tahiri Mutlu, Zübeyir Gündüzalp, Bekir Berk olmak üzere Ahmed Fuad Efendi'yi ziyaretleri ve evinde misafireten kalmaları
- 1965 • (1 Mart) Eflani Nur talebelerinden Hatip İbrahim Efendi'nin vefatı
- 1970 • Ahmed Fuad Efendi'nin vekâleten hacı olması
- 1973 • Ahmed Fuad Efendi'nin ilk yağmur duası kerameti
- 1978 • Mustafa Sungur Ağabey vasıtasıyla Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Ahmed Fuad Efendi'yle telefonla görüşmesi
- 1983 • (13 Temmuz) Ahmed Fuad Efendi'nin vefatı
- 1996 • Ahmed Fuad Efendi'nin hanımı Nuriye Hanım'ın vefatı



Dokuzuncu Bölüm

**TANIYANLAR AHMED FUAD
EFENDİ'Yİ ANLATIYOR**

LÜTFİYE ULUAD

(Kızı)

Sözlerime bu kitabı yazan evladıma teşekkürle başlayacağım. Allah ondan razı olsun. Hakikaten ciddi bir gayretle babama ait binlerce notu okudu, inceledi. Ben de babamla ilgili hatıratımın bir kısmını onun talep etmesi münasebetiyle şöylece yazıyorum:

Daha karanlık

6 yaşındayken babam sabah namazı vakti:

– Ben kalkıyorum, der ve kalkardı.

Kendisi sabah ezanını okur ve sabah namazına beni de çağırırdı. Ben:

– Daha karanlık, derdim.

Allah razı olsun babamdan. Bize bir namazı bıraktırdığını bilmem. Çocukluğumuz dizinin dibinde geçti.

Haramlardan uzak yaşattı bizi. Allah'ın emirlerine uymayı öğretti. Yaşayarak ve bize örnek olarak öğretti. Biz babamdan hep müspet şeyler gördük. Bazı şeyleri söylemesine gerek kalmazdı.

Hiç malayani sözü yoktu. Hep ayet ve hadislerden anlatırdı. Sahabelerin hayatlarından, tabiinden, tebe-i tabiinden, büyük zatların hayatından anlatırdı. Bunlarla bize yön vermeye çalışırdı. Kendisine ait hususi meselelerinden pek konuşmazdı.

Okulda

Beşinci sınıfa kadar babamda okudum. Beşinci sınıfa giderken okula iki öğretmen daha geldi. Benim yanımda sıkırlılar diye odadan çıkardı. Hiç unutmam imtihan zamanı:

– Güneş ne renk, diye sormuştu.

Öğretmenliği

Babam uzun yıllar Eflani’de muallimlik yaptı. Şu an yaşayan pek çok önemli insanın öğretmenidir. Hepimizi eski yazıdan yeni yazıya o geçirdi. Onun okuttuğu öğrencilerin imlası fevkalade idi. Öğretmenler babama gelip:

– Hocaefendi sen bu talebeleri nasıl yetiştirdin? Sizin talebelerin bilgisi bizden daha fazla... Biz öğretemiyoruz, derlerdi.

Babam da tebessüm ederdi. Babam gece yarılarına kadar dergiler hazırlardı. Çünkü o zaman kitaplar, dergiler yoktu. 120 talebesi vardı. Sabahtan 1, 2 ve 3. sınıfları, öğleden sonra da 4 ve 5’leri okuturdu.

O zamanlar okullarda “Allah” demek yasaktı. Kapının anahtar deliğinden görünmesin diye kapının koluna havlu asıp öyle namaz kılardı.

O yıllar jandarma geldiğinde Kur’an’ın minder altlarına konulduğu zamanlardı. Risale-i Nur yazıyoruz diye evimiz basılırdı. Kitaplar asla ortada olmazdı. Bazen de onları buğdayların içine koyup saklardık.

Süleyman Efendi’nin hanımıyla

Ben o zamanlar köyümüzden İstanbul’a yeni gelmiştim. Cahillik de vardı. Süleyman Efendi’nin hanımı bize çok gelirdi. Kendisine:

– Bizim Nur talebelerine Süleyman Efendi’nin bakışı nasıldır, diye sormuştum.

Süleyman Efendi’nin eşi Hafize Sultan Hanımeftendi:

– Bizimkinin Bediüzzaman Hazretleri'ne çok hürmet ve saygısı vardır. Seninki de kutuptur, benimki de kutuptur, demişti.

Ondan bu cümleleri duymuştum. Zaten Süleyman Efendi vefat edince Bediüzzaman Hazretleri'nin:

– Bir yıldız daha kaydı, dediğini Sungur Ağabey anlatmış.

Babamın son günlerindeki bir kerameti

Babamın ömrünün son iki ayında ben köyde kaldım. Kızlarım İstanbul'da tıpta okuyordu. Bulaşıkları yıkayacak vakitleri yoktu. Ramazan'dı. Hasta babama mı bakacaktım, yoksa kızlarımın yanına mı gidecektim? Ortada kalmıştım. Çünkü tıpta son seneleriydi. “İmtihan zamanı oruca kalkamazlar” diye korkuyordum.

Babama:

– Babacığım Ramazan'ın başında gideyim, bayramda gelirim, dedim.

Bana:

– Gitme Lütfiye! Beni bir daha göremezsın, dedi.



Ahmed Fuad Efendi'nin kızı Lütfiye Uluad

Çok rica ettim:

– Annen yaşlı, orucunu tutamaz, dedi.

Komşumuza annemi uyandırması için zil taktırdım. Yine de:

– Annen oruca kalkamaz diyerek, kalmamı istedi.

Annem bahaneymiş. Son zamanları olduğu için kal di-yormuş. Bir anne olarak çocuklarımla anne ve babamın ara-sında kalmanın zorluğunu yaşıyordum.

Babam evdeki odamızın kapısını tamir ediyordu. Bundan cesaret alarak İstanbul’a gittim. Ramazan’ın 15’inde yine Ef-lani’ye geldim. Bir hafta kaldım. İstanbul’a geri döndüm. As-lında işin esası babamın bana:

– Gitme! Bir daha geri döndüğünde beni göremeyeceksin, cümlesidir.

Hakikaten babam Ramazan Bayramı’nda vefat etti. Bu onun kerametlerinden sadece birisidir. Cenazeye Sungur Ağabeylerle yetiştik.

MUSTAFA GÜVEN

(Oğlu)

Ömrünü hüsn-ü hatimeyle tamamladı

Ben babamı anlatmakta kendimi çok aciz görüyorum. O Üstad Bediüzzaman'ın duasını ve himmetini almış çok büyük bir velidir. Yalnız babamın son anlarını şöyle anlatacağım:

Babam yıllar önce bana büyük istiğfar duasını öğretmişti ve vefat ederken başında okumamı tembih etmişti.

Yatağının başucuna geldim. Gözleri kapalıydı. Dudakları duayla kıpırdıyor, eliyle tesbih çekiyordu. Bir ara gözlerini açtı:

– Namaz, dedi.

Doğrulttuk, abdest aldırarak. Oturarak ikindi namazını kılmaya başladı. Ancak canı, takati kesikti. Rükûyu, secdeyi bizim yardımımızla yapıyordu. Bin bir zahmetle namazını tamamladı. Yatağına yatırdık. Bir müddet sonra yine:

– Namaz, dedi.

– İkindiye daha yeni kıldın babacığım, dedik.

– Akşam namazı, dedi.

– Akşama daha vakit var, deyince okumaya başladı.

Ben de yüksek sesle büyük istiğfar duasını okumaya başladım. Benimle beraber üç defa okudu ve ruhunu teslim etti.

İşte hayatı çok nezih geçen bu Allah dostu, ömrünü böyle hüsn-ü hatimeyle tamamlıyordu. Ahirete bir aziz kul olarak gidiyordu.

NURETTİN CEMAL GÜVEN

(Torunu)

“Babam Fuad Efendi”

Ben, 20 Kasım 1954’te dünyaya gelmişim. Bebekliğim ve çocukluğum hep Ahmed Fuad Efendi’nin yanında geçti. Onun yanında büyüdüm. Ona hep baba dedim. Babaannem Nuriye Hanım’a da anne dedim. O yüzden anlatacaklarımı anlatırken de “dede” değil “baba” diyeceğim.

Rahmetli babam Ahmed Fuad Efendi’yle ilk hatıralarım bebeklik yıllarımda başlar. Beşiğimi “Benim oğlum hafız olur, inşaallah. Benim oğlum âlim olur, inşaallah” diyerek sallarmış. Söylediği ninniler hep bu minval üzereydi.

O, bir okul gibiydi. Kendisi yaşar, uygular, gösterir ve öğretirdi. Sıra dışı bir insandı. Yaşantısı diğer insanların yaşantılarına benzemezdi.

Babam benim beşiğimi sallarken dediği gibi hafız olmamı, âlim olmamı isterdi. Bu sebeple beni memleketimizin değişik yerlerindeki Kur’anî ve imanî ilimlerin okutulduğu yerlere, okullara gönderdi ve çok dualar etti.

Ahmed Fuad Efendi’nin bir günü

Babam sabah namazına kadar ibadet ve taatle meşgul olurdu. Sabah namazına bizi kaldırır, namazdan sonra güneşin biraz yükselmesini bekler, sonra tekrar yatar, saat 09.30 gibi kalkar, abdest alırdı. Kahvaltı yapar, sonra güne başlardı.

Kur'an, Delailü'l-Hayrat, Cevşen'l-Kebir vs. okurdu. Akşam yemeğini akşama iki saat kala yerdı. Koruyucu hekimlik denilen bütün bilimsel kurallara uyar ve bize de öyle yaşamamızı tavsiye ederdi.

Sünnet-i seniyeeye uygun yaşar ve yaşatmaya çalışırdı. Elbiselerini kendisi yamalar öyle giyerdi. Kimseden yardım kabul etmezdi. Hediye almazdı. Getirilen hediyeleri ihtiyaç sahiplerine dağıtırdı.

Sürekli misafirimiz gelirdi

Evimiz sürekli misafirlerle dolup taşardı. Eflani ve köylerinden gelenler olduğu gibi Eflani dışından, Türkiye'nin değişik yerlerinden insanların gelip babamı ziyaret ettikleri çok olurdu. Özellikle bayramlarda çok büyük kalabalıklar olurdu.

Sungur Ağabey yanında başka insanlar da olduğu hâlde babamı ziyaret ederdi. Babam da onu çok severdi. Bu ziyaretçiler arasında başta Üstad'ın birinci talebelerinden Tahiri Mutlu, Zübeyir Gündüzalp, Bayram Yüksel, Said Özdemir, Sadullah Nutku, Bekir Berk gibi ağabeyler olmak üzere birçok mübarek zatları tanıma ve ellerini öpme fırsatını buldum. Onun için Rabb'ime sonsuz hamd ve sena ederim.

Eflani'nin Nur kahramanları

Eflani'de, Ahmed Fuad Efendi'yi anlatırken kendilerinden mutlaka bahsedilmesi gereken mübarek, samimi ve fedakâr insanlar vardır. Bunların başında da Mustafa Sungur Ağabey gelir. Cenab-ı Hak, Sungur Ağabey'den ve hizmeti geçmiş herkesten ebediyen razı olsun, âmin!

Yine Eflani'de "İsminden söz etmek gerekir" diye düşündüğüm insanlar arasında başta Hatip İbrahim Yakut, Hacı Şaban Hacıhasanoğlu, Kamil Hocaefendi, Reşad Güngör, Hacı Şevket Güngör, Hüsnü Güngör Efendiler başta olmak üzere iman ve Kur'an hizmetine en zor ve en karanlık günlerde sahip çıkmış, omuz vermiş, hayatlarının en önemli yıl-

larını bu işe vakfetmiş, hasretmiş, fedakâr ve mübarek insanları anmak hatıralarını yâd etmek lazımdır.

Bu mübarek zatlar gibi Eflani’de çok insan var ki bunlardan birisi de Rıza Usta ve oğlu Süleyman Aslan Ağabey’dir. Burada zikredilen ve edilemeyen bu fedakâr insanlar Ahmed Fuad Efendi’yle birlikte anılmalı, yaptıkları hizmetler müstakil bir eserde yazılmalı ve dualarda unutulmamalıdır. Bu insanların sayesinde Eflani, Üstad Bediüzzaman’ın duaları arasına girmiş ve Isparta, Barla, Sav gibi mübarek beldeler arasında anılmıştır. Üstad Bediüzzaman’ın “Eflani benim için yazıyor” iltifatına mazhar olmuştur.



Rıza Aslan ve oğlu Süleyman Aslan

Mehmed Feyzi Efendi’ye hürmet ve alakası

Senelerce Karabük’ten Kastamonu’ya gidip geldim. Babam bana Kastamonu’dan her dönüşümde:

- Mehmed Feyzi Efendi’ye gittin mi, diye sorardı.
- Gitmedim, deyince de üzülür ama belli etmemeye çalışırdı.

Bayramlarda kendisini ziyarete gelen Nur talebelerine:

- Kastamonu’ya gittiniz mi, diye sorardı.

– Gitmedik, diyenlere, burada ne işiniz var? İlk önce Kastamonu'ya gidilmesi lazım, diyerek nazarları Mehmed Feyzi Efendi'ye çevirirdi.

Mehmed Feyzi Efendi Hazretleri'ne büyük bir saygısı ve hayranlığı vardı.

– Günümüzde yaşayan en büyük velilerden birisidir. Önde gelenidir. Bastığı yeri öperim, derdi.

Latif ve ibretamiz bir hatıra

İstanbul'da kaldığım yıllarda (1970-72), çalıştığım firmadan bir ekiple İstanbul Valilik Konağı'na gitmiştik. O güne kadar böyle büyük bir konak görmemiştim. Valinin oturduğu bu bina bende büyük hayranlık uyandırmıştı.

Geniş ve müzeyyen salonları, çok güzel tefriş edilmiş odaları, bahçesi vs. beni etkilemişti. Bunu babama aynı hissiyatla anlattım. Hayranlığımı ifade ettim.



Ahmed Fuad Efendi'nin torunu Cemal Güven, Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret edip duasını alan Mehmed Erol'un oğlu ve aynı zamanda Sungur Ağabey'in kız kardeşi Ferdane Hanım'ın eşi İsmail Erol ve Mustafa Sungur Ağabey

Babam buna çok üzüldü. Bendeki bu dünyaya aşırı bağlılık ve ilgi onu üzmüştü. Bana:

– O evden çıkıp kabre girilmez, dedi.

Bunu o zaman anlayabilmiş değildim. Babam sözlerine şöyle devam etti:

– Kocaman bir dünyadan, geniş odalardan, yumuşak yataklardan, 30 cm. enindeki kabre, üstelik de çıplak olarak girilmez, demişti.

Babamın bu sözlerinin derin manalarını hâlâ da anlayabilmiş değilim. Anlayanlar anlamış.

Bir meseleyi doğru anlatabilmek doğru anlayabilmenin ilk şartıdır. Bu insanları doğru anlayabilmek, eksiksiz anlatabilmek çok zor, bana göre buna gerek de yok. Anlamamız gereken bu insanlar bu hâlâ nasıl gelmiş, ne okumuş, nasıl okumuş, kimden okumuş; esas bilmemiz, düşünmemiz gereken bu bana göre...

Bu insanlar özel yaratılmış

Bu insanlar ısmarlama yaratılmışlar. Onun talebelerinden birinin edibane ifadesiyle:

*Ey burc-u suad, bilse ki dünya seni kimsin
Asara taşır bin senedir beklediğimsin.*

Son asrın serdar-ı ekberi, serdar-ı ekremi, beklenen Kur'an ve iman dellalı olan Bediüzzaman (r.a.) için, onun zamanında ve onun için hususi gönderilmiş özel insanlar bunlar...

Günümüzde yaşayan büyük bir âlim, önemli bir hizmet insanı olan Fethullah Gülen Hocaefendi'den dinlediğim bir hususu sizinle paylaşacağım. Hocaefendi bir sohbetinde Bediüzzaman ve talebeleri için şöyle buyurmuştu:

– Bu zat, Efendimizin (a.s.m.) bu asırdaki vekilidir. Onun talebeleri de o büyük zat için hususi yaratılmış ve ısmarlama

gönderilmiş insanlardır. Nasıl ki Hazreti Ebubekir Sıddık, nasıl ki Hazreti Ömer, Hazreti Osman, Hazreti Ali, Hazreti Hamza (radiyallahü anhüm ecmain) Efendimiz (a.s.m.) için hususi yaratılmış ve O'nun için, o zamanda gönderilmiştir. Ve dereceleri kapalıdır. Hiçbir veli sahabenin derecesine erişemez.

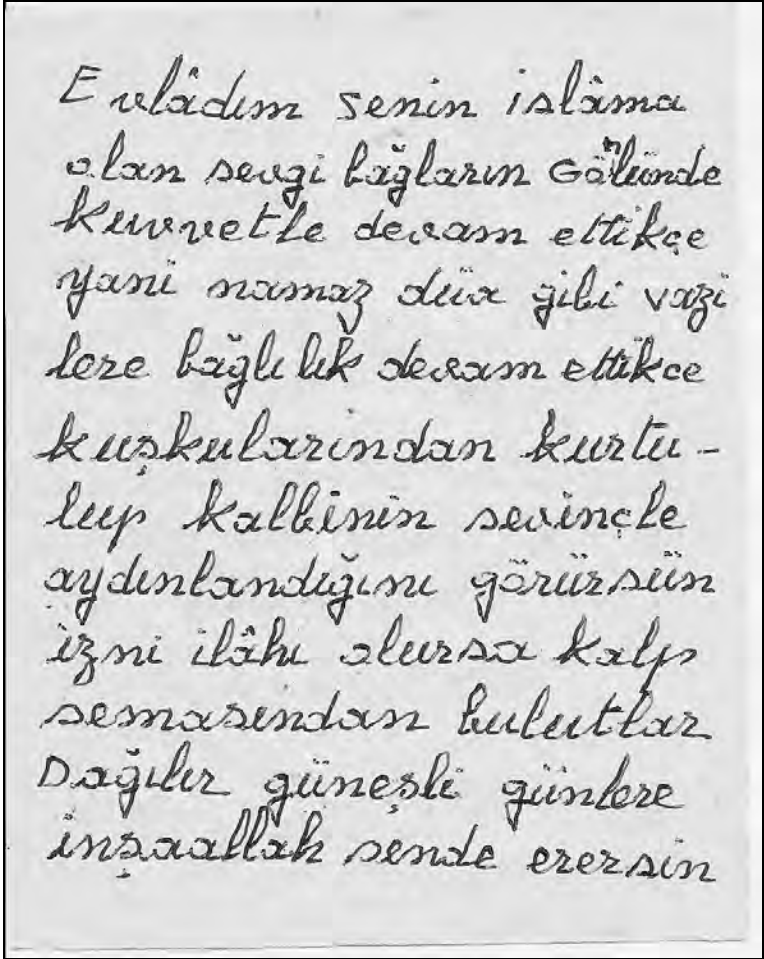
Aynen öyle de Bediüzzaman'ın talebeleri de onun için, o zamanda gönderilmiştir. Bu sebeple dereceleri kapalıdır. Yalpacağınız hiçbir hizmet onların yaptığıyla ölçülmez, mukayese edilmez, edilemez. Onlardan birisini görürseniz sakın su-i edepte bulunmayın. Edeple oturun, soru sorarlarsa edeple, hürmetle cevap verin, diye ilaahir nasihat etti.

Bir hadis-i şerifte “Salih kimseleri anmak günahlara kefarettir” buyurulmuştur. Üstad Bediüzzaman'ın talebelerini anmak, anlatmaya çalışmak da manen onlarla irtibat kurmak, haklarında hüsn-ü zanda bulunmak, onların yaptıklarını, çektikleri çileleri, söylediklerini, Üstad Bediüzzaman'a bağlılıklarını anmak ve anlatmak da bizim için kefarettir. Onlara karşı hüsn-ü zanda bulunmak da, ruhlarına Fatihalar göndermek de feyiz almamıza vesile olur, inşaallah.

Bu zatlar hakkında su-i zanda bulunmak bile Allah korusun kişinin ind-i İlahi'deki derecesinin sükûtuna ve hidayetinin kapanmasına sebebiyet verebilir.

Kitabı yazan değerli kardeşimin, benden yaptığı nakilleri bildiğim için bu kadarla iktifa edeceğim. “*El-ârifü tekfihi'l-işâretü*”, yani “Arife işaret yeter...”

Cenab-ı Hak bizi, bu zatları anlamaya, onlar gibi yaşamaya muvaffak etsin. Bu mukaddes iman ve Kur'an hizmetinde istihdam olunmayı nasip eylesin, âmin!



Ahmed Fuad Efendi'nin kendi el yazısıyla torunu
Nureddin Cemal Güven'e yazdığı vasiyeti

Evladım, senin İslam'a olan sevgi bağların gönlünde kuvvetle devam ettikçe yani namaz, dua gibi vazifelere bağlılık devam ettikçe, kuşkularından kurtulup kalbinin sevinçle aydınlandığını görürsün. İzn-i İlahi olursa kalp semasından bulutlar dağılır güneşli günlere inşaallah sen de erersin.

MEHMED GÜVEN

(Torunu)

İlimle, irfanla ve Allah’a itaatle geçen bir ömür

Çocukluğumda dedemi nuranî çehresi, başında sarığı, üzerinde cübbesi, kar beyaz sakalıyla tanıdım. Biz haftada 2-3 defa dedemizi ve babaannemizi ziyaret ederdik. Onların hâl ve hatırlarını sorardık, bir ihtiyaçları olup olmadığını öğrenir, gücümüz nispetinde hizmetlerini ifâya çalışırdık.

Dedem veya babaannem yaptığımız her iş karşılığında bizi mükâfatlandırır, şekerler, meyveler verirlerdi. O zamanlar, onların verdikleri şekerler sanki bir başka tatlıydı...

Dedemle bazen dakikalarca hasbihal ederdik. Onun belki de en önemli özelliği -kim olursa olsun- karşısındakini sabırla dinlemesi, ona değer vermesi, saçma sapan sözler karşısında bile yüzünü çevirmemesi, yanlış en uygun lisanla tasbih etmesiydi. “İnsanların akılları miktarınca konuşun” hadisi sanki onda müşahhas hâle gelmişti.

Dedemin çok ziyaretçisi olurdu. Hele bayramlarda, önemli gün ve gecelerde o mütevazı hane dolar boşalırdı. Dedem gelen herkesle tek tek ilgilenir, hâl ve hatırlarını sorar, kendisine yöneltilen teveccühlere nezaketle karşı iltifatlarda bulunurdu.

Çoğu zaman misafirler tarafından sorular sorulur, dedem tatlı ve hoş edasıyla ayrıntılı, mukni cevaplar verirdi. Sohbetlerine âyet ve hadislerin orijinal Arapça metinlerini de oku-

arak ayrı bir zenginlik katardı. Derin ilmi, fevkalade hitabetiyle dinleyenleri tesir altında bırakırdı. Gelen bütün misafirler son derece memnun ayrılırlardı.

Ömrünü İslam'ı öğrenmeye ve öğretmeye adanmıştı. Aynı zamanda mütekaidd muallim olması, keşif ve ilhamlara açık bulunması sohbetlerinin sıcak ve samimi bir ortamda geçmesine vesile oluyordu. Zannediyorum en büyük tesiri de zahidane ve dervişane hayatıyla yapıyordu. Az yeme, az uyuma, az konuşma onun en mümeyyiz vasıfları arasındaydı.

Hafızlığı çok kuvvetli olmasına rağmen Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okurdu. Mushaf'ı elinden hiç düşürmezdi denilse sezadır. Kur'an'ın nuru mübarek simasına aksetmişti. Yüzüne bakılmaya doyulamazdı. Bize ve sevenlerine çok Kur'an okumayı tavsiye ederdi.

Nezih bir hayatı vardı

Dedem vakar, ciddiyet ve edep timsaliydi. Onun kabalaştığına, çirkin bir söz sarf ettiğine asla şahit olmadım. Yakın çevresiyle, dostlarıyla olan ilişkisi sevgi saygı çerçevesinde cereyan ederdi. Hayâ ve iffet abidesiydi.

Onun tertemiz, nezih bir hayatı vardı. Vücudunun, elbise-lerinin temizliğine itina gösterirdi. Evin düzen ve tertibine de riayet eder, kullandığı eşyaları tekrar yerine koyar; ortalığın dağınık olmasına müsaade etmezdi. Evin birçok işini dedem ve babaannem birlikte yaparlardı. Zaman zaman bizler de yardımcı olurduk.

Dedemin hayatı ve ahlakı incelendiğinde "Sadece kendisi olma" gayretinin onun en mümeyyiz vasfı olduğu görülür. O taklitçilikten, ona buna özenmeden, mal ve makam sevdasından uzak bir hayat yaşadı. Bize devamlı olarak:

– Oğlum, Ahmed Fuad Hoca'nın torunu diye tanıtmayın kendinizi. Siz “siz” olun, benim gölgem altında yaşamayın, derdi.

Bir başkasına özenmek, ödünç kimliklerle ortaya çıkmak, olduğundan fazla görünmek ve söylediğiyle yaptığı arasında bir uyumsuzlukla ters düşmek onun hiçbir şekilde katlanamayacağı bir husustu. Her zaman ilkeli, tutarlı, prensip sahibi idi.

Çok vefalıydı

Dedem için verilmiş bir sözün, kurulmuş bir dostluğun ehemmiyeti büyüktü. Çok vefalıydı. Kendisini ziyarete gelenlere, eğer tanıyorlarsa dostlarının durumlarını sorar, araştırır, selam ve muhabbetlerini iletmelerini söylerdi.

Hafızası gayet kuvvetliydi. Tanıdıklarının isimlerini unutmaz, tek tek sayar, iyiliklerini bir bir sıralardı. Dedikodu, yalan, iftira, tezvir, tahkir vs. onun meclisinde bulunmazdı.

Siyasetten uzak dururdu

Dedem hayatının her döneminde politikadan, politik düşünce ve kaygılardan uzak durmayı başarmış bir insandır. Seçim dönemleri yaklaştığında farklı siyasî görüşlere sahip kişilerce ziyaret edilir, fikirlerine müracaat edilirdi. Ancak o, oyunun rengini belli etmez, siyasî tartışmalara girmez, her kesime eşit mesafede olduğunu ifade ederdi. Onun partiyle politikayla ilgilenecek zamanı yoktu.

Kendisini devamlı ilmî mütalaaya, irşat ve tebliğ vazifesini ifaya vermişti. O kadar ki, bazen saatlerce iki dizinin üstünde oturur, kitaplar okur, özel defterlerine notlar çıkarırdı. Tükenmez bir enerjiyle biteviye böyle devam ederdi.

Misafirlerine ikram etmeyi severdi. Hele bayramlarda sofaların biri kalkarken öbürü kurulurdu. Ev bereketle dolup taşardı. İkram edilecek hiçbir şey yoksa babaannem çarça-

buk gözleme yapar veya tatlı yapar, ikram ederdi. Dedemin memnuniyeti yüzünden okunurdu.

Her kesimden ziyaretçisi olurdu

Dedemi hemen her yerden, her kesimden insan ziyaret ederdi. Bir gün nereden geldiklerini hatırlayamadığım bir grup misafir gelmişti. Yol boyunca yağmurdan, çamurdan dolayı ıslanmışlardı. Bir ikisinin de ayakkabıları parçalanmış yalın ayak gelmişlerdi. Elleri, ayakları üşümüş, perişan bir vaziyetteydiler. Onları görünce acımış, biraz da hayret etmiş-tik. Dedemi gördüler, yanında epey bir müddet kaldılar. Ziyaret bittikten sonra giderken hepsinin yüzü gülmüş ve “İyi ki gelmişiz; geldiğimize, çektiğimiz zahmete değdi” demişlerdi.

Başka bir sefer de kendisini Ankara müftüsü olarak tanıtan Arapça’ya vukufiyeti bulunan bir adam köyümüzün emektar imamı Hasan Hocaefendi’yi de yanına alarak dedemin ziyaretine gelmişti. Biraz halleşip sohbet ettikten sonra:

– Kitaplarınıza bakabilir miyim, diye dedemden izin istedi.

Dedem:

– Peki, deyince kütüphanedeki kitapları incelemeye koyuldu.

İncelediği her kitaptan sonra adam bizim bile zor duyacağımız bir sesle:

– Allah Allah, bu kitaplar çok zor, ağır, derinlikli kitaplar; bu hoca bunları okuyamaz kesinlikle, diyor, bir başka kitabı eline alıyordu.

Bu şekilde birçok kitabı tetkik etti ve dedeme yöneldi. Dedem kendini beğenmiş bu adama haddini bildirircesine:

– Ben o kitapları 13-14 yaşındayken okudum, dedi.

Hâlbuki o zamanlar (ömrünün sonlarına doğru) dedemin kulakları pek ağır işitirdi. Kitaplarından bazılarını ısrarla istemesine rağmen o adama hiç birisini vermemişti. Daha sonra o zatın isim benzerliğinden faydalanarak (O zaman Ankara müftüsü Hasan Şakir Sancaktar idi) kendisini Ankara müftüsü olarak tanıtan köşe bucak dolaşarak antika değerindeki eski kitapları toplayan bir sahtekâr olduğunu öğrenmiştik. Dedemin o adama soğuk davranmasının, yüz vermemesinin hikmeti ortaya çıkmıştı.

Ruhu şad, kabri pürnür, makamı cennet olsun. Rabb'im bizleri de şefaathlerine mazhar eylesin. Elfü elfi âmin!

MUHİTTİN SUNGUR

“Oğlumu kurtar!”

Ben 23.01.1932’de dünyaya geldim. Mustafa Sungur Ağabey’im benden üç yaş büyüktür. Göl Köy’de ağabeyime yanlış telkinlerde bulunulmuş. Onun için babam, ağabeyimin bu hâllerine çok üzülmüştü. Şaşırırdı:

– Oğlum öyle deme, ne oldu sana, böyle kim girdi aklına, derdi.

Ağabeyimin bu hâllerine dayanamayan babam en sonunda durumu Ahmed Fuad Efendi’ye anlattı:

– Oğlumu kurtar, dedi.

Ahmed Fuad Efendi köyümüzdeki bir mevlide geldi. Çok güzel bir vaaz verdi. Allah’a isyan edenler konusunu anlattı. Çok akıcı bir dili ve ikna ediciliği vardı. Bu ikna ediciliği onun İslam’ı yaşamasındandı. Ağabeyim mevlitten sonra:

– Hocam sizinle görüşmek istiyorum, dedi.

Birlikte epey sohbet ettiler. Ağabeyim sorular sordu. Ahmed Fuad Efendi de onu ikna edici cevaplar verdi. İşte o görüşmeden sonra da ağabeyim tekrar namaza başladı.

Bana “Sen çocuk okutacaksın” dedi

1947 ortalarında hoca olan babam beni İzmir’e yanına çağırdı. Kestanepazarı ve Hisar Camii’nde hafız mektebinde okudum. 1947, 1948, 1949 yıllarında tam üç sene...



Muhittin Sungur, Ahmed Fuad Efendi'yi yeni tanıdığı günlerde

Daha sonra memleketim Eflani'ye döndüm. Eylül 1949'da Merkez Camii'nde imamlık yapıyordum. Ahmed Fuad Efendi bana:

– Sen çocuk okutacaksın Muhittin. En büyük şeref ilim öğretmektir, dedi.

Çocukları okutmaya başladım. 60-70 derken 108 talebe oldu. İçlerinde Kur'an'ı hıfz edenler de vardı. Ben 4 sene 1950'den 1953'ün Mart'ına kadar talebeleri okuttum. Çalışlar köyünde bir türbe vardı. Ahmed Fuad Efendi:

– Bu zatlar çok değerli zatlardır. Mübarek gecelerde bunlar için özel bir planın ve dua programın olacak Muhittin, dedi.

Biz de talebelerimle beraber ilahiler söyleyerek program yapardık türbede... Talebelerimi okuttuğum için Ahmed Fuad Efendi'yle pazartesi den pazartesiye görüşürdük. Yanına çok gidemezdik. "Sakın talebelerini bırakma" derdi. Gündüz çocuklara, gece yaşlılara ders verirdim.

Ahmed Fuad Efendi bana pusula gönderirdi. Benim bulunduğum yeri kastederek buraya 3-4 talebe gönderin diye... İlme çok değer veren bir insandı.

Talebeleri dinlerken gözyaşlarına boğuldu

1949 yılında Tabaklar köyündeki mevlide talebelerimle beraber gittik. Talebelere Kur'an okuttum. Ahmed Fuad Efendi dinlerken ağladı. Gözyaşları dizlerine dökülüyordu. "Allah bizlere bu günleri de gösterdi" dedi.

Talebelerimle beraber bayramlarda mutlaka Ahmed Fuad Efendi'yi ziyaret ederdik. Nasihatleriyle kendimizi yetiştirirdik. Çok muazzam bir insandı. Sorarsan cevap veren, dinlemeyi ise çok seven bir insandı. Dinler dinler ve özlü bir söz söylerdi. Sohbetinde kelimeleri tane tane söylerdi. Herkesi dinlerken kendine bağlardı. Bana:

– Bak Muhittin! 108 talebem var, 3-4 tanesi hafızlığa başlamışlar diye sakın böbürlenme, olgun ve mütevazı ol, derdi.

Ahali beni mevlitlere çağırırdı. Ben gidemezdim. Çünkü talebelerim vardı. Benim gelmem için Ahmed Fuad Efendi'ye gitmişler. O da gelenlere:

– Onun yükü çok ağır. Onu fazla rahatsız etmeyelim, diye beni savunmuş.

Emniyet devamlı Ahmed Fuad Efendi'yi kontrol ederdi. Bir bayramdı. Biz çıktuk. Jandarmalar mezarlığa gelmişler. Çocuklara falan:

– Bu kalabalık ne, diye soru sormuşlar ama ağızlarından bir şey alamamışlar.

Onun anlatımıyla biz Risale-i Nur'u sevdik

Tabii Ahmed Fuad Efendi'ye büyük bir akın var. Her ilden gelen var. Eflani ve yöresine Risale-i Nur'u ve Üstad Bediüzzaman'ı ilk tanıtan, sevdiren, hizmet aşkını bizlere aşılayan Ahmed Fuad Efendi'dir. Onun anlatımlarıyla bizler Üstad'ı ve Risale-i Nur'u sevdik, benimsedik.

İşte bu aşkla hem ağabeyimi hem de Üstad Bediüzzaman'ı görmeye 1948 yılında Afyon'a ziyarete gittim. Şehre vardım. Hapishaneyi sordum. Tarif ettiler. Hapishanenin önüne geldim. Kapının iki yanında askerler nöbet tutuyorlardı:

– Ne vardı genç, dedi biri.

Ben:

– Ağabeyimi ve Üstad'ı görmeye geldim, dedim.

Ama görüşmeye izin vermediler.

– Ne olursunuz, dedim.

Ama yine de içeri almadılar. Bu arada Üstad bana parmaklıklardan el sallıyordu. Sonra arkadaki kulübeden biri çıktı.

– Yakalayın! Mustafa Sungur'un kardeşi, dedi.

Ben de kaçtım. Asker arkamdan geliyor ama o da yakalamak istemiyordu:

– Sıkı git seni yakalamayayım, diyordu.

Ben 700-800 metre koştum, sonra askerleri geri çağırdılar. Ağabeyimi ve Üstad Bediüzzaman'ı yakından görememenin verdiği üzüntüyle geri geldim. Ahmed Fuad Efendi'ye olup biteni anlattım.

HÜSEYİN DURAN

Bana imamlık yaptıırdı

Ben Eflani Başığdır köyünde 1960 yılında doğdum. Ahmed Fuad Efendi'yi (rahmetullahi aleyh) çocukluğumda büyük amcalarımızla bayramlarda ve sair zamanlarda sık sık ziyaret ederdik.

Ben de hem Kur'an kursunda okur, köyümüzde imam olmadığı zamanlarda imamlık yapar, zaman zaman da büyüklerimizle ziyaretine giderdim. Rahmetlinin duruşunu ve güzelliğini hiç unutamıyorum. Ziyarete gelenlere mutlaka yemek ikramı, hele hele mutlaka lokum ikram ederdi.

Namaz vakti geldiğinde kendisi imam olmaz, bana cübbesini ve sarığını giydirir, imamlık yaptıırdı. 13-14 yaşlarındaki düşüncem o kadarmış ki, ben de imam olurdum. Şimdi olsa, hiç mümkün mü ki, bir Allah dostunun önüne geçip imamlık yapayım? Şimdi aklıma düştüğünde "Nasıl öne gecebildim" diye titriyorum.

Amcası Hacı Mehmed Efendi'nin yağmur duası

Ahmed Fuad Efendi, babamın öğretmeniydi. Babam Hacı Ali Duran sık sık anlatırdı:

"Kurak bir yaz mevsiminde tüm köylüler toplanmıştı. Rahmet duası için Küre Türbesi'ne gidilip orada yağmur duası edildi. Hepimiz Hacı Mehmed Efendi'nin (Ahmed Fuad Efendi'nin amcası) duasına 'Âmin!' dedik.

Şiddetli bir kuraklık olmuştu. Bu hâl insanları o kadar etkilemişti ki, sular kesilmiş, nebatat kurumuş, hayvanlarımızı sulayacak su bulmakta, hatta içmek için bile su ihtiyacında sıkıntı çekmeye başlamıştık...

Tüm umutlar bu duada ve tüm gözler hocaefendinin üzerindeydi. Ağzı dualı bir insan olduğuna herkes şahadet ediyor ama o anda da nasıl bir sonuç alınacağını merak ediyorduk. Hacı Mehmed Efendi duası bittikten sonra ellerini semaya kaldırdı ve ‘Ya Rabbi, bugün rahmetini almadan huzurundan ayrılmayacağım, beni mahcup etme’ diye naz makamında Rabb’imize iltica etti. İşte o anda o sıcak ve açık havada gökyüzünde simsiyah bir bulut hâsıl oldu ve rahmet damlaları bardaktan boşanırcasına yeryüzüne indi. Her taraf suya kandı.

Duaya katılanlar sırlıslam olmuştuk. Hocaefendinin Allah katındaki kadrini ve Allah’ın dostlarını mahcup etmediği gerçeğini gözlerimizle müşahade etmiştik.”

İşte Ahmed Fuad Hoca’mız aynı zamanda böyle bir aile yapısına da sahiptir. Hacı Mehmed Efendi ve Ahmed Fuad Efendi gibi büyüklerimiz bugün yaşasalardı, ellerini değil ayaklarının altını da öperdim. Ruhlarına Fatiha okumadığım hiç bir günüm yoktur.

Rabb’im şefaathlerine bizleri de nail eylesin, âmin!

MEHMED GÜNGÖR

(Üstad'ı ziyaret eden Eflani eşrafından)

O hakikatli bir âlimdi

Ahmed Fuad Hocaefendi'nin muhitimizin manevî hayatında etkisi kelimelerle ifade edilemeyecek kadar büyüktür. Eflani'miz tarihi boyunca dinî hassasiyetini korumuş mübarek bir beldedir. Günümüzde bile köyümüzde düğünler içkisiz yapılır.

Eflani'de pek çok aile Horasan Erenleri'nin soyundan gelir. Seyyidliği tarihen sabit aileler vardır. Böyle bir muhitte Ahmed Fuad Hoca'mızın Risale-i Nur hizmetleri hemen yankı bulmuş, genç-ihthiyar çoluk-çocuk yıllarca Risaleleri yazarak, okuyarak, neşrederek hizmet etmişizdir.

Ben çocukken yazdığım risaleleri Üstad'ımız okur, tashih eder ve bize gönderirdi. Üstad Bediüzzaman'ın dualarının olduğu pek çok risale hem bende hem de Eflani'de pek çok evde vardır. İşte bütün bu hizmetler hep Ahmed Fuad Hoca'mızın delaletiyle olmuştur.

Biz bir meselede sıkışsak hemen ona danışırdık. Ahmed Fuad Hocaefendi hayatı boyunca kimseyi kırmamıştır. O bir irşat adamıydı. Üstad'ımıza çok sadakatli bir dava eriydi. Tam bir hadim-i Kur'an'dı.

Yaşadığı toplumu ve şartlarını çok iyi bilirdi. Onda ötekiler kavramı yoktu. Şefkat ve merhamet mesleği üzerineydi. Dolayısıyla ötekini yok etme gibi bir hayat anlayışına şiddetle karşıydı.

Her zaman ve her yerde yalnızca doğruları söyledi. Fitne ve fesada asla izin vermedi. Dine hizmet eden cemaatler arasında hep pozitif bir tavırla hareket etti. Onların hepsini kucakladı. Çıkartılmak istenen fitneleri ferasetiyle önledi. El-hamdülillah fitne ateşi kimseyi yakmadı. Lüzumsuz gıybetler edilmedi.

Ahmed Fuad Hocaefendi'yi Allah istihdam ediyordu. Üstad ona "Eflani'de vazifen var" demişti. O da bu vazifeyi hayatı boyunca biinayetillah yaptı. Onun kökü sanki tabiin döneminde gibiydi.

Duruşunu hiç unutamam. Asaletli ve derin bakardı. Çok vakarlı ve heybetliydi. İmanı onu kemale erdirmişti. O İslam'ı yaşamış ve yaşanması için dertlenmiş, çalışmıştı.

Ahmed Fuad Hocaefendi çok öğrenci yetiştirmişti. Bugün Eflani'mizden yetişen profesörler bile vardır. Çoğu bugün İstanbul'da yaşar. Onun hakkı ödenmez. Allah ondan ebeden razı olsun.



Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret edip duasını alan Eflanili Mehmed Güngör

SAİM ÇELENLİ

(Gazeteci)

Kendisinden çok ders aldık

Ahmed Fuad Efendi'yi çocukluğumda tanımıştım. Babam Kamil Hocaefendi, Ahmed Fuad Hocaefendi'ye çok saygılıydı. Biz de kendisinden çok ders aldık. Vaazları, hutbeleri çok feyizli olurdu. Hele Ramazan ve Kurban Bayramları'nda Ahmed Fuad Hocaefendi'ye yaptığımız ziyaretleri, onun selis sohbetlerini, ruhlardan içeriye akan nasihatlerini hiç unutamam.

Ahmed Fuad Efendi'nin mübarek hanesi misafirlerle dolup taşardı. Çok misafirperverdi. Esasen bizim Eflani'de Türk toplumunun büyük ve eşsiz kültüründen olan "Halil İbrahim Sofrası" anlayışı, misafire ikramın en büyük faziletlerden sayılması değişmez bir karakter halindedir. Bugün bile Eflani'ye gitseniz aynı kültürü, o sıcakkanlılığı, o güleryüzlülüğü görürsünüz. Size ikramın en iyisini yapmak için tüm hane halkının koşuşturduğunu ve bundan büyük bir zevk aldıklarını müşahade edersiniz.

Kendisini ve makamını hep gizlerdi

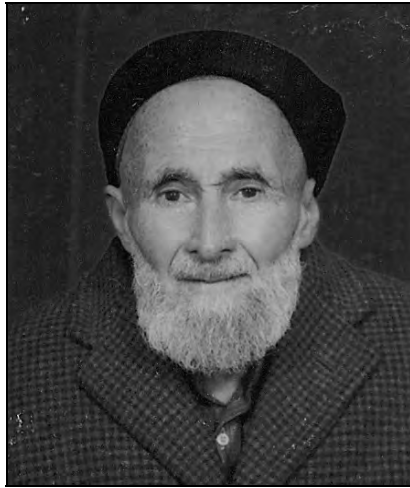
Ahmed Fuad Efendi büyük bir veli idi. Fakat kendini hep setrederdi. Asla çok konuşmazdı. Devamlı dinlerdi. Sonra kısas, öz fakat çok çarpıcı cümlelerle konuşurdu. Konuştukları insanı çok etkilerdi.

İmana ve İslam'a hizmet etmeye sevk ederdi. Kendisinin anlatılmasından asla hoşlanmazdı. Devamlı Üstad'ın anla-

tilmasını isterdi. Keramet göstermeyi sevmezdi. Biz çok kerametlerine şahit olurduk fakat o bu kerametlere “Bir ikram-ı İlahî” derdi. Onun bu hâli bana Üstad Bediüzzaman’ın Mektubat’taki şu beyanatını hatırlatır:

“Keramet ve ikramın bir farkını söyleyeceğim. Şöyle ki:

Kerametın izharı, zaruret olmadan zarardır. İkramın izharı ise, bir tahdis-i nimettir. Eğer kerametle müşerref olan bir şahıs, bilerek harika bir emre mazhar olursa, o hâlde eğer nefs-i emmaresi baki ise, kendine güvenmek ve nefsine ve keşfine itimat etmek ve gurura düşmek cihetinde istidraç olabilir. Eğer bilmeyerek harika bir emre mazhar olursa, mesela, birisinin kalbinde bir sual var. İntak-ı bilhak nevinden ona muvafık bir cevap verir, sonra anlar. Anladıktan sonra kendi nefsine değil, belki kendi Rabb’isine itimadı ziyadeleşir ve ‘Beni benden ziyade terbiye eden bir Hafızım vardır’ der, tevekkülünü ziyadeleştirir. Bu kısım, hatarsız bir keramettir; ihfasına mükellef değil. Fakat fahr için, kasten izharına çalışmamalı. Çünkü onda zahiren insanın kisbinin bir medhali bulunduğundan, nefsine nispet edebilir.



Üstad’ın duasına mazhar olan Saim Çelenli’nin babası Kamil Hocaefendi

Amma ikram ise, o, kerametın selametli olan ikinci nevinden daha selametli, bence daha âlidir. İzharı, tahdis-i ni-mettir. Kisbin medhali yoktur; nefsi onu kendine isnat etmez.”

Eflani; Sav, Barla ve Emirdağ gibi

Sungur Ağabey’e, babamlara, köyümüze, bütün Eflani’ye Risale-i Nur’u tanıtan Ahmed Fuad Efendi’dir. Allah ondan ebediyen razı olsun. Başta babam Kamil Hoca olmak üzere Eflani’de çoluk-çocuk, genç-ihtiyar Risale-i Nur’u defalarca yazdı.

Üstad’ımız bu yazılan risaleleri okur tashih ederdi. Bir gün babamlara, “Ben Eflani’nin sağ-ölü bütün ahalisine dua ediyorum” haberi gelmişti. Üstad Bediüzzaman Eflani’yi Sav, Barla ve Emirdağ gibi kabul etmiş.

İşte Ahmed Fuad Efendi tıpkı Denizli kahramanı Hasan Feyzi Efendi gibi çok saygın bir muallim olarak bizlerde çok büyük hakları olan mübarek bir insandır.

Üstad’ımız onu aynı zamanda bir Hafız Ali olarak da görmüştür. Eflani’den Şükrü Güngör, Hüsnü Güngör, Şevket Güngör, Mehmed Güngör, Reşat Güngör Üstad’ımız Bediüzzaman Said Nursî’nin ziyaretiyle şereflenmişlerdir. Bizler şimdi o zor günlerde Ahmed Fuad Hoca’mızın delaletiyle yapılan hizmetlere bakıp Allah’a şükrediyoruz.

“Aha ki ben öldüm!”

Babam Kamil Hocaefendi son nefesine kadar Nurları yazıp hizmetlerine devam etti. Ahmed Fuad Efendi’ye çok hürmetliydi. Sungur Ağabey’e de sadakati tamdı. Hatta bir gün hizmetlere olan bu düşkünlüğünden dolayı annem Hayriye Hanım kendisine:

– Bu harman yerindeki işleri kim yapacak, diye sorunca, babam öbür odaya gidip üzerine bir yorgan çekerek:

– Aha ki ben öldüm! Kamil Hoca artık yok. O zaman ne yapacaksanız şimdi de onu yapın. Ben hizmete gidiyorum.

O zaman Üstad Bediüzzaman'ın Urfa'da mevlidi vardır. Babam anneme latifeyele karışık bu cevabı vermiştir.

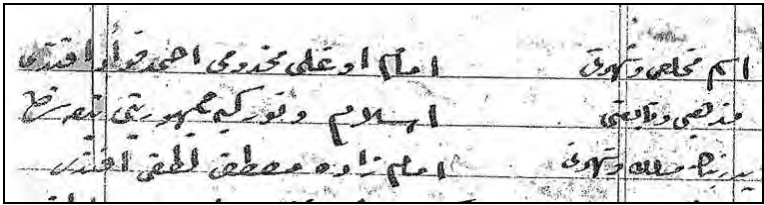
Son olarak Ahmed Fuad Efendi'nin hiç kimseyi incitmeyen nazik tavırlarıyla, günümüz insanına güzel bir örnek olduğunu ifade ederek Cenab-ı Hak'tan ona rahmetler yağdırmasını niyaz ediyorum.

Onuncu Bölüm

BELGELER



“Mustafa oğlu Fuad” manasında Ahmed Fuad Efendi’nin imzası



Ahmed Fuad Efendi’nin Cumhuriyet’in ilk yıllarında yazdığı
bir dilekçesinin son kısmı ve okunuşu:

İsim, mahlas ve şöhreti: İmamoğlu mahdumu Ahmed Fuad Efendi
Mezhebi ve tabiiyeti: İslam ve Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinden
Pederinin meslek ve şöhreti: İmamzade Mustafa Lütfü Efendi

Ahmed Fuad Efendi'nin düzenli olarak tuttuğu nafile ibadet çetelelerinden ikisi

شماره	مقدار	نوع	تاریخ	مبلغ	شرح
۱۳۷۱	۴۴	۶	۱۳۷۱	۴۴	بیتوال
۱۳۷۲	۵۶	۱	۱۳۷۲	۵۶	القعه
۱۳۷۳	۵۶	۸	۱۳۷۳	۵۶	الحجه
۱۳۷۴	۵۶	۱۰	۱۳۷۴	۵۶	مجم
۱۳۷۵	۵۵	۱۰	۱۳۷۵	۵۵	صف
۱۳۷۶	۵۸	۳	۱۳۷۶	۵۸	مجم الاول
۱۳۷۷	۶۳	۱	۱۳۷۷	۶۳	مجم الآف
۱۳۷۸	۶۹	۱	۱۳۷۸	۶۹	مجم الاول
۱۳۷۹	۳۰	۵	۱۳۷۹	۳۰	مجم الآف
۱۳۸۰	۶۹	۳	۱۳۸۰	۶۹	مجم
۱۳۸۱	۶۸	۳	۱۳۸۱	۶۸	مجم
۱۳۸۲	۱۰	۳	۱۳۸۲	۱۰	مجم
۱۳۸۳	۶۸	۳	۱۳۸۳	۶۸	مجم
۱۳۸۴	۶۸	۳	۱۳۸۴	۶۸	مجم
۱۳۸۵	۶۸	۳	۱۳۸۵	۶۸	مجم
۱۳۸۶	۶۸	۳	۱۳۸۶	۶۸	مجم
۱۳۸۷	۶۸	۳	۱۳۸۷	۶۸	مجم
۱۳۸۸	۶۸	۳	۱۳۸۸	۶۸	مجم
۱۳۸۹	۶۸	۳	۱۳۸۹	۶۸	مجم
۱۳۹۰	۶۸	۳	۱۳۹۰	۶۸	مجم
۱۳۹۱	۶۸	۳	۱۳۹۱	۶۸	مجم
۱۳۹۲	۶۸	۳	۱۳۹۲	۶۸	مجم
۱۳۹۳	۶۸	۳	۱۳۹۳	۶۸	مجم
۱۳۹۴	۶۸	۳	۱۳۹۴	۶۸	مجم
۱۳۹۵	۶۸	۳	۱۳۹۵	۶۸	مجم
۱۳۹۶	۶۸	۳	۱۳۹۶	۶۸	مجم
۱۳۹۷	۶۸	۳	۱۳۹۷	۶۸	مجم
۱۳۹۸	۶۸	۳	۱۳۹۸	۶۸	مجم
۱۳۹۹	۶۸	۳	۱۳۹۹	۶۸	مجم
۱۴۰۰	۶۸	۳	۱۴۰۰	۶۸	مجم
۱۴۰۱	۶۸	۳	۱۴۰۱	۶۸	مجم
۱۴۰۲	۶۸	۳	۱۴۰۲	۶۸	مجم
۱۴۰۳	۶۸	۳	۱۴۰۳	۶۸	مجم
۱۴۰۴	۶۸	۳	۱۴۰۴	۶۸	مجم
۱۴۰۵	۶۸	۳	۱۴۰۵	۶۸	مجم
۱۴۰۶	۶۸	۳	۱۴۰۶	۶۸	مجم
۱۴۰۷	۶۸	۳	۱۴۰۷	۶۸	مجم
۱۴۰۸	۶۸	۳	۱۴۰۸	۶۸	مجم
۱۴۰۹	۶۸	۳	۱۴۰۹	۶۸	مجم
۱۴۱۰	۶۸	۳	۱۴۱۰	۶۸	مجم
۱۴۱۱	۶۸	۳	۱۴۱۱	۶۸	مجم
۱۴۱۲	۶۸	۳	۱۴۱۲	۶۸	مجم
۱۴۱۳	۶۸	۳	۱۴۱۳	۶۸	مجم
۱۴۱۴	۶۸	۳	۱۴۱۴	۶۸	مجم
۱۴۱۵	۶۸	۳	۱۴۱۵	۶۸	مجم
۱۴۱۶	۶۸	۳	۱۴۱۶	۶۸	مجم
۱۴۱۷	۶۸	۳	۱۴۱۷	۶۸	مجم
۱۴۱۸	۶۸	۳	۱۴۱۸	۶۸	مجم
۱۴۱۹	۶۸	۳	۱۴۱۹	۶۸	مجم
۱۴۲۰	۶۸	۳	۱۴۲۰	۶۸	مجم
۱۴۲۱	۶۸	۳	۱۴۲۱	۶۸	مجم
۱۴۲۲	۶۸	۳	۱۴۲۲	۶۸	مجم
۱۴۲۳	۶۸	۳	۱۴۲۳	۶۸	مجم
۱۴۲۴	۶۸	۳	۱۴۲۴	۶۸	مجم
۱۴۲۵	۶۸	۳	۱۴۲۵	۶۸	مجم
۱۴۲۶	۶۸	۳	۱۴۲۶	۶۸	مجم
۱۴۲۷	۶۸	۳	۱۴۲۷	۶۸	مجم
۱۴۲۸	۶۸	۳	۱۴۲۸	۶۸	مجم
۱۴۲۹	۶۸	۳	۱۴۲۹	۶۸	مجم
۱۴۳۰	۶۸	۳	۱۴۳۰	۶۸	مجم
۱۴۳۱	۶۸	۳	۱۴۳۱	۶۸	مجم
۱۴۳۲	۶۸	۳	۱۴۳۲	۶۸	مجم
۱۴۳۳	۶۸	۳	۱۴۳۳	۶۸	مجم
۱۴۳۴	۶۸	۳	۱۴۳۴	۶۸	مجم
۱۴۳۵	۶۸	۳	۱۴۳۵	۶۸	مجم
۱۴۳۶	۶۸	۳	۱۴۳۶	۶۸	مجم
۱۴۳۷	۶۸	۳	۱۴۳۷	۶۸	مجم
۱۴۳۸	۶۸	۳	۱۴۳۸	۶۸	مجم
۱۴۳۹	۶۸	۳	۱۴۳۹	۶۸	مجم
۱۴۴۰	۶۸	۳	۱۴۴۰	۶۸	مجم
۱۴۴۱	۶۸	۳	۱۴۴۱	۶۸	مجم
۱۴۴۲	۶۸	۳	۱۴۴۲	۶۸	مجم
۱۴۴۳	۶۸	۳	۱۴۴۳	۶۸	مجم
۱۴۴۴	۶۸	۳	۱۴۴۴	۶۸	مجم
۱۴۴۵	۶۸	۳	۱۴۴۵	۶۸	مجم
۱۴۴۶	۶۸	۳	۱۴۴۶	۶۸	مجم
۱۴۴۷	۶۸	۳	۱۴۴۷	۶۸	مجم
۱۴۴۸	۶۸	۳	۱۴۴۸	۶۸	مجم
۱۴۴۹	۶۸	۳	۱۴۴۹	۶۸	مجم
۱۴۵۰	۶۸	۳	۱۴۵۰	۶۸	مجم
۱۴۵۱	۶۸	۳	۱۴۵۱	۶۸	مجم
۱۴۵۲	۶۸	۳	۱۴۵۲	۶۸	مجم
۱۴۵۳	۶۸	۳	۱۴۵۳	۶۸	مجم
۱۴۵۴	۶۸	۳	۱۴۵۴	۶۸	مجم
۱۴۵۵	۶۸	۳	۱۴۵۵	۶۸	مجم
۱۴۵۶	۶۸	۳	۱۴۵۶	۶۸	مجم
۱۴۵۷	۶۸	۳	۱۴۵۷	۶۸	مجم
۱۴۵۸	۶۸	۳	۱۴۵۸	۶۸	مجم
۱۴۵۹	۶۸	۳	۱۴۵۹	۶۸	مجم
۱۴۶۰	۶۸	۳	۱۴۶۰	۶۸	مجم
۱۴۶۱	۶۸	۳	۱۴۶۱	۶۸	مجم
۱۴۶۲	۶۸	۳	۱۴۶۲	۶۸	مجم
۱۴۶۳	۶۸	۳	۱۴۶۳	۶۸	مجم
۱۴۶۴	۶۸	۳	۱۴۶۴	۶۸	مجم
۱۴۶۵	۶۸	۳	۱۴۶۵	۶۸	مجم
۱۴۶۶	۶۸	۳	۱۴۶۶	۶۸	مجم
۱۴۶۷	۶۸	۳	۱۴۶۷	۶۸	مجم
۱۴۶۸	۶۸	۳	۱۴۶۸	۶۸	مجم
۱۴۶۹	۶۸	۳	۱۴۶۹	۶۸	مجم
۱۴۷۰	۶۸	۳	۱۴۷۰	۶۸	مجم
۱۴۷۱	۶۸	۳	۱۴۷۱	۶۸	مجم
۱۴۷۲	۶۸	۳	۱۴۷۲	۶۸	مجم
۱۴۷۳	۶۸	۳	۱۴۷۳	۶۸	مجم
۱۴۷۴	۶۸	۳	۱۴۷۴	۶۸	مجم
۱۴۷۵	۶۸	۳	۱۴۷۵	۶۸	مجم
۱۴۷۶	۶۸	۳	۱۴۷۶	۶۸	مجم
۱۴۷۷	۶۸	۳	۱۴۷۷	۶۸	مجم
۱۴۷۸	۶۸	۳	۱۴۷۸	۶۸	مجم
۱۴۷۹	۶۸	۳	۱۴۷۹	۶۸	مجم
۱۴۸۰	۶۸	۳	۱۴۸۰	۶۸	مجم
۱۴۸۱	۶۸	۳	۱۴۸۱	۶۸	مجم
۱۴۸۲	۶۸	۳	۱۴۸۲	۶۸	مجم
۱۴۸۳	۶۸	۳	۱۴۸۳	۶۸	مجم
۱۴۸۴	۶۸	۳	۱۴۸۴	۶۸	مجم
۱۴۸۵	۶۸	۳	۱۴۸۵	۶۸	مجم
۱۴۸۶	۶۸	۳	۱۴۸۶	۶۸	مجم
۱۴۸۷	۶۸	۳	۱۴۸۷	۶۸	مجم
۱۴۸۸	۶۸	۳	۱۴۸۸	۶۸	مجم
۱۴۸۹	۶۸	۳	۱۴۸۹	۶۸	مجم
۱۴۹۰	۶۸	۳	۱۴۹۰	۶۸	مجم
۱۴۹۱	۶۸	۳	۱۴۹۱	۶۸	مجم
۱۴۹۲	۶۸	۳	۱۴۹۲	۶۸	مجم
۱۴۹۳	۶۸	۳	۱۴۹۳	۶۸	مجم
۱۴۹۴	۶۸	۳	۱۴۹۴	۶۸	مجم
۱۴۹۵	۶۸	۳	۱۴۹۵	۶۸	مجم
۱۴۹۶	۶۸	۳	۱۴۹۶	۶۸	مجم
۱۴۹۷	۶۸	۳	۱۴۹۷	۶۸	مجم
۱۴۹۸	۶۸	۳	۱۴۹۸	۶۸	مجم
۱۴۹۹	۶۸	۳	۱۴۹۹	۶۸	مجم
۱۵۰۰	۶۸	۳	۱۵۰۰	۶۸	مجم
۱۵۰۱	۶۸	۳	۱۵۰۱	۶۸	مجم
۱۵۰۲	۶۸	۳	۱۵۰۲	۶۸	مجم
۱۵۰۳	۶۸	۳	۱۵۰۳	۶۸	مجم
۱۵۰۴	۶۸	۳	۱۵۰۴	۶۸	مجم
۱۵۰۵	۶۸	۳	۱۵۰۵	۶۸	مجم
۱۵۰۶	۶۸	۳	۱۵۰۶	۶۸	مجم
۱۵۰۷	۶۸	۳	۱۵۰۷	۶۸	مجم
۱۵۰۸	۶۸	۳	۱۵۰۸	۶۸	مجم
۱۵۰۹	۶۸	۳	۱۵۰۹	۶۸	مجم
۱۵۱۰	۶۸	۳	۱۵۱۰	۶۸	مجم
۱۵۱۱	۶۸	۳	۱۵۱۱	۶۸	مجم
۱۵۱۲	۶۸	۳	۱۵۱۲	۶۸	مجم
۱۵۱۳	۶۸	۳	۱۵۱۳	۶۸	مجم
۱۵۱۴	۶۸	۳	۱۵۱۴	۶۸	مجم
۱۵۱۵	۶۸	۳	۱۵۱۵	۶۸	مجم
۱۵۱۶	۶۸	۳	۱۵۱۶	۶۸	مجم
۱۵۱۷	۶۸	۳	۱۵۱۷	۶۸	مجم
۱۵۱۸	۶۸	۳	۱۵۱۸	۶۸	مجم
۱۵۱۹	۶۸	۳	۱۵۱۹	۶۸	مجم
۱۵۲۰	۶۸	۳	۱۵۲۰	۶۸	مجم
۱۵۲۱	۶۸	۳	۱۵۲۱	۶۸	مجم
۱۵۲۲	۶۸	۳	۱۵۲۲	۶۸	مجم
۱۵۲۳	۶۸	۳	۱۵۲۳	۶۸	مجم
۱۵۲۴	۶۸	۳	۱۵۲۴	۶۸	مجم
۱۵۲۵	۶۸	۳	۱۵۲۵	۶۸	مجم
۱۵۲۶	۶۸	۳	۱۵۲۶	۶۸	مجم
۱۵۲۷	۶۸	۳	۱۵۲۷	۶۸	مجم
۱۵۲۸	۶۸	۳	۱۵۲۸	۶۸	مجم
۱۵۲۹	۶۸	۳	۱۵۲۹	۶۸	مجم
۱۵۳۰	۶۸	۳	۱۵۳۰	۶۸	مجم
۱۵۳۱	۶۸	۳	۱۵۳۱	۶۸	مجم
۱۵۳۲	۶۸	۳	۱۵۳۲	۶۸	مجم
۱۵۳۳	۶۸	۳	۱۵۳۳	۶۸	مجم
۱۵۳۴	۶۸	۳	۱۵۳۴	۶۸	مجم
۱۵۳۵	۶۸	۳	۱۵۳۵	۶۸	مجم
۱۵۳۶	۶۸	۳	۱۵۳۶	۶۸	مجم
۱۵۳۷	۶۸	۳	۱۵۳۷	۶۸	مجم
۱۵۳۸	۶۸	۳	۱۵۳۸	۶۸	مجم
۱۵۳۹	۶۸	۳	۱۵۳۹	۶۸	مجم
۱۵۴۰	۶۸	۳	۱۵۴۰	۶۸	مجم
۱۵۴۱	۶۸	۳	۱۵۴۱	۶۸	مجم
۱۵۴۲	۶۸	۳	۱۵۴۲	۶۸	مجم
۱۵۴۳	۶۸	۳	۱۵۴۳	۶۸	مجم
۱۵۴۴	۶۸	۳	۱۵۴۴	۶۸	مجم
۱۵۴۵	۶۸	۳	۱۵۴۵	۶۸	مجم
۱۵۴۶	۶۸	۳	۱۵۴۶	۶۸	مجم
۱۵۴۷	۶۸	۳	۱۵۴۷	۶۸	مجم
۱۵۴۸	۶۸	۳	۱۵۴۸	۶۸	مجم
۱۵۴۹	۶۸	۳	۱۵۴۹	۶۸	مجم
۱۵۵۰	۶۸	۳	۱۵۵۰	۶۸	مجم
۱۵۵۱	۶۸	۳	۱۵۵۱	۶۸	مجم
۱۵۵۲	۶۸	۳	۱۵۵۲	۶۸	مجم
۱۵۵۳	۶۸	۳	۱۵۵۳	۶۸	مجم
۱۵۵۴	۶۸	۳	۱۵۵۴	۶۸	مجم
۱۵۵۵	۶۸	۳	۱۵۵۵	۶۸	مجم
۱۵۵۶	۶۸	۳	۱۵۵۶	۶۸	مجم
۱۵۵۷	۶۸	۳	۱۵۵۷	۶۸	مجم
۱۵۵۸	۶۸	۳	۱۵۵۸	۶۸	مجم
۱۵۵۹	۶۸	۳	۱۵۵۹	۶۸	مجم
۱۵۶۰	۶۸	۳	۱۵۶۰	۶۸	مجم
۱۵۶۱	۶۸	۳	۱۵۶۱	۶۸	مجم
۱۵۶۲	۶۸	۳	۱۵۶۲	۶۸	مجم
۱۵۶۳	۶۸	۳	۱۵۶۳	۶۸	مجم
۱۵۶۴	۶۸	۳	۱۵۶۴	۶۸	مجم
۱۵۶۵	۶۸	۳	۱۵۶۵	۶۸	مجم
۱۵۶۶	۶۸	۳	۱۵۶۶	۶۸	مجم
۱۵۶۷	۶۸	۳	۱۵۶۷	۶۸	مجم
۱۵۶۸	۶۸	۳	۱۵۶۸	۶۸	مجم
۱۵۶۹	۶۸	۳	۱۵۶۹	۶	

Hicri 1371 (miladi 1952) yılında kaza edilenlerle birlikte 488 teheccüd kılmış, 121 gün oruç tutmuş, 27 hatim yapmış.

[illegible]

Hicri 1376 (miladi 1957) yılında 116 gün oruç tutmuş, 37 hatim yapmış.

1960'tan sonraki yıllarda günde en az 10 cüz okuyarak
ayda 10, yılda 120 hatm-i Kur'aniye'ye çıkmış.

**Ahmed Fuad Efendi'nin kendi el yazısıyla yazdığı
tarihçe-i hayatına dair notlardan bir bölüm**

۱۸ - ۷ - ۱۳۳۴
 کیده سون حبی احمد زاده احمد سعاد
 کیده سون تلخراقچی عریک ^{میه} قته مقلد زاده
 ۲۰ - ۶ - ۱۹۱۹
 باطوم ملازم و هب تون ۱۹۱۸
 زیله راز لایم مدیری بشکفت نشی شجرالدیه
 ۱۳۳۵
 قلیله تریه اول ۱۹۱۷ ده اقامت
 قونییه ده مدرس ایسه هانم نعیم ۱۳۳۵
 قونییه جوهره تلفات مدیری سابق محمد امین
 باطوم ده عسکریه آغسوزی ۱۹۱۸
 ۶ ایلول ۱۳۳۳ - ۱۹۱۷ اسکندره ده اقامت
 هیدر باشه غمانده بنیانه یا هلاک باشه بنیانه
 آغسوزی ۱۳۴۰ اسکندره آغماج مکه
 ۴ آغسوزی ۱۳۳۳ - ۱۹۱۷ جم قلعده کوی
 ۵ آغسوزی ۱۳۳۳ - ۱۹۱۷ صونقورلو
 ۶ آغسوزی ۱۳۳۳ - ۱۹۱۷ قلیله کوی
 ۷ آغسوزی ۱۳۳۳ - ۱۹۱۷ جم قلعده کوی
 بغداد اولدی

Ahmed Fuad Efendi'nin yazdığı vaaz ve hutbe eserlerinden bazılarının mevzu fihristeleri

تاریخ	خاتما	موضوع	رفتہ	میں	آئی	عادی	موضوع	رفتہ	میں
۱	۱	مولود التبتہ	۱۷	۱۷	۲	۲	بالا حلیات صافیت	۱۷	۱۷
۲	۲	بیت پریم خانہ اللہ علیہ وسلم صافیت	۱۸	۱۸	۳	۳	قرآن پختا مومنین محمد الہی	۱۸	۱۸
۳	۳	اخلاق احمدیہ الہیہ صافیت	۱۹	۱۹	۴	۴	شیخہ خدیجہ و ریحانہ صافیت	۱۹	۱۹
۴	۴	روحانی احمدیہ و الہیہ صافیت	۲۰	۲۰	۵	۵	مستندہ احمدیہ و الہیہ صافیت	۲۰	۲۰
۵	۵	مستندہ اشباع	۲۱	۲۱	۶	۶	شیخہ احمدیہ و الہیہ صافیت	۲۱	۲۱
۶	۶	صلوات و شریعت و استغفار	۲۲	۲۲	۷	۷	عقیدت صافیت	۲۲	۲۲
۷	۷	رسول اللہ صحت مستندہ و الہیہ	۲۳	۲۳	۸	۸	عالمی شریعت صافیت	۲۳	۲۳
۸	۸	صفتیں صافیت	۲۴	۲۴	۹	۹	وہابیہ و الہیہ صافیت	۲۴	۲۴
۹	۹	نور قرآن و الہیہ صافیت	۲۵	۲۵	۱۰	۱۰	عقیدت صافیت	۲۵	۲۵
۱۰	۱۰	تفسیر و الہیہ صافیت	۲۶	۲۶	۱۱	۱۱	عقیدت صافیت	۲۶	۲۶
۱۱	۱۱	مالیہ و قرآن صافیت	۲۷	۲۷	۱۲	۱۲	عقیدت صافیت	۲۷	۲۷
۱۲	۱۲	مرض و الہیہ صافیت	۲۸	۲۸	۱۳	۱۳	عقیدت صافیت	۲۸	۲۸
۱۳	۱۳	کرم و الہیہ صافیت	۲۹	۲۹	۱۴	۱۴	عقیدت صافیت	۲۹	۲۹
۱۴	۱۴	حاجت و الہیہ صافیت	۳۰	۳۰	۱۵	۱۵	عقیدت صافیت	۳۰	۳۰

٧٤ - دلائل حقیقت

٧٥ - قوسان باران

٧٦ - رفعت شریعتی عالم

(3)

قلیلا صلاهی و فساد

فوق صلاهی

وام لحد و صافی

وام نیر نهفته کیر

تغذ و عمل صالحی سعادت ابدی

تغذ و صدق و فلاحی

عزت و دین دین حقیقت اولی

❧ ❧ ❧

۶۰ - زبان فارسی
۶۱ - لغت و معنی
۶۲ - تاریخ و جغرافیه
۶۳ - دستور و نحو
۶۴ - ادبیات و شعر
۶۵ - فلسفه و منطق
۶۶ - اقتصاد و مالیه
۶۷ - تاریخ و جغرافیه
۶۸ - فلسفه و منطق
۶۹ - تاریخ و جغرافیه
۷۰ - ادبیات و شعر
۷۱ - فلسفه و منطق
۷۲ - تاریخ و جغرافیه
۷۳ - فلسفه و منطق
۷۴ - تاریخ و جغرافیه

Ahmed Fuad Efendi'nin bu ve benzeri onlarca neşredilmemiş eseri vardır.
Üstteki belgeler bunlardan bazılarının fihristeleridir.

Ahmed Fuad Efendi'nin muallimlik hayatıyla ilgili belgeler

1934-1935 ders yılı

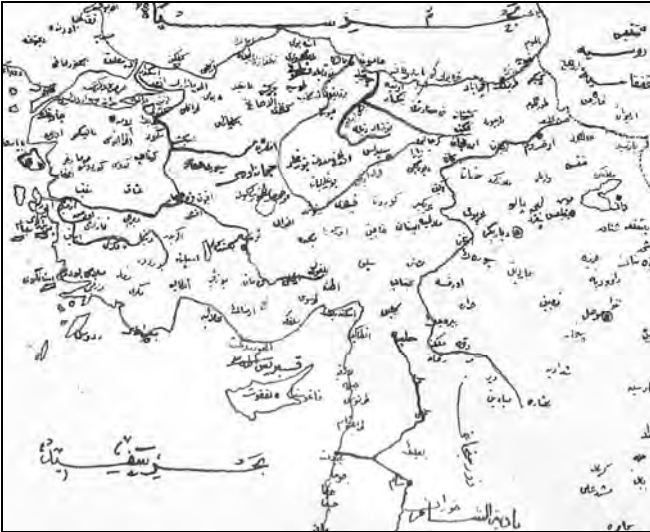
Millet mektebi

A dershanesi

dershanesi meclisi gırtlaklar

No	Kuruluşun adı	Baharın adı	No	Kuruluşun adı	Baharın adı	Yıl
10	Çukurova v. Tunceliler	11. Bahar	1	Çukurova v. Tunceliler	11. Bahar	115
13	Tunceliler	12. Bahar	5	Çukurova v. Tunceliler	12. Bahar	116
18	Tunceliler	13. Bahar	6	Çukurova v. Tunceliler	13. Bahar	117
23	Haydar	14. Bahar	7	Çukurova v. Tunceliler	14. Bahar	118
26	Çukurova	15. Bahar	11	Çukurova v. Tunceliler	15. Bahar	119
27	Çukurova	16. Bahar	12	Çukurova v. Tunceliler	16. Bahar	120
28	Çukurova	17. Bahar	22	Çukurova v. Tunceliler	17. Bahar	121
32	Çukurova	18. Bahar	25	Çukurova v. Tunceliler	18. Bahar	122
33	Çukurova	19. Bahar	28	Çukurova v. Tunceliler	19. Bahar	123
36	Çukurova	20. Bahar	44	Çukurova v. Tunceliler	20. Bahar	124
39	Çukurova	21. Bahar	46	Çukurova v. Tunceliler	21. Bahar	125
40	Tunceliler	22. Bahar	47	Çukurova v. Tunceliler	22. Bahar	126
56	Çukurova	23. Bahar	49	Çukurova v. Tunceliler	23. Bahar	127
157	Çukurova	24. Bahar	51	Çukurova v. Tunceliler	24. Bahar	128

1934 yılına ait kendi el yazısıyla millet mektebindeki talebelerini gösterir liste



Ahmed Fuad Efendi'ye ait eski bir Türkiye haritası

ZONGULDAK VİLÂYETİ
SAFRANBOLU
MAARİF MÜDÜRLÜĞÜ
SAYI

15/5/950

Eflani baş muallimi Fuat Beye

321
87

19/4/930 Tarihli istid,anamenizin birinci ve ikinci madde
lerindeki talebiniz tetkik olundu : Tegrinievvel iptidas
ndan itibaren muallimliğe terfi etmiş olduğunuzdan maaş
kanunu mucibince terfi ettiğiniz ayı takip eden tegrini
saniden itibaren maaşınızın on beş lira olarak verildiği
ve makam tahsisatının havalesi geldiğinde tamamen varile
ceğini beyan eder üçüncü maddede zikredilen maruzatınız
ın is,afı hususu Maarif Müdürlüğüne yazılmış olduğundan
neticesi ayrıca bildirilecektir efendim .

Maarif memuru

A. Kılıç

Başmuallimliğe terfisine ait resmî belge

T. C.
Maarif Vekâleti
İlk Tedrisat Dairesi

A N K A R A

24 / 4 / 1933

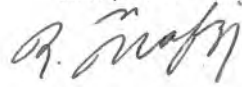
Fuat Bey

Mülâyım Mektebi muallimi

1932 - 1933 ders senesi esnasında size verilen Millet Mektebi ders-hanesindeki vazifeyi fahriyyen ve öz yürekle ifa ettiğinizi memnuniyetle öğrendim .

Bu gayretinizi teşekkürle karşular sizi Vekâlet İnzibat Komisyonunun 17 / 4 / 1933 tarih ve 175 numaralı kararı ile takdir ederim Efendi

Maarif Vekili



O günkü adıyla Maarif Vekâleti olan
Milli Eğitim Bakanlığı'ndan kendisine gelen takdir belgesi

حلمى نيك يكي مکتب کتابى عدد ۲

التون كتاب

چو چقلا ايلك قرايت

معارف نظارتىك اكل صولك پروغرامنه موافقدر.

چو چقلى زراعت ، صناعت و تجارتنه تشويق ايدر . فكلر
تشبى اويانديرر . طائليه حرمت ، وطنه محبت ،
حریت و عدالته مفتونيت حسلىنى تعليم ايلر .

محررى :

تجار زاده : ابراهيم حلمى

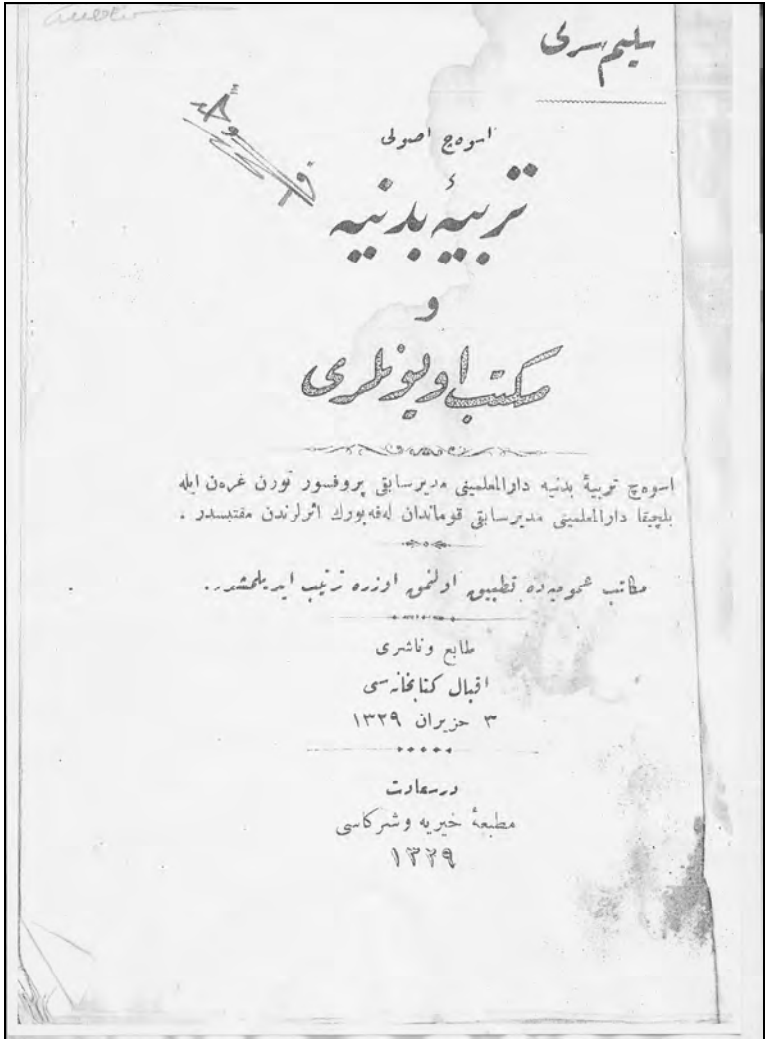
طابع و ناشرى



کتابخانه عسكرى - ابراهيم حلمى

۴۶ باب على جاده سى

۱۳۲۷



Ahmed Fuad Efendi'nin üzerinde el yazısıyla imzasının bulunduğu
"Terbiye-i Bedeniye-Mektep Oyunlari" kitabı

TERBİYE

Teşrinisani, 1929

İÇİNDEKİLER

İtiyat listesinin tesbitine doğru	İhsan	1
Mektep cezaları	Nafi Atuf	23
İtiyat prensibinin ahlâkî ve pedagojik ehemmiyeti	Kadri	28
Yalnız görmek kâfi değildir	Harun Reşit	35
İzcilik	Selâm Sırrı	39
Cinevre terbiye kongresi	M. Rahmi	43
Musiki terbiyesi	A. Muhtar	49
Ponktuasyon	A. B.	57
Tahta at	Vildan Aşir	60
Cihan maarifine bir nazar	* * *	63

Cilt : IV



Sayı : 19

ANKARA
M. T. T. HEYETİ
tarafından ayda bir neşrolunur.

DEVLET MATBAASI

1929 yılına ait "Terbiye" dergisi, en üstte "Fuad" imzası

Türkiye Cumhuriyeti
Maarif Vekâleti
KÖY MEKTEBİ TASDİKNAME'Sİ



Adı: M. Mustafa
Babasının adı: Mustafa
Anne adı: Lütfiye
Doğduğu yer: M. Mustafa
Doğduğu yıl: 1938

Mektep: ...

DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR
Türkçe	<u>...</u>	Hayat bilgisi	<u>...</u>	Musiki	<u>...</u>
Yurt bilgisi	<u>...</u>	Resim - El işi	<u>...</u>	Evidansı	<u>...</u>
Hesap - Hesab	<u>...</u>	Cimnastik	<u>...</u>		

GİDİŞ VE HAL
Kırgıncıköy Köy Mektebi'nde tahsil eden öğrenci Mustafa'nın yukarıda gösterilen dereceleri hakkında ... tarafından ... ayının ... gününde ... ile tasdikname ... verilmiştir.
Tasdik olunur. 27.5.1938
Vali: ...
Maarif Müdürü: ...
Kırgıncıköy: ...
Sınıf Öğretmeni: ...



Düzeltilmiştir

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLK ÖĞRENİM DİPLOMASI

DİPLOMA NO: 42 OKUL NO: 6

... sınıfı ... okulunda ilk öğrenimini bitirerek 1938 yılında ders yılı sonunda yapılan sınavda kazandığı dereceler gösterilmiş olan ... bu diploma 1938 yılı ... ayının ... günü verilmiştir.

GİDİŞ VE HAL
Adı ve Soyadı: Lütfiye
Babasının adı: ...
Doğduğu yer: ...
Doğduğu yıl: 1.5.1938
İli: ...
İlcesi: ...
Kamunu: ...
Köyü: ...

DERSLER	DERECELER	DERSLER	DERECELER
Türkçe	<u>...</u>	Resim - El işi	<u>...</u>
Tarih Coğrafya	<u>...</u>	Yazı	<u>...</u>
Yurt Bilgisi	<u>...</u>	Cimnastik	<u>...</u>
Hesap-Hesab	<u>...</u>	Musiki	<u>...</u>
Hayat Bilgisi	<u>...</u>	Okul Bilgisi	<u>...</u>
Tebiat Bilgisi	<u>...</u>		

Tasdik olunur.
Zonguldak Valisi: ...
Kültür direktörü: ...
Baş öğretmen: ...
Sınıf öğretmeni: ...

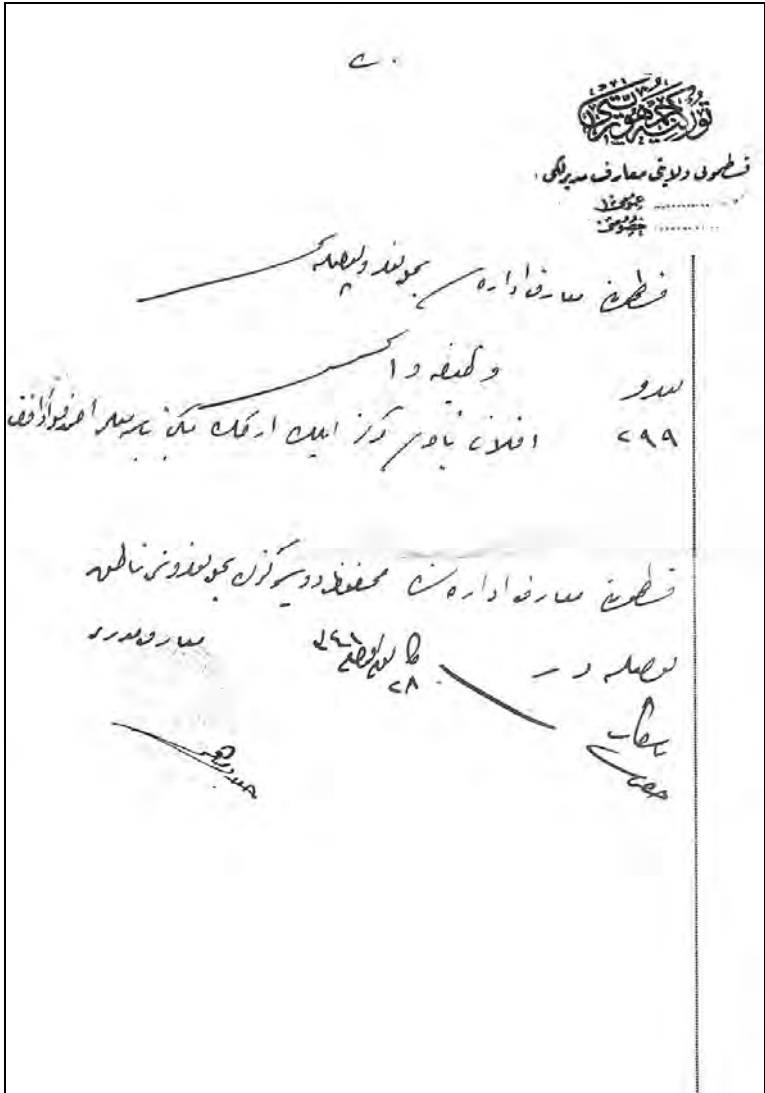


19073

Ahmed Fuad Efendi'nin 1935 yılında oğlu Mustafa'ya (üstte)
1938 yılında kızı Lütfiye'ye (altta), sınıf öğretmeni ve başöğretmen
olarak verdiği tasdikname ve diploma görülmektedir

Sıra Numarası 8		Sayfa:		YILLIK ÜNİTE ŞEMASI		Ünite sayısı	
		SINIF: 3				11-12	
Ünitenin işlenmesi için ayrılan zaman ve tarihler		12-12-938					
Ünitenin işlendiği zaman ve tarihler		12.12.938					
Ünitenin işlenmesinde kullanılacak ders araçları		Mikropları gösterir resimler, Temizlik teltik eden resimler, İkkinin kütüphanesi					
Yaptırılacak inceleme ve görümler, görülecek yerler		Mikrop ve fonsaloku ve hastalıklar, fonsaloku gösteren resim ve gazete incelemesi					
Ünite konusu ve Hayat bilgisi		Hastalıklar ve hastalıklara karşı önlemler					
Okuy ve Dinle		Fonsaloku ve onun tutulumu, fonsaloku ve onun tutulumuna karşı önlemler, fonsaloku ve onun tutulumuna karşı önlemler					
Tahrir (Türkçe)		Fonsaloku ve onun tutulumu, fonsaloku ve onun tutulumuna karşı önlemler, fonsaloku ve onun tutulumuna karşı önlemler					
İmlâ (Türkçe)		İkkinin fonsaloku, 5 aylık hastalıklara karşı önlemler					
Elyazısı (Türkçe)		Evin 5 aylık ve 5 aylık hastalıklara karşı önlemler					
Hesap ve ölçüler		$\begin{array}{r} 8 \\ 1000 \end{array}$ $\begin{array}{r} 1000 \\ 1008 \ 1003 \\ 1018 \ 1005 \\ 1058 \ 1055 \end{array}$ $\begin{array}{r} 1000 \\ \times 12 \\ \hline 2000 \ 2003 \\ 2010 \end{array}$ $\begin{array}{r} 1000 \ 112 \\ 96 \ 83 \\ \hline 090 \\ 36 \\ \hline 048 \end{array}$					
Resim-Elişi		Temizlik teltik eden resimler, Hastalıklara karşı önlemler, fonsaloku ve onun tutulumuna karşı önlemler, İkkinin kütüphanesi					
Musiki-Beden eğitimi Rontlar ve oyunlar		$\begin{array}{r} 100 \ 14 \\ 8 \end{array}$ $\begin{array}{r} 305 \ 15 \\ 30 \ 61 \\ \hline 005 \ 2 \end{array}$ $\begin{array}{r} 20 \ 10 \\ 20 \ 10 \\ \hline 00 \end{array}$ $\begin{array}{r} 48 \ 12 \\ \times 98 \\ \hline 48 \ 12 \\ 48 \ 12 \\ \hline 576 \end{array}$					

Muallim Ahmed Fuad Efendi'nin 12 Kasım 1938 tarihinde üçüncü sınıflar için yaptığı ders planı



Muallim Ahmed Fuad Efendi'ye Cumhuriyet'in ilk yıllarında verilen resmî belge. Üzerindeki matbu yazıda, Türkiye Cumhuriyeti Kastamonu Vilayeti Maarif Müdürlüğü yazısı okunmaktadır.

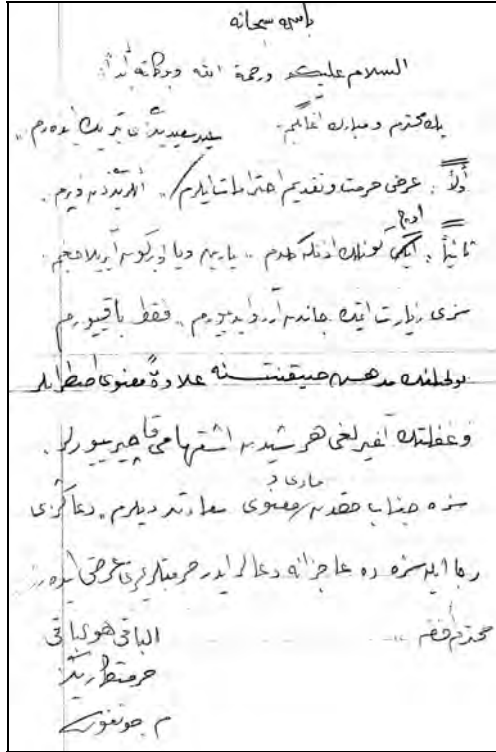
Ahmed Fuad Efendi'ye ait İmamoğlu sıfatının kullanıldığı bazı resmî evraklar

Seri N		Vilâyeti		Kaza No		Makbuz 282866	
Tahsildar tarafından tahsil olunan vergilere mahsus makbuzdur							
Mükellefin isim ve şöhreti	Müfredat defteri sıra No	Mahal ve karye	Nev'i varidat	Senesi	Lira	K.	
İsmail Efendi	44	İsmail	Varidat	916	30	0	
Yalnız Lira 30.00 kuruş alınmıştır.						31 8 1936	

Seri N		Vilâyeti		Kaza No		Makbuz 282866	
Tahsildar tarafından tahsil olunan vergilere mahsus makbuzdur							
Mükellefin isim ve şöhreti	Müfredat defteri sıra No	Mahal ve karye	Nev'i varidat	Senesi	Lira	K.	
İsmail Efendi	44	İsmail	Varidat	916	30	0	
Yalnız Lira 30.00 kuruş alınmıştır.						31 8 1936	

Seri N		Vilâyeti		Kaza No		Makbuz 282866	
Tahsildar tarafından tahsil olunan vergilere mahsus makbuzdur							
Mükellefin isim ve şöhreti	Müfredat defteri sıra No	Mahal ve karye	Nev'i varidat	Senesi	Lira	K.	
İsmail Efendi	44	İsmail	Varidat	916	30	0	
Yalnız Lira 30.00 kuruş alınmıştır.						31 8 1936	

Ahmed Fuad Efendi'ye gelen mektup ve tebrik kartlarından bazıları ve okunuşları



Ahmed Fuad Efendi'ye Mustafa Sungur'dan gelen bir mektup

Bismihî sübhânehû

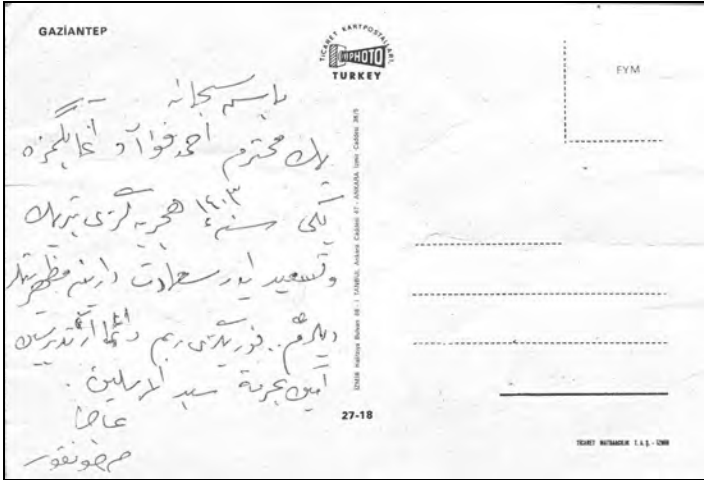
Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû ebedâ

Pek Muhterem ve Mübarek Ağabeyim.

Evvela: Arz-ı hürmet ve takdim-i ihtiram eylerim. İd-i saidinizi tebrik ederim. Ellerinizden öperim.

Saniyen: Üç günlük izinle geldim. Yarın veya öbür gün ayrılacağım. Sizi ziyaret etmek candan arzu ediyorum. Fakat bakıyorum yolculuğun müthiş sıkıntısına ilaveten manevî ıstıraplar ve gafletin ağırlığı her şeyden iştihamı kaçırıyorlar. Size Cenab-ı Hak'tan maddî ve manevî saadetler dilerim. Dua-nızı rica ile size de âcizane dualar eder, hürmetlerimi arz ederim, muhterem efendim...

El-Bakî Hüve'l-Bakî
Hürmetkârınız M. Sungur



Mustafa Sungur Ağabey'in Ahmed Fuad Efendi'ye
vefatından dokuz ay önce Gaziantep'ten attığı tebrik kartı

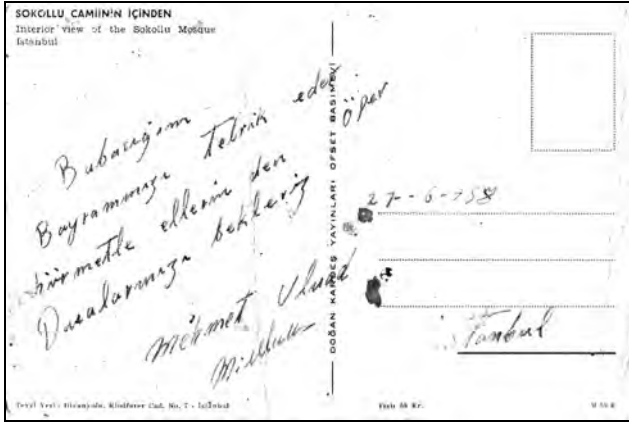
Bismihî sübhânehû

Pek Muhterem Ahmed Fuad Ağabeyimiz,

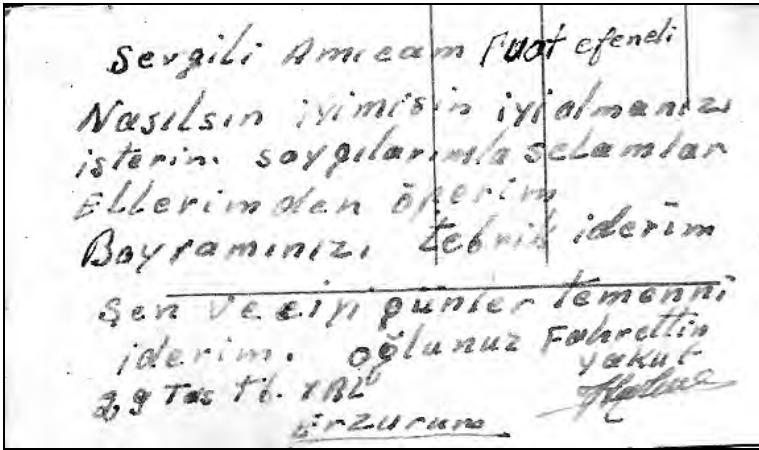
Yeni sene-i hicriyenizi (1403) tebrik ve tes'îd eder, saadet-i dareyne maz-
hariyetler dilerim. Nurunuzu Rabbim daima artırsın. Âmin!

Bihürmeti seyyidi'l-mürselin.

Aciz
M. Sungur



Damadı Mehmed Uludağ'ın 1958 yılında gönderdiği tebrik kartında İstanbul Sokullu Camii'nin bir resmi görülmektedir



Ahmed Fuad Efendi'ye Fahrettin Yakut tarafından gönderilen
1950'lerin Erzurum'undan bir görünüşün yer aldığı tebrik kartı

Ahmed Fuad Efendi'nin yazdığı bazı risaleler



Ahmed Fuad Efendi'nin yazıp 27 Haziran 1943 Pazar günü bitirdiği
 Mucizat-ı Ahmediye risalesinin 137. ve son sayfası

- ۸۷ -

وَلَهُوَ لَطِيفٌ دَاوُدَ دَوَاةٌ : مَالِي : بُو كَتَابُ هَر دُرُودِ دَر مِلْدَر .
 تَوَاقُفَاتِ لَطِيفِ دَنْدَرُكُمْ رَاقَتِ بِلَا خِزَايَتِ سِرِّ عِلْمِ بَرَجِي تَسْوِيدِ
 دِه يَارِ دِيغِي بَرَجِي نَسَخْ دِه اِخْتِيَارِ سَنَرِ سَهْلُكُ بِلَا شَاوَنْدِه كَا سَهْلُ
 اَلْفِ صَايِيغِ عَيْنَا بُو وَلَهُوَ لَطِيفٌ دَاوُدَ دَوَاةٌ جِهْلِمِ سَنَرِ تَوَاقُفِ اِيغُورِ
 حَاشِيَه صُكُورِه دِه يَارِ بِلَا اِفْطَارِكِ اِيكِي اَلْفِي بُو مَسَلَمِ دَاخِلِ اَوَّلِ مِيعِ
 حِفْظِ اِيچُو دَاخِلِ اِيْلَمِ مَشْهُورِ بِلَا هَمِ بُو رِسَالَه مَوْلَانِكِ سَعِيدِ
 اِسْمَنَه بَر تَاكِ قَرَحِ اِيْلَمِ تَوَاقُفِ اِيغُورِ . حَاشِيَه مَادَامِ كَرَامَتِ
 عَالِيَه دِه وَغُوثِيَه دِه سَعِيدِكِ اَهْرَنْدِه نَدَا اِيچُونِ بَر اَلْفِ وَضَعِ
 اِيْلَمِ سَعِيدِ اَوَّلِ مَسَلَمِ بِلَاكُمِ فَضْلِمِ اَوَّلَانِ بُو اَلْفِ اَوَّلِ
 بَا قِيغُورِ بِلَا قَرَحِ حِفْظِ دَن عِيْلَارَتِ اَوَّلَانِ بُو رِسَالَه نَاكِ اَوْنَرِ
 صَحِيْفَه سَنِي مَسْتَقْبَلِ عَمُومِ حِفْظِ اِيْلَمِ بَر بَرِيغِه تَوَاقُفِ هَمِ وَتَأْيِيدِ اِيغُورِ
 هَمِ اِقْتِصَادِ رِسَالَه سَنِي كِي تَوَاقُفِ كَرَامَتِنَه مَطَرِ بَرِيغِي كُو سَتَرِ يِغُورِ
 خَسَرُو رَاقَتِ
 اَلْحَمْدُ لِيَسِيْرِ اِسْمِكِ الشَّافِي اِجْمَلِ قَامِ الْكَاتِبِ اَحْمَدُ فُؤَادُ
 شِفَاءُ لِّلْقُلُوبِ الْمَرِيضَةِ وَالْعُقُولِ السَّقِيمَةِ وَاجْعَلِ الْقُرْآنَ شِفَاءً
 لَهُ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَبَلَاءٍ آمِينَ . آمِينَ . آمِينَ .
 مَلَامِ ٦ شَعْبَانِ ١٣٦٣ بِرَشَنِبَه ٢٧ تَمُوزِ ١٩٤٤

Ahmed Fuad Efendi'nin yazıp 27 Temmuz 1944 Perşembe günü bitirdiği
 Hastalar Risalesi'nin 37. ve son sayfası

فاعلموا ان الله اعلم بغيركم وحيثما كنتم يعلم ما تعملون يا ايها الذين آمنوا
 بوطانكم فلا تقبلوا منهم سرور ولا تهنأوا من انفسكم انهم يريدون ان يخرجكم من
 دياركم واولادهم. البتة وكم حالده انفسكم يردار بقا كيد جلد اولاد
 هيات باقيه مضر اولادهم. وانفسكم يفتنى ووظيفه ليني ولا لاني
 يغيره نه صباعظم وانفسكم الملك اولاد محمد عليه السلام انفسكم دائريا
 اينكم بوتي ملائكة ووظيفه لري آل الملك برصورتده كنده ودينده
 كوسته مسمى كوسته يوركم ناصيل بوطانات انفسكم ايجه ياراد لفسده اولادهم مقصود
 ومنتخبه اور. اويله ده انفسكم نه آل بويون مقصود وآن قيمتار منتخب
 وآن ياراد آينه اهد وصمد البتة احمد محمد در. عليه وعلى آله الصلوة
 والسلام بعد مستات امته ⑤
 يا الله يا رحمن يا رحيم يا فرد يا صمى يا قيوم يا حكم يا عدل يا قوسى
 سئل الحق فرقك الحكيم وجمعت حبيل الاكرم ⑥ وبحث اسما
 لك الجسى ⑦ وجمعة اسمك الاعظم ⑧ اعطفنا واحفظ الطيب
 فمسر وها قط مسن واحمد فوار من شمر النفس والشيطان ⑨
 ومن شمر الجن والانسان ⑩ واجر مسر وها قط مسن واحمد فوار
 من النار ⑪ وارفعه الجنت مع الابرار امين ⑫ واجعله مظهر اسمك الاعظم
 في مذهب القرآن والايمان امين ⑬ سبحانك لا علم لنا الا بعلمك
 انك انت العالم الحكيم ⑭ مضر الخير ١٣٦٤ هـ
 ١٩٤٥

Ahmed Fuad Efendi'nin yazıp 24 Kânunusani 1945 Çarşamba günü bitirdiği
Otuzuncu Lem'a risalesinin son sayfası

Ahmed Fuad Efendi'nin yazdığı Mevlid-i Şerif Duası

مولد شریف دیوسى . ابیود بالله من السیطان الرجیم
 بسم الله الرحمن الرحیم . الحمد لله رب العالمین . والعاقبة
 للمتقين . والصلوة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه
 اجمعین . سبحان ربی العلی الاعلی الوحدی . جناب منزل القرآن
 صاحب الطغ والامعان اولان حضرت رحمتی . حبیب اکرم ونبی محتر
 می هرقتی ، قرآن کریم وقرآن حکیم هرقتی قرانت اولندان مولد
 شریفی وانستند تعظیمی کتیریک صلات و سلامی و اوقوتان
 قرآن عظیم السننی ، وانفقوا فی سبیل الله امر سبحانیته اقتدا
 لد مولد شریف صوفیه لریده عید الله اکرام ایلیم طعنا و سر بیلان
 در کلاه عزتیده و بار کلاه اهدیتیده رتبه امن ، ملک قبول ایلیم
 مقبول ایلیم . هذا ولد اولان اجر ثوابی اول سید البشر و شفیع
 روز محشر سلطان الانبیاء و برهان الاقضية ، حبیب خدا
 ابوالقاسم محمد المظفر بکیم ملک التجاری فی الفدایة والمضایة
 اخذیم هفتاد و نیک محتر ، شریف ، لطیف ، منور ، مجلد ، مظهر
 روح یزک انور و روضه سمع و بکونیه فقیرانه و بکونیه اهدا ایلیم
 رتبه و اصل ایلیم . روح رسول الله بومجسمه دن و جمال مزین
 خوشنود و راضی ایلیم . سلیقه شفا عین اوزریمزه سلیکان
 ایلیم . عند رسول الشهده مقبولیت و محبوبیت مایه ایلیم .
 و سلائے انبیاء و عظام و رسد کرام سلیهم الصلوة والسلام
 اقدیلیم هفتاد نیک ارواح شریف کونیه اکرام ایلیم . آل اذوان
 طاهرات ، احکام کزین ، انصار ، معجزین ، تابعین و تبع تابعیه
 ائم مجتهدین ، مفسرین ، محدثین ، مصنفین ، مؤلفین و صاحب
 الخیرات و الحسنات و شهدا روحانیه ایصال ایلیم .
 اولیاء بکونیه ، مفضلین ، مریدین ، منویین

Ahmed Fuad Efendi'nin yazdığı nikâh akdi

زوج ملايم دن	مجلس عقد	زوجہ دوغائرلونه
صہ اوغلن عال		صیت کریمین
ملت اسلام		ملت اسلام
اهلیت نکاحی حائر		موانع شرعیہ دن عاری
موانع شرعیہ دن عاری		اهلیت نکاحی حائر
ولید		وکیل
ولید موافقت ایلم		ولید ابراہیم موافقت
استعفاء		ایلم
اعوذ بسمہ صلاۃ تجنی . الحمد لله الذی قال لا اله الا هو الذی وانکحوا لانفسکم منکم . والصلوة والسلام علی سیدنا محمد الذی یحییہ المائین والیقین . وعلی الہ واصحابہ المزجین بالعلم والنہی . یا ہ العالمین . یوحی عن حقنا بحکم شرعہ باعث . صحت باردی مقفقت ایلم . عقد اولناہ بوازواج قراریت متجہ و مبارک ایلم . طاقیہ قفلاندہ سعادتہ لطیف غلیت ایلم . زوج و زوجہ نیک عملیہ برکت وجوداریت صحت و عاقبت ترقاریت و سعادت داریندہ سلامت و سعادت اسلمہ ایلم . مراد و مقامہ خیر لریہ و اصل ایلم . بنہما رہ حق مباشرت الفت و محبت ، مودت اہلانا ایلم . کندیلتی و ذریلتی عالمی و عالمیت اعتناء شاکریم ، زمرہ شہدہ ایلم . فیک اولاد امانیات کندیلریتہ مسرور ایلم . سلم ذریلتی جلال شہرہ قدر مسلم و متصل ایلم . بود عالمیہ آیمہ دینہ جماعت مسلمہ ایلم چواندہ عزیز ایلم . عملیہ برکت ترقاریت و سعادت داریندہ سلامت و سعادت نصیب ایلم . مرتبہ ذریلتی عالمی ایلم . صحت		

Diyanet İşleri Başkanlığı'nca Risale-i Nur hakkında verilen müspet raporun Eflanili Nur talebelerinden Hüsnü Güngör tarafından yazılan bir sureti ve okunuşu

ابور

[illegible]

دیانے ایکوں۔ عیسیٰ مآورہ و دینی ائزلرا انجیل مہ صیتی

اعضای

ملک کی

شعبہ اول

سید علی

میرحنی اردوم.

سہارکشی

مرکز فضی باسرا علی

RAPOR

Bediüzzaman Said Nursî ve diğer şahıslara ait teslim olunan kitap ve defterlerin içinde, kanunen müsaderesi icap eden muzır kitaplar bulunup bulunmadığı hakkında, incelenip neticesinin bir raporla bildirilmesi için, Ankara 1. Ağır Ceza Yüksek Reisliği'nce ehl-i vukuf seçilmemiz üzerine; iş bu beş çuval ve bir tahta sandık içindeki, ilişik listede isimleri yazılı kitap ve mektup ve defterler teker teker okunup incelendikte:

Bunların çoğu Said Nursî'ye ait eserler olup münderecatlarının, hiçbir şahıs zikredilmeyerek yalnız Kur'an-ı Kerim ve ehadis-i şerifeden ilham alınarak, başka başka unvanlar altında karihasına göre hazırladığı bir takım esrar-ı ilmiye ve hikemiyenin madde âleminde temsiller getirerek izahları yazılmış ve hal-i hazırda nevi-i beşerin ve bilhassa memleketimizdeki küçük ve büyük insan kitlelerini gafletten ikaz ve fikrî ve şehvanî dalaletten ve su-i itikad ve ahlak girivelinden kurtarmaya matuf ifadelerden ve onları devletimizce dahi matlup olan güzel ahlaka sevk edebilecek yazılardan ibaret bulunmuş olduğu ve diğer şahıslara ait mektup vesaire dahi Said Nursî'nin eserlerinde okudukları noktalara ait hatırlarına gelen bazı mühim dinî ve ahlakî mesailin kendisinden istifsarlarından ve bazıları dahi, bu zatın nasi-i ümmet olduğundan bahisle, arkadaşlarına kendisini tanıttırmalarından ibaret defterler olduğu anlaşılmış ve netice itibarıyla münderecatlarında kanunî mevzuata muhalif siyasî ve idarî bir mahzur görülmemiş olduğundan, bu eserlerde müsaderelerini icap eden bir hal bulunmadığı kanaatine varılmış bulunduğu dair iş bu raporumuz Ankara Birinci Ağır Ceza Yüksek Reisliği'ne sunulmuştur.

23.5.956

Diyanet İşleri Reisliği Müşavere ve Dinî Eserleri İnceleme Heyeti azaları

Bilirkişi
Hasan Fehmi Başoğlu

Bilirkişi
Hasan Hüsnü Erdem

Bilirkişi
Şehid Oral

Risale-i Nur'un serbestiyetine dair Eflaniî Nur talebelerince yazılıp Anadolu'ya neşredilen tarihî belge ve okunuşu

[illegible]

EMİRDAĞ NOTERLİĞİ'NDE ÇIKARILAN SURET

1127

Türkiye Cumhuriyeti Afyon Ağır Ceza Mahkemesi

Esas: 954-278

Karar: 955-218

Suret

Reis: Ali Kemalettin Kemal (5169)

Aza: Ali Niyazi Bayram (4 4864)

Aza: Hayri Özbek (7670)

C.M.M. Mehmet Çağatay (9974)

Kâtip: Alâattin Gebrek (8)

Davacı: Kamu Hakları

Maznun: Bitlis vilayetinin Nurs köyünden Mirza oğlu Said Nursî nam Bediüzzaman ve arkadaşları.

Maznunların umumî vekilli: Afyon avukatlarından Ahmet Hikmet Gönen

Suç: Elde edilen kitapların kısmen iade kısmen müsadereşi.

Suç Tarihi: 948

Gereği düşünüldü. Dinî hissiyatı alet ederek devletin iç ehemmiyetini bozmak ve Nurcular adı altında cemiyet kurmaktan maznun Said Nursî ve arkadaşları haklarında icra edilmekte olan duruşma sırasında maznunlardan elde edilen suç âlâtı kitap, risale sair eşyanın müsadereşi hakkında Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nde icra edilen duruşma sonunda:

Maznunlardan elde edilen bilumum kitap, risale, mektup vesair evrak-ı matbuanın Diyanet İşleri Müşavere Kurulu'nun 23.5.956 tarih ve sayısız raporunda kitap vesair eşyanın kanunî mevzuata muhalif siyasî ve idarî bir mahzur görülmemiş olduğu ve bu eserlerin müsadereğini icap eden bir halin bulunmadığı kanaatine varılmış olduğu bildirildiğinden, bilumum kitap, risale ve mektup ve sair eşyanın maznunlara iadesine ve maznunlar vekili Hikmet Gönen'e teslimine, isteğe uygun ve temyiz yolu açık olmak üzere 23.6.956 tarihinde oy birliğiyle verilen karar C.M.U. Muavini Mehmet Çağatay hazır olduğu halde maznunlardan İbrahim Ethem Talas, Ziver Gündüzalp ve Tahiri Mutlu ile maznunların vekili Avukat Hikmet Gönen'in yüzle-
rinde, diğer maznunların gıyaplarında usulen ve açık olarak teffhim kılındı.

Reis

Aza

Aza

Kâtip

Ali Kemalettin Kamal

Ali Niyazi Bayram

Hayri Özbek

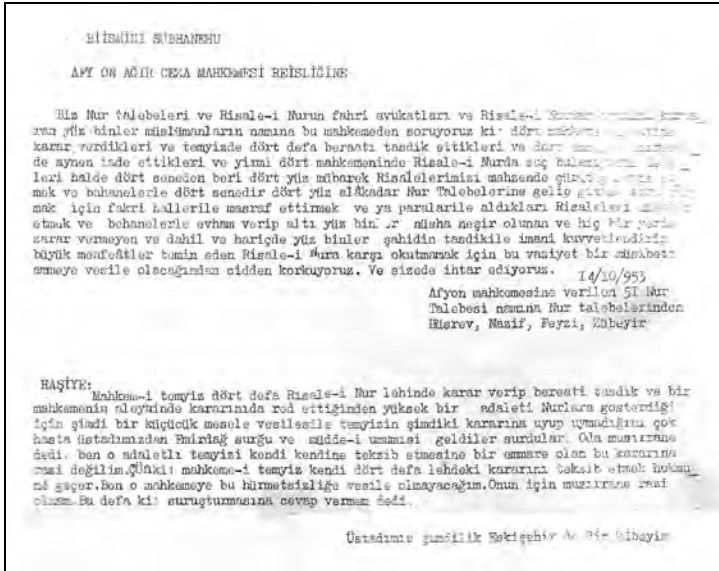
Alaettin Gebrek

İşbu hüküm aslının aynı olup temyiz edilmeksizin 30.6.956 tarihinde kesinleşmiştir.

300 kr. harç, 60 kr. resmî pul

Baş kâtip, resmî mühür ve imza

1953 yılında teksir makinesiyle neşredilmiş Ahmed Fuad Efendi'ye ait bir lahika mektubu



Ahmed Fuad Efendi'nin hazırladığı el yazması Fransızca sözlükten bir sayfa

1. leçon	2. leçon	3. leçon	4. leçon	5. leçon	6. leçon
7. leçon	8. leçon	9. leçon	10. leçon	11. leçon	12. leçon
13. leçon	14. leçon	15. leçon	16. leçon	17. leçon	18. leçon
19. leçon	20. leçon	21. leçon	22. leçon	23. leçon	24. leçon
25. leçon	26. leçon	27. leçon	28. leçon	29. leçon	30. leçon
31. leçon	32. leçon	33. leçon	34. leçon	35. leçon	36. leçon
37. leçon	38. leçon	39. leçon	40. leçon	41. leçon	42. leçon
43. leçon	44. leçon	45. leçon	46. leçon	47. leçon	48. leçon
49. leçon	50. leçon	51. leçon	52. leçon	53. leçon	54. leçon
55. leçon	56. leçon	57. leçon	58. leçon	59. leçon	60. leçon
61. leçon	62. leçon	63. leçon	64. leçon	65. leçon	66. leçon
67. leçon	68. leçon	69. leçon	70. leçon	71. leçon	72. leçon
73. leçon	74. leçon	75. leçon	76. leçon	77. leçon	78. leçon
79. leçon	80. leçon	81. leçon	82. leçon	83. leçon	84. leçon
85. leçon	86. leçon	87. leçon	88. leçon	89. leçon	90. leçon
91. leçon	92. leçon	93. leçon	94. leçon	95. leçon	96. leçon
97. leçon	98. leçon	99. leçon	100. leçon		